

Handwritten text, possibly a date or signature, located at the top of the page. The text is faint and difficult to decipher.

Prologus. i.

Incipit breuiloquiū fratris bonefor-
tune de ordine minorū.

Lecto genua
mea ad p̄rem
dñi n̄ri Jesu
xp̄i ex q̄ oīs
p̄nitaf̄ i celo
z in terra no
minat̄ ut det
vobis fm̄ vi
uitias glorie

sue. v̄tutē corroborari p̄ spirituz ei⁹
in interiori homine habitare xp̄m. p̄
fidem in cordib⁹ vestris. In carita
te radicati z fundati ut possitis cō-
prehēdere cū omnib⁹ sanctis q̄ sit la
tudo. longitudo. sublimitas. z p̄fū
ditas. Scire etiā sup̄eminētē scien
tie caritatē xp̄i. ut impleamini in oī
plenitudine dei zc. **M**agn⁹ doctor
gentiū z p̄dicator veritatis diuino
repletus spiritu tanq̄ vas electuz z
sanctificatū. in hoc v̄bo aperit sacre
scripture que theologia dicit̄. or
tum progressū. z statū. **I**nsinuans
ortum scripture attēdi fm̄ influen
tia beatissime trinitatis. **P**rogres
sum aut̄ fm̄ exigētīā humane capaci
tatis. **S**tatū v̄o siue fructū fm̄ sup̄
abūdantiā sup̄plenissime felicitatis
Ortus nāq̄ non est p̄ humanā iue
stigationē sed p̄ diuinā reuelationē
que fluit a p̄re lucis. ex quo oīs pa
ternitas in celo z in terra noiatur. a
quo p̄ filiū eius Iesus xp̄m manat in
nos spūs sanctus. z p̄ spiritū. s. diui
dentem z distribuentem dona singu
lis sicut vult. datur fides. z p̄ fidem
habitat xp̄us in cordibus nostris.

Hec est noticia Jesu xp̄i ex quo ori
ginaliter manat firmitas z intelligē
tia totius scripture sacre. Un̄ etiā
impossibile est q̄ aliqs in ipsam in
grediat̄ agnoscēdā. nisi p̄us xp̄i fi
dē habeat sibi ifusam tanq̄ ipsi⁹ toti⁹
scripture lucernā z ianuā z etiā fun
damētū. Est etiā i ipsa fides omniū
sup̄naturaliū illuminationū q̄ d̄iu pe
regrinamur a dño z fundamētū sta
biliens. z lucerna dirigēs. z ianuā in
troducēs. fm̄ cui⁹ mensurā necesse ē
etiā mensurari sapiētīā nobis diui
nitus datā ne quis sapiat plus q̄ oz
sapere. sed ad sobrietatē z vniciūq̄
fm̄ q̄ deus diuisit mensuram fidei.
Mediāte igitur hac fide dat̄ nobis
noticia sacre scripture fm̄ influētīā
beatissime trinitatis. iuxta q̄s xp̄s
se insinuat ap̄lus in p̄ma pte aucto
ritatis p̄ns inducte. **P**rogressus sa
cre scripture nō ē coartat⁹ ad leges
rōcinationū diffinitionū z diuisionū
iuxta morē aliaz sciētiaz. z nō ē co
artatus ad p̄tē vnīuersitatis. sed po
tius cū fm̄ lumen sup̄naturale p̄ce
dat ad dādā hoī viatorī noticiam
rez sufficiētē fm̄ q̄ expedit ei ad sa
lutē. ptim p̄ plana verba. partim p̄
mistica describit totius vnīuersi con
tinentiā quasi in quadā sūma in qua
attenditur latitudo. **D**escribit de
cursū in quo attēditur longitudo.
Describit excellētīā finaliē saluan
dorū in quo attenditur sublimitas.
Describit z miserīā damnatoz in
quo p̄funditas consistit. nō solū ipsi
us vnīuersi. verū etiā diuini iudicij
z sic describit vnīuersū quātū expe
dit de ipso habere hoī noticiam ad

Prologus.

salutem. sicut in ipsius latitudine. longitu-
dine. altitudine. et profunditate. Ipsa
etiam habet in suo progressu hec quatuor
sicut quod posterius declarabitur. quod sic exi-
gebat conditio capacitatis humane
que magna et multa nata est magnifi-
ce et in generaliter capere. tanquam speculum quod
dam nobilissimum. in quo nata est de-
scribi. non solum naturaliter. verum etiam su-
pernaturaliter reus uniuersitas mundi
narum. ut sic progressus sacre scripture
attendant sicut exigentiam capacitatis hu-
mane. Statim vero siue fructus scripture
non est quicquam. sed plenitudo eterne
felicitatis. Nam hec est scriptura in qua
verba sunt vite eterne. que iam scripta est. non
solum ut credamus. verum etiam ut vitam
possideamus eternam. In qua quidem
videbimus. amabimus. et vltimo omnia
desideria nostra implebuntur. quibus imple-
tis vere tunc sciamus supereminente scie-
re caritate. et ita impleti erimus in omnem
plenitudinem dei. ad quam quidem pleni-
tudinem conat nos diuina introducere
scriptura. iuxta predictam sententiam apostolice
veritatis. hoc igitur fine. hac etiam intentione
sacra scriptura perscrutanda est et do-
ceda. et etiam audienda. et ut ad istum
fructum et terminum recto pueniamus per
gressu. per viam recti itineris scriptura-
rum. inchoandum est ab exordio. hoc est
ut cum mera uel vera fide ad patrem lu-
minum accedamus. flectendo genua.
cor. n. ut ipse per filium suum in spiritu. s.
det nobis veram noticiam Iesu christi. et
cum noticia amore ipsius. ut sic ipsum co-
gnoscetes et amates. et tanquam in fide
solidati. et in caritate radicati. pos-
simus ipsius scripture. nosse latitudi-
nem. longitudinem. altitudinem. et profundi-

tatem. et per hanc noticiam puenire. ad ple-
nissimam noticiam. et excellentissimum
amorem beatissime trinitatis. quo san-
ctorum tendunt desideria. in quo est sta-
tus et completum omnis veri et boni.

De latitudine sacre scripture.

Huius sacre scripture. fine
concupito et intento. et princi-
pio credito simul et inuocato
videndus est progressus quantum ad ipsius
latitudinem. longitudinem. altitudinem. et
profunditatem sicut viam et ordinem apostoli et
documenti. Consistit autem ipsius lati-
tudo in multitudine suarum partium. **L**on-
gitudinatio vero in descriptione temporum et eta-
tum. **A**ltitudo etiam in descriptione
ierarchiarum gradatim ordinatarum.
Profunditas in multitudine misti-
corum sensuum et intelligentiarum. **S**i igitur
velim latitudinem sacre scripture
re speculari. prima fronte occurrit no-
bis scriptura sectanda. s. in veteri et in
nouo testamento. **U**t autem occurrit
in multitudine librorum. Habet. n. li-
bros historiales. legales. sapietiales
prophetiales. ita quod primi sunt. s. secundi. x.
tertij. s. quarti. 6. ac per hoc in uniuersis
so. xxvi. **N**ouum sicut testamentum habet
libros his correspondentes sicut quadrupli-
cem formam. **N**am legalibus correspondet li-
bri euangelici. **H**istorialibus. actus
apostolici. **S**apietialibus. epistole apostolorum et
maxime pauli. **P**rophetialibus. libri
apocalypsis. ut sit conformitas inter
vetus et nouum testam. non solum in continen-
tia sensuum. verum etiam in quadriformi-
tate partium. In cuius figuram et significa-
tionem prouidit ezechiel. rotas quatuor.

faciez. 7 rotā i medio rote. qz vet^o ē in nouo 7 ecōuerso. Et i libris lega lib^o 7 euāgelic^o ē facies leonis ppter excellētiā auctoritatis. In hīstoria lib^o: ē facies bouis: ppter excellētiā v̄rut^{is}. In sapiētiālib^o: ē facies hoīs ppter prudētiā sagacē. In libris prophētiālib^o: ē facies agle. ppter itelligētiā p̄spicacē. Recte autē sac^{ra} scriptura diuidit i nouū 7 vet^o testm̄. 7 nō in theoricā 7 practicā. sic phia. qz cū sc̄ptura fūdes pprie sup cognitōez si dei q̄ vt^o ē 7 fūdamētū moꝝ 7 iusticie. 7 toti^o recte vite. nō pōt i ea seq̄strari noticiā rez. siue credendorū a noticiā moꝝ. Sec^o autē ē de phia q̄ non tm̄ de v̄itate moꝝ vez etiā agit de vero: nuda spectatōe cōsiderato. Quā igit scriptura sac^{ra} ē noticiā mouēs ad bonū 7 reuocās a malo. 7 h̄ ē p timorē 7 amorē. iō diuidit i duo testamēta. q̄z breuis d̄ria ē timor 7 amor. Et q̄ q̄drupl^r pōt aliqs moueri ad bonū 7 reuocari a malo. s. p p̄cepta potētissime maiestatis. vel p documēta sapiētissime v̄tatis. vel p exēpla 7 bñificiā inocētissime bonitatis. vel ex his oibus i vnū collectis. Ideo tā i nouo q̄ i veteri testam̄to sūt q̄driformit traditi libri cōtinētes sac^{ra} scripturā fm̄ cōrūdētiā ad q̄ tuoz p̄missa. Nā libri legales mouēt p p̄cepta maiestatis oipotētissime. Hīstoriales. p exēpla bōitatis inocētissime. Sapiētiales. p documēta v̄tatis sapiētissime. Prophe^tiales. mouēt ex oīuz p̄d̄coꝝ aggregatiōe. sic i eis māifestissime apparet. Un̄ ipi sūt q̄si rememoratiui toti^o legalis sapiētie 7 doct̄rine. Est igitur

scriptura sac^{ra} filis fluuio latissimo. q̄ ex cōursu aq̄z mltaz aggregat. magis ac magis fm̄ q̄ longi^o occurrit. Nā cū p̄ i scriptura essent libri legales. postea supuēit aq̄ sapie hīstoria liū libroz. 3° v̄o supaduēit doct̄ria sapiētissimi salomonis. Post h̄ etiā doct̄rina scōꝝ p̄ h̄az. Et tandē doct̄rina euāgelica reuelata. p os carnis xp̄i. plata. p euāgelistas cōsc̄pta. per scōs ap̄los diuulgata. Additis etiā documētis q̄ sp̄s. s. sup eos veniēs docuit nos p eos. ut sic oēm v̄itātē p sp̄m. s. iux̄ diuinū p̄missū edoct̄i: oīs v̄itatis salutaris. h̄ doct̄rinā ecclie xp̄i darēt. 7 sac^{ra} sc̄pturā cōsuādo v̄itatis. noticiā dilatarēt.

De lōgitudine sacre scripture.

Habz etiā hec sc̄ptura sac^{ra} lōgitudinē q̄ cōsistit i descriptiōe tā tēpoz q̄ etatū a p̄n^o s. mūdi vsq̄ ad diē iudicij. Describit. n. p tria tpa: mūdū occurere. s. per tēp^o legis n̄e. legis scripte. 7 legis gr̄e. 7 i his trib^o t̄pib^o. vii. distiguit etates q̄z. Prima ē ab adā vsq̄ ad noe. 2^a a noe vsq̄ ad abra hā. 3^a ab abraham vsq̄ ad dauid. 4^a a dauid vsq̄ ad transmīḡtiōnē babilonis. 5^a a trāsmīḡtiōe baby lōis vsq̄ ad xp̄m. 6^a a xp̄o vsq̄ ad finē mūdi. 7^a occurrit cū 6^a q̄ incipit a gete xp̄i i sepulchro vsq̄ ad re surrectiōz vniuersalē q̄ incipiet re surrectionis 8^a. Et sic scriptura est lōgissima. q̄ icipit a mūdi 7 t̄pis ex ord̄io. in p̄n^o genesis 7 puēit vsq̄ ad finē mūdi 7 t̄pis. s. i finē apoc^o. Recte

Prologus. iiii.

enim vniuersū tēp^o qđ decurrūt sūm
trīplīcē legē indītā. datā exterius. 7
īnfusaz decurrūt p septē etates. 7 cō
sūmas ī fine septe. ut sic mūdi decur
sus corūdeat decursū vite mīoris
mūdi. s. hoīs. p^o quē etiā fact^o est.
¶ Nā p^a etas mūdi ī q̄ facta ē ipsius
mūdi formatio. cal^o demonū. 7 cōfir
matio āgeloz. recte rūdet p^o diei. ī q̄
facta ē lux. 7 dīstīctā a tenebrīs. **¶** 2^a
īn q̄ p archā 7 diluuiū saluatī sūt bo
nī. 7 deletī malī. rūdet 2° diei īn q̄ p
firmamētū facta ē dīstīctio aq̄z ab
aquis. **¶** 3^a ī q̄ vocat^o ē abraam. 7 īn
choata synagoga: que fructīficare 7
gīare debebat ad dei cultū. corū
det diei 3°. ī q̄ apparuit tra 7 ptulīt
herbā vīrētē. **¶** 4^a ī q̄ vīguit regnuz
7 sacerdotiū. ga dauid rex āplīcūit
cultū diuinū. corūdet 4° diei. ī q̄ fa
cta ē formatio luminariū 7 stellarū.
¶ 5^a. ī q̄ trāsmīgrātes īnē p^olos mul
tos versati sūt 7 tribulati. corūdet
diei 5° īn q̄ facta ē formatō pisciū ex
ags. **¶** 6^a etas īn q̄ nat^o ē xp̄us ī effī
gie hoīs q̄ vere ē imago dei. corūdz
6° diei īn q̄ format^o ē hō p^om^o. **¶** 7^a ī
q̄ ē ges aīaz nō hīs finē. corūdet 7°
diei īn q̄ regeuit deus ab oī ope qđ
patrarat. Et sic dīstīnguūt he septē
etates p īnīgnia facta: q̄ fuerūt ī ea
rū exordīis. rōne q̄z corūdet dieb^o
formatiōis mūdi. **¶** Vocat autē p^ama
etas īfantia. qz sic īfantia tota obli
uīone delet. sic illa p^ama etas p dilu
uū ē cōsūpta. **¶** 2^a puerīcia. sic. n. īn
puerīcia loq īncīpīmus. sic ī 2^a etate
facta ē dīstīctio linguaz. **¶** 3^a dīcīf
adolescētīa. qz sic vīs gīatiua īcīpīt
ī actū suū exīre. sic tūc vocat^o ē abra

am 7 data est ei circūcisio. 7 facta p
missio de semīe. **¶** 4^a dī iuuet^o. qz sic
īn iuuetute floret oīs etas. sic īn 4^a
etate sub regībuz floruit synagoga.
¶ 5^a dīcīf senect^o. qz īn senectute vi
res minūūt. 7 decidīt pulchritudo.
sic īn trāsmīgratiōe factū ē de iudeo
rū sacerdotio. **¶** 6^a etas dī senīū. ga
sic illa est q̄ copulat cū morte hīs tū
magnā lucem sapiētīe. sic sexta etas
mūdi fīminat cū die iudicij 7 ī ea vī
get sapientia p doctrīnā xp̄i. sic īgīf
tot^o ille mūd^o ordīnatīssīmo decur
su a septura sacra describīf. pcedē
a p^on^o vsqz ad finē. ad modū cuiusdā
pulcherrīmī carmīnis ordīnati. vbi
pōt qz specularī s̄z decursū tpsī va
rietatē. 7 multiplicē eqtatē ordīnem
rectitudīnē. 7 pulchritudīnē. nel mul
titudīnē multoz diuīnoz iudicīoz
pcedētīū a sapientia dei. gubernāte
mūdū. Un sic null^o pōt videre pul
chritudīnē carmīs nīsi aspect^o ei^o fe
ratur sup totū versū. sic null^o videt
pulchritudīnē ordīnis 7 regīmīnis
vniuersī. nīsi eam totā speculetur. Et
qz null^o hō tā lōgeu^o ē qz totā. possit
videre oculīs carnis sue. nec futura
pōt p se pūdere. pūdit nobīs spūs
s. libzū septure sacre. cui^o longītudo
cometīf se decursū rīgīmīs vniuersī

De sublimitate sacre scripture.

Habet nihilominus scriptu
ra sacra ī suo. pgressū sub
līmītatē que cōsīstīt ī descri
ptiōne ierarchīaz gradatīm ordīna
taz. q̄ sūt ierarchīa ecclesiastica āge
lica. 7 diuīna seu supercelestīf. Ita qz

Prima describit patēter. **S**ecunda aliq̄tu-
 lū magis occulte. **T**ercia adhuc magis
 occulte. Ex descriptiōe ierarchie ec-
 clesiastice ē alta. Ex descriptiōe āge-
 lice altior. Ex descriptiōe diuine al-
 tissima. ita ut possim⁹ dicē id p̄phete
 Mirabilis facta ē sciētia tua ꝛc. ⁊ h̄
 q̄dem satis recte. nā cū res habeant
 esse i materia uel nā. ⁊ habeāt eē in
 aīa p̄ sciam acq̄sitā. habeāt etiā eē i
 ea p̄ grām. habeāt etiā eē i ea p̄ glo-
 riā. ⁊ habeāt etiā esse in mēte etna.
Phīa q̄dē agit de reb⁹ ut sūt in nā
 seu in aīa. s̄m noticiā nālīē insitam.
 uel etiā acq̄sitam. **S**z theologia tan-
 q̄ scīa sup̄ fidez fundata. ⁊ p̄ sp̄m. s.
 reuelata. agit de hīs q̄ spectant ad
 grām ⁊ gloriā: ⁊ etiā ad sapiētīā eē
 nā. Un̄ ip̄a s̄sternēs sibi philosophi-
 cā cognitionē ⁊ assumēs de naturis
 rez quātū sibi op⁹ ē. ad fabricandū
 speculum p̄ q̄d fiat rēp̄sentatio diuī
 noz. q̄si scalam erigit que in sui infi-
 mo tangit trā. s̄ in suo cacumie tan-
 git celū. ⁊ h̄ totū p̄ illum vnū ierar-
 chitū. **J**esu x̄pm q̄ nō tm̄ nature hūa-
 ne assūpte ē ierarchitū i ecclesiastica
 ierarchia. verū etiā i angelica ⁊ me-
 dia p̄sona. i illa sup̄celesti ierarchia
 diuine trinitatis. ita q̄ p̄ ipsam a sū-
 mo capite deo descendit v̄nct̄ionis
 grā. nō solū in barbā. verū etiā in
 orā vestimēti. q̄ nō tm̄ i īrlm̄ sup̄nā
 verū etiā vsq̄ i ecclīaz militatē. Est
 enī pulchritudo magna in machina
 mūdana. sed lōge maior i ecclesiastica
 pulchritudine. sanctor̄ carismatū ad-
 ornata. **M**axia aut̄ i īrlm̄ sup̄na. su-
 permaxia aut̄ in illa sūma ⁊ beatissi-
 ma trinitate. **I**deo ipsa scriptura nō

tm̄ h̄z altissimā mām p̄ quā delectat
 p̄ quā i altū leuat intelligētīā mētis
 verū etiā ip̄a ē venustissima ⁊ miro
 q̄dāmō intellectu meū delectat. ⁊ sic
 magis ac magis. delectādo assuefac̄ ad
 diuinoz spectaculoz cōtuit⁹ ⁊ anago-
 gas.

De pfūditate sacre scripture.

Habet postremo ip̄a scriptu-
 ra pfūditatē q̄ consistit i mul-
 tiplicitate mysticaz itelligē-
 tiaz. **N**ā p̄ter l̄ralē sensū h̄z i diuer-
 sis locis exponi triplicitē. allegorice.
 moralit̄. ⁊ anagogice. **E**st aut̄ alle-
 gorica. q̄n p̄ vnū factū indicat aliud
 factū. s̄m q̄d credēdū ē. **T**ropolo-
 gia siue moralitas ē. q̄n p̄ id q̄d s̄m
 est v̄t̄ itelligi id q̄d faciendum est.
Anagogia q̄i sursum ductio ē q̄n da-
 tur itelligi. q̄d desiderandū ē. s̄. etna
 felicitas beatoz. **R**ecte autez hic tri-
 plex sensus d̄z eē in scriptura p̄ter in-
 telligētīā l̄ralē. q̄ sic cōpetit ip̄i⁹ scri-
 pture s̄biectō. ip̄i⁹ auditori seu disci-
 pulo. ⁊ ip̄i⁹ originī. ip̄i⁹ etiā fini.
Subiectō iquā cōpetit. q̄ ip̄a ē do-
 ct̄rina q̄ est de deo de x̄po. de opib⁹
 repatiōis. ⁊ de credibili. **S**ubiectū
 .n. illi⁹ q̄ ad s̄bam. **D**e⁹ quo ad veri-
 tatē. **X**p̄us q̄ ad opatiōz. **R**epatiōis
 op⁹ q̄ ad oīa. h̄ ē ipsū credibile. **D**e-
 us aut̄ ē trin⁹ ⁊ vn⁹. i essentia vn⁹. in
 p̄sonis trin⁹. **I**deo scriptura q̄ ē de
 ipso h̄z in vnitate l̄re triformitatem
 intelligētīe. **X**p̄s etiā cū sit vnū v̄bū
 oīa p̄ ipsū facta dicūf. ⁊ in ipso relu-
 cent. ita q̄ ei⁹ sapia ē multiformis ⁊
 vna. **O**pa repatiōis cū sint multa.
 oīa ad x̄pi oblationē p̄ncipalē h̄nt

Prologus. vi.

aspectū. Credibile autē ut credibile diuersimode relucet. h̄ diuersū statū credētū. Ideo p̄ cōformitatē ad oīa p̄missa. sacra scriptura i vna l̄ra multiformē parit̄ itelligētā. Cōpetit etiā h̄ auditori. q̄ null⁹ dueniēs ē ei⁹ auditor. nisi humilis. mūd⁹. fidel⁹ ⁊ studios⁹. Ideo s̄b cortice l̄re aperte occultat̄ mystica ⁊ p̄fūda itelligētia. ad op̄mēdū sup̄biā: ut ipsi⁹. p̄funditate. in humilitate l̄re latēte. ⁊ sup̄bi op̄māf. ⁊ imūdi repellāf. ⁊ fraudulēti declinēf. ⁊ negligētes excitētur. ad itelligētā mysterioz. Et q̄a auditor doctrine istī⁹ nō est vni⁹ generis s̄ cuiilibz. oēs. n. saluandos oꝝ aliqua de doctrina hac scīre. Ideo ipsa multiformē h̄ itelligētā. ut sic oēm intellectū capiat ⁊ oī intellectui cōdescēdat. oēm intellectum supercedat. ⁊ oēm intellectū sibi diligētē intēdētē. multitudīne radiositate sue illuminet. p̄iter ⁊ accēdat. Cōpetit etiā p̄n⁹ a q̄ est. q̄a ē a deo p̄ x̄pm ⁊ sp̄m. s. loquētē p̄ oza p̄phetaz ⁊ aliorū q̄ h̄ac doctrinā scripserūt. Quā autē de⁹ nō t̄m loq̄f p̄ verba. v̄ez etiā p̄ facta. q̄ ipsi⁹ dicē facē ē. ⁊ ipsi us facē dicē. ⁊ oīa creata tanq̄ dei effect⁹ inuūt suā cām. Ideo i scriptura diuinit⁹ tradita. nō t̄m debēt significare v̄ba v̄ez etiā facta. X̄pus etiāz doctoꝝ licet eēt humil⁹ carne. alt⁹ t̄m erat d̄nitate. Ideo decebat ipsū ⁊ ei⁹ doctrinā h̄re hūilitatē i sermone cū p̄fūditate sn̄ie. ut sic x̄ps fuit p̄nīculis iuolūt⁹. Ita sapia dei i scriptura figuris q̄busdaz hūilib⁹ iuoluatur. Sp̄us autē sc̄us diuersimode illustrabat. ⁊ reuelatiōes faciebat i cor

dib⁹ p̄phetaz. ⁊ ipsū etiāz null⁹ latē pōt intellect⁹. q̄ missus erat oēm docere veritatē. Ideo cōpetebat eius doctrine. ut i vno s̄mōe multiplices laterēt itelligē. Cōpetit nihilominus ipsi fini. q̄ p̄ ipsū scriptura data ē ut p̄ ipsam dirigat hō i cognoscendis ⁊ agēdis. ut tādē pueniat ad optata. Et q̄a oēs creature ad h̄ facte sūt ut fūiāt hōi tēdētī ad sup̄nā patriā. iō scriptura assumit ipsaz creaturaz sp̄s diuersas. ut sic per ipsas doceat nos sapiam dirigētē ad et̄na. Et q̄ hō nō dirigif ad et̄na. nisi cognitiua cognoscat. v̄ez credēdum ⁊ opatia faciat. bonū opandū ⁊ affectiua suspirat ad deū vidēdū ⁊ amādū ⁊ p̄frūdū. h̄ic ē q̄ scriptura sac̄ p̄ sp̄m. s. data assumit librū creature. referēdo i finē s̄m triplicē modū itelligētīe. ut sic p̄ tropologiā habemus noticiā agēdoz v̄tualif. Insup p̄ allegoriā. credēdoz v̄acif. p̄ analogiā. desiderādoz delectabilif. ut sic purgati p̄ v̄tuosam opationē. Iluminati p̄ radiosam fidē. ⁊ perfecti per ardentissimam caritatē. pueniamus tādē ad brauiū felicitat̄. et̄ne.

De mō p̄cedēdi ipsi⁹ sacre scripture.

In tāta igif multiformitate sapie q̄ i ipsi⁹ sacre scripture cōtinet latitudine. lōgitudie altitudie. ⁊ p̄fūditate. vn⁹ ē cōis modus p̄cedēdi videlz. autētic⁹. Intra quē cōtinet mod⁹ narratiu⁹. p̄ceptorī⁹. p̄hibitori⁹. exhortatori⁹. p̄dictori⁹. cominatori⁹. p̄missiu⁹. deprecatori⁹ ⁊ laudatiuus. ⁊ oēs hī mōi s̄b vno

mō autētico reponūtur. 7 hoc satis recte. quia enī doctrina est. ut boni fiamus 7 saluemur. 7 hoc non fit p nudam considerationem. sed potius per inclinationem voluntatis. Ideo scriptura diuina eo modo debuit tradī. quo magis possemus inclinari. 7 quia magis mouetur affectus ad exempla q̄ ad argumēta. magis ad pmissiones q̄ ad ratiocinationes. magis per deuotiones q̄ der diffinitiones. Ideo scriptura ista non debuit habere modum diffinitiuū 7 diuisiuū 7 collectiuū ad probandum passiones aliquas de subiecto ad modū aliarum scientiarum. sed oportuit q̄ haberet modos p̄rios s̄m varias inclinatioēs aīarū diuersimode animos inclinantes. vbi si quis nō mouetur per precepta 7 prohibita. saltem moueatur per exempla narrata. Si quis non mouetur per hoc moueatur per beneficia sibi ostensa. Si quis nec per hoc mouetur. moueatur per monitiones sagaces. per pmissiones veraces. per cominationes terribiles. vt sic saltem excitetur ad deuotionem 7 dei laudem. in qua percipiet gratiam per quam dirigatur circa opera virtuosa. Quā igitur hi modi narratiui nō possunt fieri per viā certitudinis rōnū. quia particularia gesta pbari non possunt. Ideo ne scriptura ista tanq̄ dubia vacillaret ac per hoc minus rationis loco certitudinis moueret. prouidit deus huic scripture certitudinem auctoritatis que a deo magna est. quia omnem perspicuitatem humani ingenij superexcellit. 7 quia nō est certa au-

toritas eius qui pōt fallere ul' falli. Nullus autē est qui falli nō possit. 7 fallere nesciat. nisi deus 7 spūs. s. hīc est q̄ ad hoc q̄ scriptura sacra mō sibi debito eēt pfecte auctoritatis. ul' autēt'cata. q̄ nō p hūanā uestigatiōē est tradita. s̄ p reuelationē diuinā. Ideo nihil in ipsa contēnendum tanq̄ inutile. nil respuendū tanq̄ falsum. nil respuendū tanq̄ irritum uel iniquū. p eo q̄ spūs. s. eius auctor pfectissimus. nihil potuit dicere falsū nihil superfluū. nihil dimmutum. 7 p̄terea celum 7 terra transibūt verba scripture sacre non p̄teribunt quā impleantur. donec. n. celū 7 terra trāse. Jota. n. vnum aut vnus apex non p̄teribit a lege donec oīa fiant. saluatore testate. q̄ ḡ soluerit ea q̄ scriptura docet 7 docuerit sic homines mim⁹ vocabit̄ i regno celoz.

De mō exponēdi sacram scripturā.

QUēadmodū scriptura hec spūalē h̄z modū pcedēdi. sic iux̄ suū pcedēdi modū spūali suo mō d̄z intelligi 7 exponi. Cū. n. ip̄a s̄b vna l̄ra mltiplicē tegat itelligētiam. expositor d̄z abscondita pducē i lucē. 7 illā eductā māifestare per aliam scripturā magis patentem. sicut si exponeret illud. ps. Apphēnde arma 7 scutum īc. 7 si velim explicare que sunt arma diuina. dicam q̄ eius veritas 7 bona voluntas. 7 q̄ ita sit probatur per scripturā apertā. Nā describit̄ alibi. Scuto bone voluntatis tue. Et iterum. Scuto circūdabit te veritas ei⁹. ad

Prologus.

quod non potest quod defacili pertingere. nisi per assuetudinem lectiois: textum et litteras biblie commendat memorie. alioquin in expositione scripturarum nunquam poterit esse potens. Unde sicut quod dedignatur prima ad discere elementa. ex quibus dictio integralis: nunquam potest nosse. nec dictionum significatum. nec rectam legem constructio numerum. Sic quod litteram sacre scripture spernit. ad spirituales eius intelligencias nunquam assurgit. Attendant autem expositores quod non ubique regredenda est allegoria. nec omnia sunt mystice exponenda. propter quod notandum est quod scriptura quatuor habet partes.

Una in qua secundum litteram agit de mundanis rebus. et per illas significat reparationem nostram. sic apparet in descriptione formationis mundi. **A**lia est in qua agit de actibus et processibus illius populi israelitici et per illos significat reparationem generis humani. **T**ercia est in qua nudis verbis significat et exprimit ea que pertinent ad nostram salutem quantum ad fidem uel mores. **Q**uarta est in qua pronunciat nostre salutis mysterium partim verbis nudis. partim enigmaticis et obscuris. Et propterea scriptura in his locis variis non est uniformiter exponenda. **D**ebet autem expositor dirigi in expositione sacre scripture secundum triplicem regulam. que trahi potest de verbis beati Augustini in libro de doctrina christiana.

Prima hec est. ubicumque in hac scriptura. prima verborum significatio. significat res creationis. siue singulas res humane conuersationis. ibidem res significat per verba. per significat. deinde nostre reparationis mysteria. Ubi uero prima significatio verborum exprimit fidem siue caritatem. ibi nulla est allegoria quarenda. **T**ercia regula est illa. ubi verba habent scripture signi-

ficat res creationis aut conuersationis populi israelitici. ibi querat ex alio scripture loco quicquid quilibet res significat. et deinde de significatione sua eliciat per verba nude significantia. fidei ueritatem uel morum honestatem. ut si dicat. oues paruerunt gemellos fetus. ostendit quod oues significat ibi homines. et geminos fetus geminam caritatem. **T**ercia regula est ista. quando aliam scriptura habet aliquam intellectum litteralem et spirituale. debet excutere expositores. utrum illa attributio ueniatur at historico. aut spirituali significato. Si forte utriusque non potest conuenire. et si utriusque competat: tunc literalis et spiritualis debet affirmari. Si uero altero modo tantum. tunc spirituale solum debet intelligi. sic sabbatum legis esse perpetuum. sacerdotium eternum. possessio terre eterna. et pactum circuncisionis esse eternum. que omnia ad spirituale significatum referenda sunt. Ad hoc autem ut per sacrarum scripturarum siluam quod secure incidere uis. et exponendo incedat. opus est ut prius nouerit ipsius sacre scripture ueritatem per uerba explicita. uidelicet. ut attendat quando scriptura describit initium. progressum et consummationem duplicem. corporis quasi ex opposito se respicientium bonorum scilicet. quod hic se humiliat ut exalten semper eternaliter in futuro. Et malorum quod hic se exaltat. et eternaliter depunxit. Unde ipsa agit de toto uniuerso. quantum ad summum et imum. primum et ultimum. et quantum ad decursum intermedium. **S**ed forma cuiusdam crucis intelligibilis. in qua describi habet. et quodammodo uideri lumine mentis. totum machina uniuersi ad quam quodammodo intelligenda omnia nosse reuertitur per primum. scilicet. de uniuersis rerum creationem. lapsu. redemptio per sanguinem ihesu christi. et formatio

Tabula

p grām. curatiōē p sacra. 7 tādē
retributiōz p penā 7 gloriā sempitnā
7 q: hec doctrīna tā in scriptis scōz
q̄ doctoz. sic diuise tradita ē. ut ac
cedētib⁹ ad sc̄pturā sacra audiēdā
nō posset p lōga tpa videri nec au
diri. p̄ q̄ noui theologi frequēf
ipsaz sc̄pturā exhorret. tāq̄ quāda
siluā opacam. Rogat⁹ a socijs. ut ō
paupclā scie nre aliqd breue i sūma
dicerē de vitate theologie. eozūq̄ p
cib⁹ deuict⁹ assenti. breuiloguz q̄sdā
facē. in q̄ sūmati nō oīa s̄ aliq̄ magis
oportuna tenēdū breuiter tagēf. ad
dens sil rōnē. cum h̄ aliquā ad itelli
gēdū fm q̄ occurrebat p tempore.

Quia vō theologie fimo ē de deo
7 de p̄ pn⁹. utpote. q̄ ipa tāq̄ scia 7
doctrīa altiss̄ma. oīa resoluit i deū
tāq̄ i pn⁹ p̄ 7 sūmū. Ideo i assigti
one rōnū. i oīb⁹ q̄ i h̄ tractatulo cri
nēf. conat⁹ sū rōnē sumē a p̄ pn⁹. ut
sic oīderē vitatē sacre sc̄pture esse a
deo. 7 de deo. 7 fm deuz. ut merito
ista scia appareat vna eē 7 ordinata
7 theologia non imerito nūcupata.

Si qd igif ipsectū vel obscur. uel
supflū. uel min⁹ rectū ibi fuerit. ve
nia occupationi. 7 breuitati tps. 7
paupcule scie ccedat. Si qd vō re
ctū ibi fuerit. soli deo honor 7 glia
referat. Ut aut sequētia clari⁹ eluce
scāt titulos sp̄ales capituloz p̄mittē
curauī ad faciliōrē mēoriā 7 lucidīo
rē stuitū dicēdoz q̄. vii. ptitionib⁹.
7 lxxij. caplis distinguūtur.

Prima ps de trinitate dei. h3. c. 9.

De qb⁹ ē theologia i sūma. i

Quid tenēdum est de trinitate pso

naz 7 vnitate essentie. 2

De isti⁹ fidei itelligētia sana. 3

De isti⁹ fidei. exp̄ssiōe catholica. 4

De vnitate diuine nature i multifo
mitate apparitionum. 5

De vnitate diuine nāe i multiplici
tate appropriatoz. 6

De oīpotentia diuina. 7

De dei p̄destinatōe sapia 7 p̄scia. 8

De volūtate dei 7 puidētia. 9

Hec sūt capitula secūde partis.

De pductiōe mūdi totalis. i

De nā corpali q̄tū ad fieri. 2

De nā corpali q̄tū ad esse. 3

De natura corpali q̄tuz ad opari 7
influere. 4

De mō scribēdi p̄dca i sac̄ sc̄ptura. 5

De pductiōe supnoz spirituū. 6

De apostasia demonū. 7

De c̄firmatiōe bonoz angeloz. 8

De pductōe hoīs q̄tū ad sp̄m. 9

De pductōe ei⁹ q̄tū ad corp⁹. 10

De pductōe ei⁹ q̄tū ad totū cūctū. 11

De c̄pletione 7 ordinatione totius
mūdi cōsūmati. 12

Capitula tertie partis:

De origine mali in cōmuni. i

De p̄oz parētū temptatiōe. 2

De eoz transgressione. 3

De eoz undem punitione. 4

De originalis peccati corruptiōe. 5

De originalis peccati trāssusiōe. 6

De originalis peccati curatiōe. 7

De origine peccatoz actualiū. 8

De origine 7 distinctōe capitaliū. 9

De origine 7 qlitate pctoz vēialiū. 10

De origine pctoz finaliū. 11

Libri. i. finali.

Capitula quarte partis.

- De rōne q̄ decuit v̄bū incarnari. i
- De incarnatiōe q̄tū ad v̄nionē nāz. 2
- De incarnatiōe q̄tū ad modū. 3
- De incarnatione q̄tuz ad plenitudi-
nem temporum. 4
- De plenitudine gratie xp̄i q̄tuz ad
carissimata in effectu. 5
- De plenitudine sapiētie ī intellectu. 6
- De perfectiōe meriti in effectu. 7
- De passiōe xp̄i q̄tum ad statum pa-
tientis. 8
- De passione xp̄i q̄tum ad modum
patiendi. 9
- De passiōe q̄tū ad exitū passiōis. 10

Capitula quinte partis.

- De gratia inq̄tū est donum diuinit̄
datum. i
- De gratia inq̄tū educit libez arbi-
trium extra peccatum. 2
- De gr̄a inq̄tum adiuuat ad bonum
meritorium. 3
- De ramificatiōe gr̄e ī h̄it̄ v̄tutū. 4
- De ramificatiōe ip̄i ī h̄it̄ donoz. 5
- De ramificatione ipsius in habitus
beatitudinum. 6
- De exercicio gr̄e resp̄cū credēdoz. 7
- De exercicio gr̄e ī sp̄cū diligēdoz. 8
- De exercicio gratie resp̄cū agendoz
p̄ceptorum. 9
- De exercicio gr̄e resp̄cū petēdoz. 10

Capitula sexte partis.

- De sacramētoz origine. i
- De sacramētozū variatione. 2
- De sacroꝝ numero ⁊ distictiōe. 3
- De sacramētoz institutione. 4

- De sacramētoz disp̄fatiōe. 5
- De sacramētoz iteratiōe. 6
- De integritate baptisimi. 7
- De integritate cōfirmationis. 8
- De integritate eucharistie. 9
- De integritate penitentie. 10
- De integritate v̄nctiōis extreme. 11
- De integritate ordinis. 12
- De integritate matrimonij. 13

Capitula septime partis.

- De iudicio in cōi. i
- De pena purgatoria. 2
- De suffragijs ecclesiasticis. 3
- De cōflagratione igniū. 4
- De resurrectione corporū. 5
- De igne infernali. 6
- De gloria paradisi. 7

Incipit pars p̄ma illarū septem.

In p̄ncipio intelligēdū ē q̄
i sacra doctria. s. theologia
q̄ p̄ncipalit̄ agit de p̄ p̄n̄. s.
de deo trino ⁊ vno. de septē agit in
vniuerso. s. **P** De trinitate dei. **P** De
creatura mūdi. **P** De corruptela pct̄i
P De incarnatiōe v̄bi. **P** De gr̄a sp̄s. s.
P De medicina sacrali. **P** De statu fi-
nal' iudicij. **R**ō autē h̄ v̄tatis ad
itelligētiā p̄d̄coꝝ hec ē. q̄ cū sac̄ scri-
ptura siue theologia sit scia d̄as suf-
ficiētē noticiā s̄ p̄ p̄n̄ s̄z statū vie s̄z
q̄ est nc̄e ad salutē. ⁊ de' n̄ t̄m sit re-
rū p̄ p̄n̄. ⁊ exēplar ⁊ effectū ī cre-
atiōe. s̄ etiā refectiū ī redēptiōe. ⁊
perfectiū in retributione. Ideo nō
tatum agit de deo creatore. sed de
creatore ⁊ creatura. Et q̄ creatura
rōnalis q̄ ē quodāmodo finis oīuz

nō stetit. s̄ suo casu indiguit repari. Ideo agit de corruptela peccati. 7 medicina. medico. 7 tādē de creatio ne pfecta q̄ est in gl̄ia. ip̄is pietatis i penā. Et iō ipsa sola ē scia pfecta. q̄ incipit a p̄ qd̄ ē p̄mū p̄ncipiū. 7 puenit ad vltimū. qd̄ est p̄mū c̄nū. inci pit a sūmo. qd̄ ē de⁹ altissimus crea tor oīuz. 7 puenit ad infimū qd̄ ē in fernale suppliciu. Ipsa etiā sola ē sa piētia pfecta. q̄ incipit a cā sūma. q̄ ē p̄ncipiū creaturaz. vbi finiat cogni tio philosophica. 7 trāsit p̄ eā. vt est remediū pctōz. 7 reducit in eā ut est meritoz p̄mū. 7 finis desiderioz. Et in hac cognitiōe ē sapor pfect⁹. vita 7 salus aīaz. 7 iō ad eā addiscēdam inlāmari d̄z desideriu oīuz xp̄iano rū. Ex his pz q̄ licz theologia sit de tot 7 tā varijs. est tū scia vna cuius s̄biectū. Ut a quo oīa deus. Ut p qd̄ oīa xp̄us. Ut ad qd̄ oīa op⁹ re patoriu. Ut circa qd̄ oīa vnicū ca ritatis vinculū quo celestia 7 terre strīa cōnectūtur. Ut de q̄ oīa. in li bris canonicis cōphensa. credibile ut credibile. Ut de q̄ oīa. i libris expo sitoꝝ. credibile 7 intelligibile. qz s̄m Augl. in libro de vtilitate credendi. qz qd̄ credim⁹. debem⁹ auctoritati. qd̄ intelligimus rationi.

Quid tenendū de trinitate psonarū 7 vnitate essentie:

Primo igif de trinitate dei sūt tria cōsiderāda. s̄. **Q**ua liē vnitas s̄btātie 7 nāe s̄l̄ stet cū pl̄alitate psonaz. **2**o q̄liē cū pl̄itate apparitionū. **3**o qualicū

pluralitate appropriatoꝝ. **D**e pl̄a talite psonaz i vnitate nāe hoc di ctat recta fides eē tenedū. qz i vnita te nāe sūt tres p̄sone. p̄r. fili⁹. 7 sp̄s scūs. Quaz p̄ma a nullo ē. 2^a ē a so la p̄ma p̄ ḡniationē. 3^a a p̄ma 7 2^a. p̄ spirationē siue p̄cessionē. ita qz trini tas psonaz non excludit ab essentia diuina sūmā vnitatē. sūmaz simplici tatē. imēitatē. 7 c̄nitatē. incōmuta bilitatē. necitatē. 7 etiā p̄mitatez. qn poti⁹ icludit sūmā fecūditatē. ca ritatē. liberalitatē. equalitatez. ger manitatē. cōformitatē. 7 isepabilita tē. q̄ oīa sana fides itelligit eē i bea ta trinitate. **R**ō autē hī⁹ veritatis hec ē. qz fides cū sit p̄ncipiū cult⁹ dei 7 sūdamētū eius q̄ s̄m pietatē ē do ctine. dicit de deo esse sentiēdum altissime 7 p̄ssime. Nō autē sentiret altissime si non credēt qz deus posset se coicare sūme. Nō sentiret p̄ssime si credēt qz posset. 7 nollet. 7 iō ut al tissime 7 p̄ssime sentiat dicit deum se sūme coicare c̄naliter h̄ndo dile ctū 7 cōdilectū. ac p̄ h̄ deū vnū 7 tri nū. **H**uic autē fidei inq̄tū dicit de deo p̄ssime sentiēdū eē attestat̄ to ta sacra scriptura q̄ d̄r doctrīna s̄m pietatē q̄ deū fatef̄ h̄re prolē. quā sū me diligit. v̄bū sibi coequale. qd̄ ab ēno genuit. in q̄ cūcta disposuit. per quod cūcta produxit 7 gubernat. p̄ qd̄ etiā carnē factū. p̄ summa beni gnitate hoīez redemit p̄cioso sangui ne redēptūqz cibauit. p̄ qd̄ etiā i sine mūdi sūmā misericordiā p̄tiēdo ab oī misia liberabit. ut p̄ xp̄m oēs electi sint filij sūmi p̄ris. in q̄ crit ois pieta tis cōsumatō. 7 dei ad nos 7 ecōuerso

Inquē tū autē dīctat de deo sentien-
dū altissime. non tm̄ attestat ei sacra
scriptura. veruz etiam oīs creatura
iuxta qđ dicit Aug⁹. is. de trinita-
te. c. 4. **N**eq; diuinorū librorū tātū
modo auctoritas p̄dicat esse deū. s̄
oīs creatura que nos circumstat. ad
quā nos etiā p̄tinem⁹. vniuersa ipsa
rū rez natura p̄clamat. h̄re se p̄stan-
tissimū cōditōrē qui nobis mētē rō-
nemq; dedit. qua viuentia nō viuen-
tibus. Sensu p̄dicta nō sentientib⁹.
Intelligētia nō itelligētib⁹. Immor-
talita mortalibus. Potētia impotēti-
bus. Inuisibilia iusta. Speciosa defor-
mib⁹. Bona malis. Incorruptibilia
corruptibilibus. Immutabilia muta-
bilib⁹. Inuisibilia visibilibus. Incor-
poralia corporalib⁹. Beata miseris
p̄ferēda iudicam⁹ ac p̄ hoc. qm̄ reb⁹
creatis creatorē sine dubitatōe p̄po-
nimus. oꝝ ut eū 7 sūme viuē 7 cūcta
sentire atq; itelligē. mori at 7 corū
p̄ mutariq; nō posse. nec corpus eē
s̄ ipsū oipotētissimū iustissimū. spe-
ciosissimū. optimū. btissimūq; fate-
mur. Ecce in his duodeci includūf
altissime nobilitates eē diuī. q̄ tm̄ re-
ducūtur ad tria. s̄. eternitatē. sapien-
tiā. 7 beatitudinē. 7 hec tria ad vnū
s̄. ad sapiētīā in qua includūtur mēs
generās. v̄bū. p̄les. 7 amor nectēs
vtrūq; in qbus fides dīctat beatissi-
mā cōsistere trinitatē. 7 qm̄ sūma sa-
piētia ponit trinitatē. pōit nihilomi-
nus oēs prius habitas nobilissimas
cōditiones videlz. vnitatē. simplici-
tatē. 7 ceteras sequētes nc̄ce est oēs
p̄dictas nobilitates diuīni eē simul
itare cū nobilissima trinitate.

De istius fidei intelligentia sana.

Ad istius autē fidei intelligen-
tiā sanā docet doctrina sa-
cra q̄ i diuis sūt due ema-
tiōes. **T**res ypostases. **Q**uatuor
relationes. **Q**uinq; notiones. **E**t
ex his tm̄ tres p̄prietates p̄sonales.
Ratio autē ad p̄dictorū intelligen-
tiā hec est. q̄ cū primū 7 sūmū p̄nci-
piū hoc ipso q̄ primū sit simplicissi-
mū. hoc ipso q̄ sūmū sit p̄fectissimū.
ideo p̄fectissime se coicat. q̄ p̄fectio-
nē 7 indiuisiōnē oimodā seruat hoc
ipso q̄ simplicissimū. 7 iō salua vni-
tate nature sūt ibi modi emanādi p̄-
fecte. **M**odi autē emanandi p̄fecte
sunt duo tm̄. s̄. p̄ modū nature. 7 vo-
lūtatis. **P**rim⁹ ē generatio. 2⁹ spira-
tio siue p̄cessio. 7 ideo hi sūt ibi. **E**t
q̄ duab⁹ emanationib⁹ **S**stantificis
necesse est emanare duas ypostases
Necesse est etiā ponē ypostasim pri-
mo p̄ducentem ab aliq̄ nō emanare
ne sit in infinitū abire. 7 ideo sūt ibi
tres ypostases. **E**t q̄ cuilibet ema-
natiōi r̄ndet duplex habitudo rela-
tionis. ideo sūt ibi q̄tuor relationes
scz paternitas. filiatio. 7 processio. 7
spiratio. **E**t q̄ p̄ has habitudines
inotescūt nobis diuīne ypostases. 7
p̄ter hoc etiā ypostasis illa in qua ē
p̄ma rō p̄ncipiādi inotescit nobis. q̄
nō p̄ducit. q̄ hoc ē nobilitatis i ip̄a
Ideoq; sunt qnq; notiones. s̄. q̄tuor
relationes p̄dicte cū inascibilitate.
Et quia quelibet p̄sonarū vnā ha-
bet p̄prietatē p̄ quā p̄ncipaliter ino-
tescit. **I**deo tm̄ tres sunt p̄prietates
p̄sonales que his noib⁹ exprīmūtur

pprie et pncipaliter. s. pater et filius
 et spūs. s. Cū. n. ppriū sit patris esse
 inascibile siue ingentum. esse pncipiū
 non de pncipio. esse patrē. Inascibi-
 litas notificat ipsū p modum nega-
 tionis. licz ex consequēti per modū
 positionis. qz inascibilitas in patre
 pōit fontalē plenitudinē. pncipiū nō
 de pncipio p modū positionis cū negati-
 one. esse patrē p modū positionis et
 habitudinē cōplete et determinate.
Similiter cū filiū sit imago vrbū. et
 filiū. Imago noiat illā psonā ut simili-
 tudinē expōsam. Verbū aut ut similitu-
 dinem expōsiuā. filius ut similitudinem
 ypostaticā. Rursus imago ut similitu-
 dinem cōformē. verbū aut ut simili-
 tudinē intellectuāle. filius ut similitu-
 dinem cōnaturalē. Per hūc modū
 cū ppriū sit spūs. s. esse donū. esse ne-
 rū seu caritatē amboꝝ. esse etiā spm̄
 sc̄m. donū nominat ipsū ut datū vo-
 luntariū. caritas siue nexū. sicut datū
 volūtariū et pncipiū. spūs scūs ut da-
 tum volūtariū pncipiū et ypostaticū
Hinc est qz p hec tria noia que sūt p-
 et filius et spūs. s. triū psonaz. pprieta-
 tes psonales insinuātur. Hec igitur
 attendantur ad fidei trinitatis intel-
 ligētiam sanā.

De fidei expōsitione catholica.

Adistius etiā fidei expōsitiōez
 catholicā tenēdū ē fm san-
 ctōꝝ doctōꝝ documēta: qz
 in diuinis sūt. Duo modi pndicandi
 s. per modum sbstātie et relationis.
Tres modi supponēdi. s. essentie. p-
 sone. notionis. **Q**uatuor modi si

gnificandi sbam. s. noie essentie. sbe.
 plone. et ypostasis. **Q**uiqz modi di-
 tendi. s. quis. qui. que. qd. et quid. et
 tres modi differēdi. s. fm differētez
 modū existendi. fm differētē modū
 se habēdi. et fm differētē modū intel-
 ligēdi. **R**ō aut pndictōꝝ hec ē. qz cū
 primū pncipiū sit pfectissimū. simul et
 simplicissimū. oia que pfectionis sūt
 de ipso dicūtur pfecte. pprie. et vere
 que aut impfectionis sūt aut non di-
 cūtur. aut si dicūtur. fm assūptionez
 humane nature dicūtur. uel trāsum-
 ptive. Cū igit decē sint pndicamenta
 scz. substātia. quātitas. relatio. qua-
 litas. actio. passio. vbi quādo. sius.
 habere. qnqz vltima spectāt ppe ad
 corpalia seu mutabilia. ideo non at-
 tribuūtur deo nisi trāsumptiuo mō
 et figuratiuo. Alie vō qnqz pcedētia
 deo attribuūtur. fm id qz cōpletio-
 nē dicunt. ita tñ qz diuina simplicita-
 tē nō impediūt. Oia ḡ hec pndicamē-
 ta sūt idipsū qd est id de quo pndicā-
 tur. et ita p cōpationē ad sbiectum
 in quo sunt oia dicuntur transire in
 sbam. relatione tñ excepta. que cum
 duplicē habeat cōpationē ut ad sb-
 iectū in q. et ut ad terminū ad quem
 pmo mō trāsit ne faciat cōpositiōez.
 2° manet ut faciat distictionē. et hinc
 est qz sbstātia cōtinet vnitatem. Re-
 latio multiplicat trinitatez. et iō ma-
 nēt ibi hi tñ duo mōi pndicādi diffe-
 rentes de qbus talis datur regula.
Qd que dicūtur fm sbam de oib⁹
 dicūtur et sigillatim simul: et singula-
 riter. **Q**ue vō fm relationē. aut nō
 de oib⁹ dicuntur. aut si de pluribus
 pluraliter. ut relati disticti. similes

equales. ppter relationez intrinsecā
Et qm̄ plures pnt esse relationes in
vna psona. sicut sunt plures psonae i
vna natura. Ideo distinctio i noti
one non infert diuersificationē pso
ne. nec distinctio psonae plicationē
nāe. et ppta nō qd dūcūt eēntie cō
uēit notōi uel psonae nec ecōuerso. et
hic ē q̄ sūt ibi tres modi supponēdi
de qbus talis cōsuevit dari regula.

Supposita essentia nō supponitur
notio nec psona. et supposita notione
nō supponitur psona nec essentia. et
supposita persona nō supponit essen
tia nec notio. sicut p̄ exemplū. **E**t
qm̄ vera distinctio est in suppositis
sbtātie manente essentia vna. ideo
necesse ē ibi mltiplr significari sbaz
s. ut coicabilē et incoicabilē. **E**t coi
cabilis p̄ modū abstractionis. p̄ no
men essentiae. et p̄ modū cōcretionis.
p̄ nomē sbtātie. **E**t incoicabilem vō
velut distinguibile p̄ nomen yposta
sis. velut distinctā p̄ nomē psonae. **E**t
aliter. velut distinctā qualitercunq;
et sic ypostasis. vel notabilis et pfecte
et sic psona exēpla horū quatuor sūt
in creatura. videlz humanitas. hō.
aligs hō. petrus. **1**o essentia. **2**o sub
stātia. **3**o ypostasis. **4**o psonā dic

Et quia in psona q̄ distinguit nō so
lum est cōsiderare eū q̄ distinguitur
s̄ etiā illud quo distinguitur h̄ ē p
prietas siue notio. iō neciuz est q̄ in
diuinis sint qnq; modi dicēdi piter
et querēdi. s. **Q**uis rōne psonae.
Qui rōne ypostasis. q̄ dicit suppo
sitū sbtātie indistincte. **Q**ue rōne
notionis. **Q**uō rōne sbtātie. **Q**uid

siue q̄ rōne essentiae diuine. **E**t qm̄ oēs
hi modi i vnitāte essentiae radicātur
q̄ quicqd est in deo est ipse de⁹ vn⁹
et solus. Ideo non ponūt ibi dīam
nec s̄m essentia nec s̄m esse. et ppter
sūt ibi tres modi differēdi. s. s̄m mo
dum essendi siue emanandi. sicut dif
fert psona a psona. s̄m modos se ha
bendi. sicut differt psona et essentia.
q̄ vna psona ad aliam refertur. et iō
distinguitur. essentia vō nō refertur
ad alterum. et ideo nō distinguit. s̄m
modū etiam intelligēdi. sicut differt
vna pprietas sbtārialis ab altera.
ut bonitas et sapiētia. **P**rima dīa
est pfectissima et sūma. q̄ possit repe
riri i diuinis. Est. n. in suppositis ita
q̄ vnū nō dī de altero. **2**a dīa est
minor que ē in attributis. licz. n. vnū
possit dici de altero ut persona de
essentia. aliquid tñ dī de vno qd nō
de altero. ut q̄ persona distinguit et
refert. essentia vō non. **3**a vō dīa
minima ē. q̄ est in cōnotatis. lz vnū
de altero dicatur ad iuicem. et idem
possit dici de vtrūq;. nō tñ idē cōno
tatur vtrūq;. nec p̄ idem intelligi
datur vtrūq;. Ex pmo mō differēdi
oritur pluralitas psonarū. Ex 2o mō
pluralitas p̄dicationū sbtāliū et rela
tiuarū. Ex 3o pluralitas pprietatum
essentialiū et notionū siue ab eterno
siue ex tempore. siue pprie. siue tran
sumptiue. siue coiter siue appropria
te. dīcōz exēpla manifesta sūt. his
intellectis claret satis et quid sentie
dum et qualiter loquendum est de
summa trinitate personarū diui
narum.

De unitate diuine nature i multiformitate apparitionum.

Secundo aut de pluralitate apparitionum docet diuina doctrina hoc esse tenendum. Cum deus sit incircumscribibilis. inuisibilis et incommutabilis. nihilominus tamen habitat in sanctis uiris spiritualiter. apparuit patriarchis et prophetis. descendit de celis. misit etiam et filium et spiritum. scilicet ad salutem humani generis. et licet in deo sint indiuisa. natura. uirtus. et operatio. trinitatis missio. tamen uel apparitio unius persone non est missio uel apparitio alterius. licet sit ibi summa equalitas. Solius tamen est patris mittere et non mitti. spiritus. scilicet est tamen mitti in respectu diuinarum personarum. nisi forte dicatur mittere hominem assumptum. filii autem est mittere et mitti. sic ex predictis apparet.

Intelligentia autem et ratio predictorum hec est. quia licet primum principium sit inmensum et incircumscribibile. sit incorporeum et inuisibile. sit eternum et incommutabile. principium tamen est reus spiritualium et corporaliu. naturalium et gratuitarum. ac per hoc etiam reus mutabilium. sensibiliu et circumscriptarum per quas licet ipse imutabilis. insensibilis. incircumscriptus. seipsum reddat manifestum et notum. Reddit autem se manifestum et notum generaliter. per uniuersitatem suorum effectuum ab ipso emanantium. In quibus dicitur esse per essentiam potentiam. et presentiam. quod se extendit ad omnia creata. Reddit etiam se specialiter notum per aliquos effectus qui in ipsum specialiter ducunt ratione quorum dicitur inhabitare. apparere. descendere. mittere uel mitti. Habitare namque dicitur esse

etiam speciale cum acceptatione. sic effectus gratie gratum facientis que est deiformis et in deum reducit. et deum facit nos habere. et haberi a nobis. ac per hoc inhabitare in nobis. et quia gratie effectus communis est omnibus personis. ideo una persona non habitat sine alia imo sicut tota trinitas. Apparere uero dicitur effectus sensibilis cum expressa significatione. sicut spiritus. scilicet apparuit in columba. Et quoniam sicut persone diuine distinte sunt. sic distinte significari possunt. et signis et uerbis. ideo quilibet persona potest per se apparere. et apparitio potest cuilibet competere siue omnibus simul. siue cuilibet per se. Unde quod spiritus. scilicet dicitur in linguis igneis et columba apparuisse hoc non est primum nouum uinculum uel effectum speciale. sed primum unione que est in signum et signatum sibi specialiter. et modo et origine deputatum.

Descendere autem dicitur uerbaliter esse actum predictorum cum inchoatione. deus. namque beatissimis angelis semper est presentis in celis. quia in eis spiritus habitat et apparet. Peccatoribus autem in terris. est modo ut absens. et quantum ad gratiam et quantum ad noticiam. ideo cum incipit apparere uel inhabitare de presente in celis. et quasi absente nobis sit presentis terris. et ideo licet in se non mutet tamen dicitur descendere nobis.

Mitti uero dicitur effectus predictos cum eterna productione. tunc. namque pater mittit filium cum faciendo eum nobis presentem per noticiam uel gratiam inuit. quod ab ipso procedit. et quia pater a nullo procedit. ideo nunquam dicitur mitti. quia uero filius producit et producit. ideo mittit et mittit. quia uero spiritus. scilicet eternaliter producit sed non producit nisi ex tempore. ideo ipse est proprie mitti. mittit uero non competit sibi nisi respectum creature.

ex quo apparet q̄ he sūt iproprie z
exponēde. spūs. s. mittit se. spūs. s. mit
tit filiū. filius mittit seipsū. nisi intel
ligatur inq̄tum ē de virgine natus.
Pat̄z etiā q̄re mittē z micti nō ope
tit oib⁹. q̄ licz dicat effectū in creatu
ra dīc̄ tñ relatōz ītrīsecā. ita q̄ mit
tē dicit auctoritatē. mitti s̄bauctori
tatē rōne p̄ductiōis eterne interius
importate.

De vnitāte nature in multiplicita
te appropriatorum.

Tertio v̄o de p̄litate ap
propriatorū hoc docet sa
cra scriptura esse tenendū.
q̄ lz oīa essentialia oib⁹ p̄sonis eq̄li
ter z indifferēter cōueniāt. tñ patri
dīr̄ appropriari vnitās. filio veritas.
spiritui. s. bonitas. Et iuxta hanc su
mitur z^a appropriatio hilarit̄. s. eter
nitas in p̄re. spēs in imagine. z vsus
in munere. Juxta hāc sumit̄ z^a. s. in
patre rō p̄ncipiādī. in filio rō exem
plādī. in spū sancto rō finiēdi. z iux
hāc sumitur 4^a. s. oīpotētia patri.
oīscia filio. voluntas seu beniuolen
tia spiritui. s. Nec aut̄ dicūt approp
ari nō quia fiāt p̄pria cū sp̄ sint coīa.
s̄ q̄ ducūt ad intelligentiā z noticiā
p̄prioꝝ. s. triū p̄sonaz. **I**ntelligen
tia aut̄ z rō p̄dictoz hec est. q̄ enim
p̄mū p̄ncipiū ē nobilissimū z p̄fectis
simū. iō cōditiones entis nobilissime
z gūalissime i eo repiūtur i summo
. hec autē sūt vnū vez bonū que non
cōtrahūt ens s̄m̄ supposita s̄ s̄m̄ rōz
Nā vnū noiāt ens ut connūerabile.
z hoc hz p̄ idiuisionē sui i se. vez s̄m̄
q̄ cognoscibile. z hoc hz p̄ idiuisio

nē sui a p̄pria sp̄e. Bonū s̄m̄ q̄ coīca
bile. z hoc habet p̄ idiuisionē sui a
p̄pria opatione. Et q̄ hec triplex in
diuisio se habet s̄m̄ ordinē q̄tuz ad
rōne intelligēdi. ita q̄ verū p̄suppo
nit vnū. z bonū p̄supponit verum z
vnū. Hinc ē q̄ hec attribuūt p̄ p̄n^o
in summo. q̄ p̄fecta z gūalia attribuū
tur tribus p̄sonis. q̄a ordinata. z iō
sūme vnū patri q̄ ē origo p̄sonaz.
Sūme vez filio. q̄ ē a p̄re ut verbū.
Sūme bonū spiritui. s. q̄ ē ab vtro
q̄ ut amor z donū. z q̄ sūme vnū ē
sūmū p̄mū. q̄ caret oī inceptiōe. z q̄
sūme verū ē sūme equale z pulchrū.
z q̄ sūme bonū sūme vtile z p̄ficuū.
Hinc orit̄ z^a appropriatio hilarit̄ q̄
est Eternitas i p̄re. q̄ nō hz inītiuz
s̄ ē oīo p̄mū. **S**pēs iū imagine. i. in
v̄bo. q̄ sūme pulchr̄. **U**sus i munē
. i. in spū. s. q̄ sūme p̄ficuū z coīcat̄
q̄d p̄ alia verba inīnuat Aug^o. **I**n
p̄re vnitās. **I**n filio eq̄litas. **I**n
spū. s. vnitatis eq̄litasq̄ concordia.
Rursus q̄ sūme vnū z p̄mū tenet
rōne p̄ncipiādī z originādī. q̄ sūme
pulchr̄ z sp̄osū tenet rōne exp̄men
di z exēplādī. q̄ sūme p̄ficuū z bo
nū tenet rōne finiēdi. q̄ bonum z si
nis idem. **H**inc orit̄ z^a rō approp
andi. efficacīā p̄ri. exēplariatē filio.
finalitatē spiritui. s. **R**urs^o. q̄ a sū
me p̄ p̄ncipio fluit oē posse. a p̄z sū
mo exēplari oē scire. ad sūmū finem
tēdit oē velle. Ideo necē ē p̄mū p̄n^o
eē oīpotētissimū. oīsapientissimū. z oī
beniuolentissimū. Unitas aut̄ p̄ma
z sūma rediens sup̄ seipsam reduc̄ti
one ōpleta z p̄fecta est oīpotentissi
ma. sic z veritas omnisapientissima

7 bonitas oibeniouolentissima. 7 hec
a ppiat. qz ordinē ifinuāt. Volūtas
enī dat p̄intelligē cognitioz. 7 volū
tas 7 cognitio p̄supponūt potētīā 7
v̄tutem. qz posse scire ē aliqd posse
¶ Ex his apparet q̄ ē appropata 7 q
bus. 7 q̄ de cā. Nec. n. vltia. s. potē^a
7 sapia 7 voluntas sūt illa potissime
In qb^o sc̄pturis laudat trinitas sū
ma. 7 iō de his aliqd dicēdū ē breui
ter 7 sūmati.

¶ De omnipotentia dei.

I Hic de oīpoten^a dei h̄ fm
doctrīnā sacrā tenēda sūt
q̄ de^o ē oīpotēs ita tñ q̄ ei
nō attribuūt ad^o culpabiles. utpote
mētiri 7 male velle. Nec ad^o pena
les. ut metuere 7 dolē. Nec ad^o cor
pales siue māles. ut dormire 7 ābu
lare. nisi forte trāsūptie. Nec ad^o in
cōueniētes. ut posse facē maiorem se
uel aliū deū sibi eq̄le uel ifinitū actu
7 oīfīa. qz ut dīc Anselm^o. q̄bz puū
icōueniēs apud deū ē ipossibile. licz
tñ h̄ nō possit. ē tñ oīpotens vere 7
p̄prie 7 p̄fecte. **¶** Intelligētia at̄ 7 rō
p̄dictoz hec ē. qz p̄mū p̄n^o ē potēs
potē^a q̄ est potē^a simplr. 7 iō distri
butio addita ei distribuit p̄ his q̄
posse: ē posse simplr. Nec at̄ sūt que
egrediūt a potē^a oīpleta 7 ordinata
Potētīā aut̄ oīpleta dico q̄ non pōt
deficē nec pōt succūbē. nec pōt idigē
Potē^a at̄ icōpleta i peccā^o defic. i
patiēdo succūbit. in corpālīb^o actio
nīb^o indigētīā icludit. Dīna aut̄ po
tē^a qz sūma 7 p̄fectissima. iō nec ē o
nīhilo. nec ē sb̄ aliq̄. nec eget aliquo
alio. ac p̄ h̄ nec culpabilia. nec pena

lia nec mālia pōt. 7 B . qz oīpotens
potē^a cōpleta ē. **¶** Potētīā aut̄ ordi
natā oīngit triplr dīci. uel fm actū
uel fm aptitudinē. ul̄ fm possibilita
tē. q̄ qdē possibilitas ē ex pte solius
v̄tutis icreate. qz possibile ē. **¶** Po
tētīe p̄ mō dīctē non ē tñ possibile.
s̄ etiā actuale. **¶** Qz 2° mō 7 nō p̄. est
possibile simplr. l̄ nō actuale. **¶** Qz 3°
mō 7 nō p̄ uel 2° ē possibile deo sed
ipossibile creatur. **¶** Qz nullo p̄dco
rū mōz ē possibile. sic id qz dīctē
repugnat ordini. s̄z rōes 7 cās p̄mor
dialissimas 7 etnas: simplr ē ipossibi
le. sic qz de^o faciat aliqd actu ifinituz
qz sil̄ faciat aliqd eē. 7 nullo mō esse
qz faciat id qz fuit etiā n̄ fuisse. 7 ce
tera talia q̄ posse eē est coī ordinē.
7 oīplem̄tū dīne potē^o. Ex his p̄z q̄z
est dīna potē^a. p̄z etiā q̄ debēt dīci
simplr possibilīa 7 q̄ simplr impossi
bilīa. 7 qz aliq̄z ipossibilitas sil̄ stet
cū vera oīpotētīa.

¶ De sapientia dei.

D E sapiētīa dō dei hec tenē
da sūt. s. qz ipsa dīna sapia
lipidissimū coḡscit oīa bōa
7 mala. p̄fīta p̄sentīa. 7 futura actua
lia 7 possibilīa. ac p̄ hoc icōprehensī
bilīa nobīs. 7 ifīnīta. ita tñ qz ip̄a in
se nullo mō diuersificat. licz diuersa
noīa sortiat. Inq̄tū aut̄ ē coḡscitīua
in se oīuz possibilīū dī scīa siue coḡni
tīo. Inq̄tū ē coḡscitīua oīuz q̄ i vni
uerso sūt dī vīso. Inq̄tū ē coḡscitī
ua oīuz q̄ bñ sūt dī approbatīo. In
q̄tū ē cognoscitīa eoz q̄ futura sunt
dī p̄scīa siue p̄uīso. Inq̄tū cognitīa
eoz q̄ ab ipso deo sic̄da sūt dīctur

Dars.

p̄destinatio. Inq̄tū v̄o ē coḡscitia eo
 rū q̄ dānāda sūt. dī r̄probatio. 7 q̄
 ip̄a nō t̄m ē coḡscitia. s̄ etl rō coḡscē
 di oīa. Inq̄tū ē rō coḡscēdi oīa co/
 gnita dī lux. Inq̄tū rō coḡscēdi vi
 sa 7 approbata speculū. Inq̄tū p̄ui
 sa 7 disposita dī exēplar. Inq̄tum
 ē rō coḡscēdi p̄destinata 7 approba
 ta dī liber vite. Est igit̄ liber vite.
 resp̄cū rez ut redeūtiū. Exēplar ut
 exeūtiū. Speculū ut euntiū. Lux v̄o
 resp̄cū oiuz. Ad exēplar at̄ expectat
 idea. verbū. ars 7 rō. Idea s̄m actū
 p̄uidēdi. Verbū s̄m actū p̄ponēdi.
 Ars s̄m actū p̄sequēdi. Rō s̄m actū
 p̄ficiēdi. q̄ sup̄addit it̄ētioz finis. q̄
 v̄o hec oīa vnū sūt i deo. iō frequē
 accipiē vnū p̄ alio. Et lz dīna sapia
 rōe diuersitat̄. scitoz 7 cōnōtoz di
 uersa sortiat̄ vocabula. nō t̄m diuer
 sificat̄ s̄m rōez it̄rīsecā. coḡscit enīz
 cōtingētia ifallibiliē. mutabilia imu
 tabilit̄. futura p̄ntialit̄. t̄palia ēnalit̄
 ter. depēden^a idēpēdēt. creata icre
 ate. alia a se. i se. z p se. et cum ifalli
 bilīē cōtingētia coḡscat. s̄l stat liber
 tas 7 vertibilitas volūtatis cū p̄de
 stinatiōe 7 p̄scia. **I**ntelligētia aut̄ z
 rō p̄dēoz hec ē. q̄m p̄mū p̄n^m h̄ ip̄o
 q̄ p^m 7 sūmū. coḡnitioz habz simpli
 cissimā 7 p̄fectissimā. Quia p̄fectissi
 ma. iō coḡscit oīa s̄ml̄ distinctissime
 s̄b oīb⁹ cōditioib⁹ q̄s res h̄nt uel h̄re
 p̄nt. 7 p̄p̄tea futura scit esse futura 7
 p̄ntia p̄ntia 7 bōa scit approbāda.
 mala reprobanda. Hic est q̄ diuersa
 sortit̄ vocabula s̄z q̄ ē sup̄dictū. sed
 q̄ s̄l stat p̄fectio sapie. cū sūma sim
 plicitate. h̄ic ē q̄ oīa alia a se coḡscit
 in se. z p se. ex quo seq̄t z^m q̄ creata

coḡscit i create. Ex quo seq̄t z^m q̄d
 depēdētia coḡscit indepēdēt. Ex q̄
 orit̄ 4^m q̄ t̄palia coḡscit ēnaliter.
 ex q̄ 5^m q̄ futura coḡscit presenti
 aliter. ex q̄ 6^m q̄ mutabilia coḡscit
 immutabilīē. ex q̄ 7^m q̄ cōtingētia
 ifallibilit̄. 7 ita cōtingētia manen
 tia cōtingētia: sūt dīne sapie p̄sus in
 fallibilia. tā i cōtingētibus q̄ s̄biacēt
 nāe q̄ libertati volūtati h̄uane. Un̄
 q̄ vult h̄ vez intelligē quō s̄l stat li
 bertas volūtatis create. cū ifallibi
 litate p̄destinatōis ērne. reuoluēdo
 ab h̄ vltio p̄cedat p̄ illos septē ḡd⁹
 vsq̄ ad p^m p̄n^m. q̄d p̄n^m p^m p̄fectissi
 me coḡscit oīa p̄ seipsū. q̄d ē vez cer
 tissimū ex q̄ cetera p̄dicta rōcinādo
 ifallibilit̄ cōcludūf. Sicut aut̄ vi
 uine coḡnitiois certitudo s̄l stat cū
 cōtingētia rez coḡnitaz. q̄ s̄l ē sim
 plex. 7 p̄fectissima dīna sapia. sic vni
 tas s̄l stat cū multiformitate rōnuz.
 ideaz ex eadē cā. qa enī p̄fectissima
 est. iō distinctissime 7 p̄fectissime co
 gnoscit oīa 7 singula distinctissime 7
 p̄fectissime rep̄ntat. 7 iō singulaz dī
 h̄re rōnes 7 ideas tanq̄ rez s̄litudi
 nes p̄fectissime exp̄siuas. Quia v̄o
 simplicissima ē. iō oēs s̄litudies ille
 sūt vnū i ip̄a. Un̄ sic de⁹ ex vna v̄tu
 te oīa p̄ducit ex t̄pe s̄m oīmodā rez
 integritatē. sic vna v̄tute oīa expri
 mit sempiternalit̄. Sicut 7 vna ē i deo
 altissimo opatio actiua s̄m rē. dicūf
 t̄m plures rez p̄ductiones rōe p̄ali
 tatis p̄ductoz. sic vna ē veritas vni
 us intelligētie actus i deo. Dicūf t̄m
 plures s̄litudines idee. 7 rōnes rōe
 pluralitatis ideatoz uel ex̄itium uel
 futuroz uel possibiliū. De aut̄ rōes

uel idee. l3 sint vna veritas. 7 lux in
 essentia. nō tñ dicūt vna rō uel idea
Rō. n. uel idea dicūt ut ad altez f3
 rōz itelligēdi. noiat. n. silitudinez co
 gniti q̄ realit̄ tenet se expte dei. l3 f3
 rōnē intelligēdi dicē videat aliqd
 ex pte ideati. Si aut̄ hi⁹ sile i creatu
 ra regraf. dicēdū q̄ h̄ ē ipsi⁹ exēpla
 ris ppiū. q̄ sic dictū ē sil est simplex
 7 infinitū 7 pfectissimū. q̄ p̄intellecto
 cetera cōsequēt̄ inotescunt. Quia. n.
 exēplar illud ē pfectissimū 7 simpli
 cissimū. iō actus pur⁹. Quia vō infi
 nitū 7 imensū. iō extra oē genus. Et
 hinc ē q̄ exūs vnū pōt eē silitudo ex
 p̄ssiuā multoz.

De volūtate dei.

De volūtate dei hec tenēda
 sūt. q̄ ipsa sic ē recta ut nul
 lo mō possit obliquari. Sic
 est efficac. ut nullo mō possit ipediri
 Sic ē vna. ut tñ multiformit̄ hēat si
 gnificari. Significat. n. dīna volun
 tas que ē volūtas bñplaciti p volū
 tatē signi s̄m qnq3 dīnas signoz. que
 sūt p̄ceptū. phibitio. cōsil. ū. ipletio.
 pmissio. s̄m que disponūt a volūta
 te bñplaciti q̄cūq3 in vnīuerso fiunt.
 Est. n. voluntas dei p̄ma 7 sūma cā
 oīuz sp̄ez corpaliū 7 notionū. Nihil
 enī sit visibile aut intelligibile in ista
 toti⁹ creature amplissima q̄dā imē
 saq3 re publica. q̄d nō ē illa impiali
 aula sūmi impatoris. aut iubeat. aut
 p̄mittat. s̄m ineffabilē iusticiā p̄mio
 rū atq3 penaz 7 retributionū 7 grā
 rū. Et q̄ ista volūtas rōne recta dī
 puidētia. hinc ē q̄ oīa q̄ in vnīuer
 so fiūt. agūtur 7 regūt dīna puiden

tia que p oīa est irrep̄hensibilis. que
 nihil p̄cipit. phibet 7 cōsulit. nisi iu
 ste. nihil agit nisi bene. nihil p̄mittit
 iuste. **I**ntelligētia aut̄ 7 rō p̄dicto
 rū hec ē. p̄⁹ p̄ncipiū cū sit sūme nobi
 le. 7 volūtate h3. 7 nobili mō habet
 Cū igit̄ volūtas de se dicat illud f3
 q̄ in agētib⁹ a p̄posito attēdit regu
 la rectificatiōis 7 efficacia opatiōis
 necesse est q̄ in deo voluntas sit re
 ctissima 7 efficacissima. Ideo aut̄ re
 ctissima. q̄ idē sūt i deo voluntas 7
 veritas. Ideo efficacissima. q̄ idem
 p̄sūs ē voluntas 7 v̄tus siue ptās.
 Et q̄ nō pōt dīna volūtas carē ve
 ritate iō nō tñ dī recta. v̄ez etiā re
 gula rectitudinis. quia vō nullo mō
 pōt carē virtute. iō nō tñ est efficac
 verū etiā fons 7 origo toti⁹ efficacie
 ita ut nihil sine illa posset effici. Ni
 hil extra illā possit fieri. Nihil etiam
 sit a quo possit ipediri. Et q̄ rectissi
 ma ē. null⁹ pōt eē rect⁹ nisi cōformē
 ei. Null⁹ aut̄ pōt ei conformari. nisi
 volūtas illa inotescat ei. Oportuit
 ḡ volūtate dīnā ut regulā rectifica
 tionis notificari nobis. **R**ectitudo
 aut̄ q̄dā ē necessitatis. 7 hoc ē i faci
 endo bonū necessariū. 7 declinando
 malū. **Q**uidā ē p̄fectiōis. 7 h̄ ē in
 superogādo vltra debitū. 7 f3 hoc
 inotescit nobis p̄ triplex signū. s̄. p̄ce
 ptionē. phibitionē. 7 cōsilū. q̄d qdē
 significat dīuinū placituz acceptare
 tanq̄ iustū. q̄ sit s̄m dīnū p̄ceptū. q̄d
 declinatur s̄m dīuinaz phibitionem
 7 adīplet s̄m dīnū cōsilū. Signa vō
 hec infallibilia signa sūt dīne volun
 tatis. ut ē reglā rectitudis. **R**urs⁹
 q̄ efficacissima ē. nullo mō pōt aliqs

Libri.ii. finalium

aliquid efficere. nisi ipsa oīo coope-
rāte ⁊ efficiēte. **N**ullus deficere
ul' peccār pōt nisi iuste ipsa deserēte
⁊ s; hoc duo sunt signa ei'. s. ipletio
qđ est signū volūtatis ut efficiētis.
Permissio qđ ē signū volūtatis iu-
ste deserētis. Iuste aut' deserit q; iu-
stū ē ut sic āministrēt res q̄s dedit
ut non infringat leges q̄s indidit. ⁊
sic cooperet reb' quas creat. ut eas
agē motus p̄rios sinat. ⁊ iō si libez
arbitriū ad vtrūq; vertibile de lege
nāe ī malū dimittat cadē. h' nō pmit-
tit nisi iuste. **R**ursus ⁊ si p grām p̄-
ueniat ⁊ sustētet. nulli iuriā facit. iō
nō agit iuste nec oīo iuste fm exigē-
tiā meritoꝝ. q; merita ad hoc nō suf-
ficiūt s; gr̄tis ⁊ misericordiē ⁊ qđam
mō iuste q̄tū ē ex cōdecētia bonita-
tis sue. **C**ū q; dānat ⁊ reprobāt opa-
tur fm iusticiā. **Q**ū vō pdestinat
fm misericordiā. q; nō excludit iusti-
ciā. **Q**uia q; oēs fm q; de massa pdi-
tionis erāt debebāt dānari. iō plu-
res reproban' q; eligāt. ut ostēdat
q; saluatio ē fm gratiā spūs. s. spālē
s; dānatio fm iusticiā cōem. **N**ullus
q; potest cōqueri de dīna voluntate
q; oīa agit rectissime. imo in oibus
debem' gr̄as agē ⁊ honorificari re-
gimen diuine puidētie. **S**i q; autez
q̄rat quare magis vni peccatoꝝ mi-
nus gr̄e q; alteri largiā. hic oꝝ silen-
tiū imponē hūane loq̄citati. ⁊ excla-
mare cū ap̄lo. **O** altitudo diuitiāz
sapiez ⁊ scie dei. x̄c. **Q**uis. n. cognouit
sensū dñi aut q; ei' cōsiliari' fuit. aut
quis prior dedit illi ⁊ retribuet ei.
quoniam ex ipso ⁊ per ipsum x̄c.

Incipit pars secunda.

His sūmatim p̄ntelle-
ctis de trinitate dei.
dicēda sūt aliqua de
creatura mūdi. Circa
quā hec tenēda sūt ī
sūma. videlicet q; vniuersitas machi-
ne mūdialis p̄ducta ē ī esse ex tpe. ⁊
de nihilo ab vno p̄ncipio solo ⁊ sū-
mo. **E**ui' potētia lz sit imēsa dispo-
suit tñ oīa in certo nūero. pōdere ⁊
mēsura. **H**ec generalit̄ intelligenda
sūt circa rez p̄ductionē ex qb' veri-
tas colligit ⁊ error repudiat. **P**er
hoc. n. q; dī ex tpe excluditur error
ponētū mūdū etnū. **P**er hoc q; dī
de nihilo. excludit error ponētū et-
nitatē circa p̄ncipiū māle. **P**er hoc
q; dī ab vno p̄ncipio. excluditur er-
ror manicheoz ponētū pluralitatē
p̄ncipioꝝ. **P**er hoc q; dī solo ⁊ sū-
mo. excludit error ponētū deū pdu-
xisse inferiores creaturas. p̄ mysteri-
um intelligētiaz. **P**er hoc q; ī cer-
to numero pōdē ⁊ mēsura. oīdī q;
creatura ē effect' trinitatis creatis.
s; triplici giē cālitatis. **E**fficiētis
a quo ē ī creatura vnitas. modus. ⁊
mensura. **E**xēplaris a q; est in crea-
tura. veritas. spēs. ⁊ numer'. **F**ina-
lis. a quo est in creatura. bonitas. or-
do. ⁊ pond'. q; quidē repiūt ī oibus
creatur'. tāq; vestigiū creatoris. siue
corp'alib' siue spū'alib'. siue ex vtrif-
q; cōpositis. **R**ō aut' ad itelligētā
p̄dcoꝝ hec ē. q; ad h' q; sit stat' ī re-
bus. ⁊ ordo p̄fēd'. necē est q; oīa re-
ducāt ad vnū p̄n' qđ sit p̄mum. ut
det ceteris ⁊ statū. ⁊ p̄fēctissime ut

det ceteris oib⁹ cōplemētū. Quā igitur p̄mū p̄n⁴⁹ i q̄ ē stat⁹ nō pōt esse nisi vnū solū. si mūdū pducit cū non possit ipsū pducere de seip̄o. necē ē q̄ pducatur ipsū ex nihilo. Et q̄ pductio ex nihilo pōit eē p⁹ nō eē ex pte pducti. 7 inēsitatē i virtute pducēte ex pte p̄ncipiū. cū h̄ sit solū dei. necē ē q̄ creatura mundi sit pducta ex tpe ab ipsa vtute imēsa agente p se 7 imēdiate. ¶ Rursus qm̄ p̄n⁴⁹ pfectissimū a q̄ manat pfectio vniuersoz. necē ē agē a se 7 fm̄ se. 7 p̄ se. 7 q̄ nullo i agēdo idiget ex se. necē ē q̄ hēat itētioz triplicis cāe resp̄cū cuiuslibz creature. s. efficiētis. exēplaris. 7 finalis. Necē ē etiā oēm creaturā s̄z h̄ac triplicē bitudinē. opari ad cāz p̄mā. oīs. n. creatura cōstituit in eē ab efficiēte. 7 cōformaf ad exēplar. 7 ordinat ad finē. ac p h̄ ē vna bona. vera. modificata. sp̄ciosa. ordinata. mēsurata. discreta. 7 ponderata. Est. n. pōd⁹ inclinatio ordinata. 7 hec qdē gūalit̄ dicta sūt de oi creatura siue corporea. siue incorporea. siue ex vtriusq̄ cōstituta. sic ē nā hūana

De natura corporali q̄tū ad fieri.

Natura v̄o corporea nobis cōsiderāda est q̄tū ad fieri 7 q̄tū ad eē. 7 q̄tū ad opari. ¶ De nā v̄o corporea q̄tū ad fieri hec sp̄alit̄ tenēda sūt. s. q̄ sex dieb⁹ sit in eē pducta ita q̄ i p̄n⁹ añ oēs die creauit de⁹ celū 7 trā. ¶ Prīma v̄o die formata est lux. ¶ 2ª firmamentū factū ē i medio aq̄z. ¶ 3ª die separte sūt aq̄ a trā 7 cōgregate i locū vnū. ¶ 4^a

celū ē ornatū luminarib⁹. ¶ 5ª aer 7 aqua volatilib⁹ 7 piscib⁹. ¶ 6ª terra aialib⁹ 7 hoib⁹. ¶ 7ª die regeuit deus. non a labore nec ab ope cū vsq̄ nūc opes. s. a nouaz sp̄ez cōditione. q̄ oīa fecerat uel in fili. sic illa q̄ p̄pagat i semiali rōne. sic illa q̄ alijs modis itroducūt in eē. ¶ Rō aut̄ ad intelligētā p̄dictoz hec ē. q̄. n. res manant a p̄ p̄n⁹ 7 p̄fectissimo. tale autē est oipotētissimū. sapiētissimū. 7 beniuolētissimū. Ideo oportuit q̄ sic pducerēt i esse. ut in earum pductōe reluceat triplex nobilitas p̄dicta 7 excellētia. Et iō triformis fuit opatio diuina ad mundanā machinā pducendā. s. creatio q̄ appropriate rīi det oipotentiē. distinctio que rīdet sapie. ornatu q̄ rīdet bonitati largissime. Et qm̄ creatio ē de nihilo. iō fuit i p̄n⁹ añ oēm die. tanq̄ oīum rez 7 tēpoz fundamentū. ¶ Rursus q̄ distinctio corpoz mūdi attendit fm̄ triplicē modū. ideo facta fuit p̄ tridūū. Est enī distinctio nāe lumine a p̄spicua 7 opaca. 7 hec facta est i p̄ma die in diuisiōe lucis a tenebris. ¶ 2ª est distinctio nāe p̄spicue a p̄spicua. 7 h̄ 2ª die facta ē in diuisione aq̄z ab aquis. ¶ Et ē distinctio nāe p̄spicue ab opaca. 7 hec facta ē 3^a die in diuisiōe aq̄z a trīs. In his aut̄ ip̄licite dat̄ itelligi distinctio celestiu 7 elemētaliū fm̄ q̄ post declarabit. ¶ Sic igit̄ distinctio fieri de buit p̄ tridūū. 7 q̄ ornat⁹ corūdet distinctōi. iō sicut̄ trib⁹ dieb⁹ debuit cōsumari. ¶ Est enī ornat⁹ nāe lumine. 7 hic fact⁹ ē 4^a die. i formatōe stellaz solis 7 lune. ¶ Est etiā ornat⁹

Mars.

nāe p̄spicue. 7 hic fact⁹ ē 5^a die qua ex aquis facti sūt pisces 7 aues ad ornatū aeris 7 aque. Et ē ornatu nāe opace. s. fr̄e 7 hic fact⁹ ē 6° die in quo facte sūt b. stie. facta sūt 7 reptilia. facta ē etiā ad cōsumationem oīuz nāe humana. Hec aut̄ oīa l̄z potuerit facē ī instāti. maluit t̄n p̄ successione tēpor̄. tū p̄pter distinctā 7 clarā rep̄tationē. potētie. sapie. 7 bonitatis. tū p̄ cōueniētē cōmūditā diez siue t̄pm 7 opationū. tū etl. ut ī p̄ma mūdi cōditiōne fieri debbat semiar̄ia opez siēdoz. sic fierēt 7 p̄signatōes tēpor̄ futuroz. Un̄ ī illis sex dieb⁹ q̄i seminalit̄ p̄cessit distinctio oīuz tēpor̄ q̄ explicāf p̄ decursum sex etatū. Et hic ē q̄ sex die b⁹ opez addit̄ septim⁹ getis. q̄ dies nō scribit̄ h̄re vesperā. nō q̄ non habuit dies illa noctē succedētē. s̄ ad p̄signādā aiaz getē q̄ nunq̄ hēbit finē. Si aut̄ dicēt̄ alio mō q̄ oīa eēt̄ sil̄ facta. tūc oēs hī septē dies referūt̄ ad cōsideratōz āgelicā. Verūt̄n̄ p̄m⁹ mod⁹ dicēdi magis ē scripture cōson⁹ 7 auctoritatib⁹ scōz 7 q̄ p̄celserūt. 7 q̄ secuti sūt beatū Augl.

De nā copali q̄tū ad esse.

De nā v̄o corporea q̄tū ad esse hec tenēda sūt q̄ corpalis mūdi machina tota cōstit̄ in nā celesti 7 elemētali. ita q̄ celestis distincta ē ī tres celos p̄ncipales. s. empirreū. cristallinum. 7 firmamentū. Intra firmamētū q̄d ē celuz stellatū cōtinēt̄ur septē orbes septē planetaz. que sunt. saturn⁹. iupiter.

mars. sol. venus. mercurius. luna. **N**atura v̄o elemētaris ī q̄tuor species distinguitur. s. ignis. aeris. aque. terre. 7 sic p̄cedēdo a sūmo cardine celi vsq̄ ad centrū fr̄e. decem cōcurrūt orbes celestes. 7 q̄tuor spere elemētales ex q̄bus integrat̄ 7 cōstituitur tota machina mūdi sensibilis. v̄i stincte. p̄fecte. 7 ordinate. **R**ō aut̄ ad intelligētia p̄dictoz hec ē. q̄ cuz nā corpalis ad p̄fectionē suā 7 exp̄sionē sapie multiformis p̄mi p̄ncipiū regrat multiformitatē formarū. sic apparet in mineralib⁹ plantis. 7 aialibus. necesse fuit ponere aliqua corpora simplicia. que multiformit̄ possent misceri ad introductionem formarum multiformiū. 7 talis est natura subiecta contrarietati. 7 hec ē elementalis. **N**ecessē etiā fuit fieri naturā p̄ quā h̄rent hec contraria im̄mixta cōciliari. 7 talis nā elōgata ē a cōtrarietate. cuiusmōi ē natura lucis 7 corpis sup̄celestis. Et quoniaz mixtio fieri nō potest nisi p̄ contraria agentia 7 patiētia. ideo necesse fuit duplicē cōtrarietatē fieri ī elemētis q̄tū ad qualitates actiuas. q̄ sūt calidū frigidū. 7 q̄tū ad passiuas que sunt humidum. siccum. Et quia q̄d libz elemētū agit 7 patitur. ideo q̄d libz habz duas qualitates. vnā actiuam 7 aliam passiuam. ita tū q̄ vnā p̄ncipalem 7 p̄p̄riam. alteraz accidētalem uel acquisitam. ac per hoc necesse ē t̄m esse elementa q̄tuor scōm q̄tuor q̄litates p̄dictas q̄ drupl̄ obinatas. **N**atura aut̄ sup̄celestis aut est vniformis 7 immobilis. 7 hec est empireum. q̄ lux pura. aut mobilis

7 multiformis. 7 sic firmamētū. aut mobilis vniformis. 7 sic celū mediū int̄ empirēū 7 stellatū. qđ ē celū cristallinū. ¶ 4^{or} mēbrū. s. q. sit mltiforme 7 imobile nō pōt stare. q. multi formitas disponit ad motū varieta tē. nō ad vniformē quietē. Sūt igit̄ tres celi qz. ¶ Primū p totū ē lumio sū. s. empirēū. ¶ 2^{or} p totū spicuum. i. cristallinū. ¶ 3^{or} ex vtrisq. iūctuz. s. firmamētū. Cū igitur tres sūt celi icorruptibiles. 7 4^{or} elemēta varia bilia ut fiat debita cōnerio. cōcordia 7 corūidē^a disposuit de^o septē orbes planetaz q. sua varietate motuū 7 icorruptibilitate formaz qđ qddā vī culū eēt. 7 iūctura inferiorz elemēta liū orbiū. 7 supioz celestiu ad pficiē dū 7 decorādū vniuersū q. fm mira biles pportōes ordinatū dī 7 cōnexū denario celestiu orbiū. 7 qternario elemētoz reddētib⁹ ipsū pportiona liē tā pulchz q. pfectū. 7 ordiatū ut suo mō suū repūtet pñ^{or}.

De nā corpali q̄tū ad opari.

De nā at corpali q̄^{or} ad opa ri. h̄ tenēdū ē. q. celestia in fluūt in terrestria. 7 elemen talia q̄tū ad distinctiua significatio nē tēporū. s. diez. mēsiū. 7 ānoz. Sic enim dicit scriptura q. sic in signa 7 tēpora 7 dies 7 ānos. influūt q̄tuz ad effectiua pductionē rez gūabiliū 7 corruptibiliū. s. mineraliū. vegeta bilii. sensibiliū. 7 corpoz humano rum. sic tamen sunt ibi signa tēporū. 7 regimē opationū. ut non sint certa signa futuroz cōtigētū nec influāt

sup libez arbitriū p vīm cōstellatio nū quā dixerunt aliqui p̄hi eē fatū. **R**ō aut̄ ad intelligētia p̄dictozum hec est. q. cū in corpib⁹ celestib⁹ p̄p̄ primitatē ad p̄mum p̄ncipiū sit lux. motus. calor. 7 virtus. Lux rōne sue forme 7 specie. Mot⁹ respectu supi oris influētis. Calor respectu nāe in feriozis suscipiētis. Virtus vō oib⁹ modis p̄dictis. Cū inquā ita sit. cele stia corpa p lumē 7 motum. sūt 7 di stinctiōes tēporū. s. diei fm lucē solis 7 motū firmamēti. Mēsis fm motū lune i circulo obliquo. Anni fm mo tū solis in eodē circulo. Tēporū vō fm variū motū planetaz distāciam 7 concursum. ascensum 7 descensum retrogradationem 7 statum. ex quibus oritur diuersitas in temporib⁹.

Per virtutem aut̄ 7 caloz influūt ad pductionem eoz que ex elemen tis generatur. excitando. pmouēdo conciliando. ita q. fm conciliationez cōtrariorum ab equalitate remota fluūt mineralia. fm cōciliationem ab equalitate lōginqua. inuegetabilia. fm cōciliationē equalitati p̄mātē insensibilia. fm vō cōciliationē cālez in corpa humana que disposita sūt ad nobilissimā formā q. ē aīa rōnalis ad quā ordinat̄ 7 t̄minat̄ appetitus oīs nāe sensibilis 7 corruptibilis. ut p eā q. ē forma. ens. 7 viuēs. 7 itelli gens. qđ ad modū circuli intelligibi lis. reducatur ad suū p̄ncipiū in quo pficiat̄ 7 beatificetur. 7 q̄tuz i illud tēdit p libez arbitriū. iō q̄tū ad ar bitriū libertatē p̄cessit oēs v̄tutē cor palē. ac p h̄ cūcta nata sūt sibi fuire nihil aut̄ sibi dñari habet nisi solus

Par. 8.

deus. nō fatū seu dispositio syderuz
7 p̄pterea idubitant̄ vez ē q̄ sumus
finis oīuz coz̄ q̄ sunt. 7 oīa coz̄palia
facta sūt ad obsequz̄ hūanū. 7 ex his
oib⁹ accēdat̄ hō ad laudādū 7 amā
dū factōzē vniuersoz̄. cui⁹ puidētia
cūcta disponūf. Nec autē senūbilis
coz̄palīū machina ē tāq̄ dom⁹ q̄daz̄
a sūmo opifice hoī fabricata donec
ad domū veniat. nō manufactā i ce
lis. ut sicut aīa mō rōe coz̄pis. 7 sta
tus meritī nūc ē i trīs. sic aliqū coz̄
pus rōe aīe 7 stat⁹ p̄mī sit i celis zc

De mō scribēdi p̄dca i sac̄ sc̄ptura.

Ex iā dictis colligif q̄ sicut
deus res ordinate cōdidit
q̄tū ad tps. 7 ordinate dis
posuit q̄tū ad situm. sic ordinate gu
bernat q̄tū ad īfluētīā. 7 scriptura
ordinate narrat q̄tum ad doctrine
sufficiētiam. lz nō ita explicite descri
bat dīstīctiōē orbiū. nec celestium.
nec elemētaliū. 7 parū aut nihil di
cat de motib⁹ 7 v̄tutib⁹ coz̄poz̄ su
piorz̄. 7 de mīxtionib⁹ elementoz̄ 7
elemētatoz̄. 7 q̄ pl⁹ ē nihil explicite
narrat de dīctiōē supnoz̄ spiritūū.
maxie cū describit id vniuersū in eē
pductū. **R**ō at̄ ad itelligētīā hoz̄
hec ē. qz̄ cū p̄⁴⁷ p̄n⁴⁷ reddat se nobis
cōgscibile. 7 p̄ sc̄pturā 7 p̄ creaturā.
p̄ libz̄ creature se māifestat ut p̄n⁴⁷
effectiuū. p̄ libz̄ sc̄pture. ut p̄n⁴⁷ repa
tiūū. nō pōt cōgsci nisi cōgscat ut ef
fectiuuz̄. **J**ō sac̄ sc̄ptura lz p̄ncipalīē
agat de opib⁹ repatōis. dz̄ nihilomi
nus agē de ope dīctōis inq̄tū dūc i
cognitiōz̄ p̄mī p̄ncipij efficiēt. 7 refi

ciētis. 7 iō ip̄a ē cognitio sblimis. 7
salutaris. sblimis. qz̄ de p̄ p̄n^o effecti
uo qd̄ ē de⁹ creator. Salutaris. qz̄
de p̄n^o repatīno qd̄ ē xp̄us saluator
7 mediator. **R**ursus. qz̄ sblimis est
utpote. qz̄ agit de p̄ p̄n° 7 ente sūmo
iō nō descēdit ad describēdas sp̄ea
les entium naturas. motus. v̄tu
tes. 7 d̄rias. Sed cōstat in qd̄ā ḡia
litate in q̄ iplicāf sp̄alia. describēdo
.s. cōditionem mūdi q̄tū ad disposi
tione 7 īfluētīā. q̄ ad nāz̄ lumino
saz̄ opacā. 7 puīā. i ḡialitate qd̄am.
Et qm̄ p̄⁴⁷ p̄n⁴⁷ de q̄ agit hz̄ i se or
dine nāe. in existendo. ordine sapie.
in disponēdo. ordine bonitatis. in in
fluendo. ita qz̄ ordo nāe hz̄ siltatem
7 equalitatē. ordo sapie cōsiderat p̄
ozitatē 7 posteritatē. ordo bōitatis
īfluētis supioritatē 7 inferioritatē
Ideo ad īfinuādū ordinē nāe. de
mīat scriptura iux̄ qd̄ deū opari de
cebat. qz̄ in p̄n^o aū tps̄ decursuz̄ fuit
illa triplex nā de nō eē i esse pducta
cū dicit. **I**n p̄n^o creauit de⁹ celum 7
trā. 7 spūs d̄ni ferebat sup aqs̄. vbi
noie celi īfinuaf nā luminosa. noie
trē nā opaca. noie aque nā puīa. siue
p̄spicua. siue cōtrarietati s̄biecta siue
sup cōtrarietatē eleuata. **U**bi etiam
īfinuaf trinitas eēna. .s. pat̄ i noie dei
creātis. filius in noie p̄ncipij. spirit⁹
.s. i noie spūs d̄ni. 7 sic itelligēdum
est qd̄ d̄. **Q**ui viuī i eēnū creauit
oīa s̄il. non qz̄ creauit i chaos oīmo
de cōfusiōis s̄m qz̄ fingerūt poete.
cū p̄duxerit hāc trīplicē nām sūmaz̄
in sūmo. mediam in medio. 7 īfīmā
i īfimo. nec etiā creauit i eē oīmode
dīstīctiōis cum celū esset p̄fectū 7

tū in cōposita. nā vō media q̄i me
 diū tenēs nondū esset ad perfectam
 distinctionē deducta. **A**d insinuan
 dū ordinē sapie. in disponēdo deter
 minat q̄ hec triplex nā nō sī fuit di
 stincta 7 ordinata. s̄ iuxta triplicis
 nature create exigētā. p̄ tridū dī
 stincta. 7 p̄ triduum ad aliqd̄ orna
 ta. ut sic de^o triplicē nām in p̄n^o cre
 auit. sīl in p̄ordio t̄pis. sic successio
 ne t̄pis. s. i. triplici mensura t̄pis. s. tri
 plicis diei. triplicē facēt distinctiōez
 nāe triplicis create. Et rursus i alio
 triduo triplicē ornatū triplicis nāe.
 distincte. **A**d insinuādū vō ordinem
 bōitat̄ i influēdo defmīat q̄ hec tri
 plex nā collocata ē i mūdo. s̄ s̄ me
 diū 7 sup̄. iux̄ suā dignitatē 7 influ
 entiam. Et q̄ luminosum pl̄mū h̄z de
 sp̄e. iō sibi describitur circūferētia.
 Et q̄ opacū mīmū h̄z de sp̄e. iō sibi
 describit̄ centrū. Et q̄ puia mediuz
 tenet. iō mediū sortit̄ sitū. Et qm̄ nā
 corpis puī 7 p̄spicū coīs ē nāe. cele
 sti 7 elementalī. 7 rursus luminosa
 vtrīsq̄ cōuenit. iō recte d̄r firmamē
 tū factū i medio aq̄z. nō q̄ aq̄ sup̄ ce
 los sint aq̄ p̄fluxibiles. frigidē. ḡues.
 corruptibiles. S̄z q̄ s̄biles 7 incor
 ruptibiles 7 puie 7 sup̄ omnē c̄trari
 tatē s̄blimate ac p̄ h̄ celestis nāe. 7 i
 celestib⁹ collocāde. rōne nobilitatis
 forme collocāf. etiā rōne v̄tutis 7 in
 fluētie. Quia. n. oīs actio corp̄alis i
 reb⁹ inferioribus. primam originem
 sumit a nā celesti. cū due qualitates
 sint actiue. s. calidū 7 frigidū. 7 aliq̄
 sit celū p̄ncipalit̄ influēs in calidū sic
 celū syderiū rōne luminositatis. cō
 grūū fuit q̄ aliqd̄ influeret sup̄ frigi

dū. 7 sic cristallinū. 7 sicut celū syde
 riū licz influat ad calorē. nō tū ē for
 maliter calidū. Sic etiā celuz q̄ d̄r
 aqueū siue cristallinū. nō ē essentialit̄
 frigidū. Un̄ q̄ sancti dicūt q̄ aq̄ sunt
 ibi cōstitute ad rep̄mēdū calorem su
 perioz̄ corpoz̄. 7 cetera s̄ilia. nō s̄z
 formalē p̄dicationē. s̄ s̄m efficiētā 7
 influētā sunt intelligenda. Cōpetit
 ḡ cōditio creature s̄z ordinē p̄dictū
 7 ordinem creatricis sapie 7 diuine
 scripture q̄ est scia s̄blimis. **R**ursus
 q̄ scia salutaris. iō nō defmīat de
 ope cōditiois nisi p̄p̄ op⁹ rep̄atōis.
 7 qm̄ angeli sic cōditi sūt ut labētes
 nullaten⁹ reparēf. sic apparebit in se
 quētib⁹. iō tacef s̄m l̄fam exteriorē.
 angeloꝝ lapsus 7 cōditio. q̄ non de
 bebat s̄bsequi rep̄atio. Quia vō s̄b
 limitatez scripture nō decebat proz
 sus reticere de cōditioe s̄blimissime
 creature. ideo sic sacra scriptura de
 scribit rez̄ cōditioes iuxta q̄d̄ exi
 git scia s̄blimis 7 salutaris. vt tū s̄m
 sp̄alē itelligētā. tota cōditio l̄raliter
 desc̄pta sp̄ualit̄ referat ad describē
 dā ierarchiā āgelicā 7 ecclesiasticā. iō
 s̄m sp̄ualē itellectū describit̄ in illis
 trib⁹ naturis p̄ p̄ductū ierarchia an
 gelica nomie celi. 7 ecclesiastica noie
 terre. 7 grā p̄ quā irrigat̄ vtraq̄ no
 mine aque. **R**ursus p̄ septenarium
 dieꝝ intelligit̄ septiformis ecclie sta
 tus s̄m cursū septē etatū. Per eūdeꝝ
 enī septenariū intelligit̄ septiformis
 ouersio angeloꝝ a cretura ad deum
 7 sic ex p̄dictis apparet sufficiētā 7
 veritas scripture in diuersis opinio
 bus sanctorū. i. Augl. 7 alioꝝ qui si
 bi nō c̄traditūt. cū vere sint si recte

intelligamur.

De pductiōe supnoz spirituū.

Consequēt vō agendū ē de nā spūali 7 icorporea cōmōdi ē angelica. de q̄ cōsiderari oz q̄tū ad cōditionē supnoz 7 spirituū. q̄tū ad ruinā demonū. 7 q̄tū ad cōfirmationē bonorum angeloz.

Sciēdū ē igit q̄ āgelis a p̄mordio sue cōditōis 4^{or} sūt attributa. s. simplicitas eēntie. p̄sonal discretio. p̄p̄rōnē isitā. memoria. itelligētia. 7 volūtas. 7 libertas arbitrii ad eligēda bona. 7 respuēda mala. Hec aut q̄tuor attributa p̄ncipalia alia q̄tuor comitāf. s. v̄tuositas in opando. officiositas i mīstrādo. p̄spicacitas i cognoscendo. 7 imutabilitas p̄ electiōnē siue i bono siue i malo. **R**ō āt ad itelligētia p̄dcoz hec ē. q̄ p̄^{or} p̄ncipiū hocipso q̄ p̄mum oīa de nihilo p̄duxit. iō nō tūm p̄pe nihil. s. etf. p̄pe se. 7 nō tūm s̄bam a se lōginquā. s. nām corporeā p̄ducē debuit. v̄ez etiā 7 p̄piquā. 7 hec ē s̄ba itellēctual icorporea q̄ h̄ipo q̄ deo simillima ē simplicitatē h̄z nāe. 7 discretiōz p̄sonalē. ut deo assilētur ex pte s̄be siue cōis siue idiuidue. H̄z etiā i mēte imaginē trinitatis s̄m mēoria 7 itelligētia 7 volūtatē. H̄z etiā volūtatē libertatē ut assilētur deo ex pte potē. siue nālīs siue electiē. ut sic potē nālīs isignita sit dei imagine. electiua vō arbitrii libertate. neq̄ n. pueniret meritoze ad p̄miū gl̄iosū. q̄d fac̄ quēq̄ b̄tū. nisi h̄ret libez volūtatē arbitriū. h̄ aut eē nō pōt nisi i s̄ba rōali quā comitāf mēoria. itel

ligētia. 7 volūtas. vbi āt ē rō. oz q̄ sit rōnalis nāe. s̄ba idiuidua. necē ē etiā q̄ sit spūalis s̄ba 7 icorporea. ac p̄ hoc simplex oī carēs diuisiōe quāti.

Talis aut s̄ba hocipso q̄ simplex ē. v̄tuosa ē i opando. hocipso q̄ v̄tuosa ē 7 p̄sonalē distincta. opetit ei v̄tū distinctiō officii i mīstrādo. hocipso q̄ simplex 7 v̄tuosa. opetit ei p̄spicacitas i discernēdo. hocipso aut q̄ p̄spicax 7 simplex ē. h̄ns itellēctū deisor mē. iō stabilitatē h̄z. p̄ electiōez i electo siue i bono siue i malo. Et he cōditiōes ipsaz ḡnālē cōditiōz supnoz spirituū ḡnālē comitāf.

De apostasia demonū.

De apostasia vō demonū h̄ ē tenēdū. s. q̄ deus āgelos oēs fecit bonos. tū medios int̄ se sūmū bonū 7 cōmutabile bo^{or} q̄d ē creatū. ita q̄ si ouerterēt ad amādū q̄d ē s̄. ascēderēt ad statum gr̄e 7 gl̄ie. Si vō ad bo^{or} cōmutabile q̄d ē is̄ra. hocipso ruerēt i malum culpe 7 pene. q̄ nō ē dedec^{or} pcti sine decore iusticie. Prim^{or} lucifer int̄ angelos p̄sumēs de puato bono. puatā appetit excellētiam volēs alijs supferri. 7 iō cecidit cū ceteris cōsentietib^{or} sibi. Cadēs aut fact^{or} ē ipenitēs. obstinat^{or}. 7 execat^{or}. 7 exclusus a dei cōtēplatōe. 7 deordinat^{or} i opatōe toto nītēs conamie ad s̄uertēdū hominē p̄ tēptatiōz multiplicē. **R**ō āt ad itelligētia p̄dcoz hec ē. q̄ cū p̄^{or} p̄n^{or} sit sūme bo^{or}. nihil fac̄ q̄ non sit bonum. quia a bono non procedit nisi bonuz. q̄d tū sit ab ipso. hocipso minus est eo. 7 ideo non potest esse

sumū bonū, fuit igitur angelus a deo
 cōditus. bonū quod nō sumus. pfici
 endus tñ si affectu tenderet i sumū.
 et qm̄ p libez arbitriū volūtatis po
 terat tēdere i bonū sumū. uel ouerti
 ad bonū puatū. Lucifer sue pulchri
 tudinis et altitudinis consideratio
 ne excecatur ad se diligēdū. et suū pu
 tū bonū p̄sumpsit de altitudine hita.
 et ambiuit excellētiā ppriā. nō obtē
 tā ac p h̄ p̄sumēdo constituit se sibi pn
 cipiū in seipso gloriādo et ābiendo.
 cōstituit se sibi sumum bonū i seipso
 gescēdo. Cū autē ip̄e nec sumū esset
 p̄ncipiū nec sumum bonū. necesse fuit
 q̄ i ordinato ascēsu. descēsu rueret.
 pari rōne. et oēs i hoc cōsentiētes. et
 q̄ nō ē de dec^o peccati. siue de deco
 re iusticie. iō statim cū cecidit i pecca
 tū cū ceteris adherētib⁹ sibi. p̄didit
 locū sumū. s. empireum. descēdēs ad
 imū. s. caliginosū aerē uel infernū. ita
 q̄ lapsus in culpā fuit p libez arbi
 triū. lapsus vō in penā p̄ dīnū iudī
 ciū. et q̄ imutabilē hēbat intellectū
 post electionē. iō statim obstinatus
 est in malo et p hoc excecatur a vero.
 et deordinatur ē in opatiōe. et iirma
 tus i v̄tute. iō volūtas eius impia et
 auersa a deo. ouersa ē ad hoīs odi
 um et inuidiā. et p̄spicacitas rōnis. a
 vero lumine excecata. cōuersa ē ad
 deceptiōes p̄ dīnatiōes et cautelas
 et officiositas i mīstrando. a vero mi
 nisterio amota. cōuersa est ad tēpta
 mēta. et v̄tuositas imutata et coarta
 ta q̄tū p̄mittit. ouertit ad mirac̄a
 faciēda. p̄ trāsmutatiōes repētinas
 q̄s facit circa corporeas creaturas.
 Et q̄ hec oīa fuerunt deordinata p

volūtate de puatā. p̄ supbiā. iō hec
 oīa cōuertit ad fomētū sue supbie:
 q̄rens ab oībus coli. et honorari uel
 adorari ad modū dei. hinc ē q̄ oīa
 male agit qd̄ tñ iusto iudicio deus
 p̄mittit ad v̄ndictā malefactorum.
 laudē vō bonoz. sicut apparebit p
 finale iudiciū.

De cōfirmatione bonoz angeloz.

De cōfirmatōe vō bonoz an
 geloz tenēdū ē q̄ sic angeli
 a deo auersi. statim sūt ob
 stinati p̄ ipenitētiā. sic ad deū ouer
 si statim fuerūt cōfirmati p̄ gr̄az et glo
 riā i volūtate p̄fecte illuminati i rōe
 h̄z cognitioz matutinaz et vesptinā p̄
 fecte fortificati i v̄tute. siue motiua si
 ue opatiua. p̄fecte ordiati i opatiōe
 siue cōtēplatiua. siue mīstratiua. et h̄z
 triplicē ierarchiā. s. supmā. mediā. et
 infimā. Ad supmā autē spectāt thro
 ni. cherubin et seraphin. Ad mediam
 autē dīnatiōes. v̄tutes. p̄tates. Ad infi
 mā vō p̄ncipat⁹. archāgeli. angeli. ex
 qb⁹ pl̄imi sūt i misteriuoz missi ad cu
 stodiā hoīuz deputati qb⁹ mīstrāt.
 purgādo. illuminādo et p̄ficiēdo fm̄
 iperū volūtatis dei. **R**ō autē ad in
 telligētiā p̄dcoz hec ē. q̄a cum āgeli
 p̄t̄ exp̄ssaz similitudinē et p̄p̄ngtatem
 ad p^o et sumū pn^o hēant intellectuz
 deiformē et imutabilē. p^o cōsensū ex
 libertate arbitrii dīna supueniente
 gr̄a ad sumū bonū ouersi. cū tōlit in
 deū tēderēt. p̄ gloriā fuerūt cōfirma
 ti. pariter et p̄fecti. iō q̄tū ad volun
 tatē fuerūt stabiles et felices. q̄tū ad
 rationē p̄spicaces. ita ut non tātum
 cognoscerent res i pp̄rio genere sed

etiā i ipsa arte. ac p h nō tm hret co
gnitiōē vesptinā. s etiā matutinā.
uel etiā dinā p t illi⁹ lucis plenitudi
nē. 7 oimodā puritatē respēu c⁹ ois
creatura merito pōt dici tenebra.

Ortū autē ad vtuositatē pfecte forti
ficati siue i ipando. siue i exequēdo
siue i cōtēplādo. uel assūpto corpe.
uel etiā non assūpto. **O**rtum vō ad
opationē pfectissime ordinati. ut iā
nō possint deordinari. nec ascēdēdo
ad cōtēplationē dei. nec descēdēdo
ad milttrandū hoī. qz cū deū facie ad
faciē cōtēplēf quocūqz mittāf. itra
deū currūt. agūf. n. 7 agūt s3 ordinē
ierarchitū. in eis iniatiatū p nām 7 cō
sūmatū p gloriā. q stabiliendo liberi
arbitrii vtilitatē. illustrauit pspica
citatē. ordinauit officiositatē. 7 ro
borauit virtutē s3 qtuor attributa
supi⁹ noiata. **P**erspīcitas autē rō
nis in cōtēplādo. aut pncipalit^r respi
cīt ad maiestātē diuinā venerādā.
aut ad veritatē intelligēdā. aut ad
bōitatē desiderādā. 7 fm h sūt tres
ordines i pma ierarchia. s. troni ad
qs reuerētia. cherubin ad qs sapia.
7 seraphin ad qs spectat beniuolen
tia. **A**d pfectā autē vtuositatē spe
ctat vt⁹ impatiua. 7 vt⁹ expeditiua
pma ad dāntiōes. **z^a** ad vtutes. **z^a**
vō ad ptātes expectat quaz ē arcē
ptātes coīrias. **A**d pfectā vō offi
ciositatē spectat regē. reuelare. 7 re
leuare. **p^o** ē pncipatuū. **z^o** archāge
loz. **t^o** iū āgeloz. qz custodiūt ne stā
tes cadāt 7 cadētes adiuiuāt. ut re
surgāt. 7 sic p3 qz hec oīa sūt i beatis
angelis fm plus 7 minus gradatim
a supiorib⁹ descēdēdo usqz ad ima

ordo autē denotari debet ab eo qd
excellētius accipit in munere.

De pductione hoīs qrtū ad spm.

Post nām corporeā 7 icor
poreā dicēda sūt aliq⁹ o nā
ex vtrifqz cōposita. **p** ex p
te mētis. **z^o** ex pre carnis. **z^o** ex p
te toti⁹ hoīs. **D**e aīa igif rōnali.
hec i sūma tenēda sūt. fm sacram do
ctinā. s. q ipsa ē for^a ens viuēs itel
ligēs 7 libertate vtēs. forma qdem
ens nō a seipsa. nec de diuina nā. s a
deo de nihilo p creatiōz i esse dedu
cta. **f**or^a autē viuēs nō ex nā extri
seca s seipsa nō vita mortali. s vita
ppetua. **f**or^a vō intelligēs nō tātū
creaturā. s etiā creatricē eēntiā. ad
cui⁹ imaginē facta ē p memoriā. itel
ligētia 7 voluntatē. **f**or^a libertate
vtēs. qz sp est libera a coactiōe. **A**
miseria vō 7 coactiōe libera fuit in
statu inocētie. lz nō i statu nāe lapsē
hec autē libertas a coactiōe nihil ali
ud ē q facultas voluntatis 7 rōnis
q sūt potē⁹ aīe pncipales. **R**ō autē
ad itelligētia pdictoz hec ē. qz cum
p^o p^o sit btissimū 7 beniuolentissi
mū. iō sūma beniuolētia btitudinem
suā coicat creature. non tm spūali 7
p^oime. sed etiā corpali 7 longinq.
corporeali tamen 7 loginq coicat me
diatē. qz lex deitatis hec est. ut ifi
ma p mediā reducantur ad summa
7 iō nō tm spm angelicū. 7 sepatum
fecit beatificabilem s etiam spm cō
iūctū. s. humanū. **E**st igitur anima
rōnalis forma btificabilis. Et qz ad
beatitudinis pmiū peruenire non

est gloriosū nisi p meritū. nec meritum
 contingit nisi i eo qđ volūtariē 7 libē
 fit. iō aīe rōali libertatē arbitrii da
 ri oportuit. p remotionē oīs coacti
 onis. qđ h̄ ē de nā volūtatis ut nulla
 tenus possit cogi. l3 p culpā misera
 efficiat 7 serua pcti. **R**ursus qđ for
 ma beatificabilis ē capax dei p me
 moriā itelligentiā 7 volūtatem. 7 h̄
 est eē ad imaginē trinitatis. pp̄ vni
 tatē i essentia. trinitatē i potētia. iō
 aīam necē fuit eē: deū 7 oīa itelligē
 tem. ac p h̄ dei imagine insignitam.
Et qđ nihil b̄m̄ pōt b̄titudinē
 amittē. nihil pōt eē b̄tificabile nisi
 eēt incorruptibile 7 imortale. Necē
 igif fuit aīam rōnalē i mortali vita
 de sui nā. eē viuētē. **P**ostremo qa
 oē qđ ab alio b̄tificabile ēz imorta
 le est mutabile fm̄ b̄n̄ eē. 7 icorrupti
 bile fm̄ eē. iō nec aīa a se ē. nec de vī
 uīna nā. qđ mutabilis. nec pducta de
 aliq̄ nec p nām ḡnata. qđ ē imortalis
 7 icorruptibilis. 7 ita hec forma nō
 pōt p ḡnatiōem i eē iatroducī. qđ oē
 nālī ḡnabile est nālī corruptibile.
 Ex his apparet qlī finis b̄titudinis
 necitatē ipōit p̄dictaz conditionū ipi
 aīe ad b̄titudinē ordinate. Qm̄ aut
 nā b̄tificabilis ē imortalis. iō cū vni
 tur corpī mortali pōt ab eo separī.
 ac p hoc nō tm̄ forma ē. vez etiā h̄
 aliqd. 7 nō tm̄ vnif corpī ut p̄fectio.
 vez etiā ut motor. 7 sic p̄ficit p essen
 tiam. qđ mouet p̄ter p potētia. Et
 qm̄ ipa nō tm̄ dat eē. vez etiā viuē.
 sentire 7 itelligē. iō potētia h3 vege
 tatiuā 7 sensitiuā 7 itellectiua. **I**ta
 qđ p potētia vegetatiuā ḡnat. nutrit
 7 augm̄tat. generat ut qđ. nutrit ut

quale. augmētat ut q̄tū. **P**er sensi
 tiuā vō app̄hēdit sensibilia. retinet
 app̄hēsa. opōit 7 diuidit retēta. ap
 p̄hēdit qđē p sensitiuā extiorē qnq
 ptitā fm̄ corūndētiam ad qnq mūdī
 corpa p̄ncipalia. retinet p memoriā
 cōponit 7 diuidit p fātalia qđ ē p̄ma
 v̄tus collatiua. **P**er itellectiua at
 discernit vez. refugit maluz. 7 appe
 tit bonū. vez qđē discernit p rōnalē
 malū repellit p irascibile. bonū appe
 tit p cōcupiscibile. **R**ursus. qđ dis
 cretio veri ē cognitio. fuga 7 appeti
 tus est affectio. ideo tota aīa diuidi
 tur in cognitiuā. 7 affectiua. Ampli⁹
 qm̄ cognitio veri ē duplex. uel veri
 ut veri. uel veri ut boni. 7 h̄ ul' eēni
 qđ ē s̄ aīaz. uel t̄p̄alis qđ ē ifra. hīc
 ē qđ potē^a cognitua utpote itellect⁹
 7 rō diuidūf. ita qđ itellectus in spe
 culatiuū 7 practicū. rō in sup̄iorem
 portionē 7 iferiorē qđ potius noiant
 diuerfa officia q̄ diuerfas potētias
Postremo qm̄ appetit⁹ dupliciter
 pōt ad aliqd ferri. s. s3 nālē instidū
 uel fm̄ deliberationē 7 arbitrium.
 Hinc ē qđ potētia affectiua diuidif
 in volūtate nālē. 7 voluntatē electi
 uam que pp̄rie volūtas d̄r. **E**t qm̄
 talis electio indifferens ē ad vtrāq
 ptem. iō ē a libero arbitrio. Et qm̄
 ind̄ria c̄surgit ex deliberatiōe p̄am
 bula 7 voluntate adiūcta. hinc ē qđ
 libez arbitriū ē facultas rōis 7 volū
 tat. qđ sic dīc Aug⁹. oēs p̄d̄cas rōa
 les potētias op̄hēdit. cū. n. d̄ li⁹ arbi
 trio loqm̄ur. nō de pte aīe loqm̄ur. s̄
 certe de rō. Ex c̄cursu nāq̄ illarum
 potētiaz rōis. sup̄ seipsaz redeūt.
 7 volūtatis concomitātis c̄surgit

integritas libertatis q̄ ē p̄ncipiū me-
riti uel demeriti s̄m electionē boni
uel mali.

De p̄ductiōe hoīs q̄tū ad corpus.

De corpe aut̄ humano ī sta-
tu p̄me cōditionis tenenda
sūt hec s̄z doctrinā fidei or-
todore uidelz q̄ corp⁹ p̄mi hoīs sic
cōditū fuit. ⁊ de limo t̄re formatuz
ut tm̄ eēt aīe s̄biectū. ⁊ suo mō p̄por-
tionale. p̄portionale īquam q̄tū ad
oplexionē eglē. q̄tū ad organizatōz
pulcherrimā ⁊ multiformē. ⁊ q̄tum
ad stature reditudinē. **S**ubiectuz
aut̄ ut eēt obtēperās siue rebellione
esset etiā p̄pagās ⁊ p̄pagabile sine li-
bidine. esset vegetabile sine defectōe
esset et imutabile ad oīmodam cor-
ruptionē nō interueniēte morte ei. ⁊
s̄z hoc dat⁹ sibi loc⁹ paradisi f̄restis
ī habitationē trāquillā formata ē
mulier de latere viri ī consortiū
⁊ adiutoriū ad p̄agationē imacula-
tā. datū ē lignū vite ad vegetatiōez
cōtinuā. ⁊ tādez ad imutatiōē p̄fe-
ctā. p̄ immortalitē p̄petuā. **R**ō at̄
ad itelligētā p̄dictōz hec ē. q̄ cum
p̄mum p̄ncipiū sit ī p̄ducēdo potē-
tissimū sapiētissimū. ⁊ optimū. ⁊ ī oī
bus effectib⁹ suis. h̄ aliq̄ mō manife-
stet. potētissime debuīt h̄ manifesta-
re ī vltio effēu ⁊ nobilissimo. c⁹mōi
ē hō. quē īnt̄ cefas creatas p̄duxit.
vltio ut ī h̄ potētissime appareret
⁊ reluceret diuinōz opez cōsumatō
Ut igif̄ ī hoīe manifestaret̄ dei po-
tētia. iō fecit eū ex naturis maxime
distātib⁹ iūctis ī vnā p̄sonā ⁊ nāz
cuiusmōi sūt corp⁹ ⁊ aīa quoz vnū

est s̄ba corporea. altez v̄o. s̄. aīa. s̄ba
spūalis ⁊ incorporea q̄ distāt maxie
ī genere s̄be. **U**t si ibidē manifesta-
ret̄ dei sapiētia. fecit tale corpus qd̄
p̄portionē suo mō haberet ad aīam
Qm̄ ḡ corp⁹ vnū aīe ut p̄ficiētī ⁊
mouētīz ad btitudinē sursū tēdētī.
iō ut conformaret̄ aīe viuificātī. ha-
buit oplexionē eglē. nō a pōdere ul̄
mole. sed ab equalitate nālis iusticie
q̄ disponit ad nobilissimū modū vi-
te. **U**t aut̄ cōformaret̄ mouētī per
multiformitatem potētiarū. habuit
multiformitātē organoz cū summa
venustate ⁊ artificiositate. ⁊ ducti-
bilitate. sicut p̄z ī facie ⁊ ī manu q̄ ē
organū organoz. **U**t aut̄ cōforma-
ret̄. aīe sursū tēdētī ad celū. habuit
reditudinē stature. ⁊ sursū erectum
caput. ut sic corp̄alis reditudo atte-
staret̄ reditūdi mētis. Postremo
ut ī hoīe manifestaret̄ dei bonitas
⁊ bentuolentia. iō fecit hoīem absq̄
oī macula ⁊ culpa. ⁊ absq̄ oī pena
siue miseria. **C**ū. n. p̄mū p̄ncipiūz sū-
lit optimū ⁊ iustissimū. **Q**uia op-
timū nō debuīt facere hoīem nisi bo-
nū ac p̄ hoc inocētē ⁊ rectū. **Q**uia
v̄o iustissimū nō debuīt infligē penā
ei q̄ nullū oīo habebat peccatuz. ac
p̄ hoc illi aīe rōnali tale corpus cōsti-
tuit qd̄ esset ita obtēpans ut nulla
eēt ī eo pugna rebellioni. nulla p̄-
nitas libidinis. nulla imutatio vigo-
ris. nulla corruptio mortis. Ita etiā
esset aīe cōforme. ut sicut aīa erat ī-
nocens. ⁊ tm̄ poterat cadē ī culpā.
sic corp⁹ eēt ipassibile. ut tm̄ posset ca-
dere ī penam. ⁊ iō poterat non mo-
ri ⁊ poterat mori poterat habere

sufficiētā. poterat ⁊ hñe indigētā. ⁊ poterat obtemperare. ⁊ poterat hñe rebellionē ⁊ pugnā. Et p̄pterea in statu illo corp⁹ erat tale. ut ab eo fieret decisio seminalis ad ppagatio nē p̄ amīniculū sexus muliebris. p̄ cōp̄ncipiantis. fieret etiā humoris nutrimentalis consumptio p̄ actio nē caloris. fieret nihilomin⁹ restau ratio p̄ alimentum lignoz paradisi. re stauratio p̄ lignū vite. seu p̄seruato humido radicali. qđ qđē lignū hñc v̄tutē habuit. ob quā ut dicit Aug⁹ fuit nō solū in cibū s̄ etiā i sacramen tuz. In corruptio igit̄ ⁊ immortalitas corp̄is ade p̄ncipaliter veniebat ab aīa sicut a cōtinēte ⁊ influēte. a corpo ris bona cōplexione. sic a disponēte ⁊ suscipiēte. a ligno aut̄ vite. sic a ve getatē ⁊ amīniculatē. a regimīne v̄o dine. p̄vidētē sic. ab interi⁹ cōseruā te ⁊ exteri⁹ p̄tegēte.

De p̄ductiōe hoīs q̄tū ad totū con iūctum.

D Etoto aut̄ hoīe in paradiso formato hec tenēda sūt. vī delz qđ dat⁹ ē ei duplex sen sus. s. interior ⁊ exterior. mētis ⁊ car nis. dat⁹ ē ei duplex mot⁹. s. ipati⁹ i volūtate. ⁊ executi⁹ i corpe. datū ē ei duplex bo⁹. s. vnū visibīle. ⁊ alterz iui sibile. Datū ē ei duplex p̄ceptū. s. nāe ⁊ discipline. p̄ceptum nāe. crescite ⁊ multiplicamī. p̄ceptū discipline. de li gno scie bōi ⁊ malī ne comedat. Iux̄ qđ datū ē sibi qđdruplex adiutoriu⁹. s. scie. cōscie. sinderēsis. ⁊ gr̄e. ex qb⁹ suf ficiēt̄ habuit ut posset stare i bono ⁊ p̄ficē. ⁊ a malo cauere ⁊ declinare.

Ro aut̄ ad intelligētā dictoz hec est. qđ p̄mū p̄n⁹ fecit mūdū istū sensū bīle ad declarādū seipsū. videlz ad h̄ ut hō p̄ illū tanq̄ p̄ speculū ⁊ ve stigiū reducēt in deū artificē. aman dū ⁊ laudādū. ⁊ fm̄ h̄ duplex ē liber vnus. s. sc̄pt⁹ int⁹ qđ ē dei et̄na ars ⁊ sapia. ⁊ ali⁹ script⁹ foris. s. mūd⁹ sen sibilis. Cū igit̄ esset vna creatura qđ sensū hēbat int⁹. ad cognitio nē libri interioris. ut āgel⁹. ⁊ alia qđ totū sen sū hēbat foris. ut qđlibz aīal brutū. ad p̄fectio nē vnīuersi debuit fieri creatura. qđ h̄ sensu duplici eēt p̄di ta ad cognitio nē libri scripti int⁹ ⁊ fo ris. i. sapie ⁊ sui opis. ⁊ qđ i xp̄o siml̄ cōcurrīt et̄na sapia ⁊ ei⁹ op⁹ in vna p̄sona. iō dī liber script⁹ int⁹ ⁊ foris ad repatio nē generis hūani. ⁊ quia cui⁹ sensui cōrūdet mot⁹. iō duplex est hoī dat⁹ mot⁹. vn⁹ s̄z istinctū rō nis i mēte. ali⁹ fm̄ istinctū sensuali tatis i carne. p̄mi ē ipare. secūdi v̄o ē obtēpare fm̄ rectū ordinē. Quā at̄ sit ecōuerso. sic rectitudo ⁊ regimē aīe p̄cipitatur de statu suo. ⁊ quia cui⁹libz motui ⁊ sensui r̄ndz appetit⁹ ad aliqđ bonuz. iō duplex bonum p̄patū ē hoī. vnū. s. visibīle. ⁊ alterū inuisibile. vnū tpale. aliud cēnū. vnuz carni. alterz spūi. **E**x his aut̄ bonis de⁹ dedit vnū. alterz aut̄ pmisit. ut vnū ḡtis possideret̄ alterū v̄o p̄ me ritū acqrēt̄. Et qđ frustra bonū dat̄ nisi custodiat̄. frustra pmittitur. nisi ad ipsū pueniat̄. iō duplex ē p̄ceptū hoī datū. s. vnū nāe ad custodiēdū bonū creatū. aliud discipline. ad p̄ merēdū bonū pmisū qđ nullo modo poterat mereri melius qđ per veraz

obediētiā. **O**bediētia autē mera ē qm̄ p̄ceptum ex se solo obligat. nō ex aliq̄ cā alia. ⁊ tale dī p̄ceptum dīscīplīne. q̄ p̄ ipsū dīscīf quāta sit v̄t^o obediētie. q̄ sui merito duc̄ ad celū suo autē de merito p̄cipitat in īfernū. Nō ḡ datū ē illud mādatū hōi p̄p̄t̄ idīgētīā aliquā quā de^o h̄ret de humano obsego. s̄ ad dādā viā merē dī coronā p̄ merā ⁊ volūtariā obediētiā. Et qm̄ hō rōne nāe defectīe ex nihilo formate. nō dū p̄ gloriā cōfirmate. poterat cadē benignīssim^o de^o q̄druplex ei otulit adiutoriū. s̄. duplex nāez duplex gr̄e. **D**uplicē. n̄ ididit rectitudinē ipsi nāe. **U**idelz vnā ad recte iudicādū. ⁊ hec ē rectitudo ōscie. **A**liā ad recte volēduz. ⁊ h̄ ē r̄ctitudo sindēsis. cui^o ē remurmurare ōtra malū ⁊ stimular̄ ad bonū. **D**uplicē et supaddidit p̄fectōz gr̄e. **U**naz gr̄e gratis date q̄d fuit scīa illuminās intellectū ad coḡscendū seipsū ⁊ deū suū. ⁊ mūdū istuz q̄ fact^o fuerat p̄p̄t̄ ipsū. **A**liā v̄o. gr̄e gratū faciētis. q̄ fuit caritas habilitās affectū ad diligēdū deū sup oīa ⁊ p̄ximū sic seipsuz. ⁊ sic an̄ lapsū hō perfectā habuit nālīa superuestita. nihilomin^o gr̄a dīna. Ex q̄ manifeste colligīf q̄ si cecidit nō aliūde fuit. nī si ex sua culpa. q̄ obedire ōtēpsit.

O De cōpletione totius mundi.

Hec p̄dictis colligī pōt q̄ creatura mūdi ē q̄i qdā liber ī q̄ relucet rep̄ntat ⁊ legitur trīnitas fabricat̄rīx fm̄ trīplicē ḡdū exp̄ssiōis. s̄. p̄ modū vestigij. imāgis

⁊ silitudinīs. **I**ta q̄ rōvestigij resp̄ctīf ī creaturis oib^o. Rō imāginis ī solis ⁊ itellectualib^o siue spiritibus rōnalib^o. **E**t rō silitudinīs in solis deiformib^o. ex qb^o q̄i p̄ q̄sdā scalares ḡd^o nat^o ē itellect^o hūan^o ḡdati ascēdē ī sūmū p̄n^o q̄d ē de^o. **R**ō autē ad itelligētīā p̄dictoz hec ē. q̄ cum oēs creature respectū hēant ⁊ depēdētīā ad suū creatorē. p̄nt ōpari ad ip̄m. s̄. aut sic ad p̄n^o creatiuū. aut sic ad obiectū motiuū. aut sic ad donū īhabitātū. **P**̄ mō ōpar ad ipsū ois ei^o effect^o. **2°** mō ois itellectus. **3°** mō ois spūs īnst^o ⁊ deo accept^o. ois enī effect^o ōtūcūq̄ paz hīs de esse. h̄z deū sic p̄n^o. ois itellect^o ōtūcūq̄ paz hīs de lumie. nat^o ē p̄ cognitio nē ⁊ amorē dñi cape. ois spūs scūs ⁊ iust^o h̄z donū spūs scī īfulū sibi. **E**t qm̄ creatura h̄re nō p̄t deū sic p̄n^o qn̄ cōfigēt ei. fm̄ vnitatē. veritatē ⁊ bonitatē. nec deū sic obiectū qn̄ eū capiat p̄ memoriā itelligētīā ⁊ volūtātē. nec deū sic donū īnfusū. qn̄ cōfigeret ei p̄ fidē. sp̄e. ⁊ caritatē. siue p̄ triplicē dotē. ⁊ p̄ma cōformitas ē lōginq̄. 2^a p̄p̄nq̄. 3^a p̄p̄ia. **H**ic ē q̄ p̄ dī vestigiū trinitatis. 2^a imāgo. 3^a silitudo. **E**st igit̄ spūs rōnalis medi^o īnt̄ p̄mā ⁊ vltimā. ita q̄ p̄mā h̄z īferi^o. 2^a īnteri^o. 3^a supi^o. ⁊ iō ī statu īnocē^e cū imāgo nō erat viciata. s̄ deiformis p̄ gr̄am effecta. suff̄ciēbat liber creature. ī q̄ seipsū exercēt hō ad cōtūēdū lumē dīne sapie ut sic sapiens esset cū vniuersas res vidēt ī se. vidēt ī p̄prio gr̄e. vidēt ī arte. fm̄ q̄ trīplicit̄ h̄nt eē. s̄. ī mātia uel nā p̄p̄ia. ī itelligētīa creata. ⁊

in arte efna. fm q̄ tria dicit ſc̄ptura dixit de⁹ fiat. fec. ⁊ factū ē. **P**rop̄t quā etiā triplicē viſionē accepit hō triplicē oculū. ſic dicit Hugo de ſcō victore. ſ. carnis. rōis. ⁊ oteplatois.

Carnis q̄ vidēt mūdū ⁊ ea q̄ ſūt in mūdo. **O**culū rōis q̄ vidēt aiam ⁊ ea q̄ ſūt i aia. **O**culū oteplatois q̄ vidēt deū ⁊ ea q̄ ſūt i deo. ut ſic oculo carnis vidēt hō ea q̄ ſūt ex ſe. oculo rōis. ea q̄ ſūt in ſe. oculo oteplatio nis q̄ ſūt ſ. ſe. q̄ qdē ocul⁹ oteplatio nis actū ſuū nō hz p̄fectū niſi p̄ gl̄iaz quā amiſit p̄ culpā. recupat at̄ p̄ gratiā ⁊ fidē ⁊ ſc̄pturaz itelligētīā. q̄b⁹ mēs hūana purgat. illumiat ⁊ pfici tur ad celeftia oteplāda. ad q̄ lapſ⁹ hō pueniee nō pōt niſi p̄us defect⁹ ⁊ tenebras p̄prias recogſcat. q̄d nō fac niſi ruinā hūane nāe diligēt cōſidēt ⁊ attēdat.

Explicit ps 2^a. Incipit 3^a de cor ruptela pcti.

P Redefmiatis aliqb⁹ de trinitate dei ⁊ cre atura mundi. reſtat nūc breuit̄ aliq̄ tangē de corruptela pcti. de q̄ tenedū ē i ſūma q̄ pctm̄ non ē nā aliq̄. ſ. defect⁹ ⁊ corruptela q̄. ſ. corū piſ. modus. ſpēs. ⁊ ordo i volūtate creata. ac p̄ h̄ pcti corruptio. ē o tra rīa ipi bono. nō tñ hz eē niſi i bono. nec ortū trahit niſi a bono. q̄d qdēz bonū ē libez ar. volūtatiſ. ⁊ ipſū nec ē ſūme malū. cū poſſit velle bonum. nec ſūme bonū cū poſſit declinare in malū. **R**ō aut̄ ad itelligētīā p̄d̄coz hec ē. q̄ p̄m̄ p̄m̄ cū ſit ens ſeiſpo non alio necē ē q̄ ſit ens p̄p̄ ſeiſpū ac p̄ h̄

ſūme bonū. nullū p̄ſus h̄is defectū Nō ē igit̄ pctm̄ aliqd nec eē poſteſt q̄d ſit p̄m̄ ⁊ ſūme malum. quia p̄m̄ p̄m̄ dic̄ ſūmū cōplemētū. ⁊ ſūmū malū dicit defectū p̄maximum.

Qm̄ q̄ p̄m̄ p̄m̄ ut ſūme ens ē ⁊ ople mētū. nec i eſſendo. nec i opando de ficē pōt. q̄ nec ſūme malum ē. nec ali q̄d malū ē. nec aliq̄ mō malū p̄ncipia re pōt. q̄ tñ oipotēs ē pōt bonuz de nō eſſe i eſſe deducē. etiā ſine āmini culo alie⁹ mae. q̄d etiā fec̄ cū creatu rā ſinxit. cui dedit eē viuē ⁊ itelligē ⁊ velle. q̄ qdē q̄ a ſūmo bono fuit ſz triplicis cāe hitudinem oportuit q̄ h̄ret i ſua ſba ⁊ volūtate modū. ſpēs ⁊ ordinē. **N**ata q̄ fuit agē opa ſua a deo. fm deū. ⁊ p̄p̄ deū. ⁊ h̄ fm mo dū. ſpēm. ⁊ ordinē ſibi inſitū. **S**z q̄ de nihilo fuit ⁊ defectiua. potuit de ficē ab agēdo p̄p̄ deū. ut. ſ. aliquid facēt p̄p̄ ſe. non p̄p̄ deum. ac p̄ h̄ nec a deo. nec fm deū. nec p̄p̄ deū. ⁊ h̄ ē pctm̄ q̄d ē modi. ſpēs. ⁊ ordis corru ptiuū. **Q**z q̄ defect⁹ ē. nō hz cāz effici entē. ſ. deficiētē. videlz defectū vo lūtatis create. **Q**uia vō corruptio ē ⁊ nō niſi boni. ⁊ ois corruptio i re corruptibili ē. tō nō niſi i bono ē. ac p̄ h̄ cū volūtas libera corrupat i ſe ipſa modū. ſpēm. ⁊ ordinē deficien do. a vero bono. peccatū eē inq̄tuz hi⁹. ⁊ ē a volūtate. ſic a p̄m̄ origine. ⁊ ē i volūtate. ſic i p̄prio ſb̄iecto. q̄d q̄ de facit voluntas q̄ ſua defa:ibili tate. mutabilitate. ⁊ v̄tibilitate. ſū pto bono in deficiēte. ⁊ i cōmutabi li inheſit bono cōmutabili. **E**x q̄b⁹ colligif̄ q̄ pctm̄ nō ē appetitio mala rā rez. ſ. deſertio meliorū. ⁊ ideo in

appetitu volūtatis ē. mōi sp̄i. 7 or-
dinis corruptū. ac p hoc adeo volū-
tariū. q̄ si nō ē volūtariū iā nō ē pec-
catū. His aut̄ p̄tellectis manifeste
cadit impietas manicheoz ponētū sū-
mū malū. oīuz maloz p̄n⁴⁹ p̄⁴⁹. appa-
ret etiā q̄ sit mali origo 7 qd sit ma-
li s̄iectū.

De p̄moz pentū temptatione.

Ad intelligēdū aut̄ qualiter
corruptela pcti intravit in
mūdū. cōsiderare o3 lapsuz
p̄mi pentis. traductōz culpe origina-
lis. 7 ortū siue radicē pcti actualis.

Circa lapsū igit̄ p̄mi penti. hec tria
nobis occurrūt cōsiderāda. s. tēpta-
tio diabolica. culpa cōmissa. 7 pena
inflīcta. Hec igit̄ de tēptatōe sūt te-
nēda videlz q̄ cū de⁹ hoīez cōdidissz
s̄ in felicitate paradisi. i duplici sexu. s.
virili 7 muliebri. diabol⁹ iuidēs hoī
assūpta sp̄e serpētina aggress⁹ ē mu-
lierē. p̄ q̄redo cur p̄cepit vobis de⁹
ne comederetis. p̄²⁰ asserēdo dicēs
neq̄q̄ moriemī. p̄³⁰ pmittēdo. eritis
sicut dñi scīetes bonū 7 malū. volēs
ista tēptatiōe dicē mulierē infirmi-
orē. 7 p illā postea p̄sternē sexū vi-
rilē. qd̄ 7 fecit dño pmittēte. Rō at̄
ad intelligētīā p̄dictoz hec ē. qa sic
p̄⁴⁹ p̄n⁴⁹ ē potētissimū i opando. siue
pducēdo. sic etiā ē rectissimū in gu-
bernādo. 7 iō sic res q̄s cōdidit ami-
nistrat ut eas agē p̄prios mot⁹ finat

Qm̄ igit̄ hō sic fact⁹ erat ut p vi-
ctoriā pugne pueniret ad p̄miū geti-
etne l3 de⁹ sciret hoīez tēptatiōi suc-
cūbē. debuit tñ hoīez pmittē tēptari
ab eo q̄ sciret. posset. 7 vellet. Qm̄

ḡ diabol⁹ q̄ p̄us erat scīēs 7 rect⁹. p
supbiā cadēdo fact⁹ ē v̄sutus 7 iui-
dus. iō p iuidiā tēptare volebat. 7
p astuciā sciebat. 7 iō tēptauit iux-
q̄ potuit 7 de⁹ pmisit. Q̄ igit̄ i tē-
ptādo sp̄ez serpētina assūpsit. disp̄e-
fatiōis dīne fuit. ut nō solū dep̄hen-
di ei⁹ v̄sutiā posset. verū etiā ut ex il-
la effigie. v̄sutiā diabolica i tēptan-
do cūctis filiis ade inotescē posset.

Rursus q̄ tēptauit de p̄cepto dis-
cipline. h̄ filis fuit disp̄elatōis dīne.
ut siue vincēt cūctis inotescēt meri-
tū obediētie. siue demeritū inobediē-
tie. Q̄ at̄ icēpit a muliere h̄ fuit v̄su-
tie sue. q̄ facili⁹ ē deuincē min⁹ fortē
Un̄ v̄sutiā hostis ex infirmiori pte
aggredif ciuitatē. p̄¹⁰ Silic̄ mod⁹ q̄ i
tēptatiōe p̄cessit. maxie v̄sutiē fuit.
q̄ expiēdo. ipellēdo. 7 alliciēdo p̄-
cessit. p̄²⁰ Expiētīā. n. sūpsit in̄rogati-
one. ipulit i assecurationē. allexit at̄
in p̄missiōe. p̄. n. in̄rogauit. 7 de cā-
mādati. ut rōnē ducēt i dubiū. p̄³⁰
aut̄ dubitatiōe hita. ne forte moria-
mur coassecurauit ut irascibilē du-
ceret i cōtēptū. p̄⁴⁰ pmisit ut cōcupis-
cibilē ducēt i appetitū. 7 sic his trib⁹
modis libertatē arbitrīj trahēt ad
cōsensū. q̄ facultas ē rōis 7 volūtati.
cōplectēs nihilominus tres p̄dictas
vires. s. rōnabilē. irascibilē. 7 cōcupis-
cibilē. resp̄cū q̄z diabol⁹ allexit mu-
lierē. p̄ triplex appetibile. s. p̄ sciam
q̄ ē appetibilis rōnali. Per excellen-
tiā q̄ ē appetibilis irascibili. Per su-
auitatē ligni que ē appetibilis cōcu-
piscibili. 7 sic tēptauit oē qd̄ erat in
muliere tēptabile. p̄ oē illud qd̄ po-
terat i tēptatiōe induci. qd̄ ē triplex

appetibile mudi. s. fm concupiscenciam
carnis. concupiam oculoꝝ. a supbiam
vite. fm q̄ tria attēdit̄ oīs tēptatio
onis origo. siue a mūdo siue a carne.
siue a diabolo.

De p̄moꝝ pentū trāsgressione.

De culpa v̄o p̄moꝝ pentum
sūt hec tenēda. s. q̄ mulier
assentiēs tēptatiōi diaboli
ce. appetit sciam z excellētiā ad mo
dū dei. **A**ppetit̄ nihilomin⁹ expiri
suauitatē ligni vetiti. z tandem inci
dit i trāgressiōz mādati. nec hec cō
tēta offerēdo fructū ligni vetiti idu
xit virū. q̄ nolēs suas delicias cōtri
stare. mulierē nō corripuit. s̄ potius
sensū p̄buit male suadēri oblatum
pomū gustādo. effect⁹ ē trāsgressor
diuini p̄cepti. **R**ō autē ad intelligē
tiā p̄dcoꝝ h̄ ē. q̄ cū a p̄ncipio ut p̄
dictū fuit dat⁹ eēt hoī duplex sens⁹
z appetit⁹ resp̄cū duplicis libri. z re
spectu duplicis boni. ut fm libertatē
arbitrii hō posset ad vtrūq̄ ouerti.
mulier audita suggestiōe serpentis
exterioris nō recurrit ad libꝝ interi
orē q̄ legibiles se p̄bet recto iudicio
rōis. s̄ poti⁹ sensū suū circa exteri
orē libꝝ tenuit. z circa exteri⁹ bonū
negociari cepit. z q̄ sensus ei⁹ nō ac
cessit vsq̄ ad verū infallibile. appeti
tus ei⁹ ouerti cepit ad bonū cōmu
tabile. **A**ppetit̄ igit̄ qd̄ diabol⁹ p̄mi
sit z iō cōsensit ut faceret qd̄ suggestit.
Appetēdo igit̄ excellētiā. sciam.
erecta ē i supbiā. z erecta i supbiam
hocipō illecta ē ad gulā. ac p̄ h̄. 3° p̄
strata ē p̄ inobediētiā. p̄^o fuit i mē
te. 2° in sensualitate. 3° i opatione

z sic tēptatio ab inferiori incipiens. p
uenit vsq̄ ad sūmū. q̄ ab auditu p
appetitū puenit ad gustū siue ad con
sensū. sic econuerso. deordinatio a su
periori incipiēs puenit vsq̄ ad imū.
z fecit vnū pctm̄ cōsumatū qd̄ i hu
mana nā ē oīs pcti initium z origo
malozū. Nam mulier illecta illexit
virū q̄ silr ad libꝝ exteriorē ouers⁹
z ad bonū cōmutabile nimis appre
ciādo mulieris consortiū. z sue socie
tatis solaciū. nec mulierē voluit cor
ripi. nec p̄prias delicias cōtristare.
Et qm̄ debuit eā corripe z nō cor
ripuit. idcirco iputat ei peccatū mu
lieris. **Q**uia v̄o noluit suas deliti
as tristare a se repellēdo mulierē.
cepit nimīū diligē seipm̄. ac p̄ h̄ rece
dens a dīna amicitia. incidit i gulā
z iobediētiā. **F**uit ḡ trāsgressio p̄ce
pti vtriq̄ cois. lz ex alia z alia cā. q̄
n̄ vir s̄ ml̄ier fuit seducta. **I**n vtro
q̄ tū. s. viro z muliere fuit deordina
tio a sūmo vsq̄ ad imū. q̄ p̄ i mente
siue rōne. deinde i sensualitate. z po
stremo in ope. **I**deoq̄. n. vsq̄ pro
strat⁹ fuit p̄ iobediētiā. z illectus
p̄ gulā. q̄ vsq̄ erect⁹ fuit in supbiā.
Mulier qd̄ appetēdo z ambiēdo.
qd̄ nōdum accepit. Vir autē nimis
amando z app̄ciādo qd̄ iam habe
bat. Uī mulier māducādo credit
sbl̄imari. Adam v̄o existimās se ali
qd̄ magnū z deo caz. min⁹ grauit̄
credidit se puniēdū. nōdū enī exp̄t⁹
fuerat rigorē dīne iusticie z seuerita
tis. z sic vsq̄ dū iordinate erexit se
in se. cecidit miserabiliter ifra se a
statu. s. inocentie z gr̄e. ad statū cul
pe z miserie.

De primorum pentium punitione.

De pena vero primorum pentium habet tenendum. videlicet quod vir et mulier statim pro culpa senserunt penam rebellionis et erubescencie in carne. et ideo ad opiedum vereda fecerunt sibi perizonata. postea vero domino iudicio vir incurrit penam laboris et angustie. penam famis et indigentie. penam mortis et resolutionis in cinerem. Iuxta quod dicit scriptura. Maledicta terra in ope tuo etc. Mulieri vero duplicata est pena. quam inflata est ei pena litas multiplicium erunarum in conceptu pena doloris in partu. pena sbeditionis ad virum in coitu. ac per hoc sicut apparet satis graue punitum fuit peccatum illud. scilicet ligni vetiti esus. hoc fuerit facillime perpetratum. Ratione autem ad intelligentiam predictorum hec est. quod cum principium sit prudentissimum in gubernando. et reuerentissimum in presidendo. nihil permissus inordinatum dimitteat in vniuerso. et quod culpa recte ordinat ad penam. conuenienti enim iustus dolet in supplicio quod letatus est in delicto. quam melius est dolere damnus salutis quam letari in danno equitatis ideo statim in primis peccatis dedecus peccati sbeditionem est decus iudicij. ut quod inordinatum fuit cadendo ab ordine nature. cadit statim in ordine iusticie. hic. n. duplex ordo sic cuncta complectitur. ut quod ab vno ceciderit statim in alteram dritiam relabatur. Quamquam igitur uterque pariter superbiendo in mente. et gustando in carne. inobediens fuit superior iusto dei iudicio factum est ut sibi fieret inobediens suum inferi. et maxime quantum ad partes illas scilicet quibus est coniunctio vtriusque sexus que sunt me-

bra virtuti gratiue deseruientia. Et quia habet inerat eis non ex natura sed ex propria culpa. ideo erubescerent et cooperiebant.

Rursus quod vir spreto sumo delectabili quod iuit in carne delectari. ideo iusto dei iudicio inflatus est ei labor et defectus famis et sitis. Postremo quod propter bonum carnis separari elegit a bono mentis. iusto dei iudicio anima in vita separatur a carne per mortem et incinerationem ac per hoc sicut deus dederat homini secundum ordinem nature corpus sbeditum anime. propagabile sine libidine. vegetabile sine defectioe immutabile sine morte inueniente. sic homine peccate secundum ordinem iusticie secundum est ut sbedat cetera predicta et intelligit opposita. ut sic culpa non remanet impunita et inordinata. quod nequaquam patitur vbi divina prudentia. Et quam peccatum a muliere exordium superstit. ideo pena eius debuit duplicari.

Quia igitur in mente superbiens fuit sbeditionem incurrit. Quia lignum ad vescendum suaue videtur et appetit dolore incurrit. Postremo quia fregit iugum obediencie. incurrit vinculum et pondus multiplicis erune. et sic per quanto ordine diuine prudentie iusticie sunt viro pene multiplices et duplicate in muliere. ut sic dedecus peccati non esset sine decore iusticie. tanta est ei beatitudo iusticie ut nemo ab ea nisi ad miseriam possit abscedere.

De originali peccati corruptioe.

Post lapsu primi pentis dicenda sunt aliquid de traductione peccati originalis. Circa quod considerandus est modus corruptiois. 2° modus educationis. 3° modus curatiois

Mod^o aut^{em} quo gen^{us} hūanū p^{er} ori-
ginale pctm̄ corrupit^{ur} h^{ab}et. Nā q^{ui}libet p^{er} concubitū g^{er}at^{ur} nascit^{ur} nā filius
ire. q^{uia} p^{ro}uat^{ur} rectitudine original^{is} iu-
sticie. p^{ro}p^{ter} cui^{us} absentia^m incurrimus
q^uo^{modo} ad aīam q^uo^{modo}druplicē penā. s. infir-
mitatē. ignoratiā. maliciā. 7 concupiaz
que q^uo^{modo}tuor inflicta sūt p^{ro}p^{ter} originale
pctm̄. q^uo^{modo} sane penas spūales comita-
tur iⁿ corpe multiplex penalitas. mul-
tiplex defect^{us}. multiplex labor. mul-
tiplex morb^{us}. 7 multiplex dolor. **A**d
has q^uo^{modo}q^{ue} penas s^{ub}leq^{ue} pena mortis 7
incineratōis. pena carētie visionis di-
uine. 7 amissiois gl^{ori}e celestis. nō solū
in adultis. verū etiā iⁿ puulis nō ba-
ptizatis. q^uo^{modo} quidem puuli pena mitis-
sima inf^{er} ceteros puniūt. q^uo^{modo} solā penā
dāni hūit sine pena sensus. **R**ō aut^{em}
ad intelligētia^m p^{re}dictor^{um} hec ē. q^uo^{modo} cuz
p^{ri}mū p^{ri}ncipiū oīa agat a se. 7 p^{ro}m se. 7
p^{ro}p^{ter} se. nccē ē esse optimū 7 rectissi-
mum. ac p^{ro} h^{ab} p^{ro}issimū 7 iustissimū. 7
rō ē q^uo^{modo} vniuerse v^{er}ie ei^{us} misericordia
7 veritas siue iudiciū. Si. n. de^{us} a
p^{ro}n^o hoiem iⁿ tātis miserijs odidisset
nec pietas esset. nec iusticia q^uo^{modo} tanta
op^{er} suū opp^{ro}mēt miserā. nllā p^{re}cedē
te culpa. Si^{cut} si tātis miserijs nos
repleret ul^{ter} repleti p^{ro}mittēt sine cl^{au}a
nec pie nec iuste gubernaret nos di-
uina p^{ro}uidētia. Si^{cut} g^o certissimū ē p^{ro}
p^{ro}n°. 7 iⁿ p^{ro}ducendo rectissimū 7 ele-
mētissimū eē. nccē ē q^uo^{modo} gen^{us} hūanum
talit^{er} fecerit ut a p^{ro}n^o nllā eēt iⁿ eo cul-
pa. nec miserā. Nccē est etiā q^uo^{modo} talit^{er}
amistret. ut nō p^{ro}mittat iⁿ nobis eē mi-
seriā. nisi p^{ro}p^{ter} aliquā culpā p^{ro}ambulā
Quā igit^{ur} certissimū ē q^uo^{modo} a n^{ost}ra origi-
ne multiplicē cōtrahim^{us} miserā pe-

ne. certum ē q^uo^{modo} oēs nascimur nā filij
ire. ac p^{ro} hoc p^{ro}uati rectitudine origi-
nalis iusticie quā p^{ro}uationē vocam^{us}
originalē culpā. 7 q^uo^{modo} oīs culpa dicit^{ur}
recessū a bono icōmutabili. 7 acces-
sū ad bonuz cōmutabile. 7 recedē a
bono icōmutabili ē recedere a sum-
ma virtute 7 bonitate. accedē autē
ad bonuz cōmutabile ē plus debito
iⁿ illud p^{ro} amorē tēdere. Hinc est q^uo^{modo}
p^{ro}dens originalē iusticia^m incurrit iⁿ-
firmitatē. ignoratiā. maliciā. 7 concu-
piscētiā. **R**ursus q^uo^{modo} deserēs bonuz
incōsumabile p^{ro}p^{ter} bonū cōmutabile.
efficif^{ur} indign^{us} vtroq^{ue}. Hinc ē q^uo^{modo} rōe
carentie originalis iusticie. p^{ro}dit aīa
quietē tēporalē iⁿ corpe p^{ro} multiplicē
corruptionem 7 mortē. 7 tandē sepa-
ratur a visione lucis et^{er}ne. amittēdo
felicitatē gl^{ori}e. tā iⁿ aīa q^uo^{modo} iⁿ corpe
Postremo. q^uo^{modo} carētia hui^{us} iusticie.
iⁿ nascētib^{us} nō est p^{ro} motū volūtatis
p^{ro}p^{ter} se. nec p^{ro} actualē delectationem.
hinc ē q^uo^{modo} originali post hāc vitā nō
debet pena sensus iⁿ gehēna p^{ro} eo q^uo^{modo}
nō s^{ed} odignū. s^{ed} citra punit^{ur} di^uina iusti-
cia quā sp^{irit}u comitat^{ur} sup^{er}habūdās mi-
sericordia. **H**oc credēdū ē sensisse
beatū Aug^{ustinus}. l^{ib} 3 verba ip^{si} exteri^{us} p^{ro}p^{ter}
detestationē erroris pelagianorum
q^uo^{modo} aliqualem felicitatem eis concede-
bant aliud sentire videantur. ut scz
eos reduceret ad mediū abūdā-
tius declinavit ad extremū.

De originalis pcti trāssusione.

Modus aut^{em} traductōis cul-
pe originalis hic ē. q^uo^{modo} l^{ib} aīa
nō sit extraducē. originalis

Bars.

tñ culpa ab aia ade transit ad aias
posterorū mediāte carne p cōcupis-
cētiā gñata. ita q sic ab aia peccā
te infecta fuit caro ade. 7 prona esse
da ad libidinē. sic p libidinē semina-
ta. 7 secū trahēs infectionē vitiosaz.
inficit 7 vitiat aiam. q qdē infectio
in aia nō tm̄ est pena s etiā culpa. 7
sic psona corūpit naturam. 7 nā cor-
rupta. corūpit psonā. salua in oibus
diuina iusticia cui nullo modo por-
terat imputari infectio aie. lz eā cre-
ando infūdat. 7 infūdedo vniat cuz
carne infecta. **R**ō autē ad intelligē-
tiam pdictorū hec est. q cū pmū pnci-
pium fecerit hoīem ad imaginē suā.
ppter sui ipsius exp̄sionē. sic eū con-
didit ex pte corp̄is. ut oēs hoīes p
pagarētur a pmo hoīe tāq̄ ab vno
radicali pncipio. sic ex parte aie. ut
ppter exp̄saz similitudinē tā i essendo
7 durādo. q̄ intelligēdo 7 amādo.
immediate emanarēt om̄es spūs rō-
nales ab ipso deo tanq̄ a pmo pnci-
pio 7 imediato. Et qm̄ spūs tanq̄
excellētiōr magis accedit ad p̄mū
pncipiū. sic condidit deus hoīem ut
spūs p̄sset corp̄i. 7 corp̄⁹ subesset spi-
ritui creato q̄ diu ille sbesset spiritui
increato. 7 ecōtra si spūs non obedi-
ret deo iusto dei iudicio. corp̄⁹ suū
incipet sibi rebellare qd̄ factū ē cū
adā peccauit. Sicut igit̄ si adā ste-
tisset corp̄⁹ suū spūi obediens eēt. 7
tale ad posteros t̄smittēt. 7 deus
aīaz illi infūderet. ita q vnita corp̄i
immortali 7 sibi obediēti h̄ret ordi-
nē iusticie 7 imūtatē oīs pene. sic ex
quo adā peccauit 7 caro facta ē re-
bellis spūi. o3 q talem ad posteros

t̄smittat. 7 q de⁹ 73 instōnē p̄marīā
aīam infūdat. Aīa vō cū vnif car-
ni rebellī icurrit defectū ordīs nāt̄
iusticie q̄ debebat oīb⁹ inferiorib⁹ im-
perare. Et qa aīa carni vnita ē. o3
q ipsaz trahat 7 trahat ab ipa. 7 q
ipaz nō pōt trahē. tāq̄ rebellē. necē
ē ut ab ipa trahat. 7 icurrat morbū
ocupie. 7 sic incurrit siliē carētiā de-
bite iusticie. 7 morbū ocupie. ex qb⁹
duob⁹ tāq̄ ex auerōne 7 ouersione.
v̄r̄ integrī fm̄ Auḡ. 7 anselmū pctm̄
originale Qm̄ igit̄ ordinatissimū
fuit q nā hūana ita cōdēf. 7 q d̄di-
ta sic ppagaret. 7 q peccās ita pūire-
tur. sic dictū ē p̄us. ita q in dictione
sua ordō sapie. in ppagatiōe ordō
nāe. in punitiōe ordō iusti. p3 q n̄ ē
v̄r̄ dīnā iusticiā. si ad posteros trans-
mittit̄ culpa. Rurs⁹ q culpa origi-
nalis pcti i aīaz t̄smittēdi nō possz nisi
pena rebellōis i carne p̄cedēt. 7 pe-
na nō eēt nisi clpa p̄cessisset. nec clpa
p̄cessit a volūtate ordiata s iordi-
ta. ac p h̄ n̄ a volūtate dīna s a vo-
lūtate humana. p3 q original culpe
t̄smittēdi ē a pctō p̄mi hoīs. nō a deo
nō a nā d̄dita s a vitio p̄p̄cto. 7 sic
v̄r̄ ē qd̄ dicit Aug⁹. q pctm̄ origina-
le nō t̄smittit ad posteros ppagati-
onē s libido.

D De originalis pcti curatione.

Postremo diligēt attēde q
mod⁹ curatōis culpe origi-
nal̄ ē ille. s. q sic curat a cul-
pa q r̄manet pena t̄pal̄. sic p3 i pueri
baptizatis. sic curat q̄tū ad reatum
pene et̄ne qd̄ remanet q̄tū ad actū 7

motū concupie. sic curat in pente q̄ ni
hilomin⁹ ab eo q̄ curat⁹ ē p̄ baptis
mū trāsmittit in plē originale pctm̄
sic tollit originalē pcti massa. qd̄ re
manet seq̄la. cū q̄ oz pugre q̄dū vi
uim⁹ i hac vita. q̄ i nullo p̄sus exti
guif concupia p̄ grāz cōez. qd̄ dico p̄t
v̄ginē bt̄ssimā Mariā i q̄ i cōceptio
ne filij dei extincta fuit p̄ grāz singla
rē. ¶ Ro at ad itelligētia p̄d̄coz h̄
ē. q̄ sic infectio deriuat in oēs a p̄n⁹
creato. a q̄ fuit p̄pagatio corpus. 7 h̄
a pte inferiori. s. carnis. sic curatō fie
ri h̄z a p̄n⁹ increato. a q̄ fit infusio
aiāz. 7 h̄ a pte superiori. s. mēt̄. Qm̄
igif ex pte mēt̄is distictio ē i oibus
ita q̄ h̄z illā vn⁹ nō p̄pagat ab alfo. s̄
immediate erit a deo. grā curatia mē
ti v̄re a deo ifusa. respic̄ vnūquēq̄
in q̄tu tenet rōz p̄sone singlar̄ 7 idi
uidue. nō in q̄tu tenet rōz p̄ducti s̄m
v̄tutē nāe. ¶ Qm̄ igif origiale pctm̄
ē morb⁹ ificiēs p̄sonā p̄it 7 nām. p̄so
nā i volūtate. nāz i carne. iō sic cura
tur macula original̄ i mēte. q̄ rema
net ifectio 7 seq̄la i carne. Et q̄ hō
gñat nō h̄z q̄ curat⁹ ē i mēte. s̄ h̄z q̄
corrupt⁹ i carne. n̄ h̄z q̄ spūal̄. s̄ s̄m q̄
carnal̄. h̄c ē q̄ q̄uis baptizat⁹ sit ab
originali mūdāt⁹ i se. trāsmittit tū i p
lē originalē. ¶ Rurs⁹. q̄ reatus pene
etne respicit deformitatē mēt̄is 7 p̄
sone. mot⁹ at respic̄ iclinatōz carnis
7 nāe. iō trāsit origiale p̄ sbaz q̄tuz
ad reatū Postremo q̄ afflictio tpa
lis cōditōz respic̄ ex pte carnis. cū ca
ro remaneat sp̄ sbiecta cuidā infecti
onī. remanē oz sp̄ sbiecta penalitati.
7 iō sic penalitas 7 corruptio p̄ grāz
nō auferūt a carne. sic seq̄la illa siue

concupia 7 languor mēbroz s̄l stare p̄t
cū grā curatia. 7 iō q̄uis paulatine
minuat. q̄ tū radix n̄ tollit nūq̄ ois
aufert i viatore nisi p̄ grām singula
rē ut in v̄gine. Quia. n. v̄go cōcepit
eū q̄ erat expiatio ois culpe. iō data
fuit sibi grā singularis q̄ extincta fuit
in ea radicit⁹ ois concupia. ad concipien
dū dei filiū absq̄ ois pcti labe 7 cor
ruptela. nēpe decēs erat ut ea puri
tate q̄ maior s̄b deo nequit itelligi
v̄go illa nitēt cui de⁹ pat̄ vnūcū filiū
quē s̄ cōde suo genuit sibi eq̄lē. 7 tā
q̄ seip̄z diligebat. ita dat̄ dispōebat
ut nālīt esset vn⁹ idēq̄ cois dei p̄ris
7 v̄gis fili⁹. 7 quā ip̄e fili⁹ s̄balit̄ facē
sibi matrē eligebat. 7 de q̄ spūs scūs
volebat. opatur⁹ erat ut conciperetur 7
nascēt ille de q̄ ip̄e p̄cedebat.

De origine pctōz actualiū.

Postq̄ aut dictum ē de tra
ductiōe originalis. dicēda
sunt aliqua de origine pcti
actualis. De ortu igif pcti actua
lis hec tenenda sūt in sūma. videlz q̄
peccatū actuale originē trahit a li
bera volūtate vniuscuiusq̄. p̄ sugge
stionē. delectationē. cōsensū. 7 opa
tionē. iuxta qd̄ dicit scriptura. Vn⁹
q̄sq̄ tēptat a concupia sua. abstract⁹
7 illectus. deinde concupia cū cōcepit
peccatū parit. peccatū aut cū cōsūma
tū fuerit generat mortē. ¶ Si autem
suggestio 7 delectatō sistat citra cō
sensū. est veniale peccatum. ¶ Si v̄o
consequatur cōsensus 7 opus i his
q̄ dīna lege phibita sūt. pctm̄ ē mor
tale consummatum. ¶ Qd̄ si medio

modo fit. ut consensus sine opere fit aut q̄ vult in opus p̄cedere sed non potest. tunc voluntas p̄ facto reputat tñ minus culpabilis ē q̄ si in ip̄o facto deprehendat. **A**ut quia non vult in opus p̄cedē. s̄ q̄ vult interi⁹ voluptari in delectatiōe. 7 tūc manducat mulier s̄ nō vir. 7 licz non sit pctm̄ plene cōsumatū. est tñ mē mortalia cōputādū. q̄ muliere māducate tot⁹ hō dānari meref. qđ maxie intelligi habet in pctis carnalibus. **R**ō autē ad intelligētīā p̄dictorum hec ē. cū peccatū dicat recessū voluntatis. a p̄ncipio inq̄tū ipsa voluntas nata ē agi ab ip̄o. 7 fm̄ ipsum. 7 p̄t ip̄sū. oē pctm̄ ē inordinatio mētis siue volūtatis. circa quā nata sūt esse virt⁹ 7 vitiū. pctm̄ igit̄ actuale est actualis iōrdinatio voluntatis. **I**nordinatio autē illa aut tāta ē q̄ ordinē iusticie exterminat. 7 h̄ mō dī mortale pctm̄. q̄ natū est auferre vitā. sepando ipsam a deo p̄ quē viuificatur aīa iusta. aut ē tā modica q̄ ordinem illū non perimit. s̄ tñ i aliquo pturbat. 7 tūc dicit̄ veniale peccatū. q̄ de ip̄o adipisci possum⁹ cito veniā. p̄ eo q̄ grā nō tollit̄ p̄ ipsum nec inimicitia dīna incurrit̄. **E**st autē ordo iusti⁹ ut bonū incommutabile p̄feratur cōmutabili. ut bonū honestū p̄ferat̄ vtili. 7 volūtas dei p̄feratur volūtati p̄rie. ut iudiciū rōnis recte p̄sit sensualitati hūane. **E**t qm̄ lex dei iustū ordinē p̄cipit. 7 vetat oppositū. qm̄ bonū cōmutabile p̄feret̄ etno 7 bonū vtile p̄fertur honesto. 7 voluntas nostra p̄fertur diuine voluntati. 7 sensualis appetitus p̄fertur

rationi recte. tunc cōmittitur mortale peccatum. de quo dicit Ambro. q̄ est preuaricatio legis eterne siue diuine 7 celestium inobedientia p̄ceptorum uel mandatorum. **H**oc autem cōmittitur siue obmittatur qđ lex diuina p̄cipit. siue fiat id qđ p̄hibet. ex quo duplex genus peccati oritur. delictum. s̄. 7 cōmissum. **Q**uando vō bonū cōmutabile plus debito diligitur. sed non p̄fertur incommutabili. 7 vtilitas non p̄feret̄ honestati. volūtas nostra plus debito amat̄. ita tamen q̄ non p̄fertur diuine 7 caro concupiscit. non tamen p̄feret̄ iudicio rationis recte. tunc non est mortale sed veniale. quia licet hoc sit p̄ter legem nō tamen directe ē cōtra legem. **S**ensualis autem appetitus rationi recte non p̄fertur nisi quādo ei ratio consentit. 7 ideo peccatum mortale cōtra cōsensum nō cōmittitur. si tamē sensualitas inordinate moueatur cum illa iōrdinatio ad malum inclinēt. licet ratio nō cōsentiāt. peccatum est aliqđ. quia aliquo modo ledit ordinē iusticie. Et quia in statu innocentie non mouebatur sensualitas nisi fm̄ rōnis motum. ideo stante homine nō poterat̄ ibi esse veniale peccatum. **N**ūc autē q̄ rōni repugnat sensualitas. velim⁹ nolimus. iō necesse habemus cōmittere aliqđ veniale peccatū p̄ p̄mos motus. q̄ si p̄ticularit̄ 7 sigillatim possit declinari. oēs tñ nullo mō p̄nt cauert. quia sic sūt peccata q̄ sūt etiā pene pcti. 7 ideo merito dicit̄ venialia. quia hoc ip̄o digna sunt venia. **V**erum q̄ ratio his consentire non

pellit si post consensum delectationis consentiatur in opus. tunc est plenus consensus. ac per hoc peccatum consumatur. quia puenit usque ad virum. et usque ad partem supremam rationis. ex qua pendet plenitudo consensus. Quia vero non solum consensus in opere. verum etiam in delectatione est consensus in qua inferior portio sequitur sensualitatem in se in delectatione sensualiter ratione sensualitati succubatur. et mulier serpenti obedit. ac per hoc fit subuersio recti ordinis. et ita subuersio iusticie. propter hoc committitur mortale peccatum. id est iniquum. quod non solum imputatur mulieri. verum etiam viro. a qua mulier concipere debuit et cohiberi ne obtemperaret serpenti. et sic patet quod in peccatione omnis peccati actualis. sit aliquis imitatio primi peccati. hoc explanatio de coris precipui Augustinus. xi. de trinitate dei

De origine et distinctioe capitalium

Donsequenter descendendum est ad originem peccatorum in spirituali. in qua quedam sunt capitalia. quedam penalia. quedam finalia. siue irremissibilia. que prima. media. et postrema. Circa ortum vero peccatorum capitalium. hoc est in summa tenendum. videlicet quod peccatorum actualium unum est initium. duplex radix. triplex fomentum septiforme caput siue capitale peccatum. Unum inquam est capitale initium. scilicet superbia. iuxta quod dicit scriptura. initium omnis peccati superbia. Duplex radix. scilicet timor male humilis. et amor male accedens. Triplex fomentum secundum tria que sunt in mundo. scilicet concupiscentia carnis. concupiscentia oculorum. et superbia vite. Septiforme vero caput. scilicet superbia. inuidia. ira. accidia. auaritia. gula. luxuria. In quibus quatuor precedunt

tia sunt peccata spiritualia. duo vero vltima sunt carnalia. Ratio autem ad intelligendum horum hec est. quod cum peccatum mortale sit actualis a primo principio recessus. recessus autem a primo principio non potest esse nisi per contemptum ipsius. vel in seipso vel in suo precepto contemptus autem primi principii cum sit superbia. necesse est quod omnis mortalis culpa siue offensa in initium sumat a superbia. Quia vero nullus contempnit summum principium vel eius preceptum per se nisi per hoc quod aliquid aliud ab ipso vel vult acquirere vel timet perdere. hic est quod necesse est omne peccatum actuale originem trahere a duplici radice. scilicet timore et amore que radices sunt malorum. id est non eque prime. **¶** Na omnis timor ortus habet ab amore. nullus enim timet aliquid perdere. nisi quod amat. illud habere. et ideo per ea habet foueri timor. per que fouet et amor. Amor autem inordinatus est respectu commutabilis boni. **¶** Et quoniam illud est triplex. scilicet interius excellens. exterius pecunia. inferius carnalis lasciuia. Hinc est quod necesse est esse tria peccatorum actualium radicalia fometa. que superiora sunt peccata. ad que dum anima inordinata fertur. omnia peccata actualia oriuntur. **¶** Et quod hoc fit secundum septiformem modum ideo septem sunt peccata capitalia ex quibus generatur vniuersitas vitiorum. Voluntas enim vestra aut deordinatur. quod appetit quod non est appetendum. aut quod refugit quod non est refugiendum. **¶** Si quod appetit quod non est appetendum. utpote bonum ut nunc. siue commutabile. siue apparatus bonum. aut est interius. et sic est puata excellens quod amat superbia. aut exterius. et sic est sufficiens quod amat auaritia. aut inferius. et sic aut delectabile. quod ad consuetudinem indidui. sic alimtum quod est delectabile secundum gustum. et appetit a gula. aut quod ad

Par.

cōseruatione spei. 7 sic coitus qui est
delectabilis s̄m tactum. 7 appetit a
luxuria. ¶ Si aut volūtas deordiat
q̄ r̄fugit q̄d n̄ ē refugiedū. h̄ p̄t eē
tripliciter s̄m triplicē modū refugiedū
¶ Aut. n. refugit s̄m puerſū instictuz
ip̄i? rōnalis. 7 sic ē iuidia. ¶ Aut s̄m
instinctū irascibil. 7 sic ira. ¶ Aut s̄z
instinctū concupiscibil. 7 sic accidia. Un̄
q̄ q̄tuor sūt p̄ncipalia appetibilia. 7
tres vires. s̄m q̄z instictū ē fuga. iō
t̄m sūt septē capitalia pctā. ¶ Rurs⁹
q̄ sensus appetibilis ē cū delectatōe
sensus at̄ rei fugiēde ē cū dolore. hic
ē q̄ q̄tuor h̄nt diūctā leticiā. tria v̄o
alia h̄nt adiūctā tristitiā 7 penam.
¶ Oia t̄n dicūt capitalia. q̄ deordi-
notiōes sūt p̄ncipales. 7 multaz alia
rū deordinationū sūt p̄n^a suo mō in
fluētia. ¶ Un̄ l̄z q̄dā ex his p̄ncipalit̄
fugā respiciāt. h̄nt t̄n 7 ip̄a delectabi-
lia sua. ¶ Nā iuidia vult p̄uatū bo-
nū possidē sine socio. 7 ira integrit̄.
¶ Ira sine contrario. 7 ita ipturbabilr
¶ Accidia sine labore aliq̄. 7 ita infa-
tigabilr. Et q̄ hec nō defacili obti-
nēt. iō magnū exercitū vitioz secum
trahūt. ad hī? q̄ appetūt exequēda.
uel ad ea q̄ respiciūt declinanda. re-
spectu q̄z dicūt capitalia pctā q̄t ca-
pita ex qb⁹ manant aliq̄ q̄ plima.

De origine 7 qlitate penaliū.

De pctis penaliū h̄ tenēdū
ē. q̄ l̄z malū culpe 7 maluz
pene sint diuerſe maloz dif-
ferētie. quedā t̄n sic sūt pctā. q̄ 7 sūt
pcti pena. ¶ Spēalit̄ nāq̄ pctā 7 pe-
ne pcti dicūt illa q̄ h̄nt adiūctū do-

lore 7 mesticiā. sic accidia. iuidia. 7
cōsilia. ¶ Min⁹ spālir̄ dicūt illa. q̄ h̄nt
adiūctā uel merā deſuatiōz nāe. uel
ignorantiā. sic sūt illa p̄t q̄ t̄r pctōz
in reprobū sensū t̄di ¶ Ḡnalit̄ autē
pctā q̄ sūt in primā apostasiā 7 vlti-
mā gehēne penā. 7 pctā p̄nt dici. 7
pene pcti. iux̄ q̄d dicit Greg⁹. crimi-
na crimib⁹ vindicari. L̄z aut̄ idem
dicat̄ pctm̄ 7 pena pcti. tenēdū t̄n ē
q̄ oīs pena inq̄tum pena iusta ē 7 a
deo. ¶ Nulla v̄o culpa iusta ē nec a
deo s̄ t̄n a libero volūtat̄ arbitrio
¶ Pena v̄o q̄ mere ē pena a deo ē isti-
cta. ¶ Que v̄o ē culpa uel inclinans
ad culpā. culpa est extracta uel acta.
¶ Rō aut̄ ad intelligētiā p̄dictoz h̄
est. q̄ cū malū dicat recessuz a p̄ p̄n^o
p̄ hoc q̄ nocet bono nō aut̄ nocz bo-
no nisi aliqd̄ adimēdo de bono. bo-
nū aut̄ cōsistit i modo. sp̄e. 7 ordine.
nullū. n. ē malū q̄d nō sit mōi. sp̄e. 7
ordinis corruptiū. ¶ Ordo aut̄ du-
plex. ē. s̄. nāe. 7 iusticie. Ordo at̄ nāe
est i bono nālī. Ordo iusticie in bo-
no morali. ¶ Et q̄ bonū nāle i oī nā
bonū morale i volūtate h̄z cōsistē. iō
ordo nāe ē i oī nā. ordo aut̄ iusticie
i volūtate electiua h̄z cōsistē. 7 q̄ vo-
lūtas ē instr̄m seipsū mouēs. nā v̄o
nō. hic ē q̄ ordo iusticie ē ordo non
t̄m fact⁹ s̄ etiā factiū. ordo aut̄ nāe
ordo fact⁹. ¶ Quī ḡ malū potest p̄-
uare ordinē nāe 7 ordinez iusticie.
hinc ē q̄ duplex ē malū. s̄. culpe 7 pe-
ne. ¶ Rurs⁹. q̄ ordo iusticie ē ordo
volūtari⁹. hic ē q̄ maluz culpe ē affe-
ctio voluntaria. malum autem pene
est affectio inuolūtaria. ¶ Postremo
ordo iusti. q̄ volūtari⁹ i volūtate

est ordo factiuus: iō malū culpe qđ
 ē ei? puatio. ē malū qđ facim?. 7 ma
 lū pene ē malū qđ patimur. **Et** ga
 nō est passio nisi nā hē pcedat actio.
 nec ē actio ad quā nō seq̄ aliq̄ pas
 sio. hīc ē qđ nulla ē pena sine pcedēte
 merito culpe. nulla ē etiāz culpa. qn
 comites aliq̄ pena. **Et** qm̄ qđ faci
 mus a nobis ē. qđ nos vō patimur
 pōt eē a nobis 7 ab alijs utpote a cā
 supiori uel iferiori. iō l3 ois culpa sit
 a nobis. nō tñ ois pena est a nobis.
 imo qđā ē a nobis acta. qđā inflicta
 qđā cōtracta. **Et** qđ eū qđ fac qđ nō
 v3. iustū ē pati qđ v3 ideo ois penā
 inq̄tū pena iusta ē. 7 a vīna puiden
 tia. qđ ad culpā ordinata. 7 ipsi? cul
 pe ordinatiua. qđ vō passio illa pōt
 eē p adeptiōnē boni nālis. uel boni
 moralis cū nāli. hīc ē qđ qđā pena ē
 mere pena. qđā vō ē pena 7 culpa.
 qđ bonū morale qđ ē iusticia n̄ amit
 tē. nisi p iusticia qđ ē culpa. **Prima**
 igif pena ē a deo. 7 h3 qđ pena 7 h3 id
 qđ ē a deo ē. a deo iquā nō istituēte
 s̄ vīdicāte. **2^a** vō cū sit culpa h3 id
 qđ ē. a deo n̄ ē. s̄ solū qđ ad originē
 ipa vō uel ē acta si seq̄ ad actualia
 est cōtracta si seq̄ ad originale. **Si**
 igif pprie accipiat malū fm̄ qđ ē pu
 atio boni nālis. 7 affectio iuolūtaria.
 7 malū qđ patimur sic nō cōcidit cū
 malo culpe i idē l3 sit ānexū eidē. **Si**
 vō accipiat large. ut dicat malū qđ
 patimur siue a nobis. siue aliunde. si
 ue i nā. siue i volūtate. sic cōcidūt in
 idē. s̄ nō ad idē. uel fm̄ idē. qđ qđ ē i
 se culpa. d̄ pcedētis culpe pena. uel
 culpa rōne actiōis. pena d̄ eē rōne
 passiōis 7 sic p3 qđ mō. p quāto. 7 q̄li

ter aliqd siml dicat eē pctm̄. 7 pena
 peccati.

De origine pctōz finalū.

De pctis aut finalib? siue ir
 remissibilib? cuiusmōi sunt
 pctā i spm̄ sanctū. h̄ ē tenē
 dū qđ l3 oē pctm̄ gñalit̄ sit cōtra deū
 trinū 7 vnū. appropate tñ d̄ pctm̄
 aliqđ eē i patrē. aliqđ i filiū. aliqđ i
 spm̄. s̄. **Hoc** aut peccatū i spm̄. s̄. ir
 remissibile d̄ i h̄ seclō 7 i futuro. nō
 qđ in h̄ seculo nō possit d̄mitti. s̄ qđ
 raro d̄mittit̄. aut vix i h̄ seclō q̄tū
 ad culpā modicū. aut 7 q̄i nihil fiet
 remissio sibi i futuro q̄tū ad penam
 h̄? aut pcti sex sūt d̄rie seu spēs. s̄.
 iuidia. fraſne grē. ipugnatio vītatis
 agnīte. despatio. psūptio. obstinatio
 mētis. 7 ipnia final. **Rō** aut ad itel
 ligētia p̄dcoz h̄ ē. qđ cū pctm̄ dicat
 recessū a p̄ p̄n° trino 7 vno. oē pctm̄
 imaginē trinitat̄. deformat. 7 ipsam
 aīaz fedat q̄tū ad triplicē potētia.
 s̄. irascibile. rōnabile. 7 cupiscibile.
 7 a libero ar. pcedit qđ gerit i se. i
 signe trinitatis. s̄. p̄ris rōe facultatis
 filij rōe rōis. spūs. s̄. rōne volūtatis.
L3 at h̄ trīa cōcurrāt s̄ ad oēz cul
 pā. q̄l3 tñ h̄az p̄ suū defc̄m pōt eē rō
 deordinādi alias. defc̄? at circa fa
 cultatē ē ipotētia. cō rōez ē igrātia
 circa volūtate ē malicia. **Et** hīc ē
 qđ cū qđā sint pctā ex ipotē^a qđā ex
 igrātia: qđā ex mali^a. 7 potē^a attri
 buif p̄ri. sapia filio. 7 voluntas spūi
 .s̄. qđ qđā dicūt esse i p̄rez. qđā i filiū
 quedam in spm̄. s̄. **Et** qm̄ nihil ma
 gis est in voluntate qđ ipsa. volun
 tas. 7 volūtas ipa est origo peccati

Libri. iiii. finalium.

nullū pctm̄ ē a deo volūtariū & meꝝ
sic ē illud qđ puenit ex corruptione
exñte ī volūtate. Cū. n. dupl̄r dicat
ī volūtariū. s. p. violētā & p. īgrātā.
p̄^o p. defectū potē. 2° p. defectū scie
qñ volūtas sola corruptiōe sua. licz
possit resistē. & sciat h̄ malū eē. aliqd
eligit. tūc d̄r peccare ex certa mali
cia. & tale pctm̄ mere pcedit ex ipro
bitate volūtati. liberī arbitrii & di
recte ipuḡt grāz spūs. s. p. quā fit re
missio pcti. & q̄ mere pcedit ex liber
tate arbitrii. iō nō hz colorē excusa
tōis. & p̄tea modicūz q̄i nihil d̄z ei
q̄ puniē de culpa relaxari. q̄ vō dire
cte ipuḡt grāz spūs. s. p. quā fit r̄mis
sio pcti. iō d̄r irremissibile. nō q̄ nul
lo mō possit remitti. s̄ q̄ q̄tū est de
se directe ē ipuḡtm̄ medicam̄ti & re
medij p. qđ fieri hz r̄missio pcti. Et
qm̄ pcti r̄missio sit a dō p. grāz pnia
lē inē ecclīasticā vnitate. iō differē
hi^o pcti accipiūt hz q̄ directe ipuḡnt
illa tria. ¶ Aut. n. ipuḡnat ipaz grām
pnialē ī se. ¶ Aut ī opatiōe ad deū
a q̄ dat. ¶ Aut ī opatiōe ad ecclīaz ī q̄
suscipit. ¶ Si vō ī opatiōe ad vnita
tē ecclīe. sic q̄ vnitas ecclīe cōsistit in
fide & caritate. siue ī grā & v̄itate. sic
ē duplex pctm̄. s. iuidia frañe grē. &
ipuḡtio v̄itati. agnite. Si ī opatiōe
ad deū datē. cū vniuerse vie ei^o q̄tū
ad iustificatōz maxie sint misericōdia
& v̄itas. sic ē duplex pctm̄. vnū qđ
ipuḡt miaz. & h̄ ē despatō. aliud qđ
ipuḡt iusticiā. & h̄ ē ipūitati. p̄suptō
¶ Si vō ipuḡt ipaz grāz pñial in se
uel. hz se. sic ē duplex. q̄ grā pñial fac
resilire a pctis cōmissis. & p̄cauē a cō
mittēdis. Cōñ p̄^o ē obstiatio mēt̄.

coñ 2° ī pnia final. s̄m q̄ finalis im
pnia d̄r ppositū non penitendi. sic. n.
ē spēs pcti ī spm̄. s. ¶ Scđz aut q̄ fi
nalis ipnia dic̄ cōtinuatōz pcti vsq̄ ī
finē. sic ē seq̄la oīuz mortaliū q̄ ī hac
vita nō remittūt. & maxie oīuz spēz
pcti ī spm̄. s. & sic oē pctm̄ iūitū sumit
a supbia & cōsumatiōe. siue finē hz in
finali ipnia. īquā q̄ puenerit corruit
ī gehēnā. a q̄ qđ ē ipnia finali nullus
peccās mortāl̄r pōt liberari. nisi inē
ueniat grā mediator̄ xp̄i. & iō incar
natōez ipi^o desiderabat vniuersitas
saluādoz. cui ē honor & gl̄ia ī secla
seclōz. Amē.

¶ Explicet ps 2^a. Incipit 4^a de in
carnatiōe v̄bi.

Postq̄ p̄dca sunt aliq̄
de trinitate dei. s̄ cre
atura mundi & corru
ptela pcti. restat nūc
aliqua breuif̄ dicere
de incarnatiōe v̄bi p. qđ qđ ē v̄bū in
carnatū. facta ē sal^o & repatio gn̄is
hūani nō q̄ alit̄ de^o nō potuerit hūa
nū gen^o saluar̄ ul̄ liberare. s̄ q̄ null^o
ali^o mod^o ita cōgru^o & cōueniēs erat
ipi^o repatori. & repabili. & repatiōi.
¶ Rō aut̄ ad itelligētā p̄dcoz h̄ ē
q̄ cū p̄^o p̄n^o effectm̄ rez nō potuerit
nec decuerit eē nisi deū. & n̄ min^o sic
res cōditas repare q̄ ī eē p̄ducē. sic
nō min^o ē bñ eē q̄ simpl̄r eē decētis
simū fuit rez p̄n^o repatiuū esse deuz
sūmum. ut sicut oīa creauerat deus
per verbū increatum. sic oīa recrea
ret p. v̄buz incarnatum. ¶ Quoniam
ḡ deus oīa facit potenter. sapienter
& optime. siue beniuolēter. decuit ut
sic reparet repanda. q̄ suā potētiaz

Bars. i.

z sapi. z beniuolentiā oñdēt. Quid
āt potētī? q̄ coniūgē extrema sūme
distātia ī vnā psonā. Quid sapien
ti? z congruētī? q̄ q̄ ad p̄fectionem
toti? vniuersi fieret oīū dīo p̄mi z vl
tīmi v̄bi. s. deī. q̄d ē oīūz p̄n^o. z hūa
ne nāe q̄ fuit vltima oīūz creaturaz
Quid beniuolētī? q̄ q̄ dñs p̄pter
sui salutē accipiat formā serui. imo
h̄ tate benignitatis ē. ut nihil clemē
tius. nihil amicabili^o. nihil benigni^o
cogitari possit. cōueniētissim^o ḡ erit
hic mod^o deo repatozi. p̄pter cōmen
dādā dīnā potētīā. sapiām beniuo
lētīā. **R**ursus q̄ hō cadēs ī culpaz
auerterat se z recesserat a p̄n^o potē
tissimo. sapiētissimo. z benignissimo
iō corruerat ī infirmitatē. ignorātīā
z malignitatē. ac p̄ h̄ de spūali effe
ctus ē carnal' aīalis z sensualis. iō in
ep̄^o ē ad dīnā v̄tutē diligēdā. ad h̄
igif q̄ hō ab isto statu rep̄f. ōgru
entissimū fuit. ut ei cōdescēdēt p̄mūz
p̄n^o reddēdo se illi. noscibile. amabi
le z imitabile. **E**t q̄ hō carnal' aīal'
z sensualis. nō nouerat. nec amabat.
nec seq̄bat. nisi sibi p̄portionalia z
ōsilia. iō ad repandū hoīem de hoc
statu. v̄bū caro factū ē ut ab hoīe q̄
caro erat. z coḡsci posset z amari z
imitari. ac p̄ h̄ z hō deum coḡscēs z
amāz imitās remediaref a morbo
p̄ctī. **P**ostremo q̄ hō p̄fecte repa
ri nō poterat. nisi recuperet mētīs īn
nocētīā. deī amicitīā. z suā excellen
ciā q̄ solī deo suberat. z h̄ n̄ potuit
fieri nisi p̄ deū ī for^o serui. iō ōgruū
fuit v̄bū icarnari. **E**xcellētīā nāq̄
r̄cupare nō poterat nisi repator ecēt
deus. q̄ si mera creatura tūc hō ecēt

sbicē^o mere creature. z sic nō recu
peraret statū p̄ois excellētie. **A**mi
citiā q̄z deī recuperare nō poterat nisi
p̄ mediatorē cōueniētē q̄ manū pos
set ponē ī vtroq̄. z vtriq̄ p̄ti cōfor
mīs eē. z vtriūsq̄ amic^o. z iō sic filis
deo p̄ dīnitatē. sic filis hoī p̄ hūani
tatem. **I**nnocētīā v̄o mētīs re
cupare nō poterat nisi dīmīssa culpa
quā dīmītē nō decebat dīnā iusti
ciā. nisi p̄ satisfactiōnē cōdīgnā. z q̄
satisfacē nō poterat nisi de^o p̄ toto
hūano ḡie. nec debebat nisi homo q̄
peccauerat. iō ōgruētissimū fuit hu
manū gen^o reparī p̄ deū hoīez natū
de ḡie a de. **Q**m̄ ḡ excellētīa recu
parī n̄ poterat nisi p̄ repatorē excel
lētissimū. nec amicitīa reformari po
terat nisi p̄ mediatorēz amicabilissi
mū. nec inocētīa recuperari poterat ni
si p̄ satisfactorē sufficiētissimū. excel
lētissim^o aut repator nō ē nisi sit de^o
amicabilissim^o mediator nō ē nisi sit
hō. sufficiētissim^o satisfactor: n̄ ē nisi
sit de^o p̄f z hō congruissima fuit n̄re
repatōi incarnatiō v̄bi. ut sic gen^o
hūanū ī eē exierat p̄ v̄bū icreatū. z
ī culpā ceciderat deserendo v̄hū īn
spiratū sic a culpa resurgēt p̄ v̄bum
incarnatū.

Que cōsiderāda sūt de verbo.

Circa igif v̄bū incarnatum
tria nobis cōsiderāda occur
rūt. s. vnio nārū. plenitudo
carismatū. z p̄pessio passionū. p̄pter
redimēdū gen^o hūanū. **C**irca nārū
vnionē h̄ tria cōsiderāda sūt. ad itel
ligēdū icarnatiōis mysteriū. s. op^o.
mod^o z t̄ps. **D**e ope aut h̄ tenēda

sūt fm fidē xp̄ianam. s. q̄ incarnatio est opatio trinitatis p̄ quā fit assumptio carnis a dīnitate. 7 vnio dīnitatis cū carne. ita q̄ assūptio nō tm̄ ē carnis sensibilis. s̄ etiā spūs rōnalis fm potētīā vegetādī. sentiēdi. 7 itel ligēdi. ita etiā q̄ vnio nō fit ī vnitate nāe s̄ psone. nō hūane s̄ dīne. non assūpte s̄ assumētis. nō psone c̄libz s̄ psone solī vbi ī q̄ tanta fuit vnio ut qcqd̄ dī de filio dēi. dicat̄ d̄ filio hoīs z ecōuerso. his tm̄ excepti. ī qb̄ exp̄imis vnio uel claudis̄ negatio.

Rō autē ad itelligētīā p̄dictōz h̄ ē q̄ icarnatōis op̄ nō solū ē a p̄ p̄n̄ inq̄tū ē effectiuū in pducēdo. veruz etiā inq̄tū repatiuū remediādo. satisfaciēdo. 7 recōcliādo. **Q**m̄ q̄ icarnatio inq̄tū dicit̄ aliquē effectū ē a p̄ p̄n̄ qd̄ oīa facit rōe sūme v̄tutis. 7 sūma v̄t̄ z opatio vnita est z īdiuisa oīmode ī tribz psōnis. hic ē q̄ necē ē icarnatōis opationē a tō trinitate manare. **Q**uia v̄o est a p̄ p̄ncipio inq̄tū ē repatiū. remediādo 7 totū gen̄ hūanū lapsū fuerat z viciatū non solū rōne aīe. verū etiā z carnis. hic ē q̄ necē fuit q̄ totū assumeret̄ ut totū curaret̄. **E**t qm̄ nobis magis nota ē ps carnis z magis a deo distat. ut exp̄ssior fiat noiatio 7 maior exp̄mas humiliatio 7 pfundior exp̄licet dignatio. hic ē q̄ op̄ illud nō aīatio s̄ icarnatio noiāt.

Rursus qz ē a p̄ p̄n̄ inq̄tū ē repatiuū satisfaciēdo. z satisfactio nō fit nisi ab eo q̄ debz. pōt̄ nō d̄z nisi hō nec p̄t nisi dē. oportuit q̄ ī satisfactiōne sil̄ eēt cōcur̄ v̄triusqz nāe dīne. s. z hūane. **E**t qz īpossibile ē q̄ dīna

nā cōcurrat cū alia. sic ps ad cōstitutiōnē tr̄ij. nec q̄ ip̄a t̄iseat ī aliā nāz nec alia nā t̄iseat ī ipsaz. p̄t̄ simplicitatē 7 imutabilitatē ip̄i p̄fectissimā. **H**ic ē q̄ deitas z hūanitas nō vniūt̄ ī vnitate nāe. nec accūtis. vniūt̄ur igif̄ ī vnitate psone z ypostasis. **E**t qm̄ dīna nā ī nllō supposito pōt̄ s̄sistere p̄terq̄ ī p̄pria ypostasi. iō vnio illa nō pōt̄ eē ī ypostasi seu psōna hoīs. s̄ dēi. ac p̄ h̄ p̄ illā vnionē. p̄mū p̄n̄ ī vnā suaz ypostasū fec̄ se ipsū suppositū hūane nāe. z ita vna tm̄ ē ibi psōnalitas z vnitas psōnal̄ ex pte. s. assumētis. **P**ostremo qz ē a p̄ p̄n̄ ut ē repatiū recōcliādo. z recōcliās ē mediator. mediatio autē p̄prie cōuenit dēi filio. iō z icarnatio. **M**ediatoris nāqz ē eē mediū inter hoīez z deū ad reducēdū hoīem ad dīnā cognitōz z ad dīnā cōformitatē. ad dīnā filiatiōz. **N**ullū autē decet magis eē mediū q̄ psōnā que pduc̄ z pducit̄. q̄ triū ē media psōnaz. **N**ullūqz magis decet reducē ad dīnā cognitōz q̄ v̄bū. q̄ se p̄ declarat. qd̄ ē vnibile carni. sic z v̄buz voci. **N**ullūqz magis decet reducē ad cōformitatē q̄ eū q̄ ē imago p̄ris. **N**ullūqz magis decet ad filiatiōez adoptiuā r̄ducē q̄ filiū nālē ac p̄ h̄ nullū magis decet fieri filiū hoīs q̄ ipsū filiū dēi. **Q**m̄ igif̄ idē oīo est filius hoīs z dēi ratione icarnationis. z quecūqz vnī eidē sunt eadem. inter se sunt eadē. hinc est qz necessario fit coicatio idiomatū. nisi sit vocabulum ī quo aliqua repugnātia includatur. sicut sunt illa ī quibus includitur respect̄ vnionis vnī nāe

ad alterā sicut vnire. incarnari. assu-
mere. et assumi uel negocio alicuius
cui⁹ oppositū alteri cōpetit. sicut in-
cipere eē. creari et cōsilia. i. q̄b⁹ instā-
tia fert cō regulā p̄habitā p̄t̄ cām
p̄dictam.

De incarnatione q̄tū ad modū.

DE modo incarnationis h̄ te-
nēdū est q̄ angelo nūciantī
v̄gini mysteriū incarnationis
p̄ficiēdū in ipsa. v̄go credidit. appe-
tuit. et cōsensit. spūs. s. in eā supuenit
ad sanctificādū. ad fecūdādū. cuius
v̄tute v̄go cōcepit dei filiū. quē vir-
go pepit. et post partū v̄go p̄mansit
Concepit autē nō solum carnē v̄z
etiā carnē aiatā. et verbo vnitā. nul-
li pctō obnoxiaz. s. oīo sanctā et ima-
culatā. rōne cui⁹ m̄r dei d̄r. et ē v̄go
et mater. **R**ō autē ad intelligētiam
p̄dictoz hec ē. q̄ incarnatio ē opus
manās a p̄mo p̄ncipio in q̄tū ē repa-
tiuū. mō cōgruissīmo. mō cōueniētis-
simo. et mō cōpletissīmo. Decet. n. ei⁹
sapiāz opari cōgrue. largitatē cōue-
niētē et v̄tutē opari p̄fecte. **Q**uā ḡ
incarnatio ē a p̄mo p̄ncipio repante
mō cōgruissīmo. et cōgru⁹ modus ē
q̄ medicina ex opposito rep̄hēderat
morbo. et repatio lapsui. et remediūz
nocumēto. cū genus humanū fuerit
p̄ diabolicā suggestionē. et p̄ cōsensū
mulieris decepte. et p̄ ḡnatiōz concu-
piscibilē trāssūdētē originale in plē
oportuit q̄ ecōtrario esset āgel⁹ bo-
nus. suadēs bonū. et virgo credēs et
cōsentiens i bonū suāsum. et caritas
spūs. s. sanctificās et fecūdās ad cōce-
ptū immaculatum. ut sic cōtraria cōtra

rijs curarēt. **A**c p̄ hoc sic mulier p̄
diabolū decepta. et p̄ virū cōcupiscē
alī cognita et corrupta trāssūdīt in
oēs culpā. morbum. et mortem. Sic
mulier p̄ angelū erudita et p̄ sp̄m. s.
sanctificata et fecūdāta absq̄ oī cor-
ruptione. tā mētīs q̄ corpīs. plē ge-
neraret. q̄ oīb⁹ ad se cōueniētib⁹ da-
ret grām. sanitatē. et vitā. **R**ursus
q̄a incarnatio ē a p̄ncipio repante
mō cōueniētissīmo. nā p̄ v̄bū icarna-
tū repatur lapsus hoīuz et angeloz
utpote celestū et t̄restriū et hoīuz. la-
psus repat̄ s̄m v̄trūq̄ sexū. ut medi-
camētū sit cōe oīb⁹. decētissimū fuit
q̄ ad incarnationis mysteriūz fieret
concurfus āgelī. mulieris et viri. An-
gelī ut denūciātis. mulieris virginitis
ut cōcupiētis. viri v̄o ut decepte. plis
ut sic angelus gabriel esset nūci⁹ pa-
tris et̄nī. v̄go immaculata eēt tēplum
spūs sanctī. ples concepta eēt ip̄a p̄
sona v̄bi. ac p̄ h̄ in cōi repatōe oīnz
cōis fieret concurfus triū de triplici
ierarchia. s. diuina. angelica. et huma-
na. ad insinuādū nō soluz trinitatem
dei. verū etiā ḡnālitatem b̄nificij. et li-
beralitatē repatoris sūmi. **E**t q̄m
liberalitas spūs scō appropriat. et san-
ctificatio v̄ginitis in q̄ pacta fuit v̄bi
cōceptio. Hinc ē q̄ licz op⁹ illud sit
a tota trinitate. p̄ appropationēz tū
d̄r v̄go decepte de spū sancto. **P**o-
stremo q̄m ē a p̄mo p̄ncipio repante
mō cōpletissīmo. hinc ē q̄ i cōceptōe
cōpletio debita fuit i ple. fuit in cō-
ceptu. fuit et i v̄tute cōcupiētē. **Q**uia
cōpletio debita debet eē i ple. Hinc
est q̄ instātī conceptōis non tm̄ fuit
feminis decisio. v̄z etiā cōsolidatio

configuratio .iustificatio p animam
 z deificatio p deitatē vnitam. ut sic
 virgo dei filiū vere cōcipet p vnio-
 nem carnis a deitate. mediante spū
 rōnali. p quē tanq̄ p mediū cōgruē-
 tiē caro erat idonea ad vnionem.

Quia cōpletio debuit debita eē i cō-
 ceptu z. tres modi pducēdi hoīem
 p̄cessissent. **P**rim⁹ nec de viro nec
 de muliere sicut adam. **Q**z⁹ de viro
 siue muliere sicut in eua. **Q**z⁹ de muli-
 ere z viro. sicut in oib⁹ cōcupiscibi-
 lī natis. decuit at ad cōplētū vni-
 uersi quartū modum introduci. q. s.
 eēt de muliere sine semie virili p vir-
 tutē sūmi opatoris. **Q**uia vō com-
 pletio debuit eē in virtute. Hinc est
 q̄ in cōceptiōe filiū dei siml cōcurrat
 virtus inata z virtus infusa. z v̄tus
 increata. **V**irt⁹ inata materiā p̄pa-
 rauit. virt⁹ infusa purificādo. segre-
 gauit. virtus increata sbito p̄fecit. qd̄
 nō poterat a v̄tute creata nisi succes-
 siue fieri. z sic v̄go Maria maī fuit.
 cōpletissimo mō ipsū dei filiū cōcipi-
 endo absq̄ viro. secūdātē spū sancto

Quia. n. i mēte v̄ginis amor spūs
 .s. singularit̄ ardebat. iō i carne eius
 virtus spūs. s. miracula faciebat. gr̄a
 spūs. s. ptim excitāte. z ptim adiuuā-
 te nām. ptim eleuāte. iūx qd̄ cept⁹
 ille mirabilis exiēbat.

Q De incarnatiōe q̄tū ad tēp⁹.

De tempe vō incarnatiōis h̄
 tenendū ē q̄ licz de⁹ in p̄nci-
 pio potuerit incarnari no-
 luit tñ nisi in fine tēporū p̄cedēte lege
 nāe. z lege figure. post p̄iarchas z

pphetas qb⁹ z p̄ q̄s fuit incarnatio
 repromissa. post quos incarnari di-
 gnatus est tanq̄ in fine tēporū z ple-
 nitudine. iūx qd̄ dicit apls. At vbi
 venit plenitudo t̄pis misit de⁹ filiu
 .s. factū ex muliere. factuz s̄b lege. ut
 eos qui sub lege erāt re. **R**ō autēz
 ad intelligētia p̄dictorū h̄ ē. q̄ incar-
 natio ē op⁹ p̄mi p̄ncipij repantis iūx
 qd̄ decet z cōuenit s̄m libertatē ar-
 bitrij. s̄m s̄blimitatē remedij. z s̄m in-
 tēgritatē vniuersi. **N**ā sapiētissim⁹
 artifex i agēdo oia h̄ attēdit. qm̄ ḡ
 liberas arbitrij h̄ regit ut ad nihil
 t̄haf i vita. sic debuit de⁹ gen⁹ hūa-
 nū reparare ut salutē iueniret q̄ vellet
 q̄rere saluatore. qui vō nollet q̄rere
 saluatore. nec salutē p̄sequēs iue-
 niret. null⁹ aut̄ querit medicū nisi
 recognoscat se egrotantē. null⁹ que-
 rit adiutore nisi recognoscat se ipo-
 tentē. **Q**uia igit̄ homo in p̄ncipio
 sui lapsus adhuc sup̄biebat. de scia
 z virtute. iō p̄misit deus legē nāe i
 qua vinceretur de ignorantia. Et
 post cognita ignozātia sed p̄manen-
 te sup̄bia de virtute qua dicebant
 non deest q̄ impleat. s̄ deest q̄ iubet
 addidit legē p̄ceptis moralibus eru-
 diētē z cerimonialib⁹ aggrauātem
 ut habita scia. z cognita impotētia.
 cōfugeret ad diuinā misericordiam
 z gr̄az postulādā que data ē nobis
 in aduētū xp̄i. iō post legem nature
 z scripture subsequi debuit icarna-
 tio verbi. **R**ursus qm̄ s̄blimitas re-
 medij regit ut credatur fide firmis-
 sima. z ametur caritate ardētissima.
 tāq̄ mysteriū secretissimū z saluber-
 rimū. ideo cōgruētissimuz fuit ante

xpi aduētū p̄rent multa testimonia
 p̄phetarū tam explicita ī verbis. q̄
 implicita ī figuris. ut multis 7 fir
 mis testimonijs q̄d erat secretuz. sic
 ret certū 7 indubitabile ad credēdū
Preirent etiā multiplicia p̄missa 7
 ardentissima desideria. ut p̄missum
 bene factū expectaref. expectatum
 differretur. dilatātū amplius deside
 raref. 7 diu desideratū. seruētius a
 maretur. 7 gratiosi⁹ suscipetur. 7 sus
 ceptū solliciti⁹ seruaref. **P**ostremo
 qm̄ integritas 7 p̄fectio vniuersi re
 grit ut vniuersa sint ordiata q̄m ad
 loca 7 q̄tū ad tpa. 7 hoc opus incar
 nationis erat p̄fectissimum inter oīa
 opa diuina. 7 p̄cessus debet esse ab
 imperfecto ad p̄fectū. 7 non ecōuerso.
 Hinc est q̄ opus illud debuit fieri
 ī fine tēporū ut sicut p̄mus homo q̄
 erat totius mūdi sensibilis ornamen
 tū. vltimo fuerat cōdit⁹. s. sexto die
 ad totius mūdi cōpletionē. sic 2⁹ hō
 totius mūdi repati cōplemētū ī quo
 p̄mū p̄ncipiū iūgitur cū vltimo. s. de
 us cū limo. fieri debuit ī fine tēporū
 hoc ē ī sexta etate. que ē etas apta
 ad exercitiū sapie. 7 ad euacuationē
 cōcupiscētie. 7 ad trāsītū a statu tur
 binis ad quietē que oīa cōpetūt se
 xte etatis decursus mūdi p̄pter icar
 nationē filij dei. Qm̄ q̄ aduēt⁹ xpi
 fuit ī tpe legis gr̄e 7 ī exhibitione
 misericordie r̄promisse. 7 ī p̄ncipio
 etatis sexte. 7 hec oīa dicūt plenitu
 dinē. quia lex gr̄e implet legem scri
 pture. 7 solutio p̄missi implet p̄missi
 onem. 7 sexta etas rōe p̄fectionis se
 narij sonat ī plenitudinem hinc est
 q̄ ī aduētū filij dei dī eē plenitudo

tēporū. non p̄ter hoc q̄ ī eius aduē
 tu tēpus finiatur. s. q̄ t̄palia ministe
 ria impleantur. Sicut autē xpus non
 debuit venire ī p̄ncipio t̄pis. q̄ ad
 uētus eius nimis fuisset festinus. sic
 nec differre vsq; ī finē vltimū. ga tūc
 nimū esset tard⁹. **D**ecebat. n. salua
 torē venire inter tēp⁹ morbi. 7 tēp⁹
 iudicij ut ī medio introducef tēpus
 remedij. **D**ecebat mediatorē q̄daz
 suoz mēbroz p̄cedere q̄dā seq. **D**e
 cebat ductorē p̄fectū tūc se oñdere.
 cū eēt oportunitas currendi ad bra
 uiū. 7 hoc ē ī fine tēporū circa t̄mi
 nūz a p̄p̄imatione ad finale iudiciū
 ut p̄ timorē iudicij stimulatī. 7 p̄ sp̄
 p̄mij attracti. 7 p̄ p̄fectionem exem
 pli aiati vigorose 7 perfecte seq̄mur
 ducē d̄ virtute ī v̄tutē. vsq; q̄ pueni
 amus ad brauiū felicitatis eterne.

De plenitudine gr̄e xpi q̄tū ad cari
 smata ī affectū.

Postq̄ inotuit nobis v̄bum
 p̄ incarnatū q̄tū ad vnionem
 nāz. cōsiderādū est q̄tū ad
 plenitudinē carismatū sp̄ualiu. circa
 q̄ p̄ cōsiderāda ē plenitudo gr̄e ī af
 fectu. deinde plenitudo sapie ī ītel
 lectu 7 postremo plenitudo meritī
 ī opa 7 ī effectū. **D**e plenitudine
 igif gr̄e ī affectu ī xpo hec tenenda
 sūt. q̄ ī xpo a sui cōceptiōe fuit ple
 nitudo ois gr̄e q̄tū ad gr̄az singula
 ris p̄sone. q̄tum ad gr̄am capitis. 7
 q̄tuz ad gr̄am vnionis. Ita q̄ per
 gratiā singularis p̄sone habuit ois
 culpe imunitatē. 7 q̄tuz ad actum. 7
 q̄tū ad posse. q̄ nō peccauit. nec po
 tuit pctm̄ h̄re. Per gr̄am vnionis

Bars.

dignus ē nō tm̄ felicitate gl̄ie. veruz
etiā adoratiōe latr̄ie q̄ est cultus re
uerētie soli deo debite. **P**er gr̄am
v̄o capitis influit motū z sensū ī vni
uersos q̄ ad eū accedūt. uel p̄ fidem
rectā. uel p̄ fidei sacramenta sine ad
uētū ei⁹ p̄cesserint sine fuerit s̄bsecu
ti. nā ⁊ q̄ p̄ibant ⁊ q̄ seq̄bant clama
bāt. o sanna filio dauid. **R**ō autē
ad intelligētīā p̄dictōz hec ē. q̄ re
paratio est opatio p̄mi p̄ncipij ita q̄
ab ipso emanat s̄m̄ libertatem. ⁊ ad
ipsū reformat s̄m̄ cōformitatē. iō oz
q̄ fiat p̄ gr̄am ⁊ deiformitatē. gr̄a. n.
emanat a deo liberalit̄. ⁊ reddit ho
minē deiformē. **Q**m̄ ḡ repatm̄ p̄n
cipiū p̄ gr̄am repat. ⁊ oīs res pleni⁹
⁊ p̄fecti⁹ ē in suo fonte ⁊ origine q̄ ī
suo riuulo ⁊ effectu. necesse ē q̄ ī p̄n
cipio n̄ro repatiuo. s̄. xp̄o d̄no fuerit
oīs gr̄e plenitudo. **E**t qm̄ repatm̄
p̄ncipiū in repando nō tm̄ tenet rōez
p̄ncipij verū etiā medij ⁊ extremi. ex
tremi qdē ī satisfaciēdo. medij in re
cōciliādo. ⁊ p̄ncipij ī influēdo. Ideo
necesse est q̄ in xp̄o fuerit plenitudo
gr̄e rōe extremi satisfaciētis. medij
recōciliātis. ⁊ p̄ncipij sup̄influētis.
Qm̄ ḡ extremū ad satisfaciēdū
idoneū. necē ē eē deo placens. ac p̄ h̄
ab omni pctō p̄fecte imune. ⁊ hoc nō
p̄t eē nisi p̄ donū d̄ine gr̄e ī aliq̄ hoīe
necesse fuit ponē in xp̄o gr̄az ipsū sci
ficatē ⁊ cōfirmatē quā vocam⁹ gr̄az
singularis p̄sone. **R**ursum qm̄ medi
um ad recōciliādū cōueiēns nō est.
nisi habeat in se vtrāq̄ nāz. sup̄iorē
⁊ inferiorē. s̄. adorabilē ⁊ adorantē.
⁊ hoc nullo mō fieri pōt nisi p̄ sūme
dignatiuā ⁊ gratuitā v̄nionē. iō ne

cesse ē in xp̄o ponē gr̄am sup̄ omnē
gr̄am. ⁊ oimodā reuerētiaz v̄neran
dā. quā vocam⁹ gr̄am v̄nionis. rōne
cui⁹ est xp̄us hō sup̄ oīa b̄ndict⁹ de⁹
⁊ iō cultu latr̄ie v̄nerād⁹. **P**ostre
mo q̄ p̄ncipiū ad influēdū efficac̄ nō
est nisi habet in se fontalē plenitudi
nē ⁊ originalē. que nō tm̄ est plenu
do sufficiētie sed etiā sup̄habūdātie
ideo necesse ē verbuz incarnatū esse
plenum gratie ⁊ veritatis. ita q̄ de
plenitudine eius accipe valeant vni
uersi iusti. sicut vniuersa mēbra a ca
pite accipiūt īfluētīā mot⁹ ⁊ sensus
⁊ p̄ hoc vocat̄ hec gr̄a. gr̄a capiti.
p̄ eo q̄ sicut caput habet ī se sensuū
plenitudinē. ⁊ ceteris mēbris ē cōfor
me. ceterisq̄ p̄sident. ac ceteris ⁊ bene
ficiū p̄stat īfluētīe q̄ ipsi capiti cō
nectūtur. sic xp̄s h̄ns in se gr̄e sup̄ha
bundantiā. ⁊ nobis consimilis est in
nā. p̄ ceteris sanctus ⁊ iust⁹. ceteris
q̄ ad ipsum accedūt p̄stat beneficiuz
gr̄e ⁊ spūs. s̄. p̄ que fit sensus ⁊ mot⁹
in sp̄ualib⁹. ⁊ qm̄ ad ipsū accedē est
p̄ fidē uel p̄ fidei sacramētū. ⁊ fides
xp̄i eadez ē in p̄teritis p̄sentib⁹ ⁊ fu
turis. ideo rō influēdi in xp̄o ponit̄
respcū oīuz. tam p̄teritoz q̄ p̄sentīū
q̄ etiam futuroz in xp̄m credētīū ⁊
in ipso renatoz qui p̄ fidem copulā
tur xp̄o. ⁊ p̄ gratiam influentem fi
unt mēbra xp̄i ⁊ templa spūs. s̄. ac p̄
hoc filij dei patris cōnexi ad iuicem.
p̄ indissolubile vinculum caritatis.
q̄ sicut distantia locorum non diuis
ditur. sic nec diuturnitate temporuz
sepatur. ac per hoc omnes iusti vbi
cūq̄ sūt. ⁊ quicūq̄ sunt. vnū efficiunt
corpus xp̄i mysticum sensum ⁊ motū

suscipiendo de vno capite influente scdm fontalem, radicalem, z origina le plenitudinem omnis gratie i ipso habitantis sicut in fonte.

De plenitudine sapie xpi i intellectu.

DE plenitudine sapietie xpi in intellectu hoc tenedum est qd in verbo incarnato xpo scz dno nostro fuit ois sapietie plenitudo non solum qtu ad cognita, verum etiam quo ad cognoscendi modos, z differentias. In ipso naqz fuit cognitio spualis ex parte deitatis, cognitio sensualis ex parte sensualitatis z carnis, cognitio scientialis ex parte metis z spul. z hec fuit triplex quedam, s. p nam, quedam p gratiam, z quedam per gloriā. Un sapiam habuit ut deus, z ut homo, z ut cōphensor, z ut viator, z ut illuminat⁹ per gratiam, z ut recte formatus p naturam, z ita in vniuerso sūt i xpo gncqz modi cognoscendi. **P**rim⁹ est fm diuinam nam, z hoc mō cognouit oia actualia z potētiaia finita, z infinita, cognitione actuali z cōphē sua. **P**2⁹ p gloriā, z hoc mō cognouit oia actualia, z finita cognitione, actuali z comprehēsiua. Infinita vō cognitione habituali uel excessiua. **P**3⁹ est p grām, z hoc modo cognouit oia spectātia ad humani generis redemptionē. **P**4⁹ est fm nam inte grā cuiusmōi fuit in adā, z h mō cognouit oia que spectāt ad vniuersā constitutionem. **P**5⁹ est fm sensibiles experientia, z hoc mō cognouit oia q veniūt ad organa sensuuz fm quem

modū dī q didicit ex his que passus est obedientia. **R**ō autē ad iteligētia pdictoz hec ē, qz sicut reparatiui pncipij ē nos spare p liberalissimam grām, sic etiā p puidētissimaz sapiam. **Q**.n. fm ordinem sapientie cōditū fuit nō pōt absqz luce z ordine sapietie reparari, z ideo sicut xpus debuit eē imunis ab oī culpa, sic elōgatus debuit eē ab oī ignoātia, ac p hoc totaliter repletus supne sapietie, luce z circūfulgentia, qua ppter cognitionē pfectam habuit fm vtrāqz naturā z potētiā cognoscitiuā, fm omnium rez existētiā. **Q**uia g res habēt esse in eterna arte, in humana mente, in proprio genere, necesse fuit xpm habere hanc triformē rerū cognitionem. Quia vō res dupliciter potest cognosci in arte, s. vel ab ipso artifice, uel ab alio contēplante artē z similiter habet eē dupliciter, z cognosci in mente, etiā ppter acquisitionē que xpo non cōpetit ppter imperfectionem, s. uel fm habitū inatum, uel fm habitū infusum. Hinc ē qz necessarium fuit ad pfectam sapientie plenitudinem gncqz modos pdictos reperiri in xpo deo, z hoīe ut i arte etna cognoscat res p naturā deitatis, z per gloriā cōphensionis. In mente autē sua p habitum naturalē z innatum, sicut cognouit adam z angeli, z p habituz gratuitum z infusum, sicut sancti dei p spiritum scilicqz illuminati. In proprio vō genere cognosceret via sensus memorie z experientie, que i nobis facit rem incognitā cognosci. In xpo vō rem notam fm vnum modum cognosci facit scdm

aliū modū. Quā autē diuina s̄b̄st̄tia virtus et opatio ē in vniuersa. Hinc est q̄ s̄m̄ p̄mū modū q̄ est p̄nām dei tatis. infinita actualit̄ cōprehendit. quodā. n. ineffabili mō sūme infinito. oīs infinitas ē finita. q̄ v̄o s̄b̄st̄tia virtus et opatio creature q̄tum cūq̄ sublimitate finita ē. ita t̄n q̄ mēs humana non quiescit nisi in bono in finito. nec t̄n illud cōphendit. q̄ infinitum non cōphēditur a finito accepta cōphensioe pprie. Hinc ē q̄ q̄tū ad 2° modū cognoscēdi aīa xp̄i per gloriā cōprehētionis capit q̄tūcūq̄ pōt capere natura finita p̄ bonū infinitū beatificata. cui est sūme vnita. ac p̄ hoc ad finita se extēdit actualit̄ apprehendēdo. ad infinita v̄o habitualiter uel etiā extēdendo. nō pōt enī aīa xp̄i equari verbo. nec in sciētia. nec ī aliquo alio. **R**ursus quia gr̄a maxime respicit op̄ reparationis. Hinc ē q̄ s̄m̄ 3° modū cognoscēdi p̄ gr̄a p̄fectissimā cognouit xp̄s oīa q̄ spectāt ad reparationē nostrā lōge excellentius et meli⁹ q̄ aliqs̄ p̄pheta rū uel etiā angelozū. **A**mplius quā nā hoīs b̄n̄ instituta nata erat oīb⁹ creatis p̄esse. et ipsas nosse tanq̄ eas q̄ debebāt sibi seruire. sicut patuit ī p̄m̄i hoīs cōditiōe. Hinc ē q̄ q̄tum ad 4° modū cognoscēdi cognouit xp̄us oīa q̄ spectāt ad mundanā machinā cōstruēdam longe excellentius q̄ adam. Postremo q̄ sensus nō est p̄ceptiuus rez nisi ad obiecti p̄sentiam. Hinc ē q̄ s̄m̄ cognitionē sensitī uaz. nō s̄l̄ cognoscebat oīa. s̄ mō hec mō illa. iux̄ q̄ optimum erat ad reparationē hūani ḡnis faciēdam.

De p̄fectione meriti in effectu.

De plenitudine autē meriti xp̄i hoc tenēdū ē q̄ in xp̄o d̄no fuit oīs meriti p̄fectio et plenitudo. **P**̄ q̄tum ad eū q̄ merebatur. q̄ nō t̄n erat homo. verum etiā deus. **2°** q̄tum ad tēpus in q̄ merebatur. q̄ ab instātī cōceptiōis vsq̄ ad horā mortis. **3°** q̄tū ad illud p̄ q̄ merebatur. q̄ p̄ p̄fectissimū habitū caritatis. et p̄fectissimū exercitiū virtutis in orando. in agēdo. in patiendo. **4°** q̄tum ad eū cui merebatur. q̄ nō t̄n sibi vez etiā et nobis imo omnibus iustis. **5°** q̄tū ad illud q̄ merebatur nobis. q̄ non t̄n gloriā. verū etiā gr̄am et veniam. et nō t̄n gloriā sp̄s̄. s̄ etiā stolā carnis et apertionez ianne celestis. **6°** q̄tū ad id q̄ merebatur sibi. quia l̄z non meretur glorificationē mētis quam habebat. merebatur t̄n glorificationem carnis et accelerationē resurrectionis. et glorificationem sui noīs et dignitatē iudicarie potestatis. **7°** q̄tū ad modū quo merebatur. cū enī tripliciter dicatur aliqs̄ mereri. uel de debito faciendo debitū. uel de debito magis debitum. uel de debito vno modo. faciēdo debitum alio mō. oibus hīs modis meruit nobis 3° mō t̄n meruit sibi faciēdo h̄ plenitudine gr̄e sp̄s̄. s̄ p̄ quā xp̄us simul erat bt̄s. et in statu merendi. ita q̄ sup̄ eius meritiū oīa merita nostra habent fundari. Ratio autē ad intellegendam p̄dictozū hec est. q̄ cū ī p̄n^o reparatio xp̄o. s̄. d̄no n̄ro necessaria fuit plenitudo gratie et sapiētie que

sūt nobis origo recte et scē viuendi. necesse ē q̄ in xp̄o fuerit plenitudo et p̄fectio oīs meriti s̄m oēm modū plenitudinis. Quia. n. in xp̄o fuit plenitudo gr̄e vnionis p̄ quā erat de⁹ ab instāti cōceptiōis hūis gloriā rep̄hēfionis. et motū liberi arbitrii. Hinc est q̄ necessario fuit i ip̄o p̄fectio meriti. et quātū ad excellētiā et dignitatē merētis. et q̄tū ad celerrimā oportunitatē t̄p̄is. **R**ursus q̄ fuit in eo plenitudo gr̄e singularis p̄sone. per quā habuit firmīssimā caritatem. et oēs v̄tutes p̄fecte q̄tū ad habitus et exercitiā. necesse fuit q̄ in eo fuerit plenitudo meriti q̄tū ad id p̄ q̄d cōtingit mereri. c̄mōi ē radix caritatis. et ad⁹ triplicis v̄tutis. **A**mpl⁹ q̄ fuit in eo plenitudo gr̄e capitis p̄ quā plenīssimā habuit influētiā in membra sua. Hinc est q̄ plenitudinē habuit meriti. nō tm̄ respectu sui. sed etiaz respectu nr̄i. q̄bus sicut oīa sp̄ūalia q̄ hēmus influit rōne diuinitatis. sic meruit rōne assūpte humanitatis. siue sint bona stat⁹ p̄ntis. siue eterne felicitatis. **P**ostremo q̄ tātoꝝ carismatū plenitudo. necessario ponebat in xp̄o sūmā et p̄fectā felicitatē s̄m sui p̄tē sup̄iorē. licet disp̄satiue p̄pter nos esset i statu vie. Hic est q̄ p̄fectionē habuit meriti q̄tum ad id q̄d meruit sibi. q̄ nō gloriā et beatitudinē aīe cōcreatā q̄ nālī in ip̄o omne meritū. aīcedebat. s̄ soluz illa cū q̄b⁹ status vie stare non poterat. sicut stolā corpis cū glorificatione sue excellētissime dignitatē. Hic est q̄ p̄fectōez habuit meriti quē ad modū merēdi. **Q**uia. n. in ip̄o ab

instāti conceptionis fuit p̄fectīssima plenitudo. stati meruit oīa q̄ potuit mereri respectu sui. ac p̄ h̄ de debito vno mō. facē potuit debituꝝ alio mō. de indebito aut debituꝝ. vel de debito magis debitū facē nō potuit sibi. q̄ nullo mō potuit in sanctitate p̄ficere cū a p̄ncipio esset sanctīssim⁹ fecit tm̄ hoc nobis q̄ merito ip̄i iustificamur p̄ gr̄am. p̄ficim⁹ i iusticia et p̄ etnā gloriā coronamur. ac p̄ h̄ i merito xp̄i radicata sunt oīa merita nr̄a siue satisfactoria pene. siue meritoria vite eterne. q̄ nec ab offensa sūmi boni digni sumus absolui. nec innētatē et̄ni p̄mī q̄ de⁹ ē. digni sumus lucrari. nisi p̄ meritū hoīs dei. cui dicere possim⁹ et debem⁹ oīa opa nr̄a opatus es in nobis dñe. ipse in quā est deus. cui p̄pheta dixit. dixi dño de⁹ meus es tu. q. b. m.

De passiōe xp̄i q̄tū ad statū patiētis.

Post q̄ circa verbū incarnatū cōsiderata ē vnio nr̄ū. cōsiderata ē nihilōmīn⁹ plenitudo carismatū. deinde cōsideranda est tolerātia passionum. **C**irca quā cōsiderāndus ē status patiētis. **P**z⁹ mō cōpatiēdi. **P**z⁹ exitus passionis. De statu v̄o patientis hec tenēda sunt. s. q̄ xp̄s assūpsit nō tm̄ hūanā nāz. s̄ et defect⁹ circa nām. Assūpsit. n. penalitates corpales. ut famē siti. et lascitudinē. Assūpsit et sp̄ūales. ut tristitiā. gemitū. et irōrē. Nec tm̄ oēs corpales assūpsit. sicut sunt defectus egritudinū multiformiū. Nec oīes sp̄ūales. sicut sunt ignorātia et

Bars.

rebelliones carnis ad spiritū. **N**ec qualitercūq. q. sic necessitatē patiēdi suscepit. ut tū nihil pati posset iuite. nec s̄m volūtātē deitatis. nec s̄m volūtātē rōnis. licz passio fuerit cōtra volūtātē sensualitatis ⁊ carnis. sicut exprimit orō saluatoris q̄ dicit non sicut ego volo sed sicut tu vis.

Rō autē ad itelligētīā p̄dictōz hec est. q. cū p̄ncipiū repatiūū ī recōciliando. necessario habeat mediatoris officiū. s̄o necē ē q. habeat cōueniētīam cū vtroq. extremoz. nō solū q̄^{ad} ad nām. vey etiā q̄tū ad ea q̄ sūt circa nām. Quā ḡ deus ē iust⁹ ⁊ beatus īmortalis ⁊ īpassibilis. hō vō lapsus est pctōz. ⁊ miser passibilis mortalis necesse fuit mediatorē dei ⁊ hoīuz. ut posset hoīem reducē ad deū. cum deo coicāre in iusticia ⁊ beatitudine cū hoīe vō īpassibilitate. ⁊ morte ut sic transeūtē habēdo mortalitatem. ⁊ beatitudinē pmanētē. hoīez reduceret de p̄nti miseria ad vitā beatā

Sicut ecōtra angelus mal⁹ hūdo īmortalitātē cū miseria ⁊ iniusticia. fuit mediator faciēs cadē in culpam ⁊ miseriā. p̄ suggestionē suā. **Q**m̄ ḡ xp̄us mediator debuit habere innocētīā ⁊ beatitudinē fruitiōis cū mortalitate ⁊ passibilitate. Hinc ē q. sit debuit esse viator ⁊ sp̄hēoz. De oī etiā statu aliquid habuit in se s̄m q. dicitur assumpsisse de statu innocētīe peccati īmunitatez. de statu nature lapsē mortalitātē. de statu vō glorie beatitudinē fruitiōis p̄fecte.

Rursus qm̄ penalitates vitiose sic sunt ille quatuor. p̄pter peccatū ori gīnale inflitē. s. ignorātīa. īfirmitas

⁊ malicia. ⁊ cōcupiscētīa. stare non p̄nt cū p̄fectissima innocētīa. Hinc ē q. has assumere non debuit nec assūpsit. **P**ene vō que sūt exercitatie virtutis p̄fecte ⁊ testificatiue humanitatis vere nō simulate. potissime ille sunt que respiciūt n̄rām naturam ī coi sicut fames ⁊ sitis ī absentia alimentī. tristitia ⁊ timor ī p̄sentia nocumētī. Hinc est q. illas debuit assumere ⁊ assumpsit. **P**ostremo q. nullus innocens debet iuitus aliquam penam sustinere. q. hoc eēt cōtra ordinem diuine iusticie. null⁹ etiā mortalis vult mori ⁊ pati s̄m appetituz nature que naturaliter refugit mortē. Hinc est q. xp̄us debuit habere hī⁹ penalitates. sic tū ut nihil posset pati iuite s̄m rōnē. nō solū p̄p̄titudinem ⁊ diuinitatem oīpotētez sibi vnitam. per quam poterat repellere oīa. sed etiā p̄pter p̄fectissimam innocētiam. que s̄m ordinem naturalis iusticie. nihil pmittitur pati iuite. sic etiā pateretur ut tū hoc eēt cōtra naturalē inclinationē ⁊ appetitū n̄e q. est in sensualitate ⁊ carne. Et hinc est q. xp̄us orās s̄m rōnē. volūtātē carnis exprimebat qua passioz refugiebat cū dicebat. trāseat a me calix iste. volūtatem rōnis volūtati p̄ris cōformabat ⁊ appetitui carnis p̄ponebat. cū dicebat nō mea volūtas s̄ tua fiat. ⁊ sic vna volūtas non erat alteri cōtraria. q. s̄m volūtatez dīnā iustū qd̄ erat voluit. s̄m volūtātē rōis iusticie cōsensit. s̄ s̄m volūtātē carnis penā recusauit. s̄ tū iusticia nō accusauit. ⁊ sic vnaq. voluntas qd̄ suū erat opabat. ⁊ qd̄ ad se

ptinebat sedebatur volūtas vīna iu-
sticiā. volūtas rōnalis obediētīā. vo-
lūtas carnis nām. Ac p h nō erat i
xpo colluctatio ⁊ pugna. s̄ pacata
ordinatio ⁊ tūgllitas ordinata.

**De passione xpi q̄tum ad modū pa-
tiendi.**

De mō patiēdi h̄ tenendū ē
q̄ xps passus ē passione ge-
neralissima. passiōe acerbis-
sima. passiōe ignominiosissima. pas-
siōe interemptoria s̄ viuificatiua.
Passiōe inquam ḡnalissima. q̄ ad
nām hūanā. non solū s̄m oīa mēbra
p̄ncipalia corpis. vex etiā s̄m omnē
aīe potētīā. lz̄ nihil pati posset s̄z di-
uinā nāz. **P**assus ē etiā passiōe acer-
bissima. q̄ nō solū dolēdo ut paties
p vulnera. s̄ etiā dolēdo put cōpa-
tiēs p̄ nra delicta. **P**assus ē etiā
passiōe ignominiosissima. ⁊ p̄ pati-
bulū crucis. q̄s erat supplicium pessī-
moz. ⁊ p̄ s̄fortiū iniq̄z videlicz la-
tronū cū qb̄ fuit deputat̄. **P**ass̄
est v̄o passiōe intemptoria p̄ sepati-
onē aīe a corpe. salua tñ vnione vtri-
usq̄ cū deitate. **A**nathema. n. est q̄
dic̄ dei filiū nām quā semel assūpsit
aliqū reliq̄sse. **R**ō aut̄ ad itelligen-
tiā pd̄coz hec ē. q̄a repatm̄ p̄n̄. sic
ordinate p̄duxit. sic ⁊ ordinate repa-
re debuit gen̄ hūanū sic igif̄ repare
oz ut salua sit libertas arbitrii. salū
sit nihilomin̄ honor dei. salū etiam
ordo regim̄is vniuersi. **Q**uia ḡ re-
parare debuit salua libertate arbi-
trii repauit dando exēplū efficacissi-
mū. exēplū aut̄ illud efficacissimū est

q̄s iuitat ⁊ informat ad culmē v̄ta-
tū. Nihil at̄ magi. iformat hoīez ad
v̄turē q̄ exēplū tolerādī mortē p̄
iusticiā ⁊ obediētīā vīnā. mortē in-
quā nō quācūq̄ sed penalissimā. Ni-
hil v̄o magis incitat q̄ tāta benigni-
tas q̄ p nobis altissim̄ dei filī. absq̄
nris meritis. imo cū multis nris de-
meritis. posuit aīam suā q̄ benigni-
tas tāto maior oñdis q̄to p nobis
ḡuioza ⁊ abiectioza pati voluit de-
Qui. n. p̄rio filio suo nō pepercit. s̄
p nobis oib̄ tradidit illū. quō non
etiā cum illo oīa nobis donauit. exq̄
imitamur ad ipsū amādū ⁊ amatum
imitādū. **R**ursus q̄ repare debuit
saluo honore dei. ideo repauit offe-
rendo obsequium satisfactoriū. Est
aut̄ satisfacere honorem deo debitū
repēdē. honor autē deo subtract̄ p
supbiā ⁊ inobediētīā respectu rei ad
quā hō astringit. nullo mō melī re-
stituit q̄ p humiliatiōē ⁊ obediē-
tiā ad eā rē ad quā nullaten̄ tenet.
Qm̄ ḡ xpus Iesus inq̄tū de eglis
erat p̄ri in for̄ dei inq̄tū hō inocēs
nullaten̄ erat debitor mortis. vū se
metipsū exinaniuit. ⁊ factus est obe-
diens vsq̄ ad mortem. exoluit deo
q̄s nō rapuit. p obsequiū satisfactio-
nis p̄fecte. ⁊ obtulit sacrificiū suauis-
sime p̄ p̄fecta dei placatione.
Postremo quia reparare debuit.
saluo ordine regim̄is vniuersi. iō
p̄ medium cōuenientissimū repauit.
Conuenientissime autem est ut con-
traria cōtrariis curentur. **Q**uia ḡ
hō volens eē sapiēs ut de peccauit
in ligno vetito. volens delectari.
ita q̄ inclinatus est ad libidinem.

erectus in p̄sūptionē. ac p̄ hoc totuz
genus humanū infectū est. ⁊ pdidit
immortalitatem. ⁊ incurrit debitam
mortē. Hinc est q̄ ad h̄ q̄ hō repa-
ret cōueniēti remedio. deus fact⁹ hō
voluit humiliari ⁊ in ligno pati pas-
sione ḡnālissima ⁊ tra libidinē. passi-
one acerbissima ⁊ tra p̄sūptiōz. passi-
one ignominiosissima ⁊ tra mortē de-
bitā ⁊ iuitā. pati voluit mortē debi-
tā nō iuitā. s̄ volūtariam. **Q**uia ḡ
ḡnālitas corruptionis in nobis ifece-
rat nō solū corp⁹ ⁊ aīam. s̄ etiā oēm
corpis ptē. ⁊ oēs aīe potētia. Hic ē
q̄ xp̄s passus ē i oī corpis pte. ⁊ i oī
potētia aīe. ⁊ i sup̄iori portioē rōis.
q̄ sūme in deo delectabaf. ut rō. ⁊ p
vnionē suī ad sup̄i⁹. ⁊ sūme patiebat
ut nā. ⁊ p diuītiōez ad inferi⁹. q̄ xp̄s
erat viator ⁊ p̄ph̄etoz fil. **R**ursus
q̄ libido vehemēt infecerat i nobis
aīam ⁊ carnē. ⁊ q̄tū ad carnalia. ⁊
q̄tū ad sp̄ūalia pctā. Hic ē q̄ xp̄s ⁊
acerbissimā passionē passus ē i car-
ne. ⁊ amarissimā ⁊ passus ē i aīa. Et
q̄ i carne erat maxie eq̄litas ⁊ plexi-
onis. ⁊ p̄fecta viuacitas sensuū. i aīa
vō sūma caritas ad deū. ⁊ sūma pie-
tas ad p̄ximū. Hinc ē q̄ vīq̄ dolor
fuit intēssim⁹. **A**mplius q̄ tumor
sup̄bie aliq̄ cōsurgit interi⁹ ex p̄sū-
ptione. aliq̄ exteri⁹ ex ostētatiōe. ⁊
aliēna laude. iō ad remediādū oēm
sup̄biā xp̄s pass⁹ ē vtrūq̄ gen⁹ igno-
minie. ⁊ i se patiente. ⁊ in comitatu
quē habuit in passione. **P**ostremo
q̄ hec oīa nō attingebāt vīnā nām
impassibilē. s̄ solū humanā. Hinc est
q̄ i morte xp̄i. sic facta ē diuīsiō aīe
a carne. ut tñ salua esset vnitas p̄so-

ne. ⁊ vnio tā carnis q̄ aīe ad veita-
tē. ⁊ q̄ vnio aīe cū corpe facit hōez
⁊ facit biniū. Hinc ē q̄ xp̄s nō fuit
hō i illo triduo. licz aīa ⁊ caro cēt
vnita cū verbo. Vñ q̄ mors i huma-
na nā nō potuit mortē inducē i p̄so-
nā que sup̄fuit viua. ⁊ iō mortua est
mors inuita. ⁊ p xp̄i mortē. abso-
luta est mors iuictoria. ⁊ deuid⁹ p̄nceps
mortis. ac p̄ hoc hō a morte. ⁊ causa
mortis per meritum mortis xp̄i tāq̄
p̄ remediū efficacissimū liberat⁹.

De passione quātū ad exitū.

De exitu autē passionis xp̄i ⁊
fructu. hec indubitanter te-
nēda sūt q̄ aīa xp̄i post pas-
sionē descēdit ad infernū siue ad lim-
bū. ad liberationē nō oīuz. sed eozuz
que int̄ mēbra xp̄i decesserāt p̄ fidē
viuā vel fidē faciā. **P**ost h̄ tertia
die resurrexit a mortuis. resumēdo
corpus viuificatū. sed nō tale quale
prius fuerat. quia p̄us fuerat passi-
bile mortale. postea autē resurrexit
impassibile ⁊ imortale. viuēs in sem-
piternū. **D**einde post. xl. dies ascen-
dit ad celos. vbi sup̄ omnē creaturā
exaltatus sedet ad dexteram patris
quod dictum intelligitur. non quan-
tum ad situm qui non competit deo
patri. sed quantum ad excellentiam
bonozum. quia. scz residet in potio-
ribus bonis patris. **P**ostremo in
teriedis decē dieb⁹ misit i ap̄los. p̄
missū sp̄m. s̄. p̄ quē cōgregata ē eccle-
sia gentium. ⁊ ordinata sc̄dm̄ diuer-
sas distributiones officiozū ⁊ ḡraz.
Rō autē ad intelligētia p̄d̄coz h̄ ē.

q̄ sicut xp̄us inq̄tum verbum incre
 atū p̄fectissime oīa formavit. sic inq̄
 tū incarnatū oīa p̄fectissime reforma
 re debuit. **D**ecet. n. p̄fectissimū p̄n
 cipium opus nō dimittere citra p̄fe
 ctū. **D**ebuit ḡ repatoriū p̄ncipiū re
 dēptōis humane p̄ remediū ducere
 ad p̄fectū. ad hoc aut̄ q̄ eēt p̄fectis
 simū oportuit q̄ eēt sufficientissimū
 z efficacissimū. **Q**uia sufficiētissimū
 iō se extēdit ad celestia. t̄restria. z in
 fernalia. **Q**uia ḡ p̄ xp̄m sunt infer
 nalia recuperata. t̄restria remedia
 ta. celestia reintegrata ita q̄ p̄mum
 hoz fecit p̄ veniā. z^o p̄ gratia. z z^o
 p̄ gloriā. ideo post passionē aīa de
 scēdit ad inferos. ad liberādum ī in
 ferno detentos. deinde resurrexit a
 mortuis. ad viuificādof ī pct̄is mor
 tuos. ascendit ad celos reducēdo ca
 p̄tuitatē ad integrādum ir̄lm cele
 stem. misit sp̄m. s. ad edificāduz ir̄lm
 t̄restrem. que oīa necessario cōse
 quūtur z exigūt ad sufficientiam re
 pationis humane. **R**ursus quia re
 mediū illud fuit efficacissimū tam in
 eos qui xp̄i aduētum p̄cesserunt q̄
 in eos q̄ sequūtur. q̄ t̄n ad xp̄m acce
 dunt z accesserūt. z eius mēbra fue
 rūt z sunt. tales autem sūt qui adhe
 rent ei p̄ fidem. sp̄m. z caritatez. iō
 remediū illud habere debuit effica
 ciam. p̄ in eos q̄ in xp̄m crediderūt
 credēdo sperauerūt. z sperādo ama
 uerūt. ac p̄ hoc statim debuit ad ife
 ros descendere. ad ipsorum liberati
 onē. **U**n̄ apta ianua celi p̄ xp̄i passio
 nem qui satisfaciendo amouerat rū
 feaz. mutādo sententiā diuinam. eri
 puit de inferno oīa mēbra sua. De

buit etiam habere efficaciam p̄cipuam
 in eos qui xp̄i aduētum sequūtur ut
 attrahendo ad fidem. sp̄m. z cari
 tatem. tādem ad gloriā p̄duceret
 celestem. ut igitur edificaret ad fidē
 qua credimus xp̄m vez hoīem. qua
 credimus eū voluisse nos redimere
 p̄ mortem. z ad vitāz nos reducere
 posse p̄ resurrectionem. iō voluit re
 surgere ad vitam imortalem. inter
 lecto t̄n spacio t̄pis debito. s. xxxvi.
 hozarū in quo ostenditur. quia ve
 re mortuus fuit. nec magis accelera
 te. ne si citius resurgeret crederetur
 q̄ non vere mortuus fuisset. s̄ se fin
 xisset. nec amplius differre. ne si sup
 iaceret ī morte crederetur impotēs.
 z q̄ nullos posset ad vitam reuoca
 re. ideo resurrexit z^a die. **A**mplius
 ut erigeret ad sp̄m. ad celestē ascē
 dit gloriā quam speramus. sed q̄
 spes non oritur nisi ex fide immorta
 litatis future. ideo non statim ascen
 dit. sed spacio. xl. dierum interiecto
 in quo p̄ multa signa z argumenta
 veram astrueret resurrectionem per
 quam animus solidaretur in fide. z
 subleuaretur ad sperandā gloriā ce
 lestem. **P**ostremo ut iflāmaret ad
 caritatem misit ignem sp̄ritus. s. in
 die pentecostes. **E**t quia nullus h̄
 igne repletur nisi qui querit. petit. z
 pulsat in statim. in oportuno. sp̄i z
 desiderio. ideo non statim post ascē
 sionem misit. sed decē dieruz spacio
 interiecto in quo discipuli ieiunātes
 orantes z gementes. disposuerūt se
 ad sp̄ritus. s. susceptionez. ac p̄ h̄ sic
 debitā seruauit hozā ī patiēdo. sic
 in resurgēdo. sic ī ascēdēdo in celuz.

sic imittēdo spm̄. s. 7 ppter sūdatiōez
 triū virtutū pdictaz. 7 ppter multa
 mysteria que in his tēporib⁹ impli-
 catur. **E**t quoniā spūs. s. qui cari-
 tas est. 7 p caritatē habet. ē omniū
 origo carismatū. iō cū descēdit spūs
 .s. effusa ē plenitudo carismatum ad
 corpus xpi mysticū cōsumandū. **E**t
 qz diuersa mēbra debēt esse in corpe
 pfecto. 7 diuersoz mēbroz diuersa
 sunt officia 7 exercicia. 7 diuersoz
 officioz diuersa carismata. **H**inc ē
 qz vni datur p spiritū s̄mo sapiētie.
 alij sermo scientie. alij fides. alij gra-
 tia sanitarum. alij opatio virtutum.
 alij pphetia. alij discretio spirituum.
 alij genera linguaz. alij interpretatio
 sermonū. que oīa opatur vnus atqz
 idē spūs. diuidēs singulis put vult
 s̄m suā liberalissimā puidētā 7 pui-
 dentissimā largitatē.

Incipit ps 2^a de grā spūs. s. inq̄tum
 est donū diuinitus datuz.

Post tractatū de incarnati-
 one verbī quod ē origo 7
 fons oīs doni gratuiti. di-
 cēda sūt aliqua de grā spūs. s. circa
 quā nobis qdā cōsiderāda quadru-
 pliciter occurrunt. **1°** inq̄tū est do-
 nū diuinitus datū. **2°** in cōpatione
 ad liberū arbitriū. **3°** in cōpatione
 ad habitus virtutū. **4°** in cōpatione
 ad exercicia meritoz. **D**e gratia
 igitur inq̄tū est donū diuinit⁹ datū
 hec tenēda sūt. s. qz ipsa ē donuz qd
 a deo imēdiate donatur 7 infundit.
 7 etiā cū ipsa 7 in ipsa dat spūs. s. q
 est donū increatū optimū 7 pfectuz.

qd descēdit a patre luminū p vbum
 increatū. s. qz **J**ohes in Apoc. vidit
 flumē aque viue splēdidū. tanq̄ cri-
 stallum pcedētē de sede dei 7 agni.
Ipsa nihilominus est donum p qd
 aīa efficitur sponsa xpi. filia patris.
 etni. 7 tēpluz spūs. s. qd nullo mō fit
 nisi ex cōdigna cōdescētiōe 7 cōdescē-
 sua dignatione maiestatis eterne p
 donū gratie sue. **I**psa deniqz ē do-
 num qd aīam purgat. illuminat 7 p-
 ficat. viuificat. reformat. 7 stabilit.
 eleuat. assimilāt. 7 deo iungit. ac p h̄
 acceptabilem facit. ppter qd donuz
 huiusmodi gratia gratum faciēs re-
 cte dicit⁹ 7 debuit appellari. **R**ō autē
 ad intelligētā pdictoz hec ē. qz cum
 p̄mū pncipiū pductiuuz p sua sūma
 beniuolētia fecit spm̄ rōnabilē capa-
 cē beatitudinis eterne. 7 repatiū p̄n-
 cipiū. capacitatē illā infirmatā p pec-
 catū repauerit ad salutē. 7 b̄tudo
 etna consistit in hūdo sūmū bonuz. 7 h̄
 est de⁹ 7 bo⁹. excellēs iproportio alr
 oēm hūani obsequij dignitatē. null⁹
 oīo ad illud sūmū bonū dign⁹ est p-
 uenire cū sit oīo sup oēs limites nāe
 nisi deo cōdescēdente sibi eleuet ipse
 sup se. deus autē nō cōdescēdit p sui
 essentiā incōmutabilem. sed p influē-
 tiā ab ipso manātē. nec spūs eleuat
 supra se p situm localem. sed p habi-
 tū deiformem. **N**ecessē est igitur spi-
 ritui rōnali ut dignus fiat eterne be-
 atitudinis. qz particeps fiat influen-
 tie deiformis. hec autem influentia
 deiformis. quia est a deo. 7 s̄m deū.
 7 ppter deuz. ideo reddit imaginem
 nostre mentis conformem btissime
 trinitati. non tm̄ s̄m ordinē originis.

verū etiā fm reditūdinē electionis.
 7 fm quietudinē fructiōis. **E**t qm
 q hoc habet imediate ad deū redu
 cif. sic imediate ei oformaf. iō donū
 illud imediate donaf a deo. tanq̄ a
 p̄n^o ifluxūo. ut sic imediate emanat
 a deo dei imago. sic imediate ema
 nat ab ipfo dei filitudo q̄ est diuine
 imaginis pfectio deiformis. 7 iō d̄r
 imago recreatiōis. **R**urſus qm q
 fruiſ deo. deū hz. iō cū grā q̄ ſua dei
 formitate diſponit ad dei fructiōez
 daſ donū icreatū qd̄ ē ſpūs. ſ. qd̄ q
 habet. hz 7 deū. 7 qm nullus deū hz
 qn ab eo ſpēali^o habeaf. null^o hz 7
 habeſ a deo. qn ipſū p̄cipue 7 incō
 pabilif diligat 7 d̄ligat ab eo. ſicut
 ſponſa a ſponſo. nullus ſic diligit qn
 ad etnā beatitudinis hereditatē ad
 optef p filio. Hinc ē q grā gratum
 faciēs facit aīam tēplū dei. ſponſam
 xp̄i. 7 filiā p̄ris eterni. **E**t q h̄ non
 pōt eē niſi ex ſūma dignatiōe 7 con
 deſcēſione dei. iō illud nō pōt eſſe p
 habitū aliq̄e nāliter inſertū. ſ. ſolū
 p donū d̄nit^o gratis inſufū. qd̄ exp̄ſ
 ſe apparet. ſi qd̄ pondēt q̄tum ē eſſe
 dei tēplū. dei filū. deo nihilominus
 idiffolubilif 7 q̄i m̄rimōialif p amo
 ris 7 grē vīculū eē copulatū. **P**o
 ſtremo. q mēs n̄ra nō effiſif confor
 mis btiffime trinitati fm reditūdinē
 electionis niſi p vigorē v̄tutis 7 ſplē
 dorē veritat. 7 feruorē caritat. 7
 vigor virtutis aīam purgat. ſtabi
 lit. 7 eleuat. **S**plēdor veritat. aīaz
 illuminat. illuſtrat. reſormat. 7 deo
 aſſimilat. feruor caritat. aīaz pficit
 viuificat. 7 deo iūḡit. 7 ex his oibus
 hō deo placēs 7 accept^o exiſtit. Hic

eſt q̄ illa influētia deiformis d̄r ha
 bere oēs ad^o. ſ. decē p̄dictos. ita tñ
 q̄ denoiat ab vltimo ſicut a cōple
 tiſſimo ſeu cōpletūo. d̄r enī grā ḡtū
 faciēs. q̄ h̄ntē facit deo gratū cū nō
 ſolū gratis deſ a deo. vez etiā ſit h̄z
 deū 7 p̄p̄ deū. cū ad h̄ ſit ut p ipſaz
 op^o manās a deo. reuertaf ad deuz
 in q̄ ad moduz circuli intelligibilis
 d̄ſiſtit oīuz ſpirituū rōnaliū cōplemtū

De grā inq̄tū educit liberū arbitriū
 extra peccatū.

Secūdo de ſpūs. ſ. grā occur
 rit nobis cōſiderādū i cōpa
 tiōne ad lī. ar. 7 h̄ fm dupli
 cē modū. **P**. ſ. inq̄tū ip̄a ē adiutorū
 ad meritū. **2°** vō inq̄tū ē remediuz
 oſtra peccatū. **D**e grā ḡ dei inq̄tū
 eſt adiutorū ad merēdū hec tenēda
 ſūt. q̄ grā d̄r ḡnālif 7 ſpēalif. 7 p
 prie. **G**nālif d̄r adiutorū d̄nū cre
 ature liberalif 7 gratis ipenſū. 7 in
 differēt ad quēcūq̄ actū. 7 ſine hui^o
 adiutorio grē. nec poſſum^o aliqd̄ effi
 cere. nec durare in eſſe. cūcta. n. i ni
 hilū tēdūt. ſic de nihilo creata ſūt ni
 ſi manus cōd̄itoris ſua gratuita bo
 nitate ea cōſeruaret in eſſe p̄pter qd̄
 de^o oīa d̄r portare v̄bo v̄tutis ſue.
 7 v̄bū p̄ris dicit. ſine me nihil pote
 ſtis facē. 7 oīs creatura q̄tūcūq̄ no
 bilis. d̄r grā nō nā imortalitatē ſu
 ſcipe fm q̄ Damascen^o 7 alij dicunt
Specialiter dicit gratia a diuto
 riū diuinit^o datū. ut quis p̄paret ſe
 ad ſuſcipiendum ſpiritus. ſ. donum.
 q̄ pueniat ad meritū ſtatū 7 talis d̄r
 gratia gratis data. 7 ſine hac nullus

sufficiēter facit qđ i se ē ut se ppet
ad salutē. p̄ quod dictū ē qđ nō su
mus sufficiētes co. aliquid a nobis
q̄si ex nobis s̄ sufficiē^a n̄ra ex deo ē
Prope vō gr̄a d̄r adiutoriu datū di
uinit⁹ ad merēdū. qđ qđē d̄r donuz
gr̄e gratū faciētis sine quo null⁹ pōt
mereri nec in bono pficē. nec ad eter
nā puenire salutē. Ipsa. n. tāq̄ radix
merēdi. oīa merita antecedit. p̄pter
qđ dictū ē qđ puenit volūtate ut ve
lit. s̄bseqtur ne frustra velit. vñ nul
lus ipsaz mereri pōt merito cōdigni
s̄ ipa meretur augeri a deo. i via. ut
aucta mereat z pficē in patria. z glo
ria sempit̄na. ab ipso deo cui⁹ ē gr̄az
infūdē augēz pficē s̄m p̄patōz volū
tatis n̄re. z s̄m p̄positū siue b̄nplacitū
p̄destinatiōis et̄ne. **R**ō aut ad itel
ligētiā p̄dictōz hec est. qz cū p̄mū p̄n
cipiū sua oīpotēti virtute. z benignis
sima largitate. creaturam oēm de ni
hilo pduxit ad esse. ac p̄ h̄ creatura
de se h̄z nō esse. totū aut esse habeat
aliunde. sic facta fuit ut ipsa. p̄ sua de
fectibilitate semp suo p̄ncipio indi
gēt. z p̄ p̄ncipiū p̄ sua benignitate
influere nō cessaret. Cū ḡ spūs rōna
lis hoc ipso qđ de nihilo sit in se defa
ctiuus. hoc ipso qđ nā limitata z ege
na. sit i se recuruus. amās p̄p̄iū bo⁹
hoc ipso qđ tot^a a deo sit totalit̄ deo
obnoxius. z quia defectiu⁹ est de se
tēdit in nō esse. qz vō recur⁹ p̄ se nō
assurgit ad reditū p̄fecte insti
cie. qz vō totalit̄ deo obnox⁹. z de⁹
bonis eius nō indiget. nihil pōt facē
de se ex p̄p̄ia virtute p̄ qđ deū sibi
cōstituat debitorem. z maxime mer
cedis eterne que deus ē nisi p̄ diui

nā cōdescēsiōnē. Hinc est qđ ad h̄ qđ
saluetur in esse. cū sit defectiuus indi
get semp adiutorio diuine p̄sentie.
manutenētēz influētie. p̄ quam ma
nuteneat in esse. **Q**ue quis sit ge
neralis in creaturis omnes. nomina
tur tamē nomine gratie. quia nō ex
debito p̄cedit sed ex libertate boni
tatis diuine. hinc est qđ ad hoc ut se
p̄paret ad donū superne gr̄e cum sit
recuruus indiget dono alterius gr̄e
gratis date maxime post naturā la
psam p̄ quā habilis efficiat ad bona
mortalia que sūt bona ex circūstātia
que nullo modo p̄nt dici bōa nisi p̄
cedant ex intētiōne recta videlicet.
qđ nō p̄pter nos sed p̄ sūmū bonū fi
ant. ad qđ nō assurgit spūs noster re
curuus. nisi p̄ueniat a deo p̄ aliquaz
gratiā gratis data. **H**inc nihilomi
nus ē qđ ad hoc qđ faciat bōa opera
meritoria mercedis eterne. cū tota
liter sit deo obnoxius z debitor sui
totius. indiget dono gr̄e gratū faciē
tis p̄ quam deus sibi condescendat.
prius acceptans suam imaginem z
voluntatem qđ operationem ex ipso
manantem. quia cum causa nobilior
sit effectū. nullus potest facere se me
liorem. nec facere opus deo placens
nisi prius placeat ipse. ut deus p̄us
ipsum respiciat qđ ad munera eius. z
ideo omnis radix merēdi funda
tur in gratia gratum faciente. cuius
est facere hominem deo dignuz. p̄p̄
qđ nullus potest eaz mereri merito
cōdigni. sed solū merito ḡgrui. Ipsa
aut habita meretur sui ip̄⁹ augmē
tuz in statu vie. p̄ bonum eius vsum
merito ḡdigni **N**ā cum solus deus

lit ipsius gratie fontale pncipium in
fluēdi. ipse solus est pncipiū augmē
tādī p modum influētis. 7 grā per
modum meritū 7 dignitatis. 7 libez
arbitriū p modū coopantis 7 merē
tis p eo q libez arbitriū coopatur
grē. 7 qd ē grē suū facit. 7 iō nō tm̄
libez arbitriū p grām meret grē au
gmētū i statu vie merito digni. vez
etiā cōplemētū in statu patrie meri
to cōdigni. tū ppter sblimitatē doni
sancti spūs i merito coopantis. tum
ppf dei liberalitatē pmittētis. tum
ppf liberi arbitrii cōsentētis v̄tibi
litatē. 7 finalit̄ p̄seuerātis. tū p̄ dif
ficultatē stat⁹ merētis. tū p̄ digni
tatē xp̄i n̄i capitis infuenientis. qd
debet gloriificari cū suis mēbris. tū
etiā p̄ liberalitatē dei retribuētis
quē nō decet pua reddē ppter obse
quiū sibi fidelit̄ obtēpantis. tū ppter
nobilitatē opis qd ex caritate p̄ce
dit. qd tātum ponderat in cōspectu
iudicis q̄tuz amor ex quo p̄cedit. q
deū incopabiliē p̄ponit ceteris crea
turis. 7 iō nō sufficiēter 7 cōpetēter
pōt. nisi in deo sūmo 7 bono remune
rari. ex qb⁹ oib⁹ tanq̄ ex septē rōnt
bus glām eternā merito. nō tm̄ con
grui. s̄ etiā cōdigni mereri facit gra
tiā septiformis.

**De grā inq̄tū iuuat ad bonū meri
torū.**

DE grā v̄o inq̄tū ē remediū
cōtra pctm̄ hec tenēda sunt
s̄. q. liberū arbitriū. l̄. sit s̄
deo potētissimū. pōt tū p se i pctm̄
corruere. sed nullatenus pōt resurge
re sine adiutorio diuine grē que v̄i

grā gratū faciēs. illa aut̄ grā licz sit
sufficiens remediū cōtra pctm̄. nō tm̄
infūdatur adulto. nisi assit liberi ar
bitrii cōsensus ex quo colligitur. q
ad iustificationē impij q̄tuor cōcur
rāt. s̄. infusio grē. expulsio culpe. stri
tio. 7 motus. expellit q̄ culpa a dei
dono. nō a libero arbitrio. non tm̄ si
ne libero ar. Nā grē gratis date est
libez arbitrium reuocare a malo. 7
excitare ad bonum 7 liberi arbitrii
est cōsentire uel dissentire. 7 cōsentī
entis ē grām suscipe. 7 suscipiētis co
operari eidē. ut tādē pueniat ad salu
tē. **R**ō aut̄ ad intelligētā p̄dicto
rum hec est. qz cum p̄mū pncipiū hoc
ipso q p̄mū potentissimū sit creatm̄
oīuz que fiunt in vniuerso preter q̄
peccatorū que sunt transgressionēs
legis diuine. 7 celestīū inobedientie
mādatoz nihil habet sibi rebelle in
iuriosum 7 offensiuum. nisi peccatū
qd cōtemnendo dei p̄ceptum 7 auer
tēdo nos a bono icōmutabili. offen
dit deum. deformat liberū arbitriū
perimit donū gratuitum. 7 obligat
ad supplicīū eternum. Cū igitur de
formatio imaginis 7 pemptio gra
tie sit quasi adnihilatio inesse moris
7 vite gratuite cuz offēnsa dei sit tm̄
ponderāda. quātus est ipse. cum re
atus pene eterne. rōnē teneat infiniti
impossibile est qz homo resurgat a
culpa nisi remittatur offēnsa 7 pena
relaxet eterna. **S**olus igitur qui
sūt pncipiū creatm̄ est 7 pncipiū
recreatiuum verbū. s̄. patris eternuz
qd est xp̄us Iesus mediator dei 7
hoīuz qd q̄a oīa ex nihilo creat. iō
creat seipso solo sine aliq̄ inēmedio.

Bars.

Quia v̄o deformatū p̄ v̄itūz culpe
recreat reformādo p̄ habitū gr̄e 7 in
sticie. obligatū ad penā absoluēdo.
p̄ satisfactiōem cōdignā. Hinc est
q̄ nos repat sustinēdo p̄ nobis pe
nam in natura assūpta. 7 infundēdo
gr̄am reformatiua. que qm̄ cōtinuat
nos sue origini. facit nos mēbra xp̄i.
ac p̄ hoc aīaz peccatricē que fuerat
inimica dei. prostibulum diaboli. 7
serua peccati. facit sponsam xp̄i tem
plūz sp̄s. s. 7 filiā p̄ris eterni. q̄ to
tum fit p̄ gratuitā 7 cōdescēdiua in
fusiōnē doni gratuiti. **R**ursus qm̄
de sic reformat q̄ leges nāe inditas
nō infirmat. iō sic hāc gr̄am tribuit
libero arbitrio. ut tñ ipsū n̄ cogat. s̄
eius consensus liber maneat. 7 ideo
ad hoc q̄ culpa expellat. nō solū ne
cesse ē q̄ gr̄a introducat. verū etiāz
q̄ libez arbitriū. in adultis dico q̄
in parvulis sufficit fides ecclie 7 me
ritū xp̄i. 7 excusat ipotētia sui. necē
inquā q̄ conformet se expulsionē cul
pe p̄ detestationē oīuz pctōz quam
vocamus contritiōem. Est etiāz ne
cesse q̄ conformet se introductioni
gratie. p̄ cōplacētiam 7 acceptiōnē
doni diuini quam vocamus motūz
liberi arbitrii. 7 sic necesse est ista q̄
tuoz concurrere ad iustificatiōem
imp̄i. **P**ostremo quia p̄dispositiō
ad formā cōpletiua debz eē ei c̄for
mis. ad hoc q̄ libez arbitriūz se dis
ponat ad gr̄am gratū facientē indi
get adminiculo gr̄e gratis date. 7 q̄
gr̄e ē liberū arbitriū non cogere. sed
p̄uenire 7 simul v̄triusq̄ in actū p̄di
re. hinc est q̄ in nostra iustificatiō
ne cōcurrit act̄o liberi arbitrii. 7 gr̄e

consone qdē 7 ordinate. ita q̄ gr̄e gra
tis date est excitare liberū arbitriū.
liberi arbitrii autē ē huiusmōi excita
tioni cōsentire uel dissentire. 7 cōsen
tiētis est ad gr̄am gratū facientē se
p̄parare. q̄ hoc ē facere qd̄ i se est.
7 sic aīe disposite gr̄a gratū faciens
habet insūdi. cui liberū arbitriū pōt
coopari si vult. 7 tūc incref uel con
trariari p̄ pctm̄. 7 tunc demeret. **S**i
ḡ cooperetur ei vsq̄ in finē meretur
p̄uenire ad eternā salutem. **U**erū est
igitur qd̄ dicit Aug⁹. qui creauit te
sine te. nō iustificabit te sine te. **U**e
rū etiā est q̄ nō est volētis. neq̄ cur
rentis sed dei miserētis. **U**erū est
etiā q̄ nullus potest sup̄bire de me
ritis. q̄a nihil in nobis deus preter
sua dona coronat. **R**eseruauit enīz
sibi deus munera gratie liberalit̄ lar
giēda ut discat homo nō esse ingra
tus nec in se. q̄si nō acceperit sed in
dño gloriari. **U**erū est etiā q̄ licet
liberū arbitriū p̄ se legē impleri non
possit. nec gratiā i se efficere. inexc
usable tñ est si nō facit qd̄ in se est. q̄a
gratia gratis data semp est prelo
ad cōiōnē cui⁹ amiculo facere pōt
qd̄ i se est. quo facto habz gratiam
gratū facientē. qua obtenta. diuinā
impleat legē 7 faciat voluntatē dei
qua facta tandē ad beatitudinē p
ueniat sempiternā. **P**ro opa merito
ria que totalit̄ sunt a gratia. totalit̄
etiā a libero arbitrio. licz p̄ncipalius
a gr̄a. q̄ ut dicit Aug⁹. gr̄a cōpatur
ad liberū. sicut sessor ad equū. q̄ qdē
sessor libez arbitriū dirigit. deducit
ad portū felicitatis eīne. exercendo
nos in operib⁹ perfecte virtutis fm

donum ipsius gratie septiformis.

De ramificatiōe grē i habitū v̄tutū.

Tertio restat agē de grā in cōpatione ad habitū v̄tutū. circa quā cōsiderāda sūt tria. **P**rimū est qualis grā vna ramificatur in habitus virtutū. **2°** quāliter ramificat in habitus donorū. **3°** qualiter ramificatur in habitū beatitudinū. **De ramificatiōe igitur grē in habitū v̄tutū hec tenēda sūt. s. qd cū vna sit grā gratificās aiāz septem tñ sūt v̄tutes gratuite qbus regitur vita hūana. tres qdez theologice. s. fides. spes. 7 caritas. 7 4^{or} cardinales. prudentia. tpantia. fortitudo. 7 iusticia. q vno modo ē v̄tus cois 7 generalis. 7 alio mō spālis 7 ppria. De autē septē v̄tutes lz sint distinde. 7 pprias excellētias habētes sunt tñ cōnexę 7 equales ad iuicē in eodē. 7 lz sint gratuite p grām informate. pnt tñ fieri informes p culpam sola caritate excepta. 7 itez reformari p penitētiā adueniēte grā que est habitū v̄tualiū origo. finis 7 forma**
Rō autē ad intelligētā pdictoz h est. qd sicut pncipiū pductiuū sua sūma pfectione in dando vitā nāe. nō tñ dat v̄uere q̄tū ad actū pmū. verū etiā q̄tū ad actūz 2° qd est opari. sic necesse est qd pncipiū repatiuuz vitā tribuat sp̄ritui in esse ḡtuito. 7 q̄tū ad esse. 7 q̄tū ad opari. 7 qm̄ vnus viuētis fm̄ vnā vitā pmā. mēbroz multe sunt opationes vitales. ad illi^o vite pfectā manifestationem cū actus diuersificetur p obiecta. 7

diuersitas actū regit diuersitatez siue distinctionē habitū. **H**inc est qd licz vna sit grā viuificās. ramificari tñ necessario habet. in varios habitus. ppter varias opationes. **E**t qm̄ quedā sūt opa moralia p̄maria. sicut credē. quedā media. sicut intelligere credita. quedāz postrema. sic videre intellecta. 7 in primis. anima rectificatur i secūdis expedis. in tertijs pficif. ideo grā gratū faciens ramificat in habitus virtutū quoz est aiā rectificare in hit^o donorū qz ē aiā expedire. 7 in habitus b̄titudinū quoz est aiā pficere. **R**ursus qm̄ rectitudo aiē pfecta requirit qd ipsa rectificet fm̄ duplicē faciē. s. superiorē 7 inferiorē. 7 respectu finis. 7 respectu eoz que sūt ad finē. iō necesse ē aiā q̄tū ad superiorē faciē in qua cōsistit imago trinitatis eterne rectificari p tres theologicas virtutes. ut sicut imago creationis consistit in trinitate potētiaz cū vnitate essentie. sic imago recreatiōis consistit in trinitate habitū cuz vnitate grē p quos aiā fert recte in sūmā trinitatē. s. tria appropriata trib^o psonis. ita qd fides dirigit in sūmū verū credēdo 7 assentiendo. spes in sūme arduū in intēdendo 7 expectādo. caritas sūme bonū in desiderādo 7 diligēdo. **N**ecesse ē etiā q̄tū ad inferiorē faciē aiā rectificari. p quatuor cardinales virtutes. **N**ā prudentiaz rectificat rōnalē. fortitudo irascibilē. iusticia v̄o rectificat omnes has vires in cōpatione ad altez. **E**t ga illud alterū determinate pōt eē. primus. pōt etiā idē homo cōpari ad

Bars.

seipſū ut ad alterū pōt eis eē ipſe de?

Hinc est q̄ iusticia circuire dicit̄ omnes vires. Est. n. nō tm̄ vt̄ cardinalis sp̄ialis. verū etiā ḡialis cōphē dēs totius aīe rectitudinē. cū ipsa dicitur rectitudo uolūtatis. Unde ipsa nō tātū cōprehēdit vtutes ordinantes ad primū. sicut est equitas. liberalitas. verū etiā ad seipsum. sicut ē penitētia 7 inocentia. necnō ad deū sicut est latritia. pietas. 7 obedientia.

Postremo q̄ omnis rectitudo vtutū fm̄ esse gratuitū manat a gratia tanq̄ ab origine 7 radice. 7 fm̄ esse meritorizū cōpaf ad caritatem sicut ad originē. formā. 7 finē. Hinc ē q̄ cetera vtutes ḡtuite quo ad habitū sunt cōnexa. 7 quo ad actū meritorios sūt eq̄les. Hic ē etl. q̄ ceteri habitus vtutū p̄nt eē informes sola caritate. excepta q̄ ē vtutū forma. **C**uz enī habēt sine gr̄a 7 caritate ī q̄bus consistit vita vtutū. 7 tūc sunt informes. Cum aut̄ sup̄infunditur gratia tūc formā 7 decorant. 7 deo acceptabiles fiūt sic colores absq̄ luce. sūt inuisibiles. sup̄ueniēte at̄ lumie sūt lucidī. pulchri 7 aspectū cōplacētes. Uñ quēadmodū ex luce 7 colorib⁹ fit vnū ī rōe motiui. 7 vna lux suffic̄ ad mltos colores illuminādos. sic ex gr̄a 7 hitib⁹ iformib⁹ cū formā fit vnū fm̄ rōz meritoriz. 7 ḡtuiti. 7 vna nihilomin⁹ gr̄a sufficit ad iformatōz 7 ḡtificatiōez habitū diuersoz.

De ramificatione gr̄e ī hit⁹ donoz.

De ramificatione aut̄ gr̄e ī habit⁹ donoz hec tenenda

sunt. q̄ licet plurima sint dona gratie gratis date. 7 generaliter omnes habitus diuinitus datī dona dei nō absurde dici possint. sp̄aliter tamen appropriata septē sunt dona spūs. s. que enumerat 7 nominat Isayas loquens de flore qui p̄cessit de radice iesse. i. x̄ps de quo dicit q̄ regescet sup̄ eū spūs dñi. spūs sapiētiez 7 intellectus. spūs cons̄. 7 for. spiritus scientie 7 pietatis. 7 re. e. s. ti. v. In hac aut̄ enumeratiōe descēdēdo p̄cedit a sumo 7 cōbinādo. ut simul ostēdatur donozū distinctio. connexio. origo. 7 ordo. **R**ō aut̄ ad intelligētiam p̄dictoz hec ē. q̄ cū p̄ncipiū repatm̄ p̄ sumā liberalitatē non tm̄ det gratiā ad rectificādū cōtra obliquitates vitioz p̄ habit⁹ virtutū. verum etiā ad expediendū cōtra impedimēta sinthomatū. p̄ habitus donozū. ideo purificari debent dona gratuita. fm̄ q̄ necessariū ē ad expeditiōis sufficiētā. Quā igif aīa nostra indiget septiformi expediti. Hinc est q̄ ex septiformi cā necē ē spūs. s. dona eē septiformia. Indiget nōq̄ expediti cōtra vitioz obligates q̄tum ad vires nāles. 7 quo ad supadditas vtutes. ī patiēdo. agendo. 7 cōtemplādo. 7 vtroq̄ mō. **P**p̄ igif p̄ vtioz obligates expeditissime repellendas septē sunt dona spūs. s. utpote timor cōtra supbiā. pietas contra inuidiā. sciētia cōtra irā. que quasi ē quedā insania. fortitudo cōtra accidiā. que mētē reddit ad bona īualidā. cōsiliū cōtra auaritiā. intellect⁹ cōtra gulā. 7 sapiētia cōtra luxuriā. **P**z⁹ p̄pter expediēdas vires nāles

debet septē dona spūs. s. esse. **N**ā irascibilis indiget expediri a bono. tam in p̄speris q̄ i aduersis. in p̄speris expeditur p̄ timorē in aduersis. p̄ fortitudinē. Concupiscibilis autē indiget expediri q̄tuz ad affectum respectu proximi. 7 hoc fit per pietatem. 7 quantum ad affectum respectu dei. 7 hoc fit p̄ gustū sapiētie. **R**onalis v̄o idiget expediri in veritatis speculatiōe. electiōe. 7 executione. p̄ donū autē intellectus expeditur ad vez speculādū. p̄ donū cōsiliij ad verū eligēdū. p̄ donū scientie ad electū exequēdū. p̄ donū enī sapiētie 7 sciētie. recte conuersamur i medio nationis p̄raue 7 puerse. **3°** p̄pter expediēda septē v̄tutū officia. septē debēt eē spūs. s. dona. Nā timor expedit ad tēperatiā. timor. n. carnes cōfigit. vnde cōfige ti tuo ca. pietas ad verā iusticiā. scia ad prudētiam. fortitudo ē ad patientiā. consiliū ad spem. intellect^o ad fidē. sapiētia ad caritatez. Un̄ sicut caritas ē maī 7 cōsumatio oīuz virtutum. sic sapiētia oīuz donozū. ita ut vere dicat sapiēs. venerūt mihi oīa bona p̄ter cum illa. 7 innumerabilis honestas p̄ manus illius. **4°** p̄pter expediōnem i patiēdo cōformiter ad xpm̄ septez sunt habitus donozum. xpm̄ autem ad patiēduz mouit paterna volūtas. humana necessitas. 7 v̄tutis strēnuitas. **D**iuina qdem volūtas mouit ut cognita. p̄ intelligētia ut amata. p̄ sapiētia. ut irreuerētia habita p̄ timorē. **M**ouit etiaz nostra necessitas ad quam cognoscendam necessaria est scia. ad quā mise

randā supadditur pietas. **M**ouit nihilominus virtutis strēnuitas. ut p̄uida in eligēdo. p̄ consiliū. ut vigo rosa i perferendo per fortitudinem 7 sic dona debent esse septem. **5°** p̄pter expediōnem in agendo septē dona datur a spūs. s. **N**am ad actiōnem expediēdā. necesse habemus expediri ad declinādū a malo qd̄ fit p̄ timorem. **N**ecesse etiā habem^o expediri ad p̄ficiēdū in bono duplici uel necessitatis. uel superogatiōis. **C**irca primū expediūmur p̄ sciētiaz 7 pietatē. ita q̄ vnum est dirigēs 7 aliud exequens. **C**irca 2° expediūmur p̄ consiliū dirigēs 7 p̄ fortitudinē exequētez. **N**ecesse etiā habem^o quiescere in optimo. 7 hoc q̄tuz ad intellectū veri. 7 q̄tū ad affectū boni. p̄mū fit p̄ donū intellect^o. 2° p̄ donū sapiētie i quo est quies. **6°** ad expediōnem in contemplando dona spūs. s. in septenario numero sūt. **N**am ad vitam ierarchicā 7 cōtēplatiuā necessariū est aiam purgari illuminari 7 p̄fici. **P**urgari autem oportuit a concupiscētia. a malitia. ab ignorantia. ab infirmitate. seu impotentia. **1°** p̄mū facit timor. **2°** pietas. **3°** sciētia. **4°** fortitudo. **I**lluminari autē indigem^o in opib^o repationis 7 p̄marie cōditionis. p̄mū dat consiliū 2° intellect^o. **P**erfici autē habemus p̄ accessū ad sūmū qd̄ consistit i vno 7 hoc p̄ donum sapiētie. 7 sic archanū cōtēplationis ab alto cōsumatur quasi in cubito. **7°** ad expediōnem in actiōne 7 cōtēplatione septem debent esse dona spūs. s. **N**ā cōtēplatiua p̄pter conuersionem.

ad trinitatē tria debet habē dona expedientia. s. q̄tuor ad reuerentiam maiestatis timorē. q̄tū ad intelligētiā veritatis intellectū. q̄tum ad sapiētia sine gustū bonitatis sapiam.

Actiua v̄o q̄ versat in agendis z sustinēdis. debz habere quatuor. s. pietatē ad agendū. z fortitudinē ad sustinēdū. z directiua hoz duorum. s. sciaz z cōsiliū. vñ qz ad expeditiōz necessaria ē directio. iō sit donoz cōbinatio. z plurima sūt dona ad intellectū spectāria. qa lux cognitiōis vehementer expedit ad dirigendos pedes in viam rectam.

De ramificatōe gr̄e i h̄it⁹ btitudinū

De ramificatione autē gr̄e in habitus btitudinū hec tenenda sūt qz septem sūt btitudines quas saluator enumerat in sermone. de monte. s. paupertas spūs. nuditas. luctus. z esuries iusticie. mīa. munditia cordis. z pax. ad has beatitudines ppter sui pfectionem z plenitudinē. duodecim fruct⁹ spūs. z septem spūales sensus cōsequūf qz nō dicūt novos habitus sed status delectationū. z vsas spūalium speculationū. q̄b⁹ replētur z cōsolātur spūs v̄roz iustoz.

Ratio autē ad intelligētiā pdictoz hec est qz cū reparatiū pncipium sit pfectissimū. z pfectissime repatiū z reformatiūz p donū gratuitū. ideo gratie donū ab ipso manās liberaliter z habūde ramificari debet vsqz ad habit⁹ pfectionū. qui cū finī approximat. recto vocabulo nūcupant ex noie beatitu

dinū. qnāz sufficiētia numer⁹ z ordo colligitur ex integritate pfectionis. z ex dispositionibus ad pfectionem.

Pigitur ad integritatē pfectionis requiritur necessario pfect⁹ recessus a malo. pfectus pcessus i bono. pfect⁹ status in optimo.

Qm autē maluz aut pcedit ex timore supbie. aut ex rancore malitie. aut ex languore cōcupiscētie. iō ad perfecte elōgādum ab hoc triplici genere mali. tres sūt necessarie beatitudines. s. paupertas. spūs elongans a malo tumoris. mītas elōgās a malo rancoris. z luct⁹ elōgans a malo libidinīs z lāguoris cōcupiscētiālis.

Quia v̄o pfect⁹ pcess⁹ i bono attendit bz dinā imitatiōnē. z vniuerse vie dñi. misericordia z veritas. Hinc ē qz duplex ē beatitudo fm has duas vias. s. esuries siue zelus iusticie. z affect⁹ misericordie.

Qm autē status in optimo uel est p limpidā cognitionem. uel trāglam affectiōnē. Hinc est qz sunt due vltime beatitudines. s. mūdicia cordis ad deū videndum. z pax mētis ad pfecte fruēdū.

2° si mōi pfectionum attendatur debent esse septem habitus beatitudinū. Nam est pfectio religionis. prelacionis. z inine sanctitudinis.

Ad pfectionē autē religionis necessario requiritur abdicatio boni puati. acceptatio boni fratnī. z appetitio boni eterni. p̄mu⁹ sit p paupertatem spūs. **2°** p mītatē affectus. **3°** p amaritudinem luct⁹.

Ad pfectionem v̄o plationis duo necessario requiruntur. s. zelus iusticie. z affect⁹ misericordie. misericordia. n. z veritas custodiūt regē. scōm hec

duo disponi debet regimē platiōis in ecclesia militāte. **A**d pfectionem vō intne sanctitudinis necessario requiritur puritas cōscie et trāquillitas totius aīe p pacē dei omnē hūanuz sensū siue exuberātē. **P**rimo si attēdant dispositiōes pambule septē debent esse beatitudines. **T**imor. n. facit recedere a malo. et a mali occasiōe. et quia radix maloz oīuz ē cupiditas. idē timor disponit ad spūs paupertatem. in qua sicut iūgitur humilitas cū paupertate. ut sic elōget vir pfectus a fonte oīs culpe. scilicet a supbia et cupiditate. Et hīc est quod paupertas spīritus ē fundamētū totius pfectiōis euāgelice. **U**n p oīz hoc fundamētū iternē qui vult ad culmē pfectiōis puenire. sicut illud Math. 19. Si vis pfectus eē vade et vēde oīa quā habes. ecce pfecta paupertas quā nihil sibi p̄sus retinet. et sequere me. ecce humilitas quā facit quod hō abnegando seipsū tollat crucē suā et sequatur xp̄m quē est totius pfectiōis pncipalissimū fūdamētū. **D**isponit ḡ timor ad spūs paupertatē. **P**ietas autē ad mititatē. Nā quod pie ad aliquē afficitur. nec illū irrat. nec ab illo irritatur. **S**cientia vō disponit ad luctūz quā p sciaz cognoscimus nos a statu beatitudinis relegatos in hāc vallē miserie et lachrymarū. fortitudo autē dispōit ad esuriam iusticie. qui. n. fortis est tam auide se tenet cum iusticia. ut malit a vita corporali quā a iusticia separi. **C**onsiliū disponit ad misericordiam. Nihil enī deus magis consulit i scriptura quā facere misericordiam. quod super omnia reputat holocaustū.

In tellectus autem disponit ad cordis munditiam. nam speculatio veritatis mūdāt cor nostrū ab omnibus fantasīs. **S**apientia vō disponit ad pacem. nam sapiētia iungit nos sūmo et vero bono in quo est tranquillitas et finis totius nostri rationabilis appetitus. qua pace adeptā necessario sequitur suphabundans delectatio spūalis que in duodenario fructuū spūs cōtinētur. ad insinuāda et supabūdantiam delectationum. Est enī duodenari⁹ numerus abūdās in quā insinuat spūaliū baptisimatū exuberantia quā fruitur et delectat aīa sancta. et tūc ē homo ad cōtēplationem idone⁹ et ad aspect⁹. et amplex⁹ spōsi et sponse quā fieri habet sicut sensus spūrituales quib⁹ videt spōsi xp̄i sūma pulchritudo. sub ratione splendoris audis sūma armonia. sub rōe verbī. gustatur sūma dulcedo. sub rōne sapientie cōprehēdentis vtrūq. vbi. scilicet. et splendorē. odoratur sūma flagrantia. sub ratione verbī inspirati in corde. astringitur sūma suavitas. **I**n rōe vbi incarnati inter nos habitatis cor paliter. et red dētis se nobis palpabile. osculabile. amplexabile. per ardentissimam caritatem que mentem nostrā per extasim et raptum transire facit ex hoc mūdo ad patrē. **E**t dicitur igitur colligat quod habitus virtutum ad exercitiūz pncipaliter disponit actiue. **H**abitus vō donoz ad actū cōtēplatiue. **H**abitus autē beatitudinū ad pfectionem vtriusque. **F**ructus vō spūs qui sunt caritas gaudiū. pax. paciētia. longanimitas. bonitas. benignitas. mansuetudo.

fides. modestia. continentia. caritas
dicunt delectationes consequentes opa
perfecta. **S**ensus vero spirituales dicunt.
perceptiones mentales circa veritates
contemplandas. quae quidem contemplatio fuit
in prophetis per reuelationem quantum ad tripli-
cem visionem. scilicet corporalem imaginatiuam
et intellectualē. in alijs vero iustis repi-
tur per speculationem que incipit a sen-
su et puenit usque ad imaginationem
et de imaginatione ad rationem. de
ratione ad intellectum. de intellectu ad
intelligentiā. de intelligentiā vero in sapi-
entia siue noticia excessiuā que inci-
pit hic in uia. sed consumatur in glo-
ria sempiterna. **I**n his gradibus con-
sistit scala iacob. cuius cacumē attingit
celum. et tronus salomonis in quo
residet rex sapientissimus. et uere pa-
cificus et amosus. ut sponsus spe-
ciosissimus et totus desiderabilis. in
quem desiderant angeli prospicere. et ad
quem suspirat desiderium sanctarum aia-
rum. sic ceruus desiderat ad fontes aquarum.
quo quidem desiderio seruētissimo
ad modum ignis. spiritus noster non solum
efficitur agilis ad ascensum. uerum etiam
quodam ignorantia docta supra se
ipsum rapitur in caliginem et excessum
ut non solum cum sponso dicat in odo-
rem unguentorum tuorum currem. sed
et cum propheta psallat. et nox illuminatio
mea in de. m. quam nocturnam et de-
litosam illuminationem nemo no-
uit nisi qui probat. nemo autem probat nisi
per gratiam diuinitus datam. quae nemini
datur nisi ei. qui se exercet ad illam. id
deinceps consideranda sunt exercitia
meritorum.

De exercitio gratie respectu credendorum

Quarto igitur restat considerandum
Orare gratiam quantum ad exercitia
meritorum. **C**irca quod con-
sideranda sunt quatuor. primum de exerci-
tio gratie in credendis. cuiusmodi sunt
articuli fidei. **2º** in diligendis. cuius-
modi sunt illa quae spectant ad ordinem
diligendi. **3º** in exequendis cuius-
modi sunt precepta legis diuinae. **4º**
in postulandis cuiusmodi sunt orationis
diuinae petitiones. **D**e credendis autem
haec tenenda sunt. quod licet per fidem astrin-
gamur credere plurima quae sunt supra
rationem. et generaliter omnia quae conti-
nentur et asseruntur in canone sacre scri-
pturae. specialiter tamen et proprie articuli fi-
dei dicuntur illi qui continentur in serie sim-
boli apostolici. qui quidem uno modo sunt
duodecim si habeatur respectus ad eos qui
symbolum ediderunt. alio modo quatuordecim
si consideremus quod radicaliter sunt cre-
denda tamquam omnium credendorum fundamen-
ta. **R**atio autem ad intelligentiā praedictorum
haec est. quia cum primum principium in seipso
sit summe uerum et bonum. in ope uero suo
sit summe iustum et misericors. et summe uero
debeat firma assertio. summe bono
seruens dilectio. summe iusto uniuersalis
subiectio. summe misericordiae fidu-
cialis inuocatio. et gratia sit ordinati-
ua mentis nostrae ad primum principium culturam
debitam. **H**inc est quod ipsa dirigit et re-
gulat ad debita et meritoria exerci-
tia in credendis. amandis. et exequen-
dis. et postulandis. scilicet quod requirit sum-
ma ueritas. bonitas. misericordia. et
iusticia. id est trinitate beata. **Q**uia igitur
ueritati est credendum. et maiori ueritati

magis credendum. et summe veritati per consequens summe credendum. et veritas primi principii in infinitum maior est omni veritate creata. et luminosior omni lumine intellectus nostri. Hinc est quod ad hoc quod intellectus noster sit recte ordinatus in credendis. necesse est quod plus credat summe veritati quam sibi. et quod se redigat in obsequium christi. ac per hoc quod non solum credat quod sunt secundum rationem. verum etiam quod sunt supra rationem et circa sensum experientiam. quod sic recusat. non exhibet summe veritati debitam reuerentiam. dum iudicium industrie proprie. profert dictami lucis eterne. quod esse non potest absque timore superbie. et elationis improbe. **R**ursus. quod veritas supra rationem siue propter rationem est veritas non visa nec apparet. sed magis occulta. et ad credendum difficillima. ideo ad hoc quod firmiter credat necessaria est illustratio veritatis. aiaz eleuans. necessaria est etiam testificatio auctoritatis. aiaz firmans. primum fit per fidem infusam. et per scripturam autenticam. quare utrumque est a veritate summa. per Jesum christum qui est splendor et verbum. et per spiritum sanctum qui veritatem ostendit et dicit. et nihilominus credere facit. Hic est quod auctoritas prebet fulcimentum fidei. et fides assentit auctoritati. **E**t quod auctoritas principaliter residet in sacra scriptura. quod per spiritum. scilicet condita tota ad dirigendam fidem catholicam. Hic est quod vera fides a scriptura non dissonat. sed ei assentit assensione non ficta. **P**ostremo quia veritas ad quam credenda artamur per fidem. et de qua sacra scriptura agit principaliter non est veritas quecumque. sed veritas divina. vel ut est in natura propria. vel in natura assumpta. Nam in his veritatis

cognitione. consistit et primum patrie. et meritum vie. Hinc est quod articuli fidei qui sunt fidei fundamenta. aut spectant ad civitatem. aut ad humanitatem christi. **E**t cum divinitas habet considerari in tribus personis. scilicet in patre generate. filio genito. et spiritu sancto procedente et quadriformi operatione. scilicet creatione in esse nature. recreatione in esse gratie. resurrectione. et repetitione vite. et glorificatione. in collatione glorie. Hinc est quod articuli spectantes ad deitatem sunt septem. **S**imiliter quod christi humanitas christi habet considerari ut concepta de spiritu sancto ut nata de virgine. ut patiens in cruce. ut descendens ad infernum. ut resurgens a morte. ut ascendens in celum. ut veniens ad finale iudicium. Hinc est quod septem sunt articuli spectantes ad humanitatem. et sic sunt in uniuerso. quatuordecim ad modum septem stellarum et vni. candelabrorum in quibus medio filio hominis ambulabat. **Q**uia ergo vnum est christus in natura divina et humana. et vna terra est veritas summa. que est ratio credendi. vna. prima. summa. et sola. que non mutatur per tempora. Hinc est quod de omnibus predictis articulis vna terra est fides et eadem. non mutata. terra in partibus. preteritis quam futuris. licet magis clara sit et explicita. in eis qui christum sequuntur. quam in eis qui precesserunt eius aduentum. sicut novum testamentum clarius est quam vetus in quibus predicti articuli continentur. **E**t quia spiritus. scilicet hos articulos fidei in scripturarum profunditate contentos in vnum coepigit per duodecim apostolos tamquam testes firmissimos. Hic est quod predicti articuli in vnum symbolum apostolorum collecti fuerunt. et ideo secundum apostolos componentes duodecim articuli dici possunt quod quilibet

ap'is in edificatiōe fidei posuit vnū articulū quasi lapidē vnū viuū. qđ spūs. s. recte p'signauit i. xij. viuis. q. xij. lapides de iordanis alueo ex traxerūt. ad altare deo cōstruēdū.

De diligendis.

De diligēdis autē hec tenēda sūt. qđ lz oīa opera dñi sint valde bona. q̄tuor tñ pprie sūt ex caritate diligēda sibi. s. deus etern⁹. qđ nos sum⁹. p'xim⁹ nr̄. 7 cor pus ppriū. in q̄z dilectiōe seruād⁹ ē ordo 7 mod⁹. **U**t de⁹ p̄ diligatur. 7 sup oīa. 7 ppter se. **2**⁹ qđ nos sum⁹ s' b' deo. 7 p deo. **3**⁹ p'xim⁹ nr̄ sic etl nos. **4**⁹ corpus nr̄m infra nos. 7 in fra p'ximū. tanq̄ bonū m'n⁹ p'cipuuz. ad hoc autē exequēdū daf vn⁹ caritatis habitus. 7 duplex mādatū i q̄ pendet vniuersitas legis 7 pphetaz nō solū q̄tū ad vet⁹ testamētū. vtz etiā q̄tū ad nouū. **R**ō autē ad intel ligētiā p'dictoz hec ē. qđ p'mū pncipi um hocipso qđ p⁴⁰ ē sūmū. 7 hocipso qđ sūmū est sūme bonū. 7 ē sūme bea tū 7 sūme btificatm̄. 7 hocipso qđ est sūme beatificatiuū. ē sūme fruēdum sūme ē ei inherēdū p amorē. 7 in eo est quiescēdū tanq̄ in fine. **Q**m̄ ḡ amor rectus 7 ordinat⁹ qđ caritas ap pellat. pncipalitē fertur i illud bonū quo fruitur. 7 in quo gescit. 7 hocip sū est rō diligendi. Hinc est qđ illud p'cipue diligit tanq̄ beatificatiuum 7 cetera p cōsequēs que ppter illud idonea sūt beatificari. **Q**m̄ igitur nobiscū ad beatitudinē nat⁹ ē p'xim⁹ puenire. natum ē etiā puenire corp⁹

nr̄m tāq̄ btificabile cū spū. Hic est qđ q̄tuor tñ ex caritate diligēda eē dicūtur. s. de⁹ 7 p'xim⁹. spūs nr̄ 7 cor pus. **R**urs⁹ qm̄ de⁹ ē sup nos tāq̄ bonū supmū. Spūs nr̄ itra nos tāq̄ bonū intrinsecū. 7 p'xim⁹ nr̄ iux nos tāq̄ bonū cognatū. corp⁹ vō nr̄m in fra nos tāq̄ bonū sbiectū. Hinc est qđ hic debet seruari ordo i diligēdo **U**t p̄ de⁹ diligat sup oīa 7 ppter seipsū. **2**⁹ spūs nr̄ s' b' deo sup oē bo nū caducū. **3**⁹ p'xim⁹ nr̄ iux nos ad cōsile bonū. **4**⁹ corp⁹ nr̄m infra nos sic bonū infimū 7 in eodē gradu con tineri d'z corp⁹ p'rimi. qđ vtrūq̄ tenz rōz iferioris boni. respectu spūs nr̄i **P**ostremo qđ amor ē pōdus men tis 7 origo oīs affectionis mētalis. qđ defacili reflectitur in se. 7 difficilē tendit in p'ximū. 7 difficilē eleuat in deū. Hic ē qđ lz q̄tuor sint diligēda ex caritate. duplex tñ daf mādatū vnū qđ dirigit in deū. aliud qđ diri git in p'ximū. **E**t qđ oīa pcepta uel ad deū referūtur tanq̄ i finē. uel ad p'ximū tāq̄ i illō qđ ē ad finē. Hic est qđ i his duob⁹ mādatīs claudif collectio mandatoz 7 cōphēsiō oīuz scripturaz. 7 caritas ipsa ē radix 7 forma 7 finis vtutū. iūgēs oēs cū vl timo fine 7 ligās oīa. coniūgit sil' 7 ordinat. ac p h̄ ipsa ē pond⁹ inclina tiōis ordinate 7 vinculū colligatio nis pfecte. ordinē qdē fuās respectu diligēdoz. diuersoz q̄tū ad affectū piter 7 effectū. vnitatē autē hīs i ha bitū q̄tū ad vnū finē. 7 vnū pncipa le dilectū qđ ē rō diligēdi respectu oīuz alioz dilectoz qđ p amoris vin culū nata sūt colligari. i vnum p'xim

quod ad caput et ad corpus quod vniuersi-
 tate et in se saluandorum. quod vniuersi-
 tas nunc inchoat in via. sed consumatur in
 eterna gloria. iuxta quod dominus orat. ut
 sint vni sicut et nos vni sumus. et ego
 in eis. et tu in me. ut sint consummati in
 vnitatem. qua vnitatem consummata per vi-
 culum caritatis erit deus omnia in omnibus
 eternitate certa. et pace perfecta. eruntque
 omnia per amorem contra rationem ordinata;
 et ordinatione connexa. et conexione
 indissolubilibus alligata.

De exercitio gratie respectu agendorum
 preceptorum.

De preceptis autem legis diuine
 hoc tenendum est quod in lege mo-
 sayca sunt precepta iudicialia
 figuralia. et moralia. utpote decem pre-
 cepta decalogi in duabus tabulis con-
 scripta digito dei. lex autem euangelica
 iudicialia temperat auferendo. figura-
 lia euacuat adimplendo. moralia con-
 summat adhiendo. Adhuc autem docu-
 menta instructiva. promissa excitativa. et
 consilia perficietiva. cuiusmodi sunt con-
 silium paupertatis. consilium obedi-
 entie. et consilium castitatis. ad que
 implenda inuitat dominus noster Jesus
christus eum qui vult esse perfectus. **R**atio
 autem ad intelligentiam predictorum
 hec est. quod primum principium sicut est summe
 bonum in seipso. sicut est summe iustum in
 ope suo. et vniuersi regimem disponen-
 do. Quoniam ergo summe iustum est seruare iusti-
 tiam non tantum in se. verum etiam in alte-
 ro. iusticia autem consistit in confor-
 mando se regulis iuris. **H**inc est quod
 diuine iusticie est regulas iusticie ho-

mini impmere et exprmere non tantum di-
 ctando per modum veritatis erudiētis.
 sed etiam precipiendo et obligando per mo-
 dum voluntatis imperātis. et quoniam gratia
 facit voluntatem nostram diuine confor-
 me. ipse est disponere nos ad obtē-
 perandum et subiaccendum illis regulis ius-
 ticie secundum dictamē legis diuinitate da-
 te. **R**ursus quoniam diuinis imperiis du-
 pliciter obtēpare contingit videlicet
 ex timore pene. vel ex amore iusticie.
 et primum est imperfectorum. et autem perfectorum.
 ideo dupliciter deus homini contulit legem.
 vnam timoris. et alteram amoris. vnam
 in seruitutem generatē. alteram in ado-
 ptionem filiorum dei transferentē. ac per hoc
 quod timētibus et imperfectis competit ut
 terreantur per iudicia. et manuducantur
 per signa. et dirigantur nihilominus per pre-
 cepta. **H**ic est quod lex mosayca que est lex
 timoris. continet iudicialia et figura-
 lia et moralia. perfectis autem et amantibus
 competit perfecta instructio documēto-
 rum. larga promissio promiorum. et alta pre-
 ceptio consiliorum. **H**inc est quod lex euangelica
 continet illa tria. et ideo dicitur lex mosayca
 differre ab euangelica. quod illa figure.
 hec veritatis. illa lex pene. hec gratie.
 illa litteralis. et ista spiritualis. illa timo-
 ris. et illa amoris. illa seruitutis. et illa
 libertatis. illa occidens. et illa vi-
 uificans. illa oneris. et illa facilitatis.
Postremo quoniam regule spe-
 ctantes ad iusticie necessitatem. con-
 tinentur in diuinis preceptis. et iusti-
 cie est ius suum unicuique reddere. ne-
 cesse est quod precepta moralia quedam
 sint que ordinent nos ad deum. que
 dam ad proximum. secundum duplex cari-
 tatis preceptum quod spiritus sanctus. scilicet. voluit.

insinuare. p̄ duarū mysteriū tabularū. 7 ideo digito dei scripte dicūf.

Et q̄ deus est trinus. pater. s. 7 filius. 7 spūs. s. cui cōpetit sū. na maies-
 tias adorāda. veritas pfūēda. 7 ca-
 ritas acceptāda. fm irascibilē rōna-
 bilē. 7 cōcupiscibilē. p̄ actū operis.
 oris. 7 cordis. iō triplex ē mandatū
 p̄me tabule corūndēs trib⁹ p̄missis. s.
 adoratiōis sbiectiue. iurationis veri-
 dice. 7 sabbatizatōis sacrate. ¶ Quia
 v̄o p̄rimus ē imago trinitatis. 7 ei
 in q̄tū p̄fert imaginē patris. debetur
 pietas. in q̄tū imaginē filij debet ve-
 racitas. in q̄tū imaginē spūs. s. debe-
 tur benignitas. Hinc ē q̄ septē sūt
 mādata que ad 2^a tabulā spectāt

Nā penes pietatē sūt duo. vnum
 q̄ pietatē mādat. s. de p̄re honorā-
 do. altez q̄ ipietatē vetat. s. de nō
 occidendo. ¶ Penes veracitatē v̄o
 que p̄ncipalit̄ consistit i verbo. accipif
 vnū. s. de falso testimōio nō ferēdo

¶ Penes benignitatē v̄o cui opponi-
 tur cupiditas 7 cōcupiscētia. quaz
 v̄traq̄ pōt esse in ope uel in corde.
 accipiūtur quatuor. s. non mechabe-
 ris. non cōcupisces vxorē. nō furtuz
 facies. 7 non cōcupisces rē alienā. 7
 hūit hec ordinari fm maiora 7 mio-
 ra nocumēta. p̄ que infringi pōt iu-
 sticia. 7 sic regule spectātes ad iusti-
 cie nēcitatē. debēt cōtineri in decem
 p̄ceptis. ¶ Qm̄ aut iusticia ad p̄fecti-
 onē puenit dū p̄fecte se elōgat a mā-
 lo. 7 q̄tū ad culpā. 7 q̄tū ad cām. 7
 oē malū orif ex triplici radice. s. cō-
 cupiscētie carnis. 7 cōcupie oculoz
 7 supbie vite. Hinc ē q̄ tria sūt cōfi-
 lia euāgelica. p̄fecte nos elōgantia a

triplice radice p̄dicta. que iō sūt cō-
 filia. q̄ ut p̄fecte faciāt recedē a mā-
 lo. nō sepant ab illicitis. verū etiam
 a licitis 7 cōcessis. que possunt eē oc-
 casio mali. ac p̄ hoc non solū iusticiā
 cōtinēt sufficiētē. v̄ez etiā suphabū-
 dātem fm q̄ cōpetit p̄fectiōi euāge-
 lice legis. 7 exercitatioi gr̄e p̄ficiētis.

De oratione dñica.

Depetitōib⁹ aut orōnis do-
 minice hoc tenendū ē. q̄ lz
 deus sit liberalissimus 7 p̄-
 nior ad dādū q̄ nos ad accipiendū.
 tñ a nobis vult orari. ut occasionem
 hēat largiēdi dona gratie spūs. s.

Vult aut orari nō solū orōne men-
 tali q̄ ē accēsus mētis i deū. v̄ez etl.
 vocali q̄ ē petitio decētū a deo. nō
 solū p̄ nosipos v̄ez etiā p̄ scōs tanq̄
 p̄ adiutores nobis dñit⁹ datos. ut
 q̄ min⁹ digni sum⁹ ipettare p̄ nos.
 ipetrare valeam⁹ p̄ scōs. ¶ Et q̄ qd
 ozem⁹ h̄z q̄ oz nescim⁹. ne vagarem⁹
 incertī. formaz nobis tribuit dñs 7
 de⁹ n̄ xp̄us in orōne quā cōposuit. ē
 q̄ sb̄ septenario petitionū nūero vni-
 uersitas cōprehēdit petēdoz. ¶ Rō
 aut ad intelligētiā p̄dictoz hec ē. q̄
 p̄mū p̄n^m sic ē sūme veruz 7 bonū in
 seipso. sic misericors 7 iustū in opere
 suo. 7 q̄ misericordissimū ē. iō liben-
 tissime cōdescendit humane miserie
 p̄ infusionem gr̄e sue. q̄ v̄o sit cū hoc
 iustū est. iō donū p̄fectum nō dat nisi
 desideranti. non dat gratiam nisi
 gratiantī. non impendit misericordi-
 am nisi cognoscenti miseriam. ut sal-
 ua sit libertas arbitrij. 7 nō vilescat.

nobilitas doni. et ite gre pseuet cultus honoris diuini. **Q**uoniam ergo orationis est diuinum affectare subsidium. proprium allegare defectum. et gratias agere propter beneficium gratis datum. Hinc est quod oratio disponit ad susceptionem diuorum carismatum. et deo orari vult ad hoc ut munera largiat. **R**ursus quod ad hoc quod desiderium efficaciter sursum tendat ad impetrandum dona diuina. necesse est quod affectio nostra sit feruida. et cogitatio in unum collecta. et expectatio nostra sit certa et firma. et quod cor nostrum frequenter est tepidum. frequenter displicens. frequenter etiam pauidum. propter peccati remorsum. nec audes pro seipsum copere ante dei spectum. Hic est quod dominus voluit nos non tantum orare mentaliter. verum etiam vocaliter ad nostri affectus excitationem per verba. et ad collectionem cogitationum per sensum verborum. **V**oluit etiam nos orare pro sanctis. et sanctos pro nobis ad dandam fiduciam pauidis. ut quod non audent uel non possunt impetrare pro se. pro idoneos impetratores obtineant. ac per hoc in orationibus humilitas conseruetur. in sanctis intercedentibus dignitas declaretur. in omnibus etiam christi membris caritas et unitas ostendatur. quae quae inferiora sunt ad superiora fiducialiter recurrant. et superiora inferioribus liberaliter condescendant. **D**onremo quod deus iustus et misericors exaudire non desinit nisi in his quae spectant ad suum honorem et ad nostram salutem. haec autem sunt quae spectant ad primum prae. et ad uicticum uiae. et prima sunt tria. sequentia quatuor. Hic est quod petitiones diuinae orationis quae docent quod petere utiliter debeamus. sunt septem. quae non spectant ad diuinum honorem et primum patrie sunt tria. scilicet intelligentia ueritatis. reuerentia maiestatis. et decor

dia uoluntatis. **S**ine per alia uerba. uel est uisio summi ueri quod non uidetur nisi a mundis et a sanctis. et hoc petit cum deo sanctificet nomen tuum in tui nominis noticia perfectis sanctis et mundis donec. **U**el est tentio summi ardui quae reges facit. et per quam regnum habet. et hoc petit cum deo adueniat regnum tuum. uel est fructio summi boni quae non datur nisi his quae uoluntates suas habent diuinae uoluntati conformes et hoc petitur cum deo fiat uoluntas tua. **Q**uae autem spectant ad transitum uiae. aut respiciunt collationem boni conferentis. aut amotionem mali nocentis. **C**ollatio autem boni conferentis petit in pane quotidiano siue sabbati. in quo petitur quod necessarium est ad conseruationem uiae presentis. siue secundum spiritum siue secundum corpus. **A**motio autem mali nocentis petitur in tribus ultimis. quod de malum aut tenet rationem praeteriti. aut futuri. aut praesentis. **U**el aliter. aut tenet rationem mali culpe. aut pugnae. aut pene. primum petitur amoueri in dimissione debitorum. secundum in uictoria temptationum. tertium et ultimum in liberatione ab oppressionibus malorum. et sic septem in uniuerso sunt petitiones in quibus in uniuersaliter petitur quicquid petendum est. et hoc quidem facit recte. ut septenarius petitionum respondeat septenario diuinorum carissimum et donorum gratiae septiformis. **P**roprie quod notandum est quod septiforme septenarium proponit nobis sacra scriptura considerandum. scilicet uiciorum capitalium. sacramentorum. uirtutum. donorum. et beatitudinum petitionum. et donum gloriosarum. trium. scilicet spiritualium. et quatuor corporaliu. sicut inferius apparebit. **P**roponit ergo septenarium uiciorum.

tanq̄ primam. a quo debemus rece-
dere. ¶ Septenariū sacrametorum.
2° per quem debemus incedere.
Septenariū dotū vltimū quē debe-
mus appetē. Septenariū petitionū
penultimū. q̄ debem⁹ petē. Septena-
riū aut̄ vtatū donoz̄ 7 btitudinum
triplicē intermediū. p̄ quē debemus
trāsire. ut sic septies in die laudātes
nomē dñi. 7 orātes impetrem⁹ grāz
septiformē donoz̄. vtatū. 7 btitudi-
nū. qua vincam⁹ septiformē pugnaz
vicioz̄ capitaliū. 7 pueniam⁹ ad se-
ptiformē coronā dotū glorioz̄ ad
iuuātū nihilomin⁹ septiformi medici-
na sacroz̄ diuinū ad repationem
humani generis statutoz̄.

¶ Incipit ps sexta de medicina sacra
mētali.

Postq̄ actū ē de trini-
tate dei. 7 de creatu-
ra mūdi. de corrupte-
la pcti. 7 de icarnatōe
vbi. 7 de grā spūs. s. iā
nūc sexto agēdū ē de medicina sacra
mētali. ¶ Circa quā cōsiderāda sunt
septē. Agēdū ē. n. de sacroz̄ origine
variatiōe. 7 distinctōe. institutione
dispensatiōe. iteratiōe. 7 vniuscui⁹ q̄
integritate. ¶ De origine igit̄ sacro-
rū hoc tenēdū ē q̄ sacramēta sūt si-
gna sensibilia diuinū instituta tāq̄
medicamēta in qb⁹ s̄b tegumēto re-
rū sensibiliū. dīna vtus secreti⁹ opa-
tur. ita q̄ ipa ex similitudine repñtant
ex instōne significāt. ex sanctificatiōe
cōferūt aliquā spūalē grām p̄ quaz
aīa curat̄ ab infirmitatib⁹ vicioz̄.
7 ad hoc pncipaliē ordīnat̄ tāq̄ ad

finē vltimū. valēt tñ ad humiliatiōz̄
eruditionē. 7 exercitationē. sicut ad
finē q̄ est sub finē. ¶ Rō aut̄ ad intel-
ligētiā pdictoz̄ hec est. q̄ pncipiū re-
paratiū q̄ est xpūs crucifix⁹. vbi
incarnatū q̄ sapiētissime dispensat
oīa. q̄ dīnū clemētissime curat. quia
dīnit⁹ icarnatū. sic d̄z repare 7 lana-
re humanū gen⁹ egrotū fm q̄ cōpe-
tit ipsi egrotātū egritudini. 7 occasi-
oni egritudini. 7 ipsi⁹ egritudis cu-
ratiōi. ¶ Ipse aut̄ medic⁹ ē vbi icar-
natū deus. s. iuisibilis i nā visibilt.
¶ Nō egrotās ē nō tñ spūs nec tñ
caro sed spūs i carne mortali. Mor-
bus aut̄ ē originalis culpa q̄ p̄ igno-
ratiā inficit mētē. 7 p̄ cōcupiam̄ ifi-
cit carnē. ¶ Origo aut̄ hui⁹ culpe lz
pncipaliē fuerit ex cōsensu rōnis. oc-
casionēz tñ sūpsit a sensib⁹ carnis. ad
hoc q̄ q̄ medicina corūdēs eēt oib⁹
sūpdictis oportuit q̄ nō tñ eēt spā-
lis. verū etiā aliqd̄ h̄ret de sensibili-
bus signis. ut sicut hec sensibilia fue-
rūt aīe occasio labēdi. ita eēt ei oc-
casio isurgēdi. ¶ Quā igit̄ signa sen-
sibilia q̄tū ē de se nō h̄nt efficacē or-
dinationē ad grām lz habeāt lōgīn-
quā rēp̄sentationem de sui nā. Hic
est q̄ oportuit q̄ ab auctore grē in-
stituerēt ad significādū 7 bñdicerēt
ad scificādū. ut sic eēt ex nāli similitu-
dine rēp̄sentantia. ex adiuncta insti-
tutione significantia. 7 ad gratiām
p̄parantia. p̄ quam curet̄ 7 sanaret̄
aīa n̄ra. ¶ Rursus qm̄ grā curatia nō
datur elatis. incredulis 7 fastidio-
sis. iō oportuit hec signa sensibilia di-
uinū dari. q̄ non solum scificarent
7 grām cōferret̄. ac p̄ hoc sanarent.

verū etiā significatiōe erudirent.
 ⁊ susceptiōe humiliarēt. ⁊ diuersifi-
 catione exercitarēt. ut sic p exercita-
 tionē exclusa accidia a cōcupiscibili
 p eruditiōe exclusa ignozātia a ra-
 tionali. p humilitatē. exclusa supbia
 ab irascibili. tota aīa curabilis fie-
 ret a grā spūs. s. que reformat nos ⁊
 has tres potētias ad imaginē trini-
 tatis ⁊ xpī. **P**ostremo qm p hui⁹
 mōi signa sensibilia vint⁹ instituta
 gratia spūs. s. suscipif. ⁊ in eis ab ac-
 cedētibus inenitur. Hinc ē q hī sa-
 cramēta dicūtur grā vasa ⁊ cā. nō
 q gratia in eis sbaliter cōtineatur.
 nec causalit⁹ efficiat. cū i sola aīa ha-
 beat collocari. ⁊ a solo deo habeat
 ifūdī. Sꝫ q i illis ⁊ p illa grā cura-
 tionis a sūmo medico xpō. ex vīno
 decreto oportz hauriri. licz de⁹ non
 alligauerit suam grām sacramētis.
Ex pmissis igif apparet nō solū qz
 sit sacroz ort⁹. vtz etiā qz vsus ⁊ qz
 fruct⁹. **N**ā ortus eoz ē xpūs dñs.
 Usus at ē eoz act⁹ exercitatu⁹. eru-
 dituus. ⁊ humiliatiu⁹. fruct⁹ aut ē
 hoīuz cura ⁊ sal⁹. **P**ater etiā q sit
 eā efficiēs sacramētoz. qz dina insti-
 tutio. **Q**ue mālis. qz signi sensibilis
 rēpresentatio. **Q**ue formalis. qz gra-
 tuita sanctificatio. **Q**ue finalis. qz
 hoīuz medicinalis curatio. **E**t ga-
 denoiatio sit a forma ⁊ a sine. Hic
 est q dicūtur sacramēta qsi medica-
 mēta sanctificantia. p hoc. n. aīa a fe-
 ditate vitioz reducif ad satisfactio-
 nē pfectā. ⁊ iō lz sint corpalia ⁊ sensi-
 bilia. sūt tñ venerāda tāq̄ sancta. qz
 sacra signt mysteria ⁊ ad sacra ppa-
 rāt carismata. ⁊ a sacratissimo deo

data. sacra instōne. ⁊ bñdictiōe dñi
 tus ⁊ secrata. ad cultū sacratissimuz
 dei i sacra ecclia cōstituta. ita ut me-
 rito dici debeāt sacra

De variatiōe sacramētoz.

De variatiōe sacramētoz. **H**oc tenēdum ē. q sacra ab
 initio ad curationem hoīs
 sūt instituta. ⁊ sp cū morbo hoīs cu-
 rerrere. ⁊ vsq in finem seculi pdara-
 būt. s alia fuerūt i lege nāe. alia sub
 lege scripta. alia sub grā. ⁊ in his oī-
 bus illa que posteriora sūt significa-
 tiōe sūt euidentiora. ⁊ effectū grē dī-
 gniora. **I**n lege. n. nāe fuerūt obla-
 tiones. sacrificia. ⁊ decimatōes. **I**n
 lege aut scripta introducta ē circūci-
 sio supaddita ē expiatio. ⁊ supadie-
 cta oblationū decimatōe. ⁊ sacrifi-
 cioz multiformis distictio. **I**n lege
 aut noua statuta sūt sacra numero
 pauciora. vtilitate potiora. vtute ef-
 ficaciora. peminētia digniora. i qb⁹
 ē ipletio sū ⁊ euacuatio sacroz oīuz
 pdcoz. **R**ō aut ad itelligētā pdco-
 rū hec ē. qz vbu icarnatū qd ē repa-
 tiōis nre pñ⁹ ⁊ fons ⁊ origo sacroz
 cū sit clemētissimū ⁊ sapiētissimū. eo
 q clemētissimū ē nō pmissit q currēt
 morb⁹ pcti sine remedio sacri. eo vō
 q sapiētissimū ē. iō iux dictamē sue
 imutabil sapie cūcta ordinatissime
 gubernantis diuersa adhibuit me-
 dicamenta. ⁊ varia scdm mutationē
 variam temporum diuersoz. **Q**m̄
 g ab initio pcurrente tēpore ⁊ adue-
 tu saluatoris magis ac magis appo-
 piquatē. semp magis ac magis effe-
 ctus salut. creuit ⁊ cognitio vitat.

cōgruū fuit 7 ipsa signa salutis per
 successione tēporū. alia post alia va
 riari. ut effectus grē dīne ī salutē cre
 sceret. sicut q̄ 7 ipsa significatio ī ipsis
 signis v̄sibilib⁹ euidentior apparēt.
 7 iō p̄mū p oblationes. 7 postea per
 circūcisionē. ad vltimū p baptisma
 lē ablutionē expiatiōis 7 iustificatio
 nis sac̄m variari institutū ē. q̄ ei⁹ dē
 mūdatiōis forma 7 similitudo ī oblati
 one q̄si occultū inuenit. in circūcisi
 one v̄o euidentior exp̄mis. p baptismuz
 aut manifesti⁹ declaraf. Et hinc est
 q̄ illa p̄mi t̄pis sac̄ra sicut dicit hu
 go fuerūt sicut veritatis vmbra me
 dñi t̄pis. sicut figura seu imago po
 stremi. s. grē cui⁹ sac̄ra intra se veri
 tatē 7 grām curatricē cōtinēt quaz
 p̄sentant. 7 p̄sentialit̄ conferūt q̄d p
 mittūt. ¶ Rursus qm̄ p̄sentia verita
 tis 7 grē q̄ in lege grē exhibet rōne
 sue excellentie 7 multiformitatis in
 ope 7 virtute. p vnū signū exp̄mi nō
 poterat ut decebat. Hic est q̄ in oī
 tpe 7 lege plura fuerūt sacramenta
 data ad illā veritatē 7 grām exp̄
 mēdā. sed p̄cipue in tpe legis figure
 cui⁹ ē figurare. mltā signa 7 varia p̄
 cesserunt q̄ sua varietate xp̄i grām
 multipl̄r exp̄merēt 7 excellenti⁹ cō
 mendarēt. 7 multipl̄r cōmēdādo nu
 trirēt puulos. exererēt perfectos. 7
 duos onerādo frāgerēt. 7 ad iugū
 grē domarēt. 7 quodammō emollī
 rēt. ¶ Postremo qm̄ supueniēte ve
 ritate cessat vmbra. 7 figura p̄nūci
 ans sortit̄ finem intētū. quo habito
 cessare d̄z eius vsus 7 ad̄. Hinc est
 q̄ grā supueniente. vetera sac̄ra 7 si
 gna impleta sūt parit̄ 7 sblata. ¶ Et

q̄ signa erāt p̄nostica futuroz 7 q̄si
 p̄nunciātia de longinquo. 7 noua
 nihilominus instituta tanq̄ demon
 stratiua p̄sentis grē. 7 rememoratia
 quodāmodo passiōis dñice q̄ fons ē
 7 origo grē curatiue. siue ī nobis si
 ue in his qui p̄cesserūt xp̄i aduentū
 sed in his qui p̄cesserūt tanq̄ p̄ciū p̄
 missum in his qui sequuntur tanq̄ p̄
 ciū p̄solutū. Et quoniam nō debet
 gratia p̄missioni p̄c̄i nisi rōne p̄solu
 tionis. 7 abundantior debetur p̄so
 luto p̄cio q̄ promisso. Hinc est q̄
 passio xp̄i imēdiatius sanctificet sa
 cramēta legis noue. 7 pleniori gra
 tia in eis redundat. p̄pter quod illa
 p̄pauerūt 7 p̄duxerūt ad hoc sic̄ via
 ad finem. sicut signū ad signatū. sicut
 figura ad veritatē. 7 sicut imperfectuz
 reducit 7 p̄pat ad p̄fectū.

De numero sacramētoz.

DE distinctione aut numero
 sacramētoz noue legis h̄
 tenendū est q̄ ipsa sūt septē
 s̄m cor̄ndentiā ad gratiam septisoz
 mē que p̄ septenariuz temporis nos
 reducit ad p̄ncipiū. quietē 7 circulu
 z efnitatis. sicut ad octauā resurrecti
 onis v̄lis. ¶ Horū sac̄roz ianua est
 baptism⁹. deinde cōfirmatio. eucha
 ristia. p̄niā. v̄ctio extrema. ordo. 7
 m̄rimoniū. q̄d lz vltio collocet p̄p̄
 morbū occupie anexū. ipsū tñ fuit añ
 oīa it̄roductū ī paradisu etiā añ pct̄m̄
 ¶ Rō aut̄ ad intelligētia p̄dictoz h̄
 est. q̄ p̄ncipiū n̄m rep̄atiū 7 cura
 tiuū n̄roz morboz xp̄us dñs uerbū
 incarnatū. cū sit dei v̄t̄ 7 sapientia

7 misericordia nostra sic potēter. sic sapiēter. sic clemēter. sua debēt insti-
 tuere sacra in lege grē. ut nihil p̄f^o
 desit curatiōi nre. q̄ competit statui
 vite p̄tis. **A**d p̄fectā aut curatio-
 nē egritudinis cōcurrūt hec tria. s.
 expulsio egritudinis. introductio sa-
 nitatis. 7 cōseruatio introducte sani-
 tatis uel salutis. **P**rimuz igit qm̄
 ad p̄fectā curationem p̄fecta 7 v̄lis
 requiritur morbi expulsio. 7 morb^o
 est septiformis. triplex culpabilis. s.
 culpa originalis. mortalis 7 venial.
 quadruplex penalis. s. ignorantia.
 malicia. infirmitas. 7 cōcupiscētia.
 7 nō sanat oculū qđ sanat calcane-
 um. sic dicit Iero. Hinc ē q̄ oportu-
 it adhiberi cōtra hec septenariū me-
 dicamētoꝝ. ad hūc septiformē mor-
 bū pleni^o expellēdū. s. cōtra origina-
 lē baptisimū. circa mortālē p̄nā. cō-
 tra venialē extremā vnctiōnē. circa
 ignoratiā ordinē. contra maliciā eu-
 charistiā. circa infirmitatē cōfirmati-
 onē. 7 cōtra cōcupiam m̄rimoniū qđ
 eā tēpat 7 excusat. **R**ursus q̄ p̄fe-
 cta curatio nō pōt eē sine restitutōe
 itegre sanitatis. 7 sanitas aīe itegra
 cōsistit ī vsu septē vtutū. triū. s. theo-
 logicaz. 7 q̄tuor cardinaliū. Hinc ē
 q̄ ad haz vsū integrū sane restitue-
 dū istitui oportuit septiforme sac̄m
 Nā baptisim^o sanādo disponit ad fi-
 dē. cōfirmatio ad spem. eucharistia
 ad caritatē. p̄nā ad iusticiā. vnctio
 extrema ad p̄seueratiā q̄ ē fortitudi-
 nis cōplēmētū. 7 sūma. ordo ad pru-
 dētiā. m̄rimoniū ad tēperatiā cōsuā-
 uandā quā maxie p̄segt infirmitas
 carnis s̄ honestas remediāt nuptia

rū. **P**ostremo qm̄ p̄fecta curatio
 eē nō pōt sine cōseruatiōe salutis in-
 troducte. 7 salus introducta cōser-
 uari nō pōt in cōflictu certamis nisi in
 acie ecclie q̄ est terribilis ut castro-
 rū acies ordinata. 7 h̄ qdē fit p̄ septi-
 formis grē armaturā. Hic ē q̄ nccē
 ē septē eē sacra. Nā ut h̄ acies sit p̄-
 fecte 7 cōtinue cōmunita. cū constet
 ex ptib^o corruptibilib^o idiget sacra-
 mētis munitib^o. releuātibus. 7 re-
 nouātib^o. munitib^o pugnātes. rele-
 uātibus cadentes. 7 renouātib^o mo-
 riētes. **S**acramētum autē muniēs
 aut munit ingredientes. 7 sic est. ba-
 ptisimus. aut stātes 7 sic est cōfirma-
 tio. aut exeūtes. 7 sic est extrema vn-
 ctio. Sacramētū aut releuās. aut re-
 leuat a casu veniali. 7 sic ē eucharis-
 tia. aut a mortali sic est penitētia.
Sacramētum aut renouās aut re-
 nouat in esse spūali. 7 sic ordo. cuius
 est administrare sacramenta. aut in
 esse naturali. 7 sic m̄rimoniū. qđ ga-
 renouat hoīem in esse nāe qđ ē oīuz
 fundamētū. Ideo p̄mo fuit aīe oīa
 introductū. licz p̄pter morbū cōcupi-
 scētie annexū. Et q̄ nime sanctifi-
 catiuz. q̄uis significatiōe sit sacra-
 mētū magnū inter medicamenta sp̄-
 ritualia vltimo collocatur. 7 locum
 fortis extremū. **U**n q̄ baptisim^o ē
 ingrediētū. cōfirmatio pugnatiū. eu-
 charistia vires resumētium. p̄nā re-
 surgētū. extrema vnctio exeūtium.
 ordo nouos milites introducentiū.
 m̄rimoniū nouos milites p̄paran-
 tium. patet ex his sufficiētia 7 ordo
 medicamētoꝝ sacramentalium 7
 armorum.

De institutione sacramentorum.

De institutioe aut sacramentorum habet tenendum est. quod septem sacramenta legis gratie christus instituit tanquam noui testamenti mediator. et precipuus legislator. in quo vocauit ad promissa eterna. dedit precepta dirigentia. et instituit sacramenta sanctificatoria. Instituit vero ea in verbis et elementis. ad euidentiam significationis. et efficaciam sanctificationis. ita quod semper habent significationem virtutis sed non semper efficaciam curationis. non proprie de seculo a parte sui. sed a parte suscipientis. Instituit autem predicta sacramenta diuersimode. Quedam. scilicet ex eis confirmando. approbando. et consummando. ut matrimonium et penitentiam. Quedam autem insinuando et initiando ut confirmationem et vinctioz extremam. Quedam vero initiando et consummando. et in semet ipso suscipiendo. ut sacramentum summi. eucharistie. et ordinis. hec etiam tria plene instituit. et etiam primus suscepit. Ratio autem ad intelligentiam predictorum hec est. quod principium repatiuum nostrum est christus crucifixus. verbum. scilicet incarnatum. quod quod verbum est patri coequale et consubstantiale. est verbum summe veritatis. summe veritatis. et summe bonitatis. ac per hoc et summe auctoritatis. ideo ipse est proprie nouum testamentum introducere. ipse etiam est legem dare integram. et sufficiens finem exigentiam summe veritatis. et veritatis ac bonitatis sue. Ratione igitur summe bonitatis promissa proposuit beneficia. Ratione autem summe veritatis precepta dedit dirigentia. Ratione vero summe veritatis sacramenta sta-

tuit ad ministrantia. ut sic per sacramenta verus homo repetatur ad implenda precepta dirigentia. et per precepta dirigentia pueniret ad promissa eterna. faciente hoc verbo eterno. christo. scilicet domino in lege euangelica in quantum est via veritas. et vita. Rursus quoniam repatiuum principium non solum est verbum in quantum verbum. sed etiam in quantum incarnatum habet ipso quod incarnatum omnibus se offert quantum ad noticiam veritatis. et omnibus dignis accedentibus se exhibet ad gratiam curationis. Hinc est quod tanquam plenus gratie et veritatis ad maiorem euidentiam significandi. et efficaciam sanctificandi. sacramenta instituit in elementis simul et verbis. ut dum elementa oculis. et verba auribus se offerret. quod sunt duo sensus maxime cognoscitui. euidentiam daret significationis expressisse. de ideo etiam quod verba sanctificarent elementa ut plenior fieret efficacia curationis humane. quam quam nulli daret repugnantem et impugnantem interius fonte gratie in corde. ideo sic instituta sunt ut significarent semper et vltimum. non autem sanctificarent nisi dignis accedentes et absque omni fictione. Postremo quoniam et si verbum incarnatum sit fructus gratie sacramentalis. aliquid tamen gratie sacramentalis fuit ante incarnationem. aliqua vero non nisi per spiritum. scilicet missionem. quodam autem medio modo se habens. Hinc est quod oportuit sacramenta institui diuersimode. Nam ante incarnationem necessaria fuit et copulatio penitentiae. et gratia matrimonialis. ideo hec duo sacramenta non de nouo instituit. sed iam a se instituta. et naturali dictam quodammodo implicita consummauit et confirmauit in lege euangelica. dum penitentiam predicauit et

nuptiis interfuit. 7 legē cōiugij ap-
 probavit. fm q colligif ex diuersis
 euāgelij locis. **A**n vō spūs. s. missio
 nē. nec fuit plena spūs. s. donatio ad
 cōsumationē. 7 nois xpī publicā cō-
 fessioz. nec vñtio mētis plenaria ad
 euolatiōz. Ideo hec duo sacra. s. con-
 firmatiōz 7 extremā vñtionē xpūs
 solū iniitauit 7 insinuauit. **C**onfirma-
 tiōz manuū puulis iponēdo 7 pdicē
 do. discipulos baptizādos spūs. s. **V**n-
 ctionē vō extremā discipulos ad cu-
 radū mittēdo. q ifirmos yngebant
 oleo. sic dī i marchō. **M**edio autē
 tpe 7 fuit regnatio 7 ecclie ordina-
 natio. 7 spūal cibatio. iō xpūs h tria
 sacra. s. baptisimi. eucharistie. 7 ordi-
 nis. 7 cōplete 7 clare instituit. **P** bapti-
 smū suscipiēdo. deinde formā dādo
 7 cētis publicādo. **O**rdinē vō dan-
 do. p ptatem ligādī 7 soluēdi pctā
 hūani gūis. 7 ptatē cōficiēdi sacrm
 altaris. Eucharistiā vō cōpando
 se grano frumētī 7 cōficiēdo 7 dādo
 discipulū iminēte passiōe sacrz corpis
 7 sanguis sui. 7 iō hec tria sacra per
 xpī distictē 7 itegre debuerūt insti-
 tuti. 7 i lege veteri multiplīr significa-
 ri. tāq sacra sbalia noui testamēti 7
 ppa legislatoris vbi. s. incarnati.

De dispēlatiōe sacramētoz.

De dispēlatiōe aut sacroz h
 tenēdū ē q ptās dispēlati-
 onis sacroz regularitē spe-
 ctat ad solū gen^o hūanū. **I**n oib^o sa-
 cris dispēlandis nccia ē itētio. i di-
 spēsante. **I**n aliqb^o etl nccio cū itē-
 tiōe regrif ordo sacer. s. pōtifical ul

sacerdotal. **P**ōtifical inquā neces-
 sari^o ē dispēlatiōi cōfirmatiōis 7 ordi-
 nis. **S**acerdotal inquā necessari^o ē
 dispēlatiōi eucharistie. 7 pnie 7 vn-
 ctōis extreme. **B**aptism^o autē 7 mri
 moniū. lz ad sacerdotes spectēt. pnt
 tñ pter ordinē sacerdotalem dari 7
 dispēsari defacto. maxie in articulo
 nccitatis. **H**is autē exētib^o sacra di-
 spēsari pnt a bonis 7 a mal. a fide-
 bus 7 ab hereticis. intra eccliaz 7 ex-
 tra fm vītātē 7 ad vtilitates. ex
 vō non ad vtilitatē. lz dispēsant fm
 vītātē. **R**ō autē ad itelligentiā pdi-
 ctōz hec ē. qz repatm pñ^o nrm. vbu
 . s. incarnatū inqtū de^o 7 hō sacra in-
 stituit. 7 ad salutē hoīuz ordinauit
 sic 7 ogruū fuit ut hoīb^o dispēsarēt
 p mysteriū hoīuz ppē suādā cōformi-
 tatē dispēsatoris. ad saluatorē xpī
 7 ad ipsū hoīez saluādū. **Q**m g sal-
 uator xpūs hūanū gen^o saluauit. fm q
 loat eqtas iuris. dignitas ordi-
 nis. 7 securitas salutis. opat^o. n. ē tri-
 r salutē nraz. mō recto. ordiato 7
 certo. **H**ic ē q fz hoz triū exigētia.
 sacra cōmūt hoīb^o dispensanda. **C**p
 igif qz rectitudo iuris exigīt ut opa
 hoīs fz q hō nō frāt pcpitāt. 7 opa
 hoīs ut mīstri xpī aliq mō referāt
 ad xpī. 7 opa hoīs ut mīstri salutis.
 aliq mō referāt ad salutē. uel i gūali
 uel i spāli. 7 dispēlatio sacroz ē ho-
 mis op^o. ut rōnal ut mīstri xpī. 7 ut
 mīstri salutis. **H**ic ē q nccē ē q fiat
 ex intētioe. qz qd itēdat facē qd xpūs
 instituit ad hūanā salutē. uel saltem
 facē qd facē ecclia. **I**n q claudet in
 gūali. itētio pdicta. qz ipsa ecclia sic
 sacra a xpō accepit. sic ad fidelium

Bars.

salutē dispensat. **R**ursus q̄ ordo dignitatis exigit ut maiora maioribus. m̄iora m̄iorib⁹. ⁊ media mediocrib⁹ comitāf. **E**t quedā sūt sacra q̄ p̄cipue respiciūt excellētā v̄tutis siue dignitatis. ut sacrm̄ cōfirmatōis ⁊ ordinis. **Q**uedā q̄ respiciūt indigētā nēcessitatis. ut baptism⁹ ⁊ m̄ri-
moniū. q̄z vnum ḡnat. altez regnat ad ex̄ntiā debitā. **Q**uedā autē media. ut eucharistia. p̄nia. ⁊ v̄ctio extrema. **H**inc ē q̄ p̄ tāq̄ sup̄ma non p̄nt dispēfari nisi ab ep̄is ⁊ pontificibus q̄tū ē de iure coi. **A**lia v̄o tāq̄ infima p̄nt a q̄buscūq̄ ordinib⁹ ⁊ p̄sonis inferiorib⁹ maxie i articulo nēcessitatis quod dico rōne baptismi. **M**edia v̄o a solis sacerdotib⁹ q̄ sūt ep̄os ⁊ inferiores p̄sonas sūt q̄si i medio cōstitutī. **P**ostremo q̄ securitas salutis. exigit ut sic fiat res ut idubiū nō cadat. ⁊ null⁹ ē q̄ cert⁹ sit s̄ credulitate. ⁊ b̄itate dispēfatorū. ⁊ idē ip̄e nō ē cert⁹ de se vtrū odio uel amore dign⁹ sit. iō si sacra dispēfari tm̄ possent a bonis. null⁹ eēt certus de susceptiōe sacri. ⁊ sic oportet sp̄ ifari. ⁊ sic malicia vni⁹ p̄iudicaret aliene salutī. **N**ulla etiā esset stabilitas i gradib⁹ ierarchie. ecclesie militatis q̄ maxie cōsistit i sacris dispēfandis. ⁊ iō cōgruū fuit ut sacroz̄ dispēfatio comittēf hoi nō rōe sanctitatis q̄ variāf s̄m voluntatē. s̄ rōne auctoritatis q̄ sp̄ manet q̄tū ē de se ac p̄ hoc oportuit q̄ se extēdēt ad bonos ⁊ ad malos. ad eos q̄ sūt in̄ ⁊ ad eos q̄ sūt ex̄ ecclesiam. **V**erū q̄ extra vnitatē fidei ⁊ caritatis q̄ sacros filios ecclesie ⁊ mēbra. nullus p̄t

saluari. iō si sacra extra recipiūt non ad salutē r̄cipiūt. q̄uis vera sint sacra. s̄ vtilia p̄nt fieri si qs̄ redeat ad sanctā m̄rem ecclesiaz vnicam xp̄i sponsam. cui⁹ filios tm̄ xp̄s sp̄sus reputat dignos hereditate etna. **U**n̄ Aug⁹. coi⁹ donatistas. ecclesia paradiso cōpata indicat nobis posse qdē baptismū ei⁹ hoies foris accipe. s̄ salutē beatitudinis ex̄ eā neminē p̄cipe ul⁹ tenē. ⁊ lz flumina de fonte paradisi sic sc̄ptura testat etiā foras largit̄ manauerit. noiati q̄ppe cōmemorat. ⁊ p̄ q̄s fr̄as fluat. ⁊ q̄ ex̄ paradisu cōstitute sint oib⁹ notū ē nec tm̄ ē mesopotamia uel i egypto q̄ illa flumina pueniūt. ē felicitas vite q̄ i paradiso cōmemorat. ita fit ut cū paradisi aq̄ sit ex̄ paradisu. b̄tudo tm̄ nō sit nisi in̄ paradisu. **S**ic ḡ baptism⁹ p̄t esse ex̄ ecclesiam. mun⁹ autē baptismi ul⁹ b̄te vite n̄ nisi in̄ ecclesiaz r̄p̄it q̄ sup̄ petrā eis fūdata ē. q̄ ligadi ⁊ soluēdi claus accepit hec ē vna q̄ tenet ⁊ possidet oēm sp̄oli sui ⁊ dñi ptatē p̄ quā iugalē ptatē. etiā s̄ acillis parē filios p̄t. q̄ si nō supbiāt i sorte hereditatis vocabūf. si v̄o supbiāt ex̄ remanebūt. **M**agis ḡ q̄ p̄ honore ecclesie atq̄ vnitatis puḡin⁹. nō tribuam⁹ hereticis qcqd̄ apud eos ei⁹ coḡscim⁹. s̄ eos arguētes doceam⁹ q̄ ex̄ vnitatem h̄nt. nec valē ad salutē nisi ad eā v̄ venerit vnitatē.

De iteratiōe sacramētoz̄.

De iteratiōe autē sacroz̄ h̄te nēdū ē q̄ lz cōe sit oib⁹ sacmētis nō iterari sup̄ eadem p̄sonā. ⁊ m̄m̄ tez̄ eadem cā ne fiat

cōtumelia sacro. spāliter tñ tria sūt sacra q̄ nō sūt aliq̄tenus iteranda .s. baptism⁹. cōfirmatio . 7 ordo. **I**n his nāq̄ tribus triplex character imp̄mis interior qui nō delet. inf̄ q̄s character baptismalis tenet fūdamētū nec aliq̄ p̄nt imp̄mi nisi ille p̄mit⁹ imp̄mas. **U**n̄ si q̄s ordinat n̄ baptizat⁹ nihil p̄sus efficit. s̄ etiā totū de nouo faciendū. q̄a nō intelligit iteratur q̄s cōstat nō fuisse factū. **R**ō autē ad intelligētia p̄missoz hec ē. q̄a p̄ncipiū vtrū repatiū verbū. .s. incarnatū. licz rōne sūme virtutis 7 sapie. 7 bonitatis sue nihil agat inefficaciter nihil septe. nihil infructuose. potissime tñ h̄ seruare d̄z i nobilissimis opibus suis. cui⁹ mōi sūt illa p̄ q̄ repat⁹ gen⁹ hūanū. **Q**m̄ ḡ sacra sūt de genere hi⁹ opoz d̄noz. **H**ic ē q̄ cōtumelia q̄dāmō fit eis. qm̄ sup eadē materiā 7 p̄sonā 7 ex eadē cā iterat⁹. q̄ ex h̄ oīd̄is q̄ p̄us dispensata fuerūt inefficacia. inepta. 7 infructuosa. circa id q̄s exigebat ip̄s⁹ repatiū p̄ncipiū v̄tus 7 sapia 7 bōitas sūma. q̄ sp̄ assistit ad opandū i illis 7 p̄ illa facmēta. **R**ursus qm̄ inf̄ hec sacra repantia in qb⁹ ē ḡnāl̄is efficacia d̄ine v̄tutis ad repationē hūani generis. quedā sūt q̄ tñ̄m̄ introducta sūt p̄p̄i remedia morboz. quedā q̄ nō soluz ad hoc s̄ ad statuēdū discernēdū. 7 ordinādū in ecclia ierarchicos ḡd⁹ 7 morbi p̄nt variari. expelli. 7 iteruz introduci. ḡd⁹ autē ecclie debēt esse firmi solidi 7 incōcussi. **H**inc ē q̄ facmēta q̄ respiciūt morbos iterabiles h̄nt effect⁹ transeūtes. ac p̄ hoc iterabiles rōe noue cāe. **S**acra v̄o illa

q̄ respiciūt ḡd⁹ ierarchicos 7 status fidei determinatos. nec ē q̄ p̄ter effect⁹ remediante. .s. aliq̄s effectos tribuat p̄manētes ad ḡduū 7 statuū ecclie distinctiōez fixā 7 stabilē. **E**t qm̄ h̄ nō pōt fieri p̄ dona nālia .uel dona gratuita gratū facietia. nec ē q̄ fiat p̄ aliq̄ signa s̄be incorpals. .s. aīe a p̄n⁹ incorpali s̄m̄ conformitatē ad incorpale indelebilē 7 gratis imp̄ssa. q̄ caractēs appellat⁹. q̄ qm̄ nūq̄ delent. iō nec stari p̄nt. nec illa sacra in qb⁹ hi⁹ characteres imp̄mūt. **P**ostremo qm̄ triplex ē status fidei s̄m̄ quē h̄z fieri distinctiō i p̄plo xp̄iano in acie eccliaſtice ierarchie. .s. stat⁹ fidei genite. roborate. 7 multiplicare s̄m̄ p̄mū fit distinctiō fidelīū ab incredulis. p̄ 2° fit distinctiō fortiū ab infirmis. 7 debilib⁹. s̄m̄ 3° fit distinctiō clericoz a laycis. **H**ic ē q̄ illa sacra q̄ respiciūt triplicē fidei statuū p̄dictū characteres imp̄mūt. p̄ q̄s indelebilē imp̄ssos sp̄ distinguūt. ac p̄ h̄ nūq̄ iterari p̄nt. **Q**m̄ ḡ baptism⁹ respicit statuū fidei genite in q̄ p̄pls dei distinguit ab incredulis. ut isrl̄ite ab egyptijs. 7 confirmatio respicit statuū fidei roborate. in q̄ distinguit p̄pls fortis ab infirmis. sic pugiles ab his q̄ ad pugnā nō sūt idonei. ordo respicit statum fidei multiplicare. in q̄ distinguit cler⁹ a laycis. sic leuite ab alijs tribub⁹. **H**inc ē q̄ in his tñ̄m̄ sacris characteres imp̄mūt. **Q**uia v̄o distinctiō p̄pli a nō p̄plo p̄ma ē 7 radical. **H**inc ē q̄ character baptismalis ē fūdamētū alioz caractēz. 7 iō illo subtracto nihil potit supbedificari. ac p̄ h̄ oz de nouo fieri. si autē s̄bſternat

alij impmī pnt. nec vnq̄ vltēri⁹ iterā
di sūt. nec sacra tria p̄dicta q̄ hos
impmūt ex cā aliq̄ iterātur. 7 granis
de facto iterātib⁹ v3 p̄nia iponi x̄p̄e
diuini cōtumeliā sacramēti lz alia q̄
tuoz ex causis diuersis pnt sine sui cō
tumelia iterari.

De baptismo.

IAm nunc septio loco restat
videre de integritate vni
uscuiusq̄ sacri q̄ cuz sint in
nūero septiformi p̄ dicendū ē de ba
ptismi integritate qd̄ est ianua oīuz
alioz sacroz. **P**De integritate igif
sacri baptismi hoc tenedū ē q̄ ad h̄
q̄ aliq̄ baptizet vere 7 plene. regri
tur exp̄ssio forme vocalis a dño isti
tute q̄ est hec. ego baptizo te i noīe
patris 7 filij 7 spiritus. s. amē. absq̄
omissioe vocabuli. 7 sine in̄positioe
vocabuli. absq̄ p̄posteratioe ordi
sup̄dicti. 7 sine cōmutatioe nois p̄no
tati. **R**egrit̄ imersio uel ablutio p̄
elemētū aque i toto corpe. uel saltez
i digniori pte ita q̄ exp̄ssio 7 mersio
fiat ab vno simul 7 eodē 7 i eodem
tpe. qb⁹ cōcurrētib⁹ si nō sit f̄ctio in
baptizādo. dat ei grā regnans. recti
ficās. 7 purificās ab oī culpa. qd̄ ut
efficaci⁹ fiat cathecism⁹ 7 exorcism⁹
tāq̄ p̄patorij p̄mittūt tā i paruulis
q̄ i adultis. ita tñ q̄ i adultis regri
tur fides p̄pria. in paruulis aut̄ suffic̄
fides aliena. **R**ō aut̄ ad itelligētā
p̄dcoz hec ē. q̄ cū p̄ncipiū nīm repa
tiū v̄bū. s. incarnatū. tanq̄ p̄fectissi
mū 7 sufficiētissimū p̄n⁹ repare ha
beat gen⁹ hūanū p̄ medicamēta sa
cramētoz. ita q̄ nihil i eis sup̄fluuz

nihil iordinatū. nihil etiā sit diminu
tum ita disponē debuit q̄ sacm̄ ba
ptismi 7 alia reintegrē f̄m q̄ exige
bat sua virt⁹. n̄ra sal⁹ 7 etiā n̄ mor
bus. Qm̄ ḡ v̄t⁹ nos repans ē v̄t⁹ to
tius trinitatis quā scā m̄ ecclia cre
dit i aīo. cōfitef i v̄bo. 7 p̄fitef in si
gno. s̄b triū p̄sonaz distinctōe 7 p̄pe
tate. ordine 7 origine nāli. ē etiā v̄t⁹
passiois x̄pi q̄ mortu⁹ 7 sepult⁹ fuit
7 die t̄tia resurrexit. **H**inc est q̄ ad
hoz exp̄ssioz i sacro baptismi qd̄ p̄
mū oīuz sacroz ē. in q̄ p̄ 7 p̄ncipalit̄
hec v̄t⁹ opaf. debuit fieri exp̄ssio tri
nitatis distincta p̄pria 7 ordinata no
minatioe q̄tū ē de forma cōi. lz i tē
pore p̄mitiue ecclie potuerit fieri in
noīe x̄pi i q̄ itellec⁹ claudif̄ totū tri
nitati. **D**ebuit etl. fieri p̄pria 7 ordi
nata noiatio v̄bi baptizādi cū trina
meritōe ad exp̄ssioz mortis x̄pi. 7 se
pulture. 7 resurrectōis p⁹ tridū fa
cte q̄tū ē de cōgruitate. 7 q̄ sil̄ opa
tur vtraq̄ v̄t⁹. 7 i vno x̄po saluato
re. vtrūq̄ hoz v3 fieri ab vno 7 eo
dē sil̄ 7 eodē tpe p̄p̄ suādā trinita
tē i mediatore n̄ro. **R**ursus qm̄ la
lus n̄ra regrebat inchoari p̄ regnā
tionē seu renouationē i eē grē ofere
tis spūale eē. abstergēdo imūditā.
fugādo tenebras. 7 refrigerādo cōcu
piscētias q̄ v̄l̄it labefecerat. oēz ho
minē descēdentē semialit̄ ab adam.
Hinc ē q̄ sacm̄ p̄mū qd̄ ē regnatm̄
debuit fieri in elemēto qd̄ h̄iet ofoz
mitatē ex nāli rep̄ntatōe ad triplicē
effectū grē ichoāt. n̄raz salutē. Qm̄
ḡ aq̄ sua puritate mūdāt. sua v̄iafa
nitate lumis ē deletiua. sua frigidit̄
tate refrigerat. 7 maxie cois ē oib⁹.

inter oia liquida. Hinc est q̄ sac̄m
 regeneratiōis n̄re pfici debuit in ele-
 mēto aque indifferēter. q̄ ois aqua
 oī aque ē eadē specie elemēti. z etiā
 ne ibi aliqs p̄pter defectū elemēti.
 piculū salutis incurrere posset. **P**o-
 stremo qm̄ morb⁹ n̄r cōtra quē p̄nci-
 palit̄ ē baptīsmus ē originale pctm̄.
 q̄s aiām p̄uat vita gr̄ez oīuz v̄tutū
 rectitudine habilitate. z p̄nā q̄dam
 mō reddit ad oē genus culpe. z tra-
 ducit a limite. z paruulū facit cōcu-
 piscibilē. z adultū actu cōcupiscētē
 redigit etiā in diaboli cā fuitutē. z
 in pt̄atē p̄ncipis tenebrarū. Hinc ē q̄
 ad hoc q̄ p̄ illud sac̄m p̄ cōtrariuz
 sufficiēs adhibeat remediū medica-
 mētū. cōgruit i eo dari gr̄am regene-
 ratē cōtra p̄uatōz vite ḡtuite. gr̄am
 rectificatē i septiformi v̄tute cōtra
 p̄uatōz v̄tutis habilitatiue. gratiā
 purificatē ab oī culpa cōtra p̄nitatē
 ad omnē deordinationē vitiosaz in-
 clinatē. **E**t qm̄ originale pctm̄ tra-
 hit aliūde. z puulū facit cōcupiscibi-
 lē. z adultū cōcupiscētē actu. n̄cīa ē
 adulto fides p̄pria z p̄nā. s̄ paruu-
 lo sufficit aliēna q̄. s̄ ē i vniuersali ec-
 clesia. **Q**uia v̄o baptīsm⁹ d̄z erue-
 re de seruitute diaboli z de pt̄atē
 p̄ncipis tenebrarū. tam paruulos q̄
 adultos. Hinc ē q̄ vtriq̄z exorcizari
 debēt ad expulsionē pt̄atis cōtrarie
 v̄tq̄z et̄ cathexari. adultū ut expul-
 sa caligine erroris informēt ad fidē
Paruuli v̄o ut sciāt patrini quid
 eos debeāt edocere. ne p̄ hūano de-
 fectu impediāt baptīsmi sac̄m quo
 minus habeat finē suū.

De sacramēto cōfirmatiōis.

D E sac̄o cōfirmatiōis h̄ tenē
 dū ē. q̄ ad ipsi⁹ itegritatez
 regrit for⁹ vocal. q̄ fm̄ mo-
 rē magis cōez ē. Signo te signo cru-
 cis. cōfirmo te crismate salutis. i no.
 pa. z si. z. s. s. amē. **R**egrif etiā cri-
 sma q̄s cōficiē ex oleo oliuaz z bal-
 samo de q̄ cū p̄ man⁹ ep̄i. signū cruci.
 frōti imp̄mit s̄b p̄dicta for⁹ v̄boz. cō-
 firmatiōis suscipit sac̄m. p̄t q̄s cō-
 firmat hō ut pugil ad nomē xp̄i au-
 dacter z publice cōfiteā. **R**ō at̄ ad
 itelligētā p̄d̄coz h̄ ē. q̄ ip̄atm̄ p̄n⁹
 n̄r. v̄bū. s̄. icarnatū. sic et̄nalit̄ cō-
 ptū ē i corde p̄ris z tp̄alit̄ i carne sen-
 sibilr̄ appuit hoī. sic neminē reparat.
 nisi ipsū z corde credēdo cōcipiat. z
 creditū ex̄t̄i cōfiteā de p̄omat. cō-
 fessioē debita. cuiusmōi ē cōfessio ve-
 ridica. veritate plena q̄ nō tm̄ ē veri-
 tas speculatiua. v̄ez etiā practica. **S**
 aut̄ ē i q̄ nō tm̄ ē adēctio intellectus
 fimonis rei. v̄ez etiā i q̄ tot⁹ hō trink
 tati cōformat fm̄ itelligētā rōis. s̄z
 cōplacētā volūtatis. z s̄z adheren-
 tiā v̄tutis. ut sic ex toto corde tota
 aīa. z tota mēte sic ex corde puro. z
 cōscia bona. z fide nō ficta. z tal̄ ē cō-
 fessio iteḡ. placita z itrepida. ut ite-
 gra sit rōe ei⁹ de q̄ ē placida. rōe ei⁹
 corā q̄ sit intrepida. rōe ei⁹ a q̄ h̄z fie-
 ri illa cōfessio. **Q**m̄ q̄ ad h̄ hō pusilla
 nimis nō ē idone⁹ nisi p̄ manū sup̄ne
 gr̄e cōfirmeē. iō ad h̄ sac̄m cōfirma-
 tiōis fuit diuinit⁹ institutū tāq̄ im-
 mediate sequens baptīsmū. **Q**uia
 v̄o finis ip̄onit n̄cītatē his q̄ sunt
 ad finem. iō inteḡi debet hoc sac̄m.

fm exigētā cōfessiōis p̄dicte. 7 suarū
cōditionū triū videlz p̄dicatāz. **P**̄ q̄
qm̄ cōfessio h̄z esse itēgra. 7 integri
tas cōfessiōis nō est nisi qs cōfiteat̄
xp̄m vez hoīez p̄ hoīb⁹ crucifixū. eū
dēq; vez dei filiū. i vnitate 7 trinitate
p̄ri 7 sp̄ritūi scō p̄ oīa coeql̄e.
Hic ē q̄ i forma vocabulū. nō tm̄ sit
exp̄ssio ad⁹ cōfirmādū. vez etiā ip̄i⁹
signi crucif. 7 noīs bt̄issime trinitat̄.

Ampli⁹ q̄ cōfessio d̄z eē placida rō
ne ei⁹ corā q̄ sit. 7 fieri h̄z corāz deo
7 hoīb⁹. 7 deo nō pōt placē nisi assit
lumē itelligētīe. 7 nitor cōscie. nec p̄
ximo. n̄m̄ assit odor bone fame 7 vi
te honeste. iō ad hoz d̄s̄ḡt̄iōz i oleo
exteriori cōmiscet oleū oliuaz q̄d ē
nitidū. 7 balsamū q̄d ē odorifer. ut
p̄ h̄ significet q̄ cōfessio ad quā h̄ sa
c̄m̄ ordinat 7 disponit cōsūtū debz
h̄re nitorē cōscie. 7 itelligētīe cū su
auī odore tā vite q̄ fame ne c̄trarie
tas aliq̄ sit int̄ ligūā 7 cōsciaz. ul̄ int̄
linguā 7 famā. p̄ quā tal̄ cōfessio nec
acceptet̄ ab hoīe. nec approbetur a
xp̄o. **P**ostremo qm̄ tal̄ cōfessio d̄z
eē intrepida ut nec pudore nec timo
re dimittat qs dicē vitatē 7 tpe p̄se
cutiōis xp̄i ignominiosaz mortē xp̄i
in cruce cōfiteri publice formidat qs
erubescit. p̄cipue horrens icidē i cōsi
milē penā 7 ignominā passionis: 7
h̄i⁹ timor 7 pudor potissime apparz
in facie 7 maxie i frōte. iō ad oēz ve
recūdiā 7 formidinē p̄pulsandā
7 man⁹ p̄tatiua ip̄onit q̄ cōfirmet. 7
cruz frōti imp̄m̄it ut non erubescat
eā publice cōfiteri. nec formidet p̄ cō
fessioe noīs xp̄i. si op⁹ fuerit q̄tācūq;
penā ul̄ ignominā sustinē tāq̄ ver⁹

pugil linīt⁹ ad plū 7 tāq̄ strēnuus
miles ferēs i frōte regi. sui sig^m 7 cru
cis ei⁹ triūphale vexillū cū q̄ cuneos
sit parat⁹ penetraī ostiū secur⁹. Nō
enī pōt crucis gl̄ia libere p̄dicari. si
crucis pena 7 ignominia formidet.
iuxta q̄d sanctus dicebat Andreas.
Ego si crucē expauescerē. gloriā cru
cis minime p̄dicarē.

De sacramēto eucharistie.

De sacro eucharistie h̄ tenē
dum ē q̄ i h̄ sacro vez xp̄i
corp⁹ 7 ver⁹ sanguis nō tm̄
significat. vez etiā cōtinet̄ vacif sub
duplici specie panis. s. 7 vini tāq̄ s̄b
vno 7 nō s̄b duplici sacro. h̄ aut p⁹
cōsecratiōz sacerdotalē q̄ fit i plati
one vocalis forme a d̄no ititute. sup
panē. s. h̄ ē corp⁹ meū. sup vinū v̄o.
hic ē calix sanguis mei. q̄b⁹ v̄bis cū
itētīōe cōficiēdi a sacerdote platis
trāsbt̄atiat̄ vtrūq; elemētū fm̄ s̄baz
in corp⁹ 7 sanguinez Jesu xp̄i. rema
nētib⁹ sp̄eb⁹ sensibilib⁹. in q̄z vtraq;
cōtinet̄ totalit̄ nō circūsc̄ptibilr. s̄ sa
cramētalr tot⁹ xp̄s. **I**n q̄b⁹ etiā p̄
pōit nobis ut cib⁹. quē q̄ digne acci
pit. nō solū sacralit̄. vez etiā p̄ fidē 7
caritatē sp̄ūaliter māducādo corp̄
xp̄i mystico magis incorpat. 7 i seip
so reficif 7 purgat. q̄ v̄o indigne ac
cedit. iudiciū sibi māducatur 7 bibit.
nō diiudicās scissmū corp⁹ xp̄i. **R**ō
āt ad itelligētīā p̄d̄coz h̄ ē. q̄ p̄n^m
n̄m̄ repatiuū. v̄bū. s. incarnatū 7 suf
ficiētissimū i virtute. 7 sapiētissimū
est i sensu. iō sic in nobis cōtulit sac
mēta fm̄ q̄ erigit sua sapia 7 suffici

entia. **E**t q̄ sufficiētissimū ē. iō largiēdo medicamēta morboꝝ ⁊ carismata gr̄az. nō tm̄ instituit sac̄z q̄d nos i esse gr̄e ḡnaret ut baptismum ⁊ genitos augmētaret ⁊ roboraret ut cōfirmatio. v̄z etiā genitos ⁊ augmētatos enutrirēt. ut sac̄m eucharistie. p̄t̄ q̄d hec tria sac̄a oib̄ oīf q̄ accedūt ad fidē. **Q**uā ḡ nutrimētū n̄m q̄tū ad eē ḡtuitū attēdit in vno q̄q̄ fideliiū p̄ cōsuationē deuotionis ad deū. dilectiōis ad primū. ⁊ dilectiōis i seipsū. ⁊ deuotio ad deū exerceat p̄ sacrificiū oblatiōz dilectio ad primū p̄ vni⁹ sac̄i cōionē. ⁊ dilectio intra seipsū p̄ viatici refectiōnez. **H**ic ē q̄ p̄ncipiū n̄m repat̄m istud sac̄m eucharistie dedit i sacrificiū oblatiōis. ⁊ sac̄mētū cōionis. ⁊ viaticū refectiōis. **Q**uia v̄o p̄n̄ n̄z r̄patuū nō tm̄ ē sufficiētissimū v̄z ⁊ sapientissimū. c̄ ē oīa agere ordinate. iō sic dedit ⁊ disposuit nobis sacrificiū. sac̄m ⁊ viaticū exhibere. s̄m q̄ cōpetit tpe gr̄e reuelate statui vite ⁊ capacitati nostre. **P**̄ igit̄ qm̄ t̄pus gratie reuelate regit̄ q̄ iā non offerat oblatio q̄liscūq̄. s̄ pura placida ⁊ plenaria. ⁊ nulla alia oblatio ē talis nisi illa que in cruce fuit oblata. sc̄z corpus xp̄i ⁊ sanguis. **H**inc est q̄ necessario oportet in hoc sac̄o nō tm̄ figuratiue verū etiā veracit̄ corpus xp̄i tāq̄ oblationē. huic tēpori debitā cōtineri. **S**icut̄ q̄ t̄pi gr̄e cōsonat q̄ sacramētū cōionis ⁊ dilectiōis. nō tm̄ sic cōionē ⁊ dilectionem significās. v̄z etiā ad illā inflāmans ut efficiat q̄d figurat ⁊ q̄d maxime nos inflāmat ad dilectionem mutu-

am. ⁊ maxime vnit̄ mēbra cū vnit̄ate capitis a quo per vim amoris diffusuam. mutuam ⁊ trāformatiuam manat in nos dilectio mutua. **H**inc est q̄ in hoc sacramēto cōtinet̄ v̄z corp⁹ xp̄i ⁊ caro immaculata. ut se nobis diffundens ⁊ nos iuicem muniēs ⁊ in se transformans per ardentissimam caritatem p̄ quam se nobis dedit. se pro nobis obtulit. ⁊ se nobis reddidit. ⁊ nobiscū existit vsq̄ ad finem mūdi p̄ huic etiā modum refectio competens statui gratie. est refectio spūalis. cois ⁊ salutaris. **R**efectio autem spūs est verbum vite. ac p̄ h̄ refectio spūalis. spūs in carne est verbū incarnatū seu caro verbi. que cibus est cois ⁊ salutaris. quia licz sit vna. omnes tamen saluantur p̄ ipsam. **Q**uia ḡ non est dare aliū cibum spūalez. coem ⁊ salutifex nisi ipsum verum corpus xp̄i. **H**inc ē q̄ necesse est ipsū in hoc sacramēto veraciter esse cōtētū exigēte h̄ p̄fectōe sacrificiū placatiui. sacramētū viatiui ⁊ viatici refectiui que debēt esse in tēpore noui testamētī ⁊ gratie reuelate ⁊ veritatis xp̄i. **R**ursus quia statui vie nō competit xp̄m apte v̄deri p̄t̄ releuamē enigmatis. ⁊ p̄t̄ meritū fidei. nec cōuenit xp̄i carnem dētib̄ attractā. tū p̄t̄ horrozē crudelitatis. tū p̄t̄ immortalitē ipsius corporis. iō necē fuit corp⁹ xp̄i ⁊ sanguinē t̄di velatū sacratissimis symbolis ⁊ similitudinib̄ cōgruis ⁊ exp̄ssis. **E**t qm̄ nihil magis idoneū est ad refectiōnem q̄ cibus panis. ⁊ pot⁹ vini nihil etl. magi. idoneū ad significatiōnē vnitatis corporis xp̄i veri ⁊ mystici

q̄ panis fact⁹ de mūdissimis granis
 ⁊ vinū exp̄ssū de purissimis azimis
 in vnū collectis. iō sub his speciebus
 magis q̄ sub alijs debuit hoc sacra
 mētū exhiberi. **E**t q̄ xp̄us sub illis
 speciebus esse debebat. nō s̄m mutati
 onē factā in ipso. sed poti⁹ in eis. iō
 ad plationē duplicis vbi p̄dicti. in
 qua insinuat existētia xp̄i sub speci
 ebus illis. sit ouersio vtriusq̄ s̄be in
 corp⁹ ⁊ sanguinē. remanētibus solis
 accētibus tanq̄ signis ipsius corpis
 etētuis ⁊ etiā exp̄ssiuus. **Q**uia vō
 corpus xp̄i beatū ⁊ gloriōsū nō pōt
 diuidi in partes suas nec separi ab
 aīa. nec a diuinitate sūma. ideo sub
 vtraq̄ specie ē vnus xp̄us ⁊ tot⁹ in
 diuisus. s. corpus. aīa. ⁊ deus. ac p̄ h̄
 vtrobiq̄ ē vnū ⁊ simplicissimū sac
 mētū cōtinēs totū xp̄m. **E**t qm̄ q̄li
 bet pars speciei significat corp⁹ xp̄i.
 Hinc ē q̄ totū sic ē in tota specie. q̄
 in qualibz ei⁹ pte. siue sit integra. si
 ue diuisa. ac p̄ hoc nō est ibi ut circū
 scriptū. uel occupans locū. uel hñs si
 tū. aut p̄ceptibile p̄ aliquē sensū cor
 poreū ⁊ hūanū. s̄ oēm latēs sensum.
 ut fides habeat locū ⁊ meritū p̄pter
 q̄b etiā ut nō. dephēdat accidētia
 illa hñt oēm opationē quā etiā ha
 bebāt p̄ns lz sint p̄ter s̄biēctuz q̄ diu
 cōtinēt intra se xp̄i corp⁹. q̄b qdē ē
 q̄ diu durāt i suis p̄rietatib⁹ nālib⁹
 ⁊ sūt idonee ad cibādum. **P**ostre
 mo qm̄ capacitas n̄ra ad xp̄m effica
 cīt suscipiēdū nō est in carne s̄ i spū
 nō i vētre s̄ in mēte. ⁊ mens xp̄m nō
 attingit nisi p̄ cognitionē ⁊ amorē
 p̄ fidē. ⁊ caritatē ita q̄ fides illumi
 nat ad r̄cogitatōz. ⁊ caritas inflāmat

ad deuotiōz. iō ad h̄ q̄ aliqs digne
 accedat. oꝝ q̄ spūalit̄ comedat ut sic
 p̄ recordatiōz fidei masticeat. ⁊ p̄ de
 uotionē amoris suscipiat. p̄ quē nō
 in se trāfformet xp̄m. sed ipse potius
 trahātur in eius mysticū corpus.
P̄ q̄b manifeste colligif qd̄ q̄ tepī
 p̄ide. in deuote. ⁊ inconsiderate acce
 dit. iudiciū sibi māducat ⁊ b̄bit. q̄
 tanto sacramēto cōtumeliā facit. ⁊
 iō cōsiliū est his qui sentiūt min⁹ mū
 dos mente uel carne. uel etiam inde
 uotos. ut differant. quousq̄ parati
 ad esum veri agni. mundi deuoti ⁊
 circūspecti accedant. **P**ropter q̄b
 etiā hoc sacm̄ p̄ceptum ē celebrari
 cū solēnitāte p̄cipua q̄tū ad locum
 q̄tū etiā ad tēp⁹. ⁊ q̄tum ad ver
 ba ⁊ orōnes. ⁊ q̄tū ad vestimēta. in
 celebratiōe missaz. ut tam ipsi sacer
 dotes conficiētes q̄ etiā suscipiētes
 participēt gratie donū p̄ quam pur
 gētur. illuminētur. p̄ficiāf. reficiāf
 ⁊ in ipsū xp̄m p̄ excessiuuz amorem
 ardentissime trāfferantur.

De sacramēto penitētie.

De sacramēto p̄nie hoc tenē
 dū est q̄ ipsa est 2^a tabula
 post naufragium. ad quam
 naufragans per mortale peccatum
 recurrere potest q̄ diu est in statu p̄
 sentis vite. quādo cūq̄ ⁊ quotiens
 cūq̄ diuinā clementiam voluerit
 implorare. **P**̄ ip̄ius autem partes in
 tegrales sūt contritio in aīa. cōfessio
 in verbo. ⁊ satisfactio in facto. ex q̄
 bus tunc p̄nia integrāf cū peccator
 omnem mortalem culpā p̄petratam

7 factō deserit. 7 vbo accusat. 7 aio detestatur. proponens nunq̄ iterare peccatum. his autem debito modo cōcurrētib⁹ cū absolutione facta ab eo i q̄ ē ordo 7 ptās claviū 7 iurisdīctio. absoluit hō a pctō. 7 integrat. ecclie. 7 recōciliat xpo mediāte clauue sacerdotali. p cui⁹ etiā iudiciū nō tm̄ fieri h3 absolutio. vez etiā excoicatio 7 relaxatio q̄ p̄rie h3 fieri ab epō tāq̄ ab ecclie spōso. **¶** Rō aut ad intelligētīā p̄dictoz hec ē. q̄ p̄ncipiū n̄m repatm̄. v̄bū. s. incarnatū eo ipso q̄ v̄bū ē fons veritatis 7 sapie. eo ipso q̄ incarnatū. fons ē pietatis 7 indulgētie. iō repare d3 gen⁹ hūanū p medicamēta sacroz. 7 p̄cipue circa morbū p̄cipuū. q. s. ē mortale pctm̄. Juxta qd̄ decet p̄tificē piū. p̄itum medicū. 7 iudicē equū. ut sic in curatiōe n̄ra appareat v̄bi incarnatū summa clemētia. 7 sūma prudētia. 7 sūma iusticia. **¶** Primū igit̄ q̄tū in curatiōe n̄ra a mortali culpa p̄ p̄niam apparē d3 ip̄i⁹ xpi p̄tificis p̄ssimū summa clemētia. 7 summi clemētia p̄tificis. supercidit oīa pctā hūana q̄liacūz 7 q̄tacūq̄ sint. 7 q̄tiēscūq̄ fuerit p̄pētta. Hinc ē q̄ peccātes suscipe ad veniā ē ip̄i⁹ p̄tificis. clemētissimi. nō solū semel. nec bis. s̄ quotiēcūq̄ iplozauerint clemētīā dei. **¶** Et q̄ dīna clemētīa tūc verez supplicē iplozaf qm̄ infuenit p̄nie lamentū. 7 ad hoc pōt hō se cōuertē q̄ dīu ē i statu p̄ntis vite. q̄ cōuertibilis ē i bonū 7 i malū. Hinc ē q̄ q̄tūcūq̄. 7 q̄ncūq̄. 7 q̄tiēscūq̄ pctoz peccauerit. ad sacfz p̄nie p̄t h̄re refugiū p̄ qd̄ sibi fiat r̄missio pctōz. **¶** Rursus q̄a in curatiōe n̄ra

debet apparere 7 manifestari ipsius xpi medici peritissimi sūma prudentia. 7 sūma prudentia medici ē in adhibēdo remedia cōtraria. p̄ que nō tm̄ morb⁹ auferat verū etiā p̄scinda tur causa. cū peccet in deū delectatione. cōsensu. 7 p̄petratione. s. corde. ore. opere. Hinc ē q̄ prudētissimus medic⁹ instituit. ut contra deordinatiōne pctōris fm̄ triplicē vim. s. affectiua. interpretatiua. 7 opatiua q̄ fit p̄ delectatiōis cōplacētīā occultā. eēt reformatio penitētis s3 triplicē vim p̄dictā p̄ dolorē p̄nie cōceptuz i corde. p̄ cōpūctiōne exp̄ssa; in ore. p̄ cōfessioz. cōsumatā in ope p̄ satisfactiōne. **¶** Et q̄ peccata mortalia ab vno deo auertūt. 7 vni gr̄e opponunt. 7 vnā p̄ncipalē hoīs rectitudinē puerunt. Hinc est q̄ ad h̄ q̄ p̄nie sacf̄m sit sufficienter ex suis partibus integratū. necesse est q̄ penitētia habeatur de oibus peccatis. 7 q̄tū ad p̄teritū p̄ displicentiam de p̄petratis. 7 q̄tū ad p̄sens p̄ cessationē de p̄p̄trandis. 7 q̄tū ad futuruz. p̄ p̄positum nūq̄ recidivādī uel in idēz uel aliud genus peccati. ut sic totalit̄ recedendo a culpa p̄ p̄nīaz. diuina gratia suscipiatur per quam optineat venia omnium peccatorū. **¶** Postremo quoniā in curatione nostra manifestari debet ipsius xpi iudicis recta iusticia. 7 ip̄i⁹ in p̄pria p̄sona nō est iudicare ante iudiciū vltimum finale. iō ad particularia iudicia ante finem iudices debz cōstituire. **¶** S3 quia iudices isti inter deum offensus. 7 hominem offendētē sint q̄si itermedij ut proximi xpo. 7 p̄positi

Bars.

populo. dño autem illi p̄cipue sunt
p̄rimi z familiares rōne officij qui
sunt ei⁹ p̄cipuo mysterio cōsecrati. s.
sacerdotes. iō oib⁹ i sacerdotali or-
dine cōstituti. z sol. dat ptās dupli-
cis clavis. s. scie ad discernēdū. z cla-
uis q̄ ē ptās ligādi z soluēdi ad iu-
dicādū. z absolutiōis bñficiū ipēdē
dēdū. **Q**uia v̄o p̄t cōfusiōez vitā
dā nō qlibz cui⁹ ē plat⁹ i ecclia mili-
tāti cuz ip̄a eccliaistica ierarchia de
beat eē fm̄ ptātē iudiciariā ordiāta
iō h̄ ptās ligādi z soluēdi cōcessa est
vni. **P**̄ sūmo sacerdoti cui collata ē
tāq̄ sūmo capiti ptās vniuersalis. z
inde fm̄ p̄tiales ecclias diuidit in
ptes. ita q̄ p̄ i epos. z deinde i p̄sby-
teros descēdit a capite vno. **I**ō h̄
vnusq̄sq̄ sacerdos hēat ordinem z
clauē. ad eos tñ vsus clavis tñ se ex-
tēdit. q̄ sibi ordinariē sunt sbiecti. ni-
si sibi ab eo q̄ h̄ iurisdictionē ordina-
riā cōmittat. Cū v̄o illa iurisdictione
sit p̄ncipalit̄ i capite sūmo. z deinde
in ep̄o. z postremo i sacerdote cura-
to. p̄t qdē a qlibz eoz cōmitti alte-
ri. sufficiēt qdē ab ifimo. magis a me-
dio. z maxie a sūmo. **E**t q̄ i p̄ti-
fice sūmo z etiā i ep̄is est h̄ iurisdic-
tio. non tñ ad iudicādū int̄ deum
z hoīem i occulto. **U**ez etiā ad iu-
dicādū int̄ deū z hoīez in apto tāq̄
in illis in qb⁹ cōmissū ē ecclie regimē
z custodia sicut sp̄so cōmittit sp̄-
sa. **H**inc ē q̄ gladiū h̄nt plati q̄ p̄nt
percutē ad iuris defensionē. in excoi-
catione. Itē h̄nt ptātē largiēdi de
thesauris meritoz ecclie quos sūm⁹
pontifex h̄z repositos z cōmēdatos
tā a capite q̄ a mēbris. z h̄ i relaxa-

tionē. vt sic plati tanq̄ veri dei iu-
dices. ligādi z soluēdi integraz pos-
sident ptātē p̄ quā ipenitentes ferit̄
ant. z cōpescant rebelles. z nihilomi-
nus absoluāt. z recōciliēt deo z scē
m̄ri ecclie veracit̄ penitētes.

De sacro extreme vñctiōis.

De sacro extreme vñctiōis
hoc i sūma tenēdū ē q̄ ip̄a
est sacramtū exētiū ex hac
vita p̄parāsz disponēs ad sanitatē
p̄fectā. **V**aleat etiā ad delēda ve-
nialia. z ad recupandā sanitatē p̄ntē
si infirmo expediat. **A**d h̄ sacmēti
integritatē req̄rit̄ oleū simplex. s. cō-
secratū vocalis exp̄ssio orōnū. inun-
ctio infirmi in septē p̄tib⁹ defmiat̄.
s. in oculis. aurib⁹. narib⁹. labijs. ma-
nib⁹. pedib⁹. z lūbis. **N**ec v̄z illud
sacm̄ dari nisi adultis z postulanti-
bus imminente piculo mortis. z hoc
p̄ manus z misterii sacerdotis ex q̄
colligit̄ q̄ int̄ hoc sacramētū z con-
firmationē ē d̄ria septiformis. s. inef-
ficacia. in forma. in mā. in suscipiēte.
in vante. in loco. z in tpe. **R**ō autez
ad intelligētā p̄dictoz hec ē. q̄ p̄n-
cipiū nostrū repatiū. verbū. s. incar-
natū. nos repat̄ iōtū mediator dei.
z hoīuz. hō x̄ps̄ Iesus z iōtū Iesus
habet saluare. iōtū autem x̄pus
vñctos habet vñctiōis grām i alios
deriuare. **H**inc est q̄ ipsi⁹ ē in sacris
suis vñctiōnem mēbris tribuere sa-
lutarem. **Q**m̄ aut̄ aīa ad hoc q̄ p̄-
fecte sanetur. indiget triplici genere
sanctatis scilicet ad strēnitatē vñ-
ctiōis. ad suauitatem cōtēplatiōis

et ad felicitatem comprehensionis. et
 p^a est intratiu in acie eccle. 2^a e pa
 detiu in eade quoz e alios erudire
 et etia e exeutiū de eade p mortem.
 Hinc e q no solu vntoez sacralem
 instituit dñs i cōfirmationē. vtz etl.
 mediā in ordine pōtificali. et extre
 mā iminētē piculo mortis. **Q**m g
 finis iponit necitatē his q sūt ad fi
 nē. Hic e q fm erigētiā hi^o finis dz
 hoc sacrm opari. dz etiā integrari.
 suscipi et dispēsari. **P**rimū igit q
 hi^o sacri dz opatio reglari a fine. et fi
 nis e. qz introductū e ad salutē felici
 tatis ppetue facili^o et expediēt^o cōse
 quēdā. et h fit p deuotionē sursū le
 uatē. et p exoneratiōez a culpīs ve
 nialib^o et alijs seq^l q deozsū depmūt
 Hic e q sacrm istud efficacā hz ad
 deuotionē excitandā. et ad venialia
 dimittēda. et ad pctōz scoziā facili^o
 abolēdā. **E**t q plurib^o infirmis ex
 pedit adhuc viuē ad suoz cumuluz
 meritoz. Hic e q sacrm istud et aiaz
 vigorando in bono. et exonerādo a
 malo. frequēt etiam alleuiat a mor
 bo. et h e qd dicit btūs Jacobus q
 oratio fidei saluabit infirmū. et si in
 pctis fuerit dimittēt ei. **R**ursus qz
 hi^o sacramēti institutio dz eē fm eri
 gētiā finis. Et hic e acqsitio spūalis
 salutis p remotionē culpaz. et hec sa
 lus respicit sanitatē et mūditiā con
 sciētie interioris sz quā iudicat ille
 iudex celestis. Hinc e q i isto sacro
 dz eē oleū simplex et cōsecratū. qz sci
 tatē et nitōzē designat. in h habita
 culo cōscie. **Q**uia vō sup illā salu
 tē mortalis hō nō hz ptatē. Hinc e
 q oratio et forma vocalis expmif p

vbū depcatuū ad impetrādum gfe
 donū. **E**t qm aia infirmitates spū
 ales cōtrahit in corpe fm quatuoz
 virtutes ipsi^o corpis regitiuas. s. sen
 sitiua. et iterptatiua. generatiua. et p
 gressiua. Hinc est q mēbra his vir
 tutibus deseruiētia sunt vngenda.
Quia igitur gnqz sūt mēbra deser
 uientia gnqz sensib^o. s. oculi visui. au
 res auditui. nares olfatui. manus
 tactui. et os gustui. et etiā alij virtu
 ti iterptatiue. s. et pedes deseruiunt
 pgressui. et lūbi gñationi. qa genita
 lia indignū et pudēdū e cōrectari et
 etiā noiari. Hinc est q inunctio de
 bet fieri in septē locis pdictis. ut sic
 disponatur hō p hoc sacramētū ad
 plenitudinē sanitatis per deletionē
 ois venialis pcti. **P**ostremo quia
 istius sacri susceptio a fine depēdet
 et finis e velocior trāsit^o ad celū. per
 depositionē oiuz venialiū. et cōuersi
 onē mētis ad deū. iō nō debet dari
 nisi adultis. q venialit^o peccāt. nec ali
 quib^o nisi petētib^o q deuotiōe sursū
 erigūt. nec aliquibus nisi in piculo cō
 stitutis. et quasi i trāsitu ad aliū sta
 tū. **E**t qz h e sacrm piclītatiū. iō hz
 materiā sacrā. s. oleū cōsecratū. Hic
 est q ppter piculū euitādū coiter cō
 mitti debet sacerdotib^o. et ppter cōsec
 tionē olei nō e nisi a consecratis ma
 nib^o cōrectādū. fm variatiōz igitur
 finis i cōfirmatiōe. et vntōe extrema
 oriz diuersital i eff cacia. in mā. et in
 forma. in loco et i tpe. in suscipiente
 et in dispensante. **I**n efficacia. quia
 illud sacramētū disponit ad melius
 agonizandum. hoc ad celerius euo
 landū. **I**n materiā qz illud in oleo

Bars.

pmixto balsamo. h̄ v̄o i oleo puro.

In forma. q̄a illud i indicatiua. h̄ v̄o in deprecatiua. **I**n loco q̄ illud i frōte. h̄ v̄o i multiplici pte. **I**n tpe q̄ illud in sanitate. h̄ v̄o in egritudine. **I**n suscipiēte. q̄ illud nō solū ad ultis. v̄ez etiā in paruulis. h̄ nō nisi tātū ad ultis. **I**n dante. q̄ illud ab ep̄is. h̄ aut a sacerdotib⁹ q̄buscunq̄ z hec oīs diuersitas a fine p̄cedit. q̄ sic claruit diuersitas i finib⁹ p̄ximis diuersitatē itroduc̄ i his q̄ ad fines illos h̄nt finaliē ordinari.

De sacramēto ordinis.

De sacro ordinis hec i sūma tenēda sūt q̄ ordo ē signaculū q̄ddā q̄ spūal ptās tradit ordinato. lz aut ordo sit vnū de septē sacris septiformis. ē tñ ordinis grad⁹ p̄m⁹ i ostiarijs. 2⁹ in lectorib⁹. 3⁹ in exorcistis. 4⁹ i acolitib⁹. 5⁹ i diaconib⁹. 6⁹ in diaconib⁹. 7⁹ i sacerdotib⁹. **H**is aut q̄i p modū cuiusdā p̄patorij supponit clerical tonsura z etiā psalmistrat⁹. **P**er modū aut cōplemēti supponit ep̄at⁹. patri archat⁹. z etiā papat⁹. a q̄b⁹ manāt ordines. z dispēsari debēt debitis signis. tā ex pte visus. q̄ ex pte auditus. solēnitare debita nihilomin⁹ cōseruata. q̄tū ad tēp⁹. locū. officiū. z psonā. **R**ō aut ad intelligētīā p̄dictoz hec ē. q̄ p̄n⁹ n̄m repatm̄ v̄bū .s. incarnatū. q̄ ut de⁹ z hō sacroruz medicamēta ad salutē hoīuz instituit ordinate. z discrete. potestatiue. s̄z exigētīā sue bonitat. sapie z v̄tutis. **H**inc ē q̄ ipsa medicamēta sacmētoz cōmisit hoībus dispēsanda.

nō qualitercūq̄ s̄ eo mō q̄ exigebat ordo. discretio. z ptās. oportuit q̄ aliqs psonas ad h̄i⁹ officiū exequēdū distigui z segregari. q̄b⁹ ordinario iure ptās h̄i⁹ cōmitteret. **E**t q̄ h̄i⁹ discretio nō debuit fieri nisi p̄ signa sacra cuiusmōi sūt sacra. **H**ic ē q̄ debuit eē aliq̄b sacm̄ q̄b esset sacru signaculū ordinatiuū. distinctiuū ptatiuū ad sacra cetera dispēsanda mō distinctiuo. ptatiuo. z ordinatiuo. **E**t iō ordo diffinit signaculū q̄ddā in q̄ spūal ptās tradit ordinato. ita q̄ s̄ in ei⁹ notificatiōe claudūtur tria p̄dicta. ex q̄b⁹ colligi p̄nt in sūma q̄ ad integritatē ordinis exigūtur. **P**rimū igit qm̄ ordo ē signaculū distinctiuū seq̄stratm̄ ab oī p̄plo ut qs totalit̄ dīno sit cultui mācipatus. iō ordies p̄cedit distinctio q̄dā in tōsura z corona. p̄ quā intelligit appetit⁹ t̄paliū r̄secatio. z mētis eleuatio ad supna. ut tot⁹ oīndat cleric⁹ deputat⁹ eē ad dīnū cultū. z iō dicit in susceptiōe corone. do⁹ ps hereditatis mee. **E**t q̄ tal⁹ v̄z eē instruat⁹ in dīnis laudib⁹ q̄ maxie cōsistūt in psalmis. iō psalmistrat⁹ tanq̄ p̄ambulās. alios ordines p̄cedit. quē tñ largo mō **I**sidor⁹ int⁹ ordines númerauit. **2**⁹ v̄o q̄ ordo ē signaculum ordinatm̄. z in seipso etiā ē ordinatm̄ z ordo cōsistit in graduū disparitate z distinctiōe cōpleta s̄m q̄ exigit septiformis gr̄a. ad cui⁹ dispēsatiōem sacm̄ ordis p̄ncipalit̄ ordinat. **H**ic ē q̄ septē sūt ordines gradati ordinati vsq̄ ad sacerdotiū in q̄ stat⁹ est ordinū. q̄ ipsius est cōsecrare sacm̄ corpis xp̄i i q̄ p̄lētudo oīuz gr̄az

vñ aliñ sex sūt tāq̄ s̄mistrati. ⁊ q̄i q̄
 d' qdā p̄ q̄s ad ḡdū ascēdit salomōis
Qui ⁊ sex sūt p̄p̄t nūeri p̄fectōz. q̄
 senari' ē p̄m' nūer' p̄fectōis. ⁊ p̄p̄t h̄
 sic exigit p̄fectio ⁊ sufficiē^a officij mi
 strādi. nā oz aliqs̄ ministrare q̄i a re
 motiori. aliqs̄ a p̄p̄gōzi. ⁊ aliqs̄ de p̄
 rio. ut nihil desit i mīstēio ordiato
 Et q̄ q̄d̄z hoz mīstēioz gemiat s̄z
 actū purgādi. ⁊ illuminādi. ⁊ p̄ficiē
 di. Hic ē q̄ sex sūt ordies mīsteria
 les ⁊ septim' ē oiuz p̄ficiē^m. i q̄ alta
 ris officij sac̄z. q̄ s̄sumat i ordie vno
 tāq̄ i t̄m̄io vltio ⁊ p̄pleto. **P**ostre
 mo q̄ ordo ē signaculū pt̄at̄m̄. n̄ t̄m̄
 i sp̄cū alioz sac̄oz disp̄fandoz. ve
 rū etl̄ resp̄cū sui. ⁊ pt̄as sup̄ pt̄atē ē
 pt̄as excellēs. iō sibi nō t̄m̄ competit
 pt̄as simplr̄ c' mōi ē i ordie simplci.
 vez etl̄ eminē^a pt̄at̄is c' mōi ē i his
 q̄z ē ordies ordinate disp̄fāre. Et
 q̄ excellē^a tāto magl. dilatat. ⁊ q̄to
 magis ascēdit. ⁊ q̄to magl. ascendit
 tāto magl. vnif. **H**ic ē q̄ p̄les sunt
 ep̄i. pauciores archiep̄i. paucissimi
 p̄riarche. ⁊ vn' p̄ p̄m. q̄ papa meri
 to appellat tāq̄ vn' p̄m' ⁊ s̄m' p̄af
 sp̄ual' oiuz p̄z. pastoꝝ oiuz fideliū. ⁊
 tetrarcha p̄cipu'. sp̄s' vnic'. caput
 idiuisū. p̄otifex s̄m'. xp̄i vicari'. s̄s
 ⁊ origo cūctoꝝ p̄ncipatū eccliaſti
 coꝝ. a q̄ tāq̄ a s̄mo deriuat ordia
 ta pt̄as. vs̄ ad ifima ecclie mēbra. s̄z
 q̄ exigit p̄cellēs dignitas i eccliaſti
 ca ierarchia. **E**t q̄ h̄ dignitas p̄ci
 pue manz i ordie. iō sac̄z n̄ dz disp̄
 sari nisi cū magna discretōe ⁊ solēni
 tate. ac p̄ h̄ nō a q̄libz. nec cuiuz. nec i
 q̄libz loco. nec q̄libz tpe. s̄ p̄sonis l̄ra
 tis. honestis. ⁊ a cūctis irreglaritati

bus aliens. ieiunio stomacho. loco
 sacro. tpe misse. ⁊ t̄pib' ab eccliaſti
 co iure statuti. debēt hi' ordies disp̄
 p̄fari. ⁊ h̄ ab ep̄is q̄b' p̄p̄t sui eminē
 tiā i s̄uat disp̄fatio ordinū s̄firma
 tio p̄ ip̄ositōz manuū. s̄fēctio mōiali
 um ⁊ abbatū. ⁊ dedicatio eccliaꝝ q̄
 p̄p̄t sui celebritatē nō debēt dispen
 sari. nisi ab his q̄ h̄nt p̄eminētiā po
 testatis.

De sacro m̄rimoni.

De sacro m̄rimoni h̄ i s̄ma
 tenēda sūt q̄ m̄rimoniū est
 iūctio legitima maris ⁊ fe
 mie idiuiduā vite s̄suetudinē itinēs
 hec autēz iūctio n̄ solū fuit p̄ p̄ctm̄
 vez etl̄ aū p̄ctm̄. s̄ p̄us iſtitutū fuit sa
 cr̄m cōiugij i officiiū. nūc at̄ nō solū i
 officiiū. vez etl̄ i remediū circa libidi
 nis morbu'. **P**rius significabat cō
 iūctioꝝ dei ⁊ aie. nūc at̄ p̄t hec signifi
 cat cōiūctōz xp̄i ⁊ ecclie. ⁊ duaz nā
 rū i vnitate p̄sone. it̄roducif at̄ h̄ cō
 iūctio i eē. p̄ libez s̄sensū aioꝝ ex p̄te
 vtriusq̄ p̄sone exi' exp̄ssū i aliq̄ fig
 sensibili. s̄sumari at̄ h̄z i coplā carna
 li. Nā p̄ v̄ba s̄ futuro h̄z m̄rimoniū
 initiari. p̄ v̄ba de p̄nti radifficari. s̄ p̄
 carnalē copulā h̄z s̄sumari. hi' at̄ sa
 cr̄i tria sūt bona. fidel. p̄les. ⁊ sac̄m
Et. xñ. i pedimēta q̄ ipediūt cōh̄ē
 dū ⁊ dirimūt iā s̄ctū. q̄ i his v̄sib'
 s̄tinēf. Error. cōditio. votū. cogitio
 crimē. Cult'. disp̄itas. vis. ordo. liga
 mē. hōestaf. Si sis affinis. si forte coi
 re negbis. Hec faciēda vetāt. cōiū
 gia iūcta retractāt. **P**Rō at̄ ad itelli
 gētiā p̄dcoꝝ h̄ ē. q̄ p̄n⁴ n̄m i pat̄m
 v̄bū. s̄. incarnatū. cois̄po q̄ v̄bū dei ē
 s̄s sapie i excellis. cois̄po q̄ icarnatū

est clemētie fons i tris. 7 iō eo ipso
 q̄ v̄bū icarnatū ē hūani ḡnis forma
 tiuū. ex sūma sapia eo ipso q̄ icarna
 tū ē ipsi⁹ reformatū ex sūma clemē
 tō hūanū gen⁹ repat p clemētiā. q̄
 p̄us repabile fecit ex sapia q̄ p suo
 sūmo ordie exigebat q̄ gen⁹ hūanuz
 facēt. potēs stare. potēs labi. potēs
 etiā repari. sic i p̄cedētib⁹ oñsū fuit.
Qm̄ ḡ v̄bū dei i sua sapia fec̄ hoiez
 sic 7 cōgruū fuit potēs stare. cadēz
 resurgē. Hic ē q̄ gen⁹ hūanū eo mō
 p̄pagādū ordinauit q̄ ipso mō p̄pa
 gādū h̄ret q̄b̄ māduccēt ipsū ad stā
 dū. h̄ret etiā q̄b̄ māduccēt ad r̄me
 diū. sic etiā i p̄pagatiōe illa ē aliqd p
 pctm̄. s. libido q̄b̄ traduc̄ morbū. Et
 q̄ stat⁹ hois ē ex cōmotiōe ipsi⁹ aie
 ad deū p amorē vnitiuū mō castissi
 mo. singlarī z idiuūdo. remediū ve
 niebat ex cōiūctōe dīne nāe z hūane
 i vnitate ypostasis 7 p̄sone. vnitate
 inq̄tū dīna grā itroducta ut singla
 rē z idiuūda. Hic ē q̄ de⁹ ab initio
 statuit ut p̄pagatio fieret p cōiūctōz
 maris 7 femie idiuūda z singlarē. q̄
 significaret añ pctm̄ cōiūctiōez dei z
 aie. seu dei 7 sup̄celestis ierarchie. p⁹
 pctm̄ v̄o cōiūctōz xp̄i z hūane nāe.
 seu xp̄i z eccle. z iō v̄trobīq̄ ē sac̄m
 .s. añ z p⁹. l.3 alio z alio mō q̄tuz ad
 significatiōez z vsū. Cū. n. eēt sac̄m
 añq̄ sup̄ueniret morb⁹. libido q̄ sup
 uēit p pctm̄. p⁹ h̄z p m̄imoiū excusa
 ri q̄ ipsā h̄eat v̄itiare. q̄ non morbi
 medicamētū corrupit. s. medicamētū
 h̄z curare morbū. ex q̄ manifeste ap
 paret qd sit m̄imoniū. z ql̄it d̄initus
 sit introductū i esse. **R**ursus q̄ ql̄z
 p̄dcāz sp̄aliū vnionū 7 in sac̄o m̄i

moniū significataz ē vnio vni⁹ sicut
 agētis 7 influētis z alii⁹. sicut patie
 tis z suscipiētis. z h̄ faciente amoris
 vinculo q̄ ex mera liberalitate p̄ce
 dit. Hic ē q̄ m̄imoniū dz eē cōiūctō
 duplici. p̄sone differētis s̄z rōnē agē
 tis z patiētis. s. virilis sexus 7 mulie
 bris. z h̄ ex mero cōsensu volūtatis.
Et q̄ volūtas exteri⁹ nō apparet
 nisi p̄ signa ipsam exp̄mētia. Hic ē q̄
 necē ē ut cōsens⁹ mutu⁹ exti⁹ exp̄mat̄
Quia v̄o cōsensus ut de futuro n̄ ē
 p̄prie cōsensus s̄ ipsi⁹ p̄missio. cōsens⁹
 v̄o añ cōmixiōz nō facit plenariā vni
 onē. q̄ nōdū sūt vna caro. Hic ē q̄
 p v̄ba d̄ futuro d̄ m̄imoniū eē ini
 tiatū de p̄iti cōfirmatum. s. i carnali
 copula cōsumatū. q̄ tūc sūt vna caro
 z vnū corp⁹ fiūt. ac p h̄ plene signifi
 cat vnionē illā. q̄ ē int̄ nos z deū. tūc
 enī plene t̄ducit corp⁹ vni⁹ i corpus
 alteri⁹. s. s̄m corpis ptatē ad p̄crean
 dū. plē. z iō ipsius m̄imoniū sūt tria
 bona. s. sac̄m p̄p̄ vinculū isolubile.
 fides p̄p̄ debiti solutiōz. p̄les v̄o sic
 effect⁹ ad v̄trūq̄ cōsequēs. **P**ostre
 mo q̄ dicta cōiūctio m̄imoniai dz eē
 ex libero cōsensu. p̄cedēs ad cōpleti
 onē p̄sonaz distatū i vnā m̄imoni
 alē legē. z h̄ p̄t. x̄ij modis ipediti.
 Hic ē q̄. x̄ij. sūt ipeditūta m̄imoniū
 q̄b̄ p̄z sic. **A**d m̄imoniai nāq̄ cō
 sensū requir̄ libertas i consentiēte. z
 idoneitas ad cōiūctiōz. S̄z libertas
 in cōsensu tollit p̄ duo s̄z duas p̄tes
 iuolūtarij. s. p̄ iqr̄atiā. z p̄ violētiā.
 z sic sūt duo ipeditūta. s. error 7 vio
 lētia. libertas aut̄ i consentiēte tollit
 p̄ h̄ q̄ quis est alligatus alteri. 7 h̄
 uel deo. uel hoī. **J**ō h̄ est p̄ votum

exp̄ssū. uel p̄ aliqd̄ qđ h̄z votū ānerū
 p̄mū ē ī voto. ⁊² ē ī ordine. Si āt
 hoī. h̄ dupl̄r. aut p̄ ligamē ex̄is. aut
 p̄ ligamē p̄cedēs. **P**ri^mū ē ligamē q̄
 gs ligat⁹ ē vxori. **2°** ē ī crimen qm̄
 mech⁹ uel mecha machiat⁹ ē ī mōtē
 cōiugis. uel īpo viuēte fidē de vtra
 hēdo dedit. ⁊ sic sūt q̄tuor īpedimē
 ta. s. votum. ordo. ligamē. ⁊ crimē.
Idoneitas aut̄ ad vnionē ē distan
 tia p̄sonaz̄ ueniēs q̄ tollit p̄ nimia
 p̄ximitatē. ⁊ p̄ nimia elōgatiōez. Ni
 mia aut̄ p̄ximitas venit p̄ gñationē
 siue p̄ aliqd̄ sile gñationi. ut ē cogna
 tio legalis ⁊ sp̄ual. aut venit p̄ cōmi
 xtionē sexuū. aut p̄ cōtractiōz̄ spōsa
 liū. ⁊ sic sūt tria īpedimēta. s. cogtio
 affinitas. ⁊ publice iusticie honestas
 nimia aut̄ distātia. aut attēdit̄ q̄tū
 ad ea q̄ sūt nāe. ut cū nō p̄nt cōmisc
 ri carnalit̄. aut q̄² ad ea q̄ sūt fortu
 ne q̄ nō sūt ī n̄ra p̄tate. ut p̄z cū ēvn⁹
 su⁹. ⁊ alē liber. aut q̄tū ad ea q̄ sūt
 religōis xp̄iane. ut cū gs ē baptizat⁹
 alē n̄. ⁊ sic sūt tria īpedimēta. s. ipotē⁴
 coeūdi. ⁊ error cōditiōis. ⁊ dispitas
 religōis. ac p̄ h̄ sūt ī vn̄uerso. x̄ij.
 īpedimenta. q̄ sp̄ū scō dictāte indu
 ctā sūt ī eccl̄ia dei. cui ⁊ si oia sacra
 sint cōmissa. potissimē cōiugij sacrm̄
 cōmissū ē regulādū p̄p̄t varietates q̄
 circa h̄ sacrm̄ incidē p̄nt. ⁊ p̄p̄t mor
 bū ānerū. q̄ ē maxie īfectiū⁹ ⁊ mīme
 tenēs modū. ⁊ iō ipsi⁹ eccl̄ie ē ḡd⁹ co
 gnatiōis limitare. sic p̄ tpe expedire
 videt. ⁊ p̄sonas legitimas ul̄ illegiti
 mas iudicare. ⁊ diuortia facē s̄ nūq̄
 v̄z nec pōt legitime m̄rimoniū qđ īn
 troductū ē ānullare. q̄ q̄s de⁹ cōiū
 rit n̄ p̄t hō q̄tūcūq̄ sit magne potē⁴

separe. cū ip̄sus dei iudicio iudican
 di remaneāt vn̄uersi.

Incipit pars septima.

Post q̄ aliq̄ breuē dicta sūt
 de trinitate dei. de creatu
 ra mūdi. de corruptela pcti
 de incarnatione v̄bi. de gr̄a sp̄s. s. ⁊
 de medicina sacrali. restat nūc septio
 ⁊ vltio aliq̄ breuē tangē de statu fi
 nalis iudicij. de q̄ ī sūma tenēdū ē q̄
 sine dubio iudiciū vn̄uersoz̄ futuz̄
 est. ī q̄ de⁹ p̄ p̄ dñm̄ n̄m̄ J̄sū xp̄m̄
 iudicabit viuos ⁊ mortuos. bonos ⁊
 malos. tradēdo vn̄icūq̄ s̄z̄ exigētā
 meritoz̄. **I**n h̄ aut̄ iudicio fiet aptō
 libroz̄. s. sc̄iaz̄. q̄b⁹ mēta ⁊ demeri
 ta vn̄iūsoz̄ sibiip̄s ⁊ cet̄is inotescēt
 faciēte h̄ v̄tute illi⁹ libri v̄ite v̄bi. s.
 incarnati. q̄ ī forma deitatis nō vi
 debit nisi a bonis. **I**n forma v̄o hūa
 nitatis īn q̄ ⁊ sn̄iam pmulgabūt. vi
 debit tā a bonis q̄ a malis. s̄z̄ tribi
 lis ī eadē forma appareat reprobis
 ⁊ blād⁹ iustis. **R**ō aut̄ ad stelligen
 tiā p̄d̄coz̄ h̄ ē. q̄ p̄² p̄n² cū hoc ip̄o
 q̄ p̄² sit a seip̄so. s̄m̄ seip̄sū. ⁊ p̄p̄t se
 ip̄sū. hoc ip̄so ip̄sū ē efficiēs. forma ⁊
 finis. vn̄iūersa p̄ducēs. regēs ⁊ p̄fi
 ciēs. ita q̄ sic p̄duc̄ s̄z̄ altitudinē sue
 v̄tutis. sic etiā regit s̄m̄ rectitudinē
 v̄itatis. ⁊ q̄uat s̄m̄ plenitudinē bo
 nitatis. **Q**m̄ q̄ altitudo sūme v̄ita
 tis regrebat ut non tm̄ eēt p̄ductio
 creature ad vestigiū v̄ez et̄ ad ima
 ginē. nō solū creature irrōnalis. v̄ez
 etiā rōnal. nō solū creature q̄ moue
 tur s̄z̄ ip̄etū nālē. ūez etiā s̄z̄ liberta
 cē uolūtatis. ⁊ creatura q̄ ē ad ima
 ginē. q̄ capax ē dei. ē beatificabilis.

Dars.

creatura irrationalis est indisciplinabilis. creatura hūmāna libertatē volūtatis est sicut legē iusticie ordinabilis. **H**ic est quod reditudo ueritatis legem hōi imponē debuit i quod ad bñtudinē iuraret. et ad ueritatē erudiret. et ad iusticiā obligaret. ita tamen quod libertatem volūtatis non cogēt quoniam pro suo libito volūtatis iusticiā relinque possēt et sequi. cum sic res quod cōdidit administrat ut eas agē proprios motus finat. **E**t quod plenitudo bonitatis i cōsumādo opaf sicut quod exigit altitudo uirtutis. et reditudo ueritatis. **H**ic est quod cōsumatio bñtutinis nō dat a bonitate sūma. nisi his quod seruauerūt iusticiā a reditudine ueritatis imposita. quod susceperūt disciplinā et amauerūt illā perpetuā felicitatē plusquam bona transitoria. **E**t quoniam quodā hō agūt quodā autē oppositū pro suarū uarietate volūtātū. quod interi⁹ occultat. et i statu uie sicut suū arbitriū currūt. **H**ic est quod ad manifestationē altitudinis uirtutis. reditudinis ueritatis. et plenitudinis bonitatis. necesse est uel iudiciū sequi i quod fiat iuste retributiōes p̄miorū. apte declaratiōes meritorū et irreuocabiles latitiōes sūmā. ut iustis retributiōib⁹ stipēdiōz sūme bonitatis. appareat plenitudo. in aptis declaratiōib⁹ meritorū. ueritatis appareat reditudo. et i irreuocabilibus latitiōib⁹ sūmā sūme uirtutis et p̄tati. appareat altitudo. **P**ri⁹ igit quoniam iusta retributiō respicit culpā cui debet pena. uel iusticiā cui debet gl̄ia et uniuersi filij a de hēant hanc uel illā. **H**ic est quod necesse est iudicio retributiōis oēs iudicari. ut iusti gl̄ificent. et impij cōdēnt. **R**ursus quod apta declara-

tiō regit quod sicut apparet quod agēdū est et quod actū est. uel omissū a libertate uolūtatis hūane sicut uarietate circūstantiā. **H**ic est quod et libri cōsciāz aperiet ut appareat merita. et liber uite ut appareat ipsa iusticiā. sicut quam approbāda uel reprobāda sunt merita illa. **E**t quoniam ille liber uite est liber in quo sicut scripta sūt oīa sicut. et lucidissime. et i cōsciētis scribūt ueracit. id est ex cursu aptiōis hōz libro rū fiet apta declaratio oīz meritorū. ita quod occulta cordis cuius et sibi et ceteris inotescāt. **U**n̄ ut uult Aug⁹. liber ille est uis quod fiet. ut ad memoriā cuiuslibet secreta mirabiliter reuocēt. ut lucide appareat egritas dīnoz iudiciorū i aptissimo lumine ueritatis. **P**ostremo quod irreuocabil' latitiō sūmā fieri ab eo quod possit audiri et uideri. et a quo nō possit appellari. et uideri ab uniuersis nō potest sicut lux quā tenebrosi oculi uidere nō p̄t pro eo quod facie ad facie uideri nō potest sine dei cōformitate mētis et iocūditate cordis. necesse est quod iudex appareat i effigie creature. **Q**uia uero pura creatura auctoritatē non habet sūmā a qua appellari non possit. **H**ic est quod necesse est quod iudex n̄ de⁹ sit ut iudicet pro auctoritatē sūmā et hō sit ut uideat et disceptet cum peccatorib⁹ i effigie hūana. **E**t quod una uox disceptatiōis t̄ret culpabiles. et asscurat inocētes. **H**ic est quod una eī⁹ effigies iustos letificabit. et econtrario ipios deterrebit.

De purgatorio :

Deinde i sp̄ali circa statū finalis iudicij cōsiderāda sūt quodā sicut pambula. quodā sicut

comitātia. 7 qdā sicut consequētia.
Preabula aut sūt duo. s. pena purgatoria. 7 suffragia ecclesiastica. **P**rius igit de pena purgatorij h tenēdū ē q ignis purgatorij ē ignis corpalis q tū spūs iustoz q i hac vita nō impleuerūt pniām 7 satisfactionē cōdignā affligēt s̄m q pl⁷ 7 min⁹. s̄m q plus de criminalib⁹ secū ex hac vita traxerūt. affligūt aut min⁹ gūit q̄ in inferno. 7 magis gūit q̄ i hoc mūdo. nō tū ita grauit qn sp̄ sperēt i inferno n̄ eē. lz forte p̄ penaz magnitudine. h̄ aliquitēs nō auertat. hac aut afflictōne ab igne corpali eis iacta. purgātur spūs a reatib⁹ 7 scorjis 7 etl. reliquijs pctoz. q̄b⁹ sufficiēt expurgatis. imediate euolant 7 itroducūt in gloriā paradisi. **R**ō aut ad itelligentiā pdictoz hec est. qz cū p⁹ p⁹ eo ipso q p⁹ sit optimū 7 pfectissimū. 7 eo ipso q optimū sit sūme amatū boni. 7 sūme detestatur uū mali. sic sūma bonitas nō patit q bonū maneat irremuneratū. sic etiā non dz pati q malū r̄maneat ipunitū. **Q**m ḡ viri iusti aliqui decedūt q i hac vita n̄ totalit̄ pniām impleuerūt. cū meritum vite etne in eis nō posset remanere irremuneratū. 7 vitiū culpe nō possit remanē ipunitū. ne vō pturbetur pulchritudo ordinis vniuersi. necē ē q ipsi finalit̄ p̄miēt. necē ē etiā q temporalit̄ puniāt s̄m suaz culpaz exigētia 7 reatū. **E**t qz culpa cōmissa 7 offensiuua fuit maiestatis diuine 7 dānificatiua ecclie. 7 deformatiua imaginis diuine mētī nr̄e im̄p̄se. maxime si fuit culpa mortalis. 7 venialis disponit ad hoc. 7 de offensa requirit

punitio. de dāno vō agēda ē satisfactio. 7 de deformatiōe regrēda ē expurgatio. **H**ic ē q necē ē q pena illa sit iuste punitiua. digne satisfactoria. 7 sufficiēter expurgatiua. **P**rius igit qm̄ pena illa dz eē iuste punitiua spūs. q cōtēpto bono etno 7 sūmo. se sbiecit infimo. iuste dz inferiori subijci ut ab eis suscipiat penā ex qz occasiōe ppetrauit culpā. 7 rōne quoz 7 deū cōtēpsit. 7 seip̄lū vilē fecit. **H**ic ē q ordo diuine iusticie exigite ut spūs ab igne māli hēat puniri. ut sic s̄m ordinez nāe aīe vnit̄ corpi. ut influat vitā ipsi corpi. sic vnit̄ igni māli. s̄m ordinē iusticie. ut publice puniētī a q suscipiat penā. **E**t qz viri iusti q sūt i gr̄a. nō sūt digni nisi pena trāsitoria. 7 tanto maiori digni sūt pena quanto maiora. cōmiserūt pctā. 7 minorē egerūt pniāz. **H**ic ē q ab igne māli puniūtur. t̄p̄alit̄ qzdam tū diuti⁹. qdā vō breui⁹. qdam acerbi⁹. qdā leui⁹. s̄m q reat⁹ exigite offensaz magnitudo. **N**ecessē. n. est ut dicit egregi⁹ doctor Aug⁹. q tū vr̄at dolor q̄tū hēserat amor. **L**ato. n. difficult⁹ qz purgaf. q̄to medel cordis ei⁹ intim⁹ amor inhēserat mūdanoz. **A**mpli⁹ qm̄ pena illa dz eē satisfactoria. 7 satisfactio respicit libertatē volūtatis. 7 statū vie potissime cū ibi iā n̄ sit stat⁹ merēdi. 7 pene ille mīme teneāt rōnē volūtarij. necē ē q illō qb̄ deficit ex pte libertatis i volūtate sb̄sistēte. suppleat in acerbitate ex parte pene. **Q**uia vō gr̄az h̄nt q purgaf. quā qdem vltra pdere nō p̄nt. **H**ic ē q nec a tristitia penitus absorberi. nec i desperatōez

inclidere. nec in blasphemiam pnt neq;
 volut aliqten^o psilire. ac p h l3 gñit
 puniat. loqe tñ alit^o 7 min^o q̄ i inferno
 7 statū illū etiā indubitāt sciūt aliuz
 eē q̄ illū i q̄ sūt illi q̄ i inferno irreme
 diabilif cruciat. **P**ostremo q; pe
 na illa d; eē expurgatoria. 7 purga
 tio illa ē spūalis. necē est uel q; ignis
 ille spūalē hēat v̄tutē dñit^o sibi da
 tā. uel ut magis credo ipsa v̄t^o grē
 interi^o habitātis ad vitā a pena ex
 trinseca. ipsam aīaz iā p offensis pu
 nitā. 7 a reatuū onere alleviatā. pur
 get purgatiōe sufficiente. ut iā nulla
 r̄maneat dissilitudo ad gloriā. **E**t
 qm̄ tales spūs dispositi sūt in sūmō.
 ad informitatē glorie suscipiēdā in
 se. cū ianua sit aperta. 7 purgatio cō
 sūmata. necesse ē illos spūs euolare.
 in qb^o ē caritatis ignis surfū leuans
 7 nihil retardās ex pte impunitatis
 aīe uel reat^o. **N**ec. n. decet diuinaz
 miām seu iusticiā ut āplius deferat
 gloriā. cū iueniāt receptaculum ido
 neū. 7 magna sit pena in dilatiōe pre
 mioꝝ. nec amplius puniri debeat spi
 ritus iā purgatus.

De suffragiis mortuoz.

De suffragiis aut ecclesiasticis
 hoc tenedū est q; suffragia
 ecclie psūt mortuis. suffra
 gia dico q̄ p mōtuis ecclia fac. hē s̄
 sacrificia. ieiunia. elemosyne. 7 alie
 oratiōes. 7 pene voluntarie assūpte
 p eoz culpis celeri^o 7 facili^o expian
 dis. **P**rosūt aut mortuis nō qbus
 cūq; s̄ mediocri^o bonis. utpote illis
 q; sūt in purgatorio. **N**ec valde mal
 ficut illis q; sūt in inferno. nec valde

bonis. sicut his q; sūt in celo qn po
 tius ecōuerso eoz merita 7 orōnes
 suffragā ecclie militati. cuius mē
 bzis mlta bñficia ipetrāt bti. **P**ro
 sūt aut s; magis 7 min^o. uel p diuer
 sitate meritoꝝ in mortuis uel p cari
 tate viuoꝝ q; magis sollicitat p aliq
 bus q̄ p alijs. 7 hoc uel ad penaruꝝ
 mitigationē. uel celerioꝝ liberatio
 nē s̄m q; supne puidētē dispensatio
 meli^o eis viderit expedire. **R**ō aut
 ad intelligētā pdictoz hec ē. qm̄ p
 mū pñ^o cū sit optimū. ac p hoc sūme
 seueritatis circa malū. d; p̄ summe
 suauitatis esse ad bonū. 7 iō cū rōne
 seueritatis iusticie iusti in qb^o ē rea
 tus culpe. debeāt post hāc vitam in
 purgatorio tormētari 7 expia^o. de
 bent etiā rōne suauitatis mie releua
 ri. 7 h̄re auxiliū 7 munimē. maxie q;
 in miseria sunt cōstituti. 7 suis operi
 bus 7 meritis nō pnt ampli^o se iua
 re. **D**isponē igit debuit regimē di
 uine puidētē suffragia eis cōferri.
 ab eis q; pnt. salua tñ rectitudine iu
 sticie. aqua nec d; nec pōt dulcedo
 mie dissentire. nec aliqtenus separi.
Qm̄ igitur rectitudo iusticie exi
 git cōseruationē honoris dñi regi
 mis vniuersi 7 qualitatis meriti hu
 mani. 7 pmi pncipiū puidētia sūma
 disponit. hec suffragia valē defūcti.
 s̄m dulcedinē mie. rectitudinē iusti
 seruantis honoris dñi dignitatē. 7
 vniuersi regimē 7 humani meriti q;
 litatē. **P** igit qm̄ in h^o suffragiis ser
 uari deb; iusticia. que diuini p̄cipue
 est cōseruatiua honoris. 7 honoꝝ di
 uinus nihilomin^o exigit opa satisfā
 ctoria 7 penalia sibi psolui. p culpis

Hinc est q̄ p̄ illa opa h̄nt suffragia fieri p̄ que potissime sit satisfactio ⁊ honor recōp̄atur deo. **Q**uā igit̄ sūt tres p̄tes satisfactōis. ieiunium oratio. ⁊ altaris sacrificiū. in q̄ maxime redd̄it̄ honor debitus p̄t̄ placētā illi⁹ q̄ in sacrificio illo offertur. Hinc ē q̄ suffragia ecclie cōsistāt in his opib⁹ satisfactōis ⁊ maxie i misis celebrād̄is. s̄m q̄ Greg⁹. in 4° dialogoz̄ insinat aliqs̄ p̄pter mīsaruz̄ beneficia de penis magis celerrime liberatos. ac p̄ hoc pōpa exequiarū ⁊ curatio funeris ⁊ hi⁹ nō debēt inf̄ suffragia ecclie cōputari. p̄t̄ qd̄ ⁊ sanct⁹ Aug⁹ dicit in li^o. de cura. pro mortuis agenda q̄ curatio funeris. cōditio sepulture. ⁊ pōpa exegaruz̄. magis sunt solacia uiuoz̄ q̄ s̄b̄idia mortuoz̄. **A**mplius q̄ d̄z̄ ibi seruari iusticia cōsuatiua ord̄is ⁊ regim̄is vn̄uersi. ⁊ hoc exigit̄ ut i cōicatiōe influētiaz̄ seruet̄ ordo ⁊ simbolū inf̄ ea. in qb⁹ ⁊ in q̄ influēt̄e ille manāt ac p̄ hoc inferi⁹ nō debeāt influere i illud qd̄ est sup̄. neq̄ in illud qd̄ est p̄ oīmodā distātā elōgatū. Hic est q̄ suffragia ecclie nō p̄nt valē his q̄ sūt in inferno. q̄ sūt a corpe xp̄i mystico penit⁹ sepati. vñ nulla sp̄ualis influēt̄ia ad eos p̄uēit nec eis p̄dest sicut nec influēt̄ia capitis p̄dest mēbris a capite āputatis. **H**ic ē etiā q̄ nō p̄dest beatis q̄ sūt oīo sup̄iores s̄m statū. ⁊ iam in termino existētes non p̄nt ad altiora cōscendere. s̄ magis. ecōuerso. ipsi p̄fuerūt nobis ⁊ orōnes. nam ⁊ hoc meruerūt i carne ideo disposuit ordo diuin⁹. ut etiāz̄ ipsi sanctis dei orōnes offerāt. ut ⁊

ipsi suffragētur nobis ad diuina b̄nificia ipetrāda. nō p̄sūt q̄ eis ecclasticā suffragia. s̄ magis nobis p̄sūt sua. Restat igitur q̄ p̄sūt solis iustis quī sūt in penis purgator̄ijs. nam ipsi rōne pene ⁊ ipotēt̄ie se iuuād̄i sūt uiuis inferiores. rōe v̄o iusticie ceteris mēbris ecclie sunt cōiūcti. ita ut merito ecclie scē merita p̄nt eis p̄t̄ simbolū ⁊ ordinē suffragari. **P**ostremo qm̄ debz̄ de his seruari iusticia q̄ pensat s̄m exigētā meritoz̄. Hinc ē q̄ suffragia illa que cōis̄ fiūt p̄ defūctis. licz̄ oib⁹ bonis valeāt p̄ modulo suo. his tñ ampli⁹ valēt. q̄ magis meruerūt ut sibi valeant ⁊ p̄desent dū erāt i statu vie. Illa v̄o que specialit̄ fiūt p̄ aliqb⁹. q̄ itētio faciētis est recta. ⁊ s̄m deu⁹ p̄cedit. ⁊ ecclesiastica institutio absq̄ dubio nō ē casā. ideo plus valēt illis p̄ q̄bus determinate fiunt. licet etiāz̄ alijs aliq̄ modo cōicentur. nec tamen possunt ita alijs subuenire sicut illi p̄ncipali persone. p̄ eo q̄ licet sint spiritalia tamē diuina iusticia p̄ maiori culpa maiorem exigit̄ emendam. ⁊ pro pluribus culpis plures emendas. Unde exemplum de lumine qd̄ equalit̄ illuminat ad vnam mensam sedētes. nō placet. quia huiusmōi suffragia magis assimilari habent p̄cisijs redemptiuis. q̄ huiusmodi influēt̄ijs diffusiuis. **Q**uātū autem cuiuslibet determinare valeāt. ille certitudinalit̄ diffinire habet. cuius est in reatib⁹ ⁊ penis ⁊ suffragijs attendere pondus. numerū ⁊ mēsurā.

Q De cōcomitatibus. iudiciū.

Bars.

D E inde aliqd dicēdū est de
cōcomitatib⁹ iudiciū q̄ sūt
duo. s. cōflagratio ignisum
mūdanoz. 7 resurrectio corporum.

De cōflagratione igit hoc tenēduz
est q̄ ignis p̄cedet faciē iudicis quo
ēre facies exuret. ita q̄ figura huius
mūdi mūdanoz igniū cōflagratioe
peribit. sicut factū ē in aquaz inun-
datione diluuij. **D**r aut trāsire fi-
gura hui⁹ mūdi nō q̄tuz ad destru-
ctiōnē totalē hui⁹ mūdi sensibilis. s.
q̄ p̄ actiōnē illi⁹ ignis oīa elemēta-
ria inflāmātis cōsumētur vegetabi-
lia. 7 alia purgabūf inouabūtur ele-
mēta. maxime aer 7 ēra. purgabūf
iusti. adurētur reprobi. q̄bus factis
cessabit etiā motus celi ut sic cōple-
to numero electoz. fiat quodāmō in-
nouatio 7 p̄miatio corporoz mūdano-
rū. **R**ō aut ad intelligētiā p̄dictoz
hec est. q̄ p̄ncipiū rerū v̄le cū sit sa-
pientissimū. 7 sic in oibus q̄ agit at-
tēdat ordinē sapiētie. potissime aut
in his dz attēdē q̄ expectāt ad cōsu-
mationem ut sic nō discordec p̄mū a
medio. neq̄ mediū a postremo. s. ut
in cūctis d̄gruissime ordinatis appa-
reat illi⁹ p̄mi p̄ncipiū sapia ordinās.
7 bonitas 7 altitudo. **Q**m̄ ḡ de⁹
fm sapiētia suā ordinatissimam ma-
iorem mūdū istū sensibile fecit p̄pter
mūdū minozē. s. hoīem q̄ inter decem
7 res istas inferiores in medio col-
locatus est. Hinc ē q̄ ut oīa sibi iui-
cē cōgruāt. 7 habitatio cum habita-
tore habeat armoniā. hoīe bene in-
stituto debuit mūdus ille in bono 7
quieto statu institui. hoīe etiā labē-
te debuit etiā mūdus deteriorari

Homine pturbato debuit pturbari.

Hoīe expurgato debuit expurgari.

Homine inouato debuit inouari. 7

Homine cōsumato debuit quietari

Pergo quoniam mundus ille ptur-
bari debet homine pturbato. sicut
stetit cum stante. 7 quodāmmodo ce-
cidit cū labente. 7 in futuro iudicio
p̄pter seueritatem iudicis ostēdēdā
necesse ē hoīuz corda terreri. 7 pec-
catoz maxime qui vniversoz domi-
nū cōtēpserūt. ut sic oīs creatura di-
uinū accipiat zelū 7 cōformetur au-
ctozi. 7 cōformet etiā habitatozi. ne-
cesse est totius orbis cardines horri-
bilissime cōmoueri. **E**t q̄ nihil intē-
sius 7 velocius 7 horribili⁹ i agēdo
cōmouet alia elemēta q̄ ignis. Hinc
inde ex oī pte cōcurrēs. Hinc ē q̄ ne-
cesse est q̄ ip̄sius iudicis faciez ignis
p̄cedat. nō ex vna pte. s. ex omni pte
mūdi. ut sit ibi cōcursus ignis elemē-
taris 7 terrestris. ignis purgatoz. 7
infernalis. ut p̄ infernalē reprobi ad-
urantur. per purgatorium iusti pur-
gētur. per terrestre hec terre nascen-
tia cōsumanture. per elementarem
elementa subtiliētur ad innouatio-
nis faciē disponātur. 7 simul cū h̄ ce-
tera conturbētur. ut non solum he-
mines 7 demones verum etiā an-
geli vidētes terreat. **R**ursus quo-
niam mundus ille purgari debet cū
homine expurgato. 7 homo in statu
finalis temporis indiget purgari a
scozia auaritie. Indiget etiā pur-
gari 7 velociter 7 intime 7 p̄fecte.
Hinc est q̄ sicut mūdus prius dele-
tus est. 7 quodammodo purgatus
per elemētum aque quod ē frigidū

circa ardozem. 7 fetozē luxurie. sic fi-
nalis mūdus per ignem ppter refri-
gerium caritatis. 7 frigus malicie 7
auaricie que regnabunt in fine qua-
si in ipsius mūdi senectute. que quia
maxime sūt adherētie. necesse est q̄
purgans sit actionis intīme violen-
te 7 accelerate. quod nō cōtingit re-
perire in elemento alio q̄ in igne. iō
sicut factū est aquarū in vndationē
diluuū. sic p̄ actionem huius mūdi
sensibilis facies exuretur. **A**mplius
quoniā mūdus ille inouari debet cū
hoīe inouato. nec inouari potest ali-
quid i nouam formā nisi perdat ve-
tustam. 7 quodāmodo disponatur
dispositiōe noua supinducta. Hic ē
q̄ cū ignis maxie habeat v̄tutem ex-
pulsuā forme extranee. habeat etia;
vim s̄briliatiuā. 7 celesti nāe cogni-
tā q̄ p̄ ipsū d̄z fieri purgatio sil' 7 in-
nouatio. ita q̄ cū geminā hēat effica-
ciā quātū ad aliquā iudicis faciem
aduentū p̄cedet. q̄tū autē ad reliquā
habet sequi. **E**t cum innouatio sit
ad nouitatē que amplius non redit
ad vetustatem ac per hoc ad noui-
tatē incorruptibilem quā dare nō ē
in potentia alicuius creature. Hinc
est q̄ licz in illa purgatione 7 inoua-
tione ignis aliqd̄ agat p̄ naturalem
v̄tutē ut inflāmare. purgare. rarefa-
cere. 7 subtiliare. tñ necesse est q̄ cuz
illa v̄tute naturali. sit v̄tus operans
sup̄ naturā. cuius imperio fiet cōfla-
gratiōis initiū. 7 cuius etiā v̄tute fi-
eret nihilomin' cōplemētū. **P**ostre-
mo qm̄ mūdus ille debz cōsummari
hoīe cōsumato. 7 tūc est hō cōsuma-
tus qm̄ i gloria cōplet' erit numerus

electoz. ad quē qdem statum oīa tē-
dunt sicut ad finē vltimū 7 cōpletū
necesse ē tram cōpletionē illi' numeri
terminari 7 cōquietari mot' nāe ce-
lestis. est etl' necesse s̄miari. trāsmuta-
tiōes elemētales. necesse ē etiā s̄miari
ḡnatōz q̄ ē i aialib' 7 i plātis. Cū. n.
oīa ista ordinēt ad formā nobilissi-
mam. que quidē est aia rōnalis. po-
sito statu in animalibus necesse est 7
statū 7 complementum poni in cere-
ris p̄cedentibus. 7 iō corpora cele-
stia habita quiete 7 luminis plenu-
dine dicuntur remunerari. elemēta
v̄o q̄ apli' nō hnt vim multiplican-
di per trāsmutationem mutuam di-
cūtur interire. non q̄tū ad s̄stātiāz
s̄ q̄tū ad actionē 7 passionē mutuā
7 hoc maxime q̄tū ad q̄litates adi-
uas. **V**egetabilia v̄o 7 sensibilia.
qz non hnt potestātē 7 vitam p̄petu-
am. 7 duratiōnē sempiternā. q̄lis cō-
petit statui illi' nobilitatis necesse ē
in p̄pria natura cōsumi. ita tñ q̄ sal-
uētur in p̄ncipiis 7 quodāmodo in fili-
videlicz in hoīe q̄ similitudinem habet
cū oī genere creature. 7 iō in ipsius
inouationem 7 glificationē p̄nt dici
oīa inouari. 7 qdāmodo premiari.

O De resurrectione hoīuz.

De resurrectione at̄ corpuz h̄
tenēdū ē q̄ oīuz corpa ho-
minū i ḡniali resurrectione
resurgēt nulla i eis existente distan-
tia quātū ad ordinationem t̄pis sed
magis q̄tū ad ordinationē dignita-
tis. **N**ā mali surgēt cū suis defor-
mitatib' 7 penalitatib' miseris 7 de-
fectibus quos habuerāt i statu vie.

Bars.

In bonis autez natura seruabitur
z vitia detrahētur. 7 omnes resur/
gent integro corpe. 7 plena etate. z
debita mēsurā mēbroz. ut sic omnes
sancti occurrāt ī viz pfectū. in mēsu/
rā etatis plenitudinis xpi. **S**urgēt
vō tā in bonis q̄ in malis. eadē cor/
pora numero q̄ pus ex eisdē ptibus
ōstituta. salua toti⁹ vnitate nature
nō solū q̄ntū ad mēbra pncipalia z
humiditatē radicalē. vōz etiam sal/
uis capillis z ceteris mēbris q̄ faci/
unt ad decētā corpis. ita q̄ ī quas/
cūq; auras. uēi sinus nāe puluis hu/
mani corpis cedat. ad eā aiā q̄ ip/
sū pmit⁹ ut uiueret z crescēt aiāuit.

Rō aut ad intelligētā pdcoz hē
q̄ pmū pncipiū eoipso q̄ pmū z sum/
mū est vltimū z sufficētissimū. ac p
hoc pncipiū est naturaz grāz z pmi/
oz. pncipiū etiā potētissimū. 7 iustif/
mū. z lz fm quādā appropriationem
sit potētissimū ī cōstitutiōe naturaz
7 clemētissimū in retributiōe stipe/
dioruz. tñ sigillatim singulas sunt in
singulis. q̄ sūma potētia. clemētia. z
iustitia. nullaten⁹ pōt ab inicē sepa/
ri. z iō in ope retributiōis necesse ē
q̄ ipsa fiat fm q̄ erigit reditudo iu/
sticie. z reformatio grē. 7 completio
nature. **Q**m̄ ḡ iusticia necessario re/
grit ut hō q̄ meruit ul⁹ demeruit nō
solū in aiā nec in corpe solū. s̄ in aiā
sil⁹ z corpe puniatur. ul⁹ p̄mies ī vtro
q̄. Reformatio aut grē regrit ut to/
tū corp⁹ assimiletur xpo capiti cui⁹
corp⁹ mortuū necessariū fuit resurgē
cū vnitū eēt inseparabilē deitati. com/
pletio vō nāe regrit ut hō cōstet ex
corpe simul z aiā tanq̄ ex mā 7 for

ma q̄ mutuū hnt appetitū 7 inclina/
tionē mutuā. necesse est resurrectiōz
esse futurā. exigēte hoc cōstitutiōe
nature. infusione grē. 7 retributione
iusticie. fm q̄ tota vniuersitas habz
regi. z iō ex his trib⁹ oīa. clamāt ho/
minem resuscitādū ut oīs tollat ex/
cusatio illis q̄ circa hanc veritatē fi/
dei obsurdelcunt. 7 merito circa ta/
les vniuersus pugnet orbis terrarū

P igif qm̄ resurrectio debet eē fm
exigētā ordīnis diuine iusticie. z di/
uina iusticia reddit vnicuiq; qd̄ suū
est p loco z tpe. z oīs aiā semel 7 ad
pūctū tps vnita corpi. uel habet in
eo culpā uel gratiā. necesse ē q̄ oēs
resurgāt. **E**t qz distinctus debz eē
status retributionis a statu vie. re/
surrectio spectat ad statum retribu/
tionis. ut non cōsūdatur ordo vni/
uersi. z ut fidel hēat meritū q̄ credit
qd̄ nō videt. z ut certi⁹ z clari⁹ appa/
reat eqtas diuine iusticie. 7 ut sil⁹ fiat
cōsumatio 7 retributio finalis ī āge/
lis 7 hoib⁹. regrit hec diuina iustiā. ut
resurgāt sil⁹. q̄ntū ē de lege coi. **Q**d
dico ppter xpm̄ 7 ei⁹ scissimā m̄rem
gl̄iosaz vginē mariā. **Q**uia vō ma/
lis debet pena z miseria. z bōis glia/
iō z si sil⁹ resurgāt ī tpe valde tñ dis/
siles erūt ī cōditiōe. **N**ā qz mal⁹ re/
surrectio n̄ ē ad vitā s̄ ad suppliciu;
necē ē q̄ ipsi cū deformitatib⁹ z infir/
mitatibus z defectibus suscitentur.

Rursus qz resurrectio debet eē s̄z
exigentā cōsumationis gratie z pfe/
cta grā facit nos cōformes xpo capi/
ti nro in quo nullus fuit defect⁹ mē/
broz. s̄ perfecta etas 7 statura debi/
ta 7 effigies formosa. oportunum

est q̄ boni suscitentur i optimis. cō-
ditionibus. ac p̄ hoc necesse est q̄ in
eis vitia detrahatur z nā seruetur.

Oportunū etiā ē ut si aliq̄ mēbz
deerat suppleatur. si aliqua erat sup
fluitas auferat. si aliqua mēbroz de
ordinatio corrigat. si puul⁹ erat ad
quātitatē etatis xp̄i quā habebat. i
rōne lz nō mole dīna vtute deducat
si decrepitus. ad eādē etatē reducat
tur. si gigas vel gnanus ad mensu-
rā cōgruā lūmētetur. ut sic oēs inte-
gri z p̄fecti occurrāt in virū p̄fectū.
z mēsuram etatis plenitudinis xp̄i.

Postremo q̄a resurrectio d̄ esse
fm̄ exigētiam p̄fectiōis nature. z nā
spūs rōnalis exigit q̄ viuificet corp⁹
ppriū. q̄ pprius ad̄ in ppria mā ha-
bet fieri. necesse ē q̄ idē corp⁹ nume-
ro resurgat. alioqn nō esset resurre-
ctio vera. **R**equirit z natura aīe rō-
nalis z immortalis. q̄ sicut h̄z eē p̄pe-
tuum. sic corp⁹ habeat. cui p̄petuo in-
fluat vitā. ac p̄ hoc corp⁹ q̄d aīe vni-
tur ex ipsa vnione ordinationē habe-
at ad incorporationē p̄petuā. ita tñ q̄
illud in quo cōsistit s̄ba totū corp⁹
sicut sūt mēbra p̄ncipalia. z etiā hu-
miditas radicalis. z caro fm̄ speciē
habeat ordinationē necessariā. alia
vō. s. caro fm̄ mām. z p̄tes que sūt
de bene esse corp⁹s habeāt ordinati-
onē de cōgruo. z iō p̄me p̄tes sūt or-
dinate ad resurrectionē fm̄ ordiati-
onē necessitatis. alie vō oēs fm̄ or-
dinē cōgruitatis. **Q**uē qdē ordinē
q̄ deus imp̄sist nature. z natura nō
pōt p̄ficere. q̄ nō pōt mortuū susci-
tare. z ipsa diuina puidētia nihil de
buit facere frustra. necesse est q̄ ipsi-

us virtute reparet. idē corp⁹ nume-
ro z immortale. z ex oibus partib⁹
constitutū. etiā salua tō veritate hu-
mane nature. **C**um autē hec natu-
ra nō habeat i potestate s̄ solū i ap-
petitu. quia nec idē corp⁹ numero
destructū reparare potest cū nō pos-
sit in totā rei s̄bitatiā neq̄ corp⁹ im-
mortale possit efficere. cū omne per
naturā generabile sit corruptibile.
nec dispersa colligē. necesse ē q̄ re-
surrectio nō seminalib⁹ nec natura-
libus causis. sed p̄mordialib⁹ attri-
buat. ut fiat fm̄ cursum mirabilem.
z supernaturalē. z fm̄ dīne imperiū
voluntatis.

De consequētibus iudiciū.

Consequēter de cōsequēti-
bus ad iudiciū est dicēduz
que sunt duo. pena inferna-
lis. z gloria celestis. **D**e pena igif
ifernali hoc tenēdū ē q̄ pena iferna-
lis est in loco corpali deorsum in q̄
eternaliter affligētur omnes repro-
bi. tam homines q̄ spūs mali. **A**ff-
ligentur autem eodē igne corpora-
li qui cremabit z affliget spūs z eti-
am corpora. nec tamen corpora illa cōsu-
met sed semper affliget alios plus.
z alios minus fm̄ exigētiam meritoz.
Huiusmodi autē afflictioi ignis
cōiūcta erit afflictio fm̄ omnes sensus
cōiūcta erit pena verm̄s z carentia
visionis dei. ita q̄ in his penis erit
varietas. z cuz varietate acerbitas
z cū acerbitate interminabilitas. ut
ad reprobōzū supplicii tormentoz
fumus ascendat in secula seculozum

p̄ dispositiōz pctī. 7 reat⁹ 7 macule.
 ex ip̄obitate libidinis p̄cedētis. 7 h̄
 nō ē eq̄līf in oib⁹. Hinc ē q̄ ab eodē
 igne ali⁹ cremāf plus. ali⁹ v̄o minus
 sic s̄b eodē igne ali⁹ v̄rif palea. 7 ali
 ter cōburif lignū. ¶ Quā aut̄ illa pec
 cati distinctio 7 reat⁹ fm̄ quā actio
 ignis moderat. 7 in eodē vniformis
 neq; crescit nec decrefcit nec mutat.
 ¶ Hic ē q̄ dīno ip̄erio ordināte ignis
 ille sic agit q̄ sp̄ v̄rit 7 non cōsumit.
 sp̄ affligit 7 nō interimit. q̄ nō agit
 ad sue forme multiplicatiōz. s̄ ad aīe
 7 corpis purgationez. siue ipsi⁹ sp̄s
 in seipso. vñ non sit noua adeptio. s̄
 adeptē pacif cōtinuatio. ut sic i eadē
 pena nec acerbitas efnitatē. nec efnit
 tas tollat acerbitem. ¶ Postremo
 qm̄ deordinatiōis multimode. pena
 d̄z eē multimoda 7 i oī pctō actua
 li uel mortali. 7 deordinata ē auer
 sio a sūma luce 7 bonitate. 7 inordi
 nata cōuersio ad bonū cōmutabile.
 7 deordiatio volūtatis circa dicta
 mē rōis recte. ¶ Hic ē q̄ oēs actuali
 peccātes q̄ erūt dānati puniēf pena
 triplici p̄t auersionē carētia v̄sio
 nis dei. p̄t auersioz pena icēdñ mā
 lis. p̄t pugnā volūtatis 7 rōis. pe
 na v̄mis. ut sic ex hac multiplicitate
 penaz afflicti variē. 7 acerbē. 7 eter
 nalif cruciēf. 7 tormētoz sum⁹ ascē
 dat i seclā seclōz. Amē.

¶ De gl̄ia celesti.

De gl̄ia at̄ celesti h̄ i sūma te
 nēd ē. q̄ i ip̄a ē p̄miū s̄bale
 cōs̄bale 7 accēntale. Premiū
 inquā s̄bale cōsistit i v̄sioē. fruitiōē
 7 tētiōē vni⁹ sūmi boni. s̄. dei quem
 bti videbūt facie ad faciē. h̄ ē nude
 7 sine velamie q̄ fruēf. auide 7 dele

ctabiliē. quē etiā tenebūt sempiternali
 ter. ut sic verificet illud bernardi.
 q̄ de⁹ futur⁹ est. rationi. plenitudo
 lucis uoluntati. multitudo pacis. 7
 memorie cōinuatio efnitatis. ¶ Pre
 miū v̄o cōs̄bale cōsistit i gl̄ia corpis
 q̄ 2^a stola dicit. q̄ resūpta p̄fectius
 aīa btā tēdit i sūmū celū. 7 hec stola
 cōsistit i q̄druplici dote corpis. s̄. in
 dote claritatis. s̄bilitatis. agilitat.
 7 ip̄assibilitat. q̄ erūt fm̄ pl⁹ 7 min⁹
 i diuersis. fm̄ maioritatem 7 minori
 tate p̄us hite caritatis. ¶ Premiū at̄
 accēntale cōsistit i q̄dā dōctore spēali
 supaddito. q̄ qdē aureola nūcupat.
 7 fm̄ doctoz sniaz debet triplici ge
 neri op̄m. s̄. martyrio. p̄dicatōi. 7 cō
 tinētie v̄ginali. 7 i oib⁹ p̄dicāis sua
 bis q̄d⁹ 7 distinctio fm̄ exigētā meri
 toz. ¶ Rō aut̄ ad intelligētā p̄dcoz
 h̄ ē. q̄ p̄⁴ p̄n⁴ hocipso q̄ p̄⁴ h̄z sum
 mā vnitate. veritatē. 7 bonitatē. 7
 hocipso. in eo etiā ē ponē sūmā po
 tētā 7 sapiāz. 7 clemētā 7 iusticiā.
 ¶ Quā igit̄ hec inuisibilia dei manife
 stari decet p̄ opa. iō de⁹ mūdū istuz
 sensibile. p̄ncipiās sic p̄duxit. sic gu
 bernat. sic reparat. sic remunerat. 7
 cōsumat. q̄d in p̄ductiōē manifestet
 sūma potētā. in gubernatiōē sapia.
 in repatiōē clemētā. in retributiōē
 iusticia cōsumata. ¶ Ut ḡ manifesta
 retur potentia ad suiip̄m laudem 7
 gloriā 7 honorē. oīa p̄duxit de nihī
 lo faciēs aliqd̄ p̄pe. nihil. s̄. mān cor
 poralē. 7 aliqd̄ p̄pe se. s̄. s̄bam sp̄ualē
 7 s̄l hoc iūgēs i vno hoīe in vnitate
 nāe 7 psone. s̄. rōnalē aīaz 7 māz cor
 poralē. ¶ Ut manifestaret sapia. ipse
 quidē p̄udentissime gubernat 7 or
 dinate. Nam ipse sup̄emū hominis

Bars.

regit p seiplū mētē. s. quā illustrat.
z ifimū. s. corp^o p liberū arbitriū vo
lūtatis. ut sit corp^o z corpalia q̄ ad
regimen sibiaceant spūi. spūs vō deo
Ut manifestaret clemētia. lapsum
hoiem repauit. assumēdo hois nām
suscipiēdo penalitates. z tādē pferē
do penā. z sic sūma mia misicordem
misero facēt eē cōformē ad releuati
onē miserte. nō solū in dignitate nāe
eōdite. vey etiā i defectib^o nāe i mi
seria cōstitute. **U**t tādē manifesta
ret iusticia. retribuit vnicuiq; fm ex
igētia meritorū. nō solū malis penā.
vey etiā iustis gliaz sempitnā. **S**ic
.n exigit retributio equa. z repatio
gūtuita. z gubernatio ordinata. z p
ductio vtuosa. nā oīuz hoz cōsūma
tio ē i fine. **P**ri^o igif qm̄ oīuz iusto
rū pmiatio fieri d; s; q̄ exigit retri
butio iusta. z etiā pductio vtuosa. z
pductio dei fecit rōnalē spm̄ ppe de
um capacem. s. sūū indice imaginis
īphus beatissime trinitatis. cui iniu
stis tot^o hois spūs fm integritatem
imaginis deseruit. **H**ic ē q̄ nllō mō
min^o deo pōt rōnal spūs pmiari. nec
īpleri. nec ei^o capacitas imiari. iō im
pmiū def ei deiformitas glie p quā
deo effeā^o cōformis. z rōne ipsū vi
deat clare. z volūtate diligat plene
z memoria r̄tineat i eternū. sic ut tō
aia viuat. z tota dotet i tribus aie
virib^o. tō deo sfiguref. tō illi vniat.
tō regescat in ipō. sic i oī bono iue
niēs pacē. lucē. sufficiētia sempitnāz
p quā in statū oīuz bonoz cōgrega
tiōe pfectū. cōstituta z cēna vita vi
uēs dicat vā z etiā gliosa. **R**ursus
qm̄ retributio illa d; fieri fm q̄ exi
git nō solū retributio iusta. z pdu

ctio vtuosa. vey etiā gubernatio or
dinata. z de^o i pductiōe corp^o aie al
ligauit. z nālī z mutuo appetitu iui
cē copulauit. ad gubernatiōz vō sibi
fecit in statu meriti fecit. ut spūs con
descēdēt. z itēdēt corpi. z gubernā
do p exercitium i merēdo. nec nālīs
appetitus patif q̄ aia sit plene beata
nisi restituat ei corp^o ad qd̄ resumē
dū h; iclinatiōz nālī insertā. nec re
ginis ordo sustinet q̄ restituat cor
pus spūi btō. nisi p oia illi cōformē
z sibiectū q̄tū pōt corp^o spūi confor
mari. **Q**uā ḡ spūs ē vīsiōe lucis eē
ne clarificat^o. iō d; i eius corpe clari
tas p maxīma resultare. **Q**uia vō
de lectōe sūmi spūs ē sū^o spūalis effe
ct^o. iō i corpe hīe d; corrdētē s̄btili
tatē z spūalitātē. **E**t q̄ tētōe emi
tatis fact^o ē oīo ipassibil. iō i corpe
ei^o d; eē ipassibilitas oīmoda tā in
q̄ ex. **Q**uia vō ex his oibus spūs
pmp̄tissim^o ē ad tēdēdū i deū. iō in
corpe glioso d; sūma agilitas repiri
Quā igif p has q̄tuor p̄prietates
sit corp^o spūi cōforme z etiā sibiectū.
Hinc est q̄ i his q̄tuor p̄cipue dota
ri d; rōne quoz idoneitatē h; sequi
spm̄ z locari in regiōe celesti. que ē
regio bonorum. i istis. n. p̄prietatib^o
celestib^o copibus assilatur p quas
quasi gradatim distat corp^o celeste
a q̄tuor elemētis. z sic dos corpuz q̄
druplicata. z corp^o in se pfectū. red
dit z cōforme habitationi celesti z
spiritui beato. p quē a sūmo capite
deo vsq; i orā vestimētī. s. corpi ple
nitudō dulcedis z btitudis ebrietat
redūdat. z q̄tū ē possibile deriuat.
Postremo qm̄ illa pmiatio d; fieri
s; q̄ exigit s̄tributio iusta z pdu

virtuosa. et gubernatio ordinata et
 etiam repatio gloriosa. et in diuersis christi
 membris diuersa sunt carismata gratiarum
 non solum quantum ad interiora dona verum
 etiam quantum ad exercitia exteriora. non solum
 quod ad habitum. verum etiam quod ad statum. non solum
 quod ad perfectionem caritatis in mente verum
 etiam quod ad perfectionis decorum et pulchritudinem
 in opere corporali. Hic est quod aliquibus
 membris non solum stola anime cum tribus eius
 virtutibus. et stola corporis cum quatuor. ve
 rum etiam excellentia quadam decoris et gau
 dii debet propter excellentiam perfectionis et
 decoris haberi in corpore virtuoso. **Quoniam**
 igitur triplex est generum operis perfectio pulchritudo
 et pulchritudo. et spirituali formositate
 formosum sicut triplicem vim anime. sicut ratio
 habile predicatio vitale. producit alios
 ad salutem. sicut concupiscibile. perfecta de
 clinatio concupiscit. per integritatem perpe
 tuam continentie virginis. irascibile prope
 fitio mortali. ad honorem mortali christi. Hic
 est quod his tribus generibus iustorum. sicut predicatorum
 virtutibus et martiribus debet illa ex
 cellentia premissis accipiatur. quod aureola nunc
 cupatur. quod ad decorum facit. non solum anime
 verum etiam corporis. quod non reddat volun
 tati tantum sicut operi extrinseco subsistentem si
 bi meritum et premissum caritatis quod consistit
 in septiformi dote. triplici anime. et quadrum
 plici corporis in quibus claudis consumatio
 integritas et plenitudo omnium beatorum.
 spectatiuum ad glorie complementum. **Qua**
 lita autem et quanta sint illa bona non verba
 mea. sicut anselmi ponatur. ait. non in fine per
 solo gion. Excitatur nunc anima mea. et eri
 ge totum intellectum tuum. et cogita quantum
 potes. quod et quantum sit illud bonum. **Si**
 enim singula bona delectabilia sunt. co
 gita intente quod delectabile sit illud bo
 num quod continet iocunditatem omnium bono

rum. et non quod in co-creatis rebus sumus ex
 perti. sicut tanto differenter quantum differt
 creator a creatura. **Si**. n. bona est vi
 ta creata quod bona est vita creatrix.
Si iocunda est salus facta. quod iocunda est
 salus quod fecit omnem salutem. **Si** amabilis est
 sapientia in cognitione rerum conditarum quod
 amabilis est sapientia quod omnia didicit ex nihilo.
Denique si multum et magne delecta
 tiones sunt in rebus delectabilibus. quibus et
 quanta est delectatio in illo quod fecit ipsa dele
 ctabilia. **Quod** si bono fructus quod illi
 erit. et quid illi non erit. **Certe** quicquid
 volet erit. et quod non volet non erit. Ibi
 quippe erunt bona corporis et anime quibus nec
 oculum vidit. nec auris audiuit. neque cor
 hominis cogitauit. Cur ergo per multa vaga
 ris hominatio quod credo bona anime tue. et
 corporis tui. ama unum bonum in quo sunt omnia
 bona et sufficit. desidera simplex bonum
 quod est omne bonum et satietas est. **Quid**. n. amas
 caro mea. quod desideras anima mea. ibi
 est quicquid amas. quicquid desideras. **Si** de
 lectat pulchritudo. fulgebunt iusti sicut
 sol. **Si** velocitas aut fortitudo. aut
 libertas corporis tui. cui nihil obstat
 possit. erunt filii angelorum dei. quod seminat
 corpus anime. et resurget corpus spirituale.
 potentate utique nonnulla. **Si** longa et salu
 bris vita. ibi erit sana eternitas et ef
 fena sanitas. quod iusti in perpetuum viuunt. et
 salus iustorum a domino. **Si** facietas facia
 bunt cum apparuerit gloria dei. **Si** ebrie
 tas inebriabitur ab ubertate domini dei
Si melodia ibi angelici chori concinunt
 sine fine deum laudantes. **Si** quilibet non
 immunda sicut munda voluptas. torrete
 voluptatis tue potabis eos deus.
Si sapientia ipsa dei sapientia ostendet eis
 seipsam. **Si** amicitia. diliget deum
 plusquam seipsos et inuicem tanquam seipsos

Bars.

7 deus illos plus q̄ illi seip̄os. quia illi illū. 7 se inicē p̄ illū. 7 ille se. 7 illos p̄ seip̄sū. Si concordia oib⁹ ill⁹ erit vna volūtas. q̄ nulla ill⁹ erit nisi dei volūtas. Si ptas. oīpotētes erūt sue volūtatis. ut de⁹ sue. Nam sic potit de⁹ qđ uolet p̄ seip̄sū. ita poterūt illi p̄ illū qđ volūt. q̄ sic illi nō aliud uolēt q̄ qđ ille. ita ille uolet q̄qd illi volūt. 7 qđ ille uolet nō potit n̄ eē. Si honor 7 diuitie. de⁹ suos suos bonos 7 fideles sup̄ multa constituet imo fili⁹ dei 7 dñi vocabūf 7 erūt. 7 vbi erit fili⁹ 7 ibi erūt 7 illi hēdes q̄ de⁹ dei. cohēdes aut̄ xp̄i. Si v̄a securitas. certe ita certi erūt. nūq̄ 7 nlla ten⁹ ista ul⁹ poti⁹ ill⁹ bonū sibi defestuz. sic certi erūt se n̄ sua spēte ill⁹ amissuros. nec dilectore⁹ deuz. illud dilectozib⁹ suis iuitis ablaturū. nec aliqd̄ deo potēti⁹ inites deū. 7 illos sepatuz. **G**audiū v̄o q̄le aut̄ q̄tū ē vbi tale ac tm̄ bonū ē cor hūanuz. cor idigēs. cor exptū erūnal. imo obrutū erūnis. q̄tū gauderes si his oīb⁹ abundares. in̄roga intima tua si cape p̄it gaudiū suū ō tāta btitudi ne sua. s̄ certe si qs̄ ali⁹ quem oīo sic teip̄sū diligēs. eadē btitudinē h̄ret. duplicaref gaudiū tuum. q̄ nō min⁹ gauderes p̄ eo q̄ p̄ teip̄so. **S**i v̄o duo ul⁹ tres uel multo pl̄es idip̄sum h̄rent tātūde p̄ singul⁹ q̄tū p̄ teip̄so gaudēs si singlos sic teip̄sū amares q̄ i illa p̄fecta caritate. 7 inūerabiliū āglōz 7 hoīuz bonoz. ubi null⁹ min⁹ aliū q̄ seip̄sū diligit. 7 nō alit̄ gaudebit q̄sq̄ p̄ singul⁹ ali⁹s q̄ p̄ seip̄o. Si q̄ cor hoīs de tāto suo bono vix ca piet suū gaudiū. quō capax erit tot 7 tantoz gaudiōz. Et vtiq̄ q̄tū qs̄

diligit aliq̄e. tātū de bono ei⁹ gaudeat. sic i illa p̄fecta felicitate vnusq̄ q̄ pl⁹ amabit sine opatiōe deū q̄ se 7 oēs alios secuz. ita gaudebit plus absq̄ estiatōe de felicitate dei. q̄ ō sua 7 oīuz alioz secū. s̄ si deū sic diligēt toto corde. tō mēte. tō aīa. ut tm̄ totū cor tō mēs. tō aīa non sufficiat dignitati dilectiōis. p̄fecto sic gaudebūt toto corde. tō mēte. tō aīa. ut tm̄ totū cor. tō mēs. tō aīa n̄ sufficiat plenitudini gaudiū. ut dum q̄ dñe dīxi aut cogui q̄tū gaudebūt illi bt̄ tui. vtiq̄ tm̄ gaudebūt q̄ amabūt tātū amabūt q̄tū cogscēt te. q̄tū cognoscēt te. 7 q̄tum amabūt te. certe ocul⁹ nō vidit. nec auris audiuit. nec i cor hoīs ascēdit i hac vita q̄tū te cogscēt. 7 amabūt i illa vita. oro de⁹ cogscā te. amē te. ut gaudeā de te. 7 si nō possū ad plenū i hac vita. ul⁹ p̄ficiā idies us̄ dū vēiat ill⁹ ad plenū proficiat hic in me noticia tui. 7 ibi fiat plena. crescit amor tu⁹ 7 ibi fiat plen⁹. ut hic gaudiū meū sit i spe magna. 7 ibi sit i te plenū. dñe p̄ filiū. t. iubes imo cōsulis petēz promittis accipe ut gaudiū n̄m plenū sit. deus verax peto accipiā ut gaudiū. m. plenū sit. peto dñe q̄ p̄ admirabile cōsiliariū n̄m cōsul accipiā qđ p̄mittis p̄ vitatē tuā gaudiū n̄m plenū sit me dīctē iteri mēs mea. loq̄f ide lingua mea. amet illud cor meū. esuriat ill⁹ aīa mea. sitiāt caro mea. desidēt tō s̄ba mea. donec intrem gaudiuz dei mei. q̄ ē trin⁹ 7 vn⁹ deus b̄ndictus in secula seculoz. Amen.

Sinitur hic breuisloquiū fratris Boneuenture ordinis minoz.

H. 2473

Verine 1977

